Аймаг, нийслэлийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө

Ховд аймгийн Засаг даргын Тамгын газар **2022 оны жилийн эцэс**

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Хүрэх түвшин, үр дүн	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжилтийн хувь
1. “КОВИД-19” ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГО.								
1	1. АЗДҮАХ-ийн 1.1.1	1. Ариутгал, халдваргүйжилт, ариун цэврийн горимыг хангахад шаардлагатай эм хэрэгсэл, ариутгалын бодис, хөрөнгө санхүүгийн нөөцийг бүрдүүлнэ.	12	-	Эм хэрэгсэл, ариутгалын бодис, хөрөнгө санхүүгийн нөөц 30 хувь	33.7 сая	2022 онд ковидын болон бусад халдварын ариутгал, халдваргүйжилт, ариун цэврийн горимыг хангахад шаардлагатай эм хэрэгсэл, ариутгалын бодис, хөрөнгө санхүүгийн нөөцийг бүрдүүлэхэд 300.0 сая төгрөгийг төсөвлөсөн бөгөөд Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын эрсдэлийн үнэлгээгээр бага эрсдэлтэй байгаа тул нөөцөөс зөвхөн ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодис хуваарилах зардалд 33.7 сая төгрөгийг зарцуулаад байна.	100%
2		2. Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг улирлын томуугийн вакцинд бүрэн хамруулна.	12	-	93,0	-	2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар улирлын томуугийн эсрэг дархлаажуулалтад БНСАУ-ын Green gross үйлдвэрийн 13270 хүн тун вакцин татан авснаас 1-12 насны 8438 хүүхэд, 16-64 насны архаг хууч өвчтэй 2692 хүн, 65-аас дээш насны 1110 хүн, жирэмсэн 141, эрүүл мэндийн байгууллагын 685 ажилтан, нийт 13066 хүн хамрагдаж, 98.5%-ийн хамрагдалттай байна.	100%
3		3. Онцгой байдал, гамшгийн үеийн	12	-	100	300 сая	Ковидын болон гамшгийн үеийн халдварын ариутгал, халдваргүйжилт, ариун цэврийн горимыг хангахад шаардлагатай эм хэрэгсэл,	100%

		хариу арга хэмжээний нөөцийн бэлэн байдлыг бүрдүүлнэ.					ариутгалын бодисын хөрөнгө санхүүгийн нөөцийг бүрдүүлэхэд орон нутгийн төсөвт 300.0 сая төгрөгийг төсөвлөж, аймгийн онцгой комиссын 2022 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 04 дүгээр тогтоолоор нэг удаагийн халат 1000 ширхэг, бээлий 50 хайрцаг, дархлааны багц 50 ком, уян бамбар 4000 ширхэг, ариун бамбар 1000 ширхэг, вакумтейнер 5000 ширхэг, түргэвчилсэн тест 9600 ширхэг, ариутгал халдваргүйтгэлийн жавелин 10 флакон, бензин шатахуунд 771.0 мянган төгрөгийн нөөцийг төвлөрүүлээд байна.	
4		4. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд лабораторийн RT-PCR тоног төхөөрөмжийг нийлүүлж, бүх төрлийн халдварын үүсгэгчийг орон нутагтаа оношилдог болно.	12	-	БОЭТ-д БХ-ПГУ-ын шинжилгээ хийх төхөөрөмжтэй болж, лабораторийн чадавх нэмэгдсэн байна.	89 сая төгрөг	Бүсийн Оношилгоо, эмчилгээний төвийн Вирусологийн лабораторид ДЭМБ-ын 60 гаруй сая төгрөгийн дэмжлэгээр БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн "HEALGEN" брэндийн 32 сорьцыг 25-28 минутад ялгах хүчин чадал бүхий сорьц ялгах автомат төхөөрөмж, “Био аюулгүй ажиллагааны P-53” төслөөр 89.0 сая төгрөгөөр “Rotogene Q-Splex” маркийн “Полимеразын гинжин урвал-ПГУ”-ын шинжилгээний аппаратыг Зоонозын өвчин судлалын төвд олгосон.	100%
5		5. Шинэ болон сэргэн тархаж байгаа халдвараас сэргийлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг	12	-	Халдвараас сэргийлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааны хамруулалт 40.0 хувь		2022 он 7 дугаар сард Коронавируст халдвараас сэргийлэх цуврал нэвтрүүлэг 2 удаа, 8 дугаар сард орон нутгийн Ховд телевизэд Коронавируст халдварын эсрэг вакцинаар 5-11 насны хүүхдийг дархлаажуулах, 12-17 насны хүүхдийг нэмэлт тунд хамруулах, вакцинжуулалтын ач холбогдлын талаар, 9 дүгээр сард хичээл сургууль эхлэхтэй холбогдуулан Коронавируст халдвараас урьдчилан сэргийлэх талаар	100%

		тогтмол зохион байгуулна.					Khovdnews.mn сайтад мэдээлэл, сурталчилгааг цахимаар хийж нийт 24290 иргэн хандалт авсан байна. Мөн Эрүүл мэндийн газрын фэйсбүүк группт тасралтгүй зөвлөмж, зөвлөгөө байршуулан ажиллаж байна	
6		6. Халдварын голомтыг цомхотгох, хөл хорио тогтооход ажилласан мэргэжлийн байгууллагуудын эмч, албан хаагч, ажилчдад олгох зардлыг шийдвэрлэж ажиллана.	12	-	Зардлыг бүрэн шийдвэрлэнэ.	125.5 сая төгрөг	Аймгийн Онцгой комиссын 2-р сарын 09-ний өдрийн 12 дугаар тогтоол, Монгол Улсын шадар сайд, Эрүүл Мэндийн сайдын хамтарсан 05/А/12 дугаар тушаалын дагуу Короновируст халдвар ковид-19 цар тахлын үеийн хариу арга хэмжээнд 1-10 сар хүртэлх хугацааны илүү цагийн хөлсийг тооцож 148 хүнд 125.6 сая төгрөгийг олгоод байна.	100%
7		7. Булган боомтод тандалтын нэгж байгуулна.	12	-	Булган боомтод тандалтын нэгж байгуулагдсан байна.		Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 7 дугаар сарын 18-ны өдрийн А/373 дугаар тушаалаар баталсан "Томуугийн харуулдан тандалтын тогтолцоонд суурилан короновируст халдвар (ковид 19) тандалтыг өргөжүүлэх журам"-ыг хэрэгжүүлж, хилийн нэвтрэх цэгт томуу, томуу төст өвчин, коронавируст халдварын үүсгэгчийг илрүүлэх сорьц цуглуулах, тээвэрлэх тандалтыг эрчимжүүлэх зорилгоор Булган хилийн боомтын ажилчид, оршин суугчдаас сорьц цуглуулан халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн вирус судлалын лавлагаа лабораторид 2022 оны 11 дүгээр сарын 10-ний байдлаар нийт 100 сорьц цуглуулан тээвэрлэж, хүргүүлэхэд 7 сорьцонд Omicron BA.5 хувилбар илэрсэн бөгөөд тандалтыг журмын дагуу тасралтгүй гүйцэтгэж байна.	100%

2. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО								
8	1. АХ-2050-2.2.1, МУТЖҮЧ-2.2.2, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.1.4, АЗДҮАХ-2.1.1	8. Иргэдийг урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэг шинжилгээнд хамруулан өвчлөлийг бууруулах “Эрүүл иргэн” дэд хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулж хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөр батлагдаж нийт үзлэгээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь 4.0 хувиар нэмэгдсэн байна.	133500000 төгрөг	Тус онд “Эрүүл иргэн” дэд хөтөлбөрийг батлуулж хөтөлбөрийн 1.7-д төлөвлөгдсөний дагуу “Эрүүл мэндийг дэмжих төв”-ийг 2022.05.03-ны өдөр 12 их эмч, 13 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн нийт 25 хүний бүтэц орон тоотойгоор 10 амбулотариин тусламж үйлчилгээ, шинжилгээ, оношилогоог хийх хүчин чадалтайгаар албан ёсоор нээж, тус төвөөр 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний байдлаар эрт илрүүлэх үзлэг шинжилгээ оношилгоонд 0-17 насны 3667 хүүхдийг, 18-аас дээш насны 2377 хүн, нийт 6044 иргэдийн үзлэгт хамрууллаа. Мөн БОЭТ-ийн дэмжих төвөөр төр, хувийн хэвшлийн 31 албан байгууллагын 2510 ажилтан, албан хаагч, ерөнхий боловсролын сургуулийн 1703 сурагч нийт 4213 хүнийг, Оюутны эрүүл мэндийг дэмжих сараар 480 оюутныг үзлэгт хамруулж, “Нутгийн намар” арга хэмжээг сумдад зохион байгуулж нийт 4477 иргэд, нийт 20370 иргэдийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоонд хамруулсан байна. Эрт илрүүлгийн болон урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулснаар үзлэг оношилгооны хамралтын хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.7 хувиар нэмэгдсэн байна. Хөтөлбөрийн зорилт болох үйлчилгээний болон орчны стандартыг сайжруулахаар орон нутгийн дэмжлэгээр хийгдэх Мөст сумын эмнэлгийн засвар, моргийн барилгын ажил, Баатархайрхан өрхийн Эрүүл мэндийн төвийн засварын ажил дуусч, Дарви сумын Эрүүл мэндийн төвийн засвар, Эрүүл мэндийн газрын барилгын сантехникийн засварын ажлууд 70-90 хувийн гүйцэтгэлтэй, Буянт өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгын газрын асуудлыг	100%

							шийдвэрлэж, төсвийн тооцоо судалгааг хийж эхлүүлээд байна. Мөн яаралтай тусламжийн бэлэн байдлыг хангах зорилгоор Мянгад, Дөргөн, Ховд сум, өрхийн 6 эрүүл мэндийн төвүүд, нийт 9 эрүүл мэндийн төвд яаралтай тусламжийн машин, улсын болон орон нутгийн хөрөнгөөр 42 ширхэг мотоциклыг багийн эмч нарт олголоо.	
9		9. Халдварт өвчин ялангуяа бэлгийн замын /тэмбүү/ дамжих халдвар, сүрьеэ өвчний тархалтыг хязгаарлана.	12	-	Халдварыг өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.5 хувиар бууруулсан байна.	120 сая төгрөг	Тус онд давхардсан тоогоор шинээр хяналтанд орсон жирэмсэн 5378 эмэгтэйчүүдэд БЗДХ-ын илрүүлэх шинжилгээг хийж 16 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 16 тохиолдлоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Мөн сонгосон сумууд болох Мөнххайрхан, Мөст, Цэцэг, Манхан Мянгад сумдад, бэлгийн замаар дамжих халдвар буюу ХДХВДОХ, тэмбүү, сүрьеэ илрүүлэх үзлэгийг 468 иргэнд үзлэг оношилгоо хийхэд 51 иргэн шинжилгээгээр халдвартай болох нь батлагдаж, Цэцэг сумын Хөшөөтийн уурхайн 125 иргэнийг ХДХВДОХ, тэмбүүг илрүүлэх түргэвчилсэн шинжилгээнд хамруулахад 4 халдварын тохиолдол бүртгэгдэж 55 иргэнийг хяналтанд авч эмчилгээнд хамрууллаа. 2022 онд 2421 хүнд сүрьеэ өвчний учир, 483 хүнд хяналтын, 1548 хүнд урьдчилан сэргийлэх, 1896 хүнд эрт илрүүлгийн, нийт 4599 иргэнд сүрьеэг илрүүлэх үзлэг оношилгоог хийж, хавьтлын 726 иргэнийг үзлэг оношилгоонд хамрууллаа. Эхний 10 сарын байдлаар сүрьеэгийн 77 тохиолдол бүртгэгдсэнээс эмэнд тэсвэртэй 36, эмэнд мэдрэг 41 тохиолдол байгаагаас уушгины бус 14, уушгины 24 тохиолдол бүртгэгджээ. Сумдаас нийт 288 сорьцыг БОЭТ-ийн сүрьеэгийн лабораторид илгээснээс 3 өвчлөл илэрч, аймгаас ХӨСҮТ-ийн лабораторид 89 сорьц илгээснээс эмэнд	100%

							дасалтай сүрьеэ 4, эерэг илэрсэн 6 сорьц бүртгэгдэж хяналтанд авлаа. Цэцэг сумын Хөшөөтийн уурхайд ажиллаж буй зорилтот бүлгийн иргэдээс сүрьеэгийн үзлэг шинжилгээнд 146 иргэн хамрагдснаас 40 нь 14 хоногоос дээш хугацаанд ханиалгасан зовиуртай тул сорьцыг вирусологийн лабораториор шинжлүүлж шийдвэрлүүллээ.	
10		10. Эх хүүхдийн ээлтэй тусламж үйлчилгээ” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулна.	12	-	Эх хүүхдийн эндэгдлийг 2.5 хувиар бууруулсан байна.	40 сая төгрөг	“Эх хүүхдийн ээлтэй тусламж үйлчилгээ” дэд хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулан батлуулж 2 зорилтын хүрээнд 3 томоохон арга хэмжээг дэвшүүлэн ажиллаж байна Хөтөлбөрийн 1-р зорилтын хүрээнд эх, хүүхдийн өвчлөл, эндэгдлийн байдалд судалгаа хийж БОЭТ-ийн эх барих, эмэгтэйчүүдийн клиникт эх барих, эмэгтэйчүүдийн эрчимт эмчилгээний чиглэлээр мэргэшсэн эмчийг бэлтгэн ажиллуулж, эрчимт эмчилгээний өрөөнд хяналтын монитор, өвчтний автомат ор, дуслын автомат шахуурга, дефибрилятор, хүчилтөрөгчийн аппарат зэрэг нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг суурилуулж тусламж үзүүлэх боломжоор хангасан, 2-р зорилтын арга хэмжээний хүрээнд өсвөр үеийн тусламж, үйлчилгээний чиглэлээр мэргэшсэн эмчийг бэлтгэж, өсвөр үеийн нөхөн үржихүйн кабинетийн үйл ажиллагааг ажиллуулснаар үйл ажиллагаа тогтмолжсон, 3-р зорилтын арга хэмжээний хүрээнд Эх, хүүхдэд үзүүлэх тумсламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор Mindray брендийн зөөврийн хэт авиан оношилгооны аппарат, Medison 3D эхо аппарат, 2 ширхэг ургийн зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппаратыг тус тус нийлүүлснээр эх барих, эмэгтэйчүүд, нярайн тусламж үйлчилгээний чанарыг	100%

							сайжруулахад ихээхэн ач холбогдол өгч, ургийн төрөлхийн хөгжлийн гажгийн 14 тохиолдлыг илрүүлж, амьдралд үл нийцэх хөгжлийн гажгийн 4 тохиолдлыг тасалсан, хөдөөгийн сумдын эрүүл мэндийн төвийн эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор алслагдсан, эндэгдэл, хүндрэл өндөртэй сумдад эх барих эмэгтэйчүүдийн 7, хүүхдийн 7 нийт 14 эмчийг ажиллуулж эх, хүүхдэд үзүүлэх тусмламж үйлчилгээг иргэддээ ойртуулж байгаа зэрэг үр дүнд хүрсэн арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүллээ.	
11	4. АХ-2050-2.2.15, МУТЖҮЧ-2.2.3, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.3.4, АЗДҮАХ-2.1.9	11. Эрэгтэйчүүдэд зонхилон тохиолдох өвчин эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх, эмчлэн эрүүлжүүлэх “Эрүүл эр хүн” хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулж хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөрийг боловсруулж батлуулсан байна.	86 сая төгрөг	"Эрүүл эр хүн” хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулж тус онд хөтөлбөрт тусгагдсан “Андрологийн кабинет” байгуулах төсөл арга хэмжээнд орон нутгийн хөгжлийн сангаас 86.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэж, БОЭТ-ийн 3 давхрын 2 өрөөг “Андрологийн төв”-ийн зориулалтаар тохижуулж шаардлагатай багаж, лабораторийн урвалж, тоног төхөөрөмжийг Biosystems компанитай гэрээлэн нийлүүлж үйл ажиллагааг эхлүүллээ. Мөн уг кабинетэд ажиллах эмч 1, сувилагч 1-ийг бэлтгэж ажиллуулж байна.	100%
12	5. АХ-2050-2.2.26, МУТЖҮЧ-2.2.3, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.11.1,	12. Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн өргөтгөлийн барилгын ажлыг эхлүүлнэ.	12	-	Барилгын ажлыг 40 хувьд хүргэнэ	-	Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-6” төслийн хүрээнд БОЭТ-ийн одоо байгаа эмнэлгийн барилгыг өргөтгөн, дутагдалтай байгаа оношилгоо, эмчилгээний хэсгийг нэмэлтээр оруулах зорилгоор 150 ор бүхий эмнэлэг барихаар 2 удаагийн танилцуулга, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, эмнэлгийн барилгын зураг төсөлд оруулах саналыг хүргүүлсэн бөгөөд төслийн үйл ажиллагааны	50%

	АЗДҮАХ-2.1.17.						судалгаа, бэлтгэлийн үйл ажиллагаа явагдаж байна.	
13		13. Зооноз өвчин судлалын барилгын ажлыг эхлүүлнэ	12	-	Орон нутагт Зоонозын өвчин судлалын төвийн барилгын ажлыг эхлүүлсэн байна.		Зооноз өвчин судлалын төвийн барилгын зураг төсөв, ТЭЗҮ-ийг боловсруулж холбогдох яамдад хүргүүлсэн ба одоогийн үйл ажиллагаа явуулж буй барилгатай Эрүүл мэндийн сайд газар дээр нь танилцаж шинээр барихаар шийдвэрлэсэн.	50%
14	6. АХ-2050-2.2.7, МУТЖҮЧ-2.2.1, ЗГҮАХ-АХТ-1.1.3.2, ЗДҮАХ-2.1.11	14. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн ѐс зүй, харилцаа хандлага, мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, гадаад, дотоодод сургаж мэргэшүүлэх “Чадварлаг эмч, мэргэжилтэн” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ	12	-	Хөтөлбөрийг боловсруулж, батлуулсан байна.	20 сая төгрөг	Хөтөлбөрийн хүрээнд шилдэг эмч шалгаруулах журмын дагуу шилдэг эмчээр БОЭТ-ийн Мэс заслын тасгийн эрхлэгч, их эмч Ж.Ганхуяг, Рашаант өрхийн Эрүүл мэндийн төвийн эрхлэгч, их эмч З.Цоож, Алтай сумын Эрүүл мэндийн төвийн их эмч Т.Ганчимэг, шилдэг эмнэлгийн мэргэжилтнүүдээс анх удаа Монгол Улсын “Сувилахуйн судлалын зөвлөх зэрэг” хамгаалсан Хүний нөөцийн албаны менежер Т.Энхтуяа, төрөх тасгийн хагалгааны сувилагч Б.Сувданчимэг, гемадиализийн техникч Т.Ганбүүрэг, Эрчимт эмчилгээний тасгийн туслах сувилагч Х.Цэцэгээ, Жаргалан өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бага эмч Ч.Хандмаа, Зэрэг сумын эрүүл мэндийн төвийн багийн бага эмч А.Цагаанбаяр, Эрдэнэбүрэн сумын эрүүл мэндийн төвийн сувилагч Ц.Байгалмаа зэрэг 10 хүнийг шалгаруулж тус бүр 10.0 сая хүртлэх төгрөгийн тэтгэлэгийг үзүүллээ.	100%
15	7. АХ-2050-2.2.4, 2.2.26, МУТЖҮЧ-2.2.8, ЗГҮАХ-	15. БОЭТ-д шинэ технологи, ажилбарыг нутагшуулах, мэргэшүүлэх, чадавхжуулахаар лавлагаа	12	-	Гүйцэтгэлээр	6 сая төгрөг	Тухайн онд “Эс, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах, тархины үхэл тодорхойлох”, “Элэг, цөс, нойр булчирхай болон хөхний хавдрын мэс заслын менежмент” сэдвүүдээр лавлагаа төвүүдээс 10 эмч мэргэжилтнийг урин ажиллуулж ажлын байрны дагалдан сургалтаар 45 эмч, мэргэжилтнийг хамрууллаа. Мөн эрүүл мэндийн	100%

	АХТ-2.1.9.1 АЗДҮАХ-2.1.19	төвүүдээс томилогдон ажиллах эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн орон нутагт амьдрах хугацааны байрны асуудлыг шийдвэрлэнэ.					тусламж үйлчилгээнд хамгийн сүүлийн үеийн технологийн шинэчлэлтэй программ хангамж бүхий олон үйлдэлтэй “Ангиографийн оношилгоо”-ны тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, БОЭТ-д лавлагаа төвийн 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ажлын байран дээр нь дадлагжуулж, ажиллаа. Энэхүү оношилгоо эмчилгээг мэдрэл, зүрх судас, элэгний эмгэгтэй нийтдээ 40 гаруй хүнд үзүүлж, аймгуудаасаа анхдагч нь болж, нийтдээ 17 эмчийг лавлагаа төвөөс урин ажиллуулжээ. Түүнчлэн ходоодны ургацыг авах дурангийн мэс ажилбарыг анх удаа орон нутагт амжилттай хийснээс гадна цусны хүчил шүлтийн шинжилгээ, дутуу нярайг амьсгалын аппаратаар удирдах, хавдрын шалтгаантай элэг тайрах, ходоод тайрах, уушигны багтаамж (спирограмм) үнэлэх, дурангаар ходоодны цус алдалтыг тогтоох полип авах, дутуу нярайн ретинопатийн скрининг хийж эхэлсэн зэрэг 7 төрлийн шинэлэг технологи, санаачлагыг нэвтрүүллээ.	
16	8. АХ-2050-2.2.4, 2.2.26, МУТЖҮЧ-2.2.8, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.9.1, АЗДҮАХ-2.1.21	16. Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийг түшиглэн Эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалтын сүлжээг бий болгон, эмч мэргэжилтэнг чадавхижуулна.	12	-	БОЭТ-д төгсөлтийн дараах сургалт явуулдаг болсон байна.	3.5 сая төгрөг	Тус онд Ховд аймаг дахь Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв нь төгсөлтийн дараах үндсэн мэргэшлийн сургалт эрхлэх зөвшөөрлийг авсан нь орон нутагтаа үндсэн мэргэжлийн эмч, мэргэжилтэн бэлтгэх боломж бүрдэж эмч, мэргэжилтний хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх, боловсон хүчнийг орон нутагтаа чадавхижуулах боломжтой болж, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвтэй хамтран орон нутагт 6 сургагч (яаралтай тусламж 2, Хүүхэд 2, Эх барих 1, дотор 1) багшийг бэлтгэв.	100%

17	9. АХ-2050-2.2.4, 2.2.26, МУТЖҮЧ-2.2.8, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.9.1, АЗДҮАХ-2.1.19	17. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, хүртээмж, бүртгэл, хяналтыг цахимжуулж, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлнэ.	12	-	Цахим үйлчилгээ бий болсон байна.		Эрүүл мэндийн тухай хуулийн зохицуулалтын хүрээнд бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч нар олон улсын эмнэлзүйн удирдамж, ангиллын дагуу эм бичих боломжийг бүрдүүлж, бүх эмийн сан сонгон шалгаруулалтгүйгээр Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагатай гэрээ байгуулж, хөнгөлөлттэй эмээр үйлчлэх боломжийг бий болгосон. Тархины саажилт, уналт таталттай 0-19 насны хүүхдийн уналт, таталтын эсрэг эмийг ЭМД-ын сангаас 100 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр, 72-оос дээш настай хүмүүсээс хурууны хээ шаардахгүйгээр эмийн нэршлээр эмчээсээ код аваад хамгийн ойр байгаа эмийн сангаасаа эмээ авах боломжийг хууль журмаар зохицуулж, эмийн жорыг цахим хэлбэрт оруулах замаар эмийн зохистой хэрэглээ төлөвшүүллээ.	100%
18	11. АХ-2050-2.2.25, МУТЖҮЧ-2.2.6, ЗГҮАХ-АХТ-2.1.6.1, 2.1.7.12, АЗДҮАХ-2.1.25	18. Эрүүл мэндийн үйл ажиллагаанд цахим үйлчилгээ, оношилгоо, алсын зайн анагаах ухааныг ашиглана.	12	-	Эрүүл мэндийн байгууллагад цахим үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байна	141.1 сая төгрөг	Тус онд эмнэлгүүдийн мэдээлэл, технологийн техник хангамжийг сайжруулахад 103.2 сая, сүлжээ, программ хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлэхэд 1.9 сая төгрөгийг зарцуулснаас гадна Эрүүл мэндийн яамнаас 182.8 сая төгрөгийн өртөг бүхий 93 ширхэг суурин комьпютерыг Япон улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар сум, өрхийн 23 эрүүл мэндийн төвүүдэд 23 ширхэг зөөврийн комьпютерыг, ОНХС-ийн 40.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 6 өрх, 4 сум, БОЭТ-д нийтдээ 12 ширхэг комьпютер, нийт 128 ширхэг компютерийг олгосноор төлбөр тооцоо, мэдээ, тайлангийн бүрдүүлэлт стандартын дагуу хийгдэх, бүртгэл мэдээллийн системийг сайжруулахад тодорхой үр дүн өглөө. 2022 оны байдлаар 5 суманд эрүүл мэндийн төвийг алсын зайн анагаах ухаан (Телемедицин) ашиглах боломжийг бүрдүүлж,	100%

							сум өрхийн эрүүл мэндийн байгууллагууд Zoom болон телемедицин төхөөрөмж суурилуулж ашигласнаар анхан шатны эмнэлэг болон Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвөөс зайнаас яаралтай тусламж үйлчилгээний зөвлөгөө авах боломж бүрдсэнээс гадна мэдээ мэдээлэл, эмчийн үзлэг, өвчний түүхийг цахимжууллаа.	
19	12. АХ-2050-2.2.17, АЗДҮАХ-ийн 2.1.12, 2.1.13	19. Аймгийн төвийн Буянт өрхийн ЭМТ-ийн барилгыг шинээр барьж, Мянгад сумын эмнэлгийн барилгыг өргөтгөж, Дарви сумын барилгыг засварлана.	12	-	Барилгуудын санхүүжилтийн асуудал шийдэгдэж барьж эхэлсэн байна.	2100,0 сая төгрөг	Улсын төсвийн 5100.0 төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2018-2022 онд Хүүхдийн эмнэлгийн 50 орны хүчин чадалтай барилга угсралтын ажлыг "Мото блок" ХХК хийж гүйцэтгэн 2022 онд улсын комисст хүлээлгэн өгсөн. Дөргөн сумын 10 ортой Эрүүл мэндийн төвийн барилга усралтын ажлыг "Толхын ойл"ХХК гүйцэтгэж 80 хувийн гүйцэтгэлтэй он дамжин хэрэгжинэ. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын Буянт багийн өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга угсралтын ажлыг "Жаргалант ургамал" ХХК гүйцэтгэж ажлын явц 50 хувьтай, он дамжин хэрэгжинэ. Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар Булган сумын Булган өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгын ажлыг 2100.0 сая төгрөгийн өртөгтэйгөөр хувийн компани хандиваар барьж улсын комисст хүлээлгэн өгсөн.	100%
20	1. АЗДҮАХ-ийн 2.2.1	20. Иргэдийн нийтийн биеийн тамир, их спортоор хичээллэх орчин нөхцөлийг сайжруулж, нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээг	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 50 хувь	-	Аймгийн бүх сумдад спорт сурталчлах нийтийн биеийн тамирын өдөрлөгийг бүсчилж зохион байгууллаа. Булган суманд баруун бүсийн сумууд, Манхан суманд төвийн бүсийн сумууд, Эрдэнэбүрэн суманд зүүн бүсийн сумуудын биеийн тамирын өдөрлөгийг спортын 5 төрлөөр амжилттай зохион байгуулсан. Монгол Улсын Ерөнхий сайдын санаачлагаар зохион байгуулагдасан “ИЛҮҮДЭЛ ЖИНГҮЙ-ЭРТЭЧ МОНГОЛ” аянд аймгийн 17 сум 80 гаруй	100%

		санаачлан зохион байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд дэмжлэг үзүүлнэ.					байгууллагын албан хаагчид, эрүүл мэндээ эрхэм болгосон ахмад буурлууд, хүүхэд багачууд, залуучууд идэвхитэй оролцож давхардсан тоогоор 211000 гаруй хүн дасгал хөдөлгөөнд хамрагдаж Ховд аймаг улсад тэргүүн байранд шалгарлаа.	
21	2. АЗДҮАХ-ийн 2.2.2	21. “Спортын аварга” хөтөлбөр, тамирчид, дасгалжуулагчдыг урамшуулах журмыг шинэчлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50 хувь	75 сая төгрөг	Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 67 дугаар тогтоолоор “Спортын аварга” дэд хөтөлбөр, Олимп, дэлхий, тив, улсын аварга шалгаруулах тэмцээнүүдэд амжилт гаргасан тамирчин дасгалжуулагч нарт олгох мөнгөн урамшууллын журмын хамт батлуулан хэрэгжүүлж байна. Энэ оны тамирчдын урамшуулал 12 сард олгуулахаар бичиг баримтаа бүрдүүлж байна. Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнүүд дуусаагүй байна. Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх шигшээ багийг 8-н төрлөөр тогтмол хичээллүүлж байна. Өсвөрийн шигшээ багт /Жүдо, Таеквондо, Чөлөөт бөх, Волейбол, Сагсан бөмбөг, Ширээний теннис, Бокс, Шатар/ нийт 673 тамирчин тогтмол бэлтгэлд хамрагдаж бүс, улс, тив дэлхийн 23 тэмцээнд амжилттай оролцож 315 медаль хүртээд байна.	100%
22	3. АЗДҮАХ-ийн 2.2.3.	22. Орон нутгийн спортын клубуудыг магадлан итгэмжлэлд хамруулж, спортоор хичээллэдэг иргэдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 50 хувь		Энэ онд 4 спорт клубад 190 гаруй иргэд тогтмол хичээллэсэн байна. 2023 онд магадлан итгэмжлэлд орох 1 фитнесс клуб саналаа өгсөн байна.	70%

23	4. АЗДҮАХ-ийн 2.2.4	23. Олон улсын болон улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг орон нутагтаа зохион байгуулж, тамирчид, дасгалжуулагчдын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлнэ.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 30 хувь	25 сая төгрөг	Ширээний теннисний Ахмадын улсын аварга шалгаруулах 27 дахь удаагийн тэмцээнийг Ховд аймагт зохион байгуулсан. Тус тэмцээнд Улаанбаатар хот, 18 аймгийн 40-с дээш насны 200 гаруй тамирчид оролцлоо. Багийн нийлбэр дүнгээр Жигүүр гранд групп тэргүүлж, дэд байранд Орхон аймаг, гутгаар байранд Хэнтий аймгийн багууд тус тус шалгарсан. "МОНГОЛЫН ОЛОН ӨДӨР 2022" арга хэмжээг дугуйн холбоо, клубүүдтэй хамтран зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд Олон улсын хэмжээний мастер 4, спортын мастер 12 тамирчин нийт 120 гаруй дугуйчид оролцлоо. Олон зай төрөлд Ховд-Булган, Ховд-Манхан, Ховд-Эрдэнэбүрэн, Ховд-Дарви гэсэн маршрутаар зохиогдлоо.	90%
24	5. АЗДҮАХ-ийн 2.2.5	24. Аймгийн Засаг даргын дэргэд амжилт гаргаж, өсөж дэвших ирээдүйтэй өсвөрийн шигшээ баг, тамирчдыг бэлтгэж, материаллаг баазаар хангана.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 30 хувь	5 сая төгрөг	Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх шигшээ багийг 8-н төрлөөр тогтмол хичээллүүлж байна. Өсвөрийн шигшээ багт /Жүдо, Таеквондо, Чөлөөт бөх, Волейбол, Сагсан бөмбөг, Ширээний теннис, Бокс, Шатар/ нийт 673 тамирчин тогтмол бэлтгэлд хамрагдаж бүс, улс, тив дэлхийн 23 тэмцээнд амжилттай оролцож 315 медаль хүртээд байна.	100%
25	6. АЗДҮАХ-ийн 2.2.8	25. Рашаант-Цамбагарав, багт стандартын шаардлага хангасан биеийн тамирын болон тоглоомын	12	-	Барилгын гүйцэтгэл 100 хувь	140 сая төгрөг	Рашаант-Цамбагарав, багт стандартын шаардлага хангасан биеийн тамирын болон тоглоомын талбай байгуулж, ашиглалтад хүлээн авлаа.	100%

		талбай байгуулна.						
26	7. АЗДҮАХ-ийн 2.2.8	26. Алагтолгой-Хайрхан багт стандартын шаардлага хангасан биеийн тамирын болон тоглоомын талбай байгуулна	12	-	Барилгын гүйцэтгэл 100 хувь	1.5 тэрбум төгрөг	Бугат, Хайрхан багт стандартын шаардлага хангасан тоглоомын талбай байгуулах ажлыг улсын төсвийн 1,5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Элбэг гүн" ХХК гүйцэтгэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 70 хувитай явагдаж байна.	90%
27	8. АЗДҮАХ-ийн 2.2.9	27. “Төв цэнгэлдэх хүрээлэн”-д их засвар хийнэ.	12	-	Гүйцэтгэл 100 хувь	239 сая төгрөг	Төв цэнгэлдэх хүрээлэнгийн засвар /Жаргалант сум/-н ажлыг 2021-2022 онд 200,0 сая төгрөг тусгагдан батлагдсан. Өнгөрсөн жил засварын ажлыг "Алтайн бөөрөг" ХХК хийж гүйцэтгэн улсын комисст хүлээлгэн өгч, үлдэгдэл санхүүжилтийг энэ жил олгосон. Харин Төв цэнгэлдэх хүрээлэнгийн урсгал засварт зориулан 2021 онд 20 сая, 2022 онд 19,0 сая төгрөгөөр зарцуулсан.	100%
28	9. АЗДҮАХ-ийн 2.2.10	28. Спортын салбарын тоног төхөөрөмжийг үе шаттай шинэчлэн, материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 50 хувь	38 сая төгрөг	Хөшөөт хөгжил сангийн хөрөнгө оруулатаар Боксын иж бүрэн рингийг 40 сая төгрөгөөр батлуулж, ашиглалтад хүлээн авч БТСГазарт хүлээлгэн өглөө.	100%
29	10. АЗДҮАХ-ийн 2.2.11	29. Биеийн тамир, спортын газрын их зааланд урсгал, бага заалны	12	-	Барилгын засвар 50 хувь		Хугацаа болоогүй. /2022-2024 онуудад их зааланд урсгал, бага заалны барилгад их завсар хийнэ./ Зураг төсөв хийгдсэн.	50%

		барилгад их завсар хийнэ.						
30	11. АЗДҮАХ-ийн 2.2.12	30. Хүүхэд залуучууд, төрийн албан хаагчдын эрүүл мэнд бие бялдрыг хөгжүүлэх “Дугуйтай Ховд” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50 хувь	7 сая төгрөг	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 172 дугаар тогтоолоор “Дугуйтай Ховд” дэд хөтөлбөрийг батлуулж, 2 зорилтын хүрээнд 14 арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. "МОНГОЛЫН ОЛОН ӨДӨР 2022" арга хэмжээг дугуйн холбоо, клубүүдтэй хамтран зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд Олон улсын хэмжээний мастер 4, спортын мастер 12 тамирчин нийт 120 гаруй дугуйчид оролцлоо. Олон зай төрөлд Ховд-Булган, Ховд-Манхан, Ховд-Эрдэнэбүрэн, Ховд-Дарви гэсэн маршрутаар зохиогдлоо. Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг 2.2.12 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх, ундаг дугуйг өдөр тутмын хэрэглээ болгох, хүүхэд залуучуудын эрүүл мэнд, бие бялдрыг хөгжүүлэх дугуй сонирхогчдын тоог нэмэгдүүлэх, сурталчлан таниулах зорилгоор “Монгол Алтай- дугуйн холбоотой хамтран “Засмал замын дугуйн аймгийн аварга” шалгаруулах тэмцээн, “Уулын дугуйн аймгийн аварга” шалгаруулах тэмцээнийг 5 насны ангиллаар зохион байгууллаа. Тус тэмцээнд нийт 100 гаруй тамирчин оролцож 18 шилдэг тамирчин шалгарсан. “Алтан дөрөө” клуб аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд баг тамирчдаа амжилттай бэлтгэн оролцуулсан байна.	100%
31	12. АЗДҮАХ-ийн 2.2.13	1. Иргэдийн эрүүл дадал хэвшлийг дэмжих зорилгоор гүйлт, алхалтын замыг	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 50 хувь	300 сая төгрөг	Иргэдийн эрүүл дадал хэвшлийг дэмжих зорилгоор гүйлт, алхалтын замыг аймгийн Орон нутгийн төсвийн 300,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Их гүүр, Шар сүмийн чиглэлд барьж,	100%

		Их гүүр, Шар сүмийн чиглэлд байгуулна.					ашиглалтад хүлээн авч, иргэд олон нийт ашиглаж эхэллээ.	
32	1. АЗДҮАХ-ийн 2.3.1	1. Хүүхэд харах үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, яслийн үйлчилгээг өргөжүүлнэ	12	-	Хүүхэд харах үйлчилгээний тоо 16, яслийн бүлгийг 1-ээр нэмэгдүүлнэ.		Хүүхэд харах үйлчилгээг 2021 оны 03 дугаар сараас аймгийн Гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газарт шилжүүлсэн бөгөөд хүүхэд харах үйлчилгээг Алтай, Булган, Үенч сумдын 6 төв хэрэгжүүлж 30 хүүхэд хамрагдаж байгаа бөгөөд эдгээр хүүхдүүдийн цэцэрлэгт давхар бүртгэлтэй суралцаж байгааг боловсролын салбарын мэдээллийн системд тулгаж хяналт хийж давхардсан сурагчийн мэдээллийг ГБХЗХГ-т мэдэгдэж хамтран ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд цэцэрлэг яслийн зориулалттай баригдсан 16 дугаар цэцэрлэгт яслийн 3 бүлэгт 61 хүүхэд хичээллэж байна.	100%
33	2. АЗДҮАХ-ийн 2.3.2	1. Сургуулийн өмнөх боловсролд 3-5 насны хүүхдүүдийг хамруулж, хувилбарт сургалтын чанар хүртээмжийг сайжруулан, хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.	12	-	СӨБ-ын хамран сургалтыг нэмэгдүүлж 84 хувьд хүргэнэ		Сургуулийн өмнөх боловсролын төрийн өмчийн 33, хувийн өмчийн 8 цэцэрлэг нийт 41 цэцэрлэгт өдрийн болон хувилбарт сургалтаар 250 бүлэгт 7504 хүүхэд хамрагдаж байгаа бөгөөд өдрийн 227 бүлэгт 6627 хүүхэд хамрагдаж байна. Хувилбарт сургалтаар 23 бүлэгт 877 хүүхэд хамрагдаж байна. Үүнээс 50 бага бүлэгт 1339, 61 дунд бүлэгт 1759, 52 ахлах бүлэгт 1588 64 бэлтгэл бүлэгт 1941 хүүхэд суралцаж байна. 2021 оны хүн амын тоог нас дэвшүүлэн тооцоход 2-5 насны 9057 хүүхэд цэцэрлэгт хамрагдахаар байгаагаас 7504 буюу 82,8% нь хамрагдаж байна. Энэ нь өнгөрсөн хичээлийн жилийн сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын 2021-2022 оны хичээлийн жилийн намрын /ковидтой/ байх үеийн хамрагдалтаас 22,4% иар их, хаврын ковидын хорио тавигдсаны хойно хамрагдсан хувиас 5,3%-аар нэмэгдсэн байна.	100%

							Хувилбарт сургалт өнгөрсөн хичээлийн жилд 15 бүлэгт 1006 байсан бөгөөд энэ хичээлийн жилд 129 хүүхдээр буурч өдрийн бүлэгт 830 хүүхдээр нэмэгдсэн байна. Хувилбарт сургалтын чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх зорилт тавьж ажилласан боловч хувилбарт сургалтаас өдрийн бүлэгт сургах нь илүү чухал тул өдрийн ангид шилжиж суралцсан.	
34	3. АЗДҮАХ-ийн 2.3.3	1. 5 настай хүүхэд бүрийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулж, бага, суурь боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.	12	-	5 настай хүүхдийн 97 хувийг хамруулсан байна. Бага боловсролын хамралт 97,5 суурь боловсролын хамралт 96,5 байна		2022-2023 оны хичээлийн жилийн намрын статистик мэдээгээр өдрийн ахлах бэлтгэл бүлэгт 1701, хувилбарт сургалтаар 226 хүүхэд буюу нийт 1927 хүүхэд 5 настай хамрагдаж байгаа нь энэ хичээлийн жилийн 7504 хүүхдийн 25,7%-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 2021 оны хүн амын тоогоор 5 настай хамрагдах 2103 хүүхдийн 91,6%-ийг хамруулсан нь зорилтот түвшинд хүрэхээс 6,9%-аар бага хамруулсан байна. Сургуулийн өмнөх боловсролд хөгжлийн ялгаатай хэрэгцээтэй 17 хүүхэд сурч байгаа бөгөөд эдгээрээс 5 настай 7 хүүхэд байна. Хөдөөгийн дуут, зэрэг, мөст, цэцэг сумдын цэцэрлэгт 4 хүүхэд бусад хүүхэд аймгийн төвд суралцаж байна. 2022-2023 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын 25 сургуулийн 752 бүлэгт өдрөөр 20966 хүүхэд суралцаж байгаагаас бага боловсролын 336 бүлэгт 10412 хүүхэд, дунд ангийн 259 бүлэгт 7063 хүүхэд, ахлах ангийн 157 бүлэгт 3491 хүүхэд суралцаж байна. Бага боловсролын 1 дүгээр ангид 2123 хүүхэд суралцахаар байгаа бөгөөд энэ хичээлийн жил 6 настай 1885 хүүхэд суралцаж байгаа нь нийт суралцах 6 настай хүүхдийн 88,7% аймагтаа элсэн суралцаж байна. Мөн 1 дүгээр ангид орой элссэн өөрөөр хэлбэл 7 настай 298, 8 настай 15 хүүхэд байна. Бага боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин 95,4% байгаа нь хүрэх	100%

							түвшингээс 0,6% иар бага байна. Бага боловсролын хамран сургалтын бохир жин нь 95,6% байгаа нь хүрэх түвшингээс 0,4%-р бага байна. Суурь боловсролын хамран сургалтын бохир жин нь өөрөөр хэлбэл 11-14 насны сурч байгаа хүүхэд 94,8% байгаа нь хүрэх түвшингээс 1,5% бага байна. Суурь боловсролын цэвэр жин буюу дунд ангид сурч байгаа 11-14 насны хүүхдийн эзлэх хувь 91 байна.	
35	4. АЗДҮАХ-ийн 2.3.4	1. Чанартай боловсрол" дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлж орон нутгийн ерөнхий боловсролын чанарын үнэлгээний тогтолцоог бүрдүүлэн, сургалтын чанарыг сайжруулна.	12	-	Чанарын үнэлгээний аймгийн нэгдсэн хуваарийн дагуу 2-12 дугаар ангийн чанарын үнэлгээг зохион байгуулж дундаж гүйцэтгэлийг 45 хувьд хүргэнэ.		Боловсролын үнэлгээний төвийн баталсан удирдамжийн дагуу "Чанарын үнэлгээ"-г PISA олон улсын үнэлгээнд баримжаалсан чанарыг үнэлгээний шалгалт, судалгааг 24 сургуулийн давхардсан тоогоор 16566 суралцагч, 20 судлагдахуунаар 145 шалгалт өгч 69,8 оноогоор үнэлэгдсэн нь улсын дундаж /72,5/-аас 2,7-оор, аймгуудын дундаж /71.7/-аас 1,9-ээр бага байна. Гүйцэтгэлийн үнэлгээг шалгаснаас гадна багш нарын талаар эцэг эх асран хамгаалагч, суралцагчаас санал авахад гүнзгийрүүлсэн сургалттай Прогресс сургууль 73,6%, лаборатори 1 дүгээр сургууль 72,1%-тай, ердийн 22 сургууль-69,3%-тай шалгагдсан бол аймгийн төвийн сургуулиуд /7 сургууль/ 70,8%, хөдөөгийн сургууль /17 сургууль/-69%-тай үнэлэгдсэн. Үнэлгээ асуулгаа хамгийн өндөр хувьтай шалгагдсан Цаст-Алтай цогцолбор -75,2%-тай бол хамгийн бага үнэлгээтэй мөст сумын сургууль-64%-тай шалгагдсан. Аймгуудын дундаж оноо 71,7%-аас дээш үнэлэгдсэн 7 сургууль, 17 сургууль доош үнэлэгдсэн. Бичгийн шалгалтын үнэлгээ улсад-51,1%, аймгуудын дундаж-48,9% тай байгаа бол манай аймгийн хувьд 48,3%-тай байгаа нь улсаас - 2,8%, аймгуудаас 0,3%-аар бага байна. Эдгээр үнэлгээ	100%

							нь бүх ангийн сурагчдаас түүврийн аргаар сонгогдсон сурагчдаас шалгалтыг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулсан бол дэд хөтөлбөрийн журмын дагуу 9 дүгээр ангийн математикийн хичээлээр 46 бүлгийн 1388 сурагч буюу нийт хүүхдийн 91,9% , 9 дүгээр ангийн монгол хэлний хичээлээр 57 бүлгийн 1496 буюу 95,2%, 5 дугаар ангийн монгол хэл 68 бүлгийн 1956 буюу 95,8%, 5 дугаар ангийн биеийн тамир эрүүл мэндийн 68 бүлгийн 2014 буюу 95,4%, СӨББ-ын ахлах бүлгийн танин мэдэхүйн хөгжлийн түвшний хөгжлөөр шалгалт авсан бөгөөд нийт чанарын үнэлгээний дундаж 53%-тай шалгагдсан байна	
36	5. АЗДҮАХ-ийн 2.3.5	1. Сургуулиудын бүтэц хэв шинжийг орон нутгийн онцлог, хэрэгцээнд нийцүүлэн оновчтой болгож, төрөлжсөн, гүнзгийрүүлсэн, олон улсын хөтөлбөртэй сургуулиудыг хөгжүүлнэ.	12	-	Булган сумын сургуулиудыг төрөлжсөн сургалтын хөтөлбөрөөр хичээллүүлнэ. Цаст-алтай цогцолбор сургуульд Кембрижийн хөтөлбөрөөр 3 судлагдхууны сургалт явуулж эхэлсэн байна.		Аймгийн хэмжээнд сургуулиуд нь цогцолбор 2, гүнзгий сургалттай 2, лаборатори 1, ердийн сургалттай 20 сургуультай үйл ажилагаа явуулж байна. Жаргалант сумын ЕБ-ын “Прогресс” сургууль 6, 10 дугаар ангиас англи хэл, математикийн гүнзгийрүүлсэн сургалттай тус бүр 1 ангийг 2021-2022 оны хичээлийн жилээс эхлэн авч, 2022-2023 оны хичээлийн жилд 6-р ангийн 1 бүлэгт 24, 7-р ангийн 1 бүлэгт 25, 9 дүгээр ангийн 1 бүлэгт 24 , 10 дугаар ангийн 1 бүлэгт 18 нийт 4 бүлэгт 91 хүүхэд хичээллүүлж байна. Ховд их сургуулийн дэргэдэх ахлах сургууль 10-12 дугаар ангид математик, хими, физик, биологи, гадаад хэлний гүнзгийрүүлсэн сургалттай хөтөлбөр хэрэгжүүлж, БШУЯ-ны сайдын тушаалаар ЦАЦС-ыг Кембрижийн хөтөлбөрөөр сургалт явуулахаар шийдвэрлэсэн.	100%
37	6. АЗДҮАХ-ийн 2.3.6	1. Монгол хүний хүмүүжлийг дээдэлсэн, зан	12	-	Сургууль, цэцэрлэгт монгол ёс заншлын	15.4 сая төгрөг	Ховд нутагт төрснөөрөө бахархдаг өв соёл, эх түүхээ үр хойчдоо хадгалан үлдээх даган дуурайх, дээдлэх багаар ажиллах, бие даан	100%

		чанар, ёс суртахуунтай уялдсан сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулан өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр бүх цэцэрлэг, сургуульд хэрэгжүүлнэ.			өргөөг 10 цэцэрлэг, 5 сургуульд байгуулна.		суралцах чадвар дадалтай өөртөө итгэлтэй, бүтээлч сэтгэлгээтэй найз нөхдийгөө хүндэтгэх, үүрэг хүлээх, хариуцлагатай байх чадваруудыг хөгжүүлсэн “Чадварлаг багш, сурагч, оюутан” дэд хөтөлбөрийг батлууллаа. Хөтөлбөрийн 3.2.2 арга хэмжээний “Бид Ховдын хүүхдүүд” аяныг зохион байгуулж, 25 сургууль 33 цэцэрлэгийн нийт 58 байгууллагууд хичээл сургалтын үйл ажиллагаандаа сурагч болон цэцэрлэгийн хүүхдүүдээр нутгийн уул ус, домог түүх, олон угсаатны бүжиг, дуу, тоглоом наадгай, судалгааны ажил гэх мэт 996 үйл ажиллагааг зохион байгуулж сургууль цэцэрлэгийн 490 бүлгийн 14547 хүүхэд багачууд аянд оролцож “Бид Ховдын хүүхдүүд”, “Багшийн хөгжил-Боловсрол, шинжлэх ухааны газар” гэсэн сошиал бүлгүүдээр үйл ажиллагааг түгээн дэлгэрүүлж 65875 хүний хандалт авч 8000 гаруй эерэг сэтгэгдлүүдийг үлдээсэн байна. Аяны хүрээнд сургууль цэцэрлэгүүд 15.4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтуудыг хийж материаллаг баазаа бүрдүүлж байна.	
38	7. АЗДҮАХ-ийн 2.3.7	1. Тогтвортой хөгжлийн боловсрол дэд хөтөлбөр боловсруулж олон нийтийн оролцоот сургууль, цэцэрлэгийг хөгжүүлж сургууль бүхлээрээ ажиллах арга,	12	-	Олон нийтийн оролцоот сургууль, цэцэрлэгийг тус бүр 3-аар нэмэгдүүлж, сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлагыг 8 сургуулийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж,	3.4 сая төгрөг	Тогтвортой хөгжлийн боловсрол дэд хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулж, ЕБС-ын 24 сургуулийг тогтвортой хөгжлийн боловсрол, эко сургуулийн үзэл баримтлалын арга зүйн сургалтад бүрэн хамруулж, 7 цэцэрлэг эко цэцэрлэгийн анхан шатны сургалтад 7 цэцэрлэг хамрагдсан. Тогтвортой хөгжлийн боловсрол -2 төслийн зорилтод сургууль болох Мөнххайрхан, Буянт, Жаргалант 1, 2 дугаар сургуулиудын туршлагыг аймгийн төвийн 8 сургууль, 16 цэцэрлэгт түгээн дэлгэрүүлэх арга хэмжээ, сурталчлах өдөрлөгийг зохион байгууллаа. “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол–Ховд“ page цахим хуудас ажиллуулан	100%

		хандлагыг үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэн, олон нийтийн оролцоо, түншлэлийг өргөжүүлнэ.			түншлэгч байгууллагын тоог 10-аар нэмэгдүүлнэ.		олон нийтэд түгээж нийт гишүүдийн тоо 760 болж өнгөрсөн мөн үеэс 500 гишүүнээр нэмэгдсэн бөгөөд энэ оноос сургууль бүр цахим хуудас нээн ажиллуулж байна. Сурагчдын сайн дурын эко клубийн 30 гишүүдийг чадваржуулж, 24 сургуульд сайн дурын 24 эко клубтэй болж, гишүүдийн тоо 648-д хүрч өслөө. Тогтвортой хөгжлийн боловсролын интеграци хичээлийн 72 хөтөлбөр боловсруулж, 25 сургуульд 108 ширхэг 5 төрлийн гарын авлага ном тараасан. Мөн хөтөлбөрийн хүрээнд “Хоггүй-Ногоон ховд аймаг” бүтээлч аяныг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж хог хаягдал бууруулах, ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх, ус, эрчим хүчний хэмнэлтийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр сургууль,цэцэрлэгүүд бүтээлч ажлыг өрнүүлж шалгаруулан 5 цэцэрлэг, 3 сургуулийг 3,4 сая төгрөгөөр дэмжиж урамшуулав.	
39	8. АЗДҮАХ-ийн 2.3.8	1. Монгол хэл бичгийн дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	12	-	4 зорилтын хүрээнд ажил үйлчилгээ хийгдсэн байна. Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 45 хувь	7.8 сая төгрөг	Хөтөлбөрийн хүрээнд ЕБС, СӨБ-ын байгууллагаас монгол бичгээр гэрэлтдэг том хаяг-14, жижиг хаяг-56, 940 анги танхимын хаягийг монгол бичгээр хийж байршуулснаас гадна Жаргалант сумын 13 байгууллагыг том жижиг монгол хаягтай болголоо. ЕБС, СӨБ-ын байгууллагын албан хаагчдаас анхан шат-1074, дунд шат-703, ахисан шат 192 буюу 77 хувь нь монгол бичгийн сургалтад хамрагдаж, 66 байгууллагын 740 албан хаагчдад монгол бичгийн хичээлийг заажээ. Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газрын /Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээний хүрээнд Монгол бичгийн хичээлийг МУГБ Б.Даваадорж/ Ховд ТВ бэлтгэн цахимаар нийтэд хүргэсэн ба хичээлийг Үндэсний бичиг, өв соёл-Олон ястны бахархал цахим хуудсаар түгээлээ. Мөн 1-р сургуулийн “Эх хэл	100%

							бичгийн өргөө” танхимаар дамжуулан Үндэсний бичгээр цахим бичвэр боловсруулах арга зүй" сургалтыг зохион байгуулж, 16 сумын ЗДТГ-ын бичиг хэргийн ажилтан, аймгийн ЗДТГ-ын хүрээний 44 байгууллагын 44, нийт 60 хүн хамрагдахаас 46-г нь хамрууллаа. Хэлний бодлогын үндэсний зөвлөл, архивын ерөнхий газраас зохион байгуулсан төрийн байгууллагын бичиг хэргийн ажилтнуудад албан бичгийг үндэсний бичгээр бичих сургалтад хамруулж, “Үнэт өв, үндэсний Дархлаа-Эх хэл минь” аяныг зохион байгууллаа. тус онд Монгол хэлний хичээлээр 5 /57.8%/, 9-р ангийн /50.3%/ анги нийтийн чанарын үнэлгээний шалгалтыг зохион байгуулж, Чанартай боловсрол дэд хөтөлбөрөөс 7.8 сая төгрөгөөр урамшууллаа.	
40	9. АЗДҮАХ-ийн 2.3.9	1. Багш нарын мэргэжил ур чадварыг сайжруулна.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 45 хувь	21 сая төгрөг	Тус онд аймгийн ажил үйлсээрээ шилдгээр шалгарсан 5 багш нарт 21.0 сая төгрөгийн урамшууллыг олголоо.	100%
41	10. АЗДҮАХ-ийн 2.3.9.	1. Амжилт гаргасан сурагчдыг урамшуулна	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 45 хувь	6.9 сая төгрөг	Тус онд элсэлтийн ерөнхий шалгалтад 750-800 оноо авсан 18 сурагчдад 6.9 сая төгрөгийн урамшууллыг олголоо	100%
42	11. АЗДҮАХ-ийн 2.3.9	1. Олон улсын болон улсын түвшинд амжилт гаргасан оюутнуудыг урамшуулна	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 45 хувь		МУИС-ын Ховд аймаг дахь салбар сургууль БНСУ-ын Чангшин их сургуультай хамтран Эрхзүй, Санхүүгийн менежмент, Програм хангамж мэргэжлийн чиглэлээр “2+2” хос дипломын бакалаврын хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлж тус онд 8 оюутаныг БНСУ-д хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр суралцуулж байна. Мөн Тайваний Чиенкуо технологийн их сургууль хоорондын хамтын ажиллагааны хүрээнд 3	90%

							суралцагчийг хятад хэлний бэлтгэл ангид Тайвань улсад тэтгэлэгтэй суралцуулхаар бүртгэл явагдаж байна.	
43	12. АЗДҮАХ-ийн 2.3.10	1. "Стандарттай Ховд хөтөлбөр"-ийг сургууль цэцэрлэгийн орчин, үйл ажиллагаанд нэвтрүүлнэ	12	-	5 сургууль, 8 цэцэрлэгийг стандарттай сургууль, цэцэрлэг болгоно.		Аймгийн Засаг даргын тамгын газраас ерөнхий боловсролын 25 сургууль, төрийн өмчийн 33 цэцэрлэгийн удирдах ажилтнуудыг оролцуулан 2 өдрийн турш стандарттай Ховд хөтөлбөрийн хүрээнд нэгдсэн сургалтыг зохион байгуулсан.Сургужулийн орчинд хүүхдүүдэд ээлтэй орчин бүрдүүлэхэд анхаарч ойролцоо явган хүний замын гарц орчимд 12 хурд сааруулагчийг хийж, таних тэмдэг анхааруулгуудыг хийж байршуулж, сургуулийн эцэг эхийн төлөөллүүдийг графикаар гарцын зохицуулалтыг хийлгэж осолоос сэргийлэх арга хэмжээг авч ажиллаж байна.	70%
44	13. АЗДҮАХ-ийн 2.3.11	1. Суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчныг бүрдүүлж, тусгай хэрэгцээт хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт сурах, хөгжих боломжийг нэмэгдүүлнэ.	12	-	Хүүхэд ээлтэй орчныг нийт сургуулиудын 40 хувьд хүргэх		Жаргалант сумын ЕБ-ын 3, 6, 7 дугаар сургууль, Буянт сумын сургуульд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төв байгуулж, Жаргалант сумын 9 дүгээр цэцэрлэг, Манхан, Зэрэг сумын цэцэрлэгүүдэд тусгай хэрэгцээт боловсрол шаардлагатай хүүхдүүд, багш нарт арга зүйн сургалтууд зохион байгууллаа. Мөн аймгийн бүх сургууль, цэцэрлэгүүдэд дэд бүтэц, хүртээмжийн үнэлгээ хийлгэж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг боловсролд хамруулах орчин бүрдүүлж ажиллах зөвлөмж хүргүүлж, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн засах хөгжлийн төвийн сэргээн засах эмч, хүүхдийн сэтгэл зүйч, хөдөлгөөн засалчид цогц үзлэг, оношилгоо, эрт илрүүлэх үзлэг хийж 65 эцэг эх, хүүхэд, 7 нийгмийн ажилтан, 5 сэтгэл зүйч, 21 багш нарт арга зүйн зөвлөгөө өглөө. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг боловсролд хамруулах эрх зүйн баримт бичгийн	70%

							эмхэтгэл, хараан бэрхшээлтэй хүүхдийн сурах бичиг, сонсдог ном, суралцахуйн бэрхшээлтэй, зан үйлийн асуудалтай хүүхдэд дэмжлэг үзүүлэх арга зүйн зөвлөмж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн түвшинг тодорхойлох, багшлах арга зүйн гарын авлага гэх мэт 10 төрлийн 741 ширхэг ном гарын авлага, сурах бичгийг сургууль, цэцэрлэгүүд хүлээн авч сургалтын үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.	
45	14. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Жаргалант сумын 6 дугаар цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөнө	12	-	Жаргалант Буянт багийн 6 дугаар цэцэрлэгт 100 хүүдийн өргөтөл барьж эхлэнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-500,0сая.төг		Жаргалант сумын IX цэцэрлэгийн барилга шинээр ашиглалтанд орж тойргийн хамран сургалтын дагуу хүүхдүүдийг уг цэцэрлэгт хамруулахаар шийдвэрлэсэн тул YI цэцэрлэгийн барилгыг барих асуудлыг хойшлуулсан. Харин 2018 онд орон нутгийн төсвийн 2,0 сая төгрөгөөр Жаргалант сумын 6-р цэцэрлэгийн барилгын засварын ажлын зураг, төсвийг "Алтайн газрын хүч"ХХК-иар хийлгүүлэн авч, ажлын төсвийг жил бүр Улсын болон орон нутгийн төсөвт тусгуулахаар санал оруулсан боловч дэмжигдээгүй байна.	50%
46	15. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Жаргалант сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Жаргалант сумын 5 цэцэрлэгийн барилгйн их засвар Тухайн онд санхүүжих төсөв-120,0сая.төг		5-р цэцэрлэгийн барилгын засвар санхүүжилтгүй тул хийгдээгүй болно.	0%
47	16. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Зэрэг сумын цэцэрлэгийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Зэрэг сумын цэцэрлэгийн хуучин барилгад их засвархийнэ. Тухайн онд	205 000 000	Аймгийн их засварын хөрөнгөөр 175.0 сая төгрөгөөр засвар хийгдсэн. Мөн сургуулийг бүрэн камержуулсан.	100%

					санхүүжих төсөв-177,0сая.төг			
48	17. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Эрдэнэбүрэн сумын цэцэрлэгийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Эрдэнэбүрэн цэцэрлэгийн барилга их засвар хийнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-190,0 сая.төг	2 500 000 2023 онд хэрэгжинэ. Төсөв 105 сая	Их засварын зураг төсвийг 2018 онд орон нутгийн 2,5 сая төгрөгөөр "Алтайн газрын хүч"ХХК хийлгэсэн. 2023 онд Хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгын их засварт 105 сая төгрөг батлагдсан байна.	50%
49	18. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Манхан сумын цэцэрлэгийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Манхан сумын цэцэрлэгийн хуучин барилга засвар хийнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-120,0 сая.төг	75 000 000	Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн 75,0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Цэцэрлэгийн барилгад засварын ажлыг "Жаргалант хонгор хайрхан"ХХК-иар 4 ангийн засвар, дээвэр, гадна фасад, цахилгааны монтажийг тус тус хийж гүйцэтгүүлэн улсын комисст хүлээн авсан.	100%
50	19. АЗДҮАХ-ийн 2.3. 12	1. Ховд сумын цэцэрлэгийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Ховд сумын цэцэрлэгийн засвархийнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-220,0 сая.төг		Цэцэрлэгийн барилгын засварын зураг төсөв хийгдсэн, жил бүр их засварын саналд явуулж байгаа боловч батлагдаагүй	30%
51	20. АЗДҮАХ-ийн 2.3.13	1. Жаргалант суманд 12 жилийн 8 дугаар бүрэн дунд сургуулийг шинээр барьж, сургуулиудын ачааллыг тэнцвэржүүлж, сургалтын чанарыг ахиулна	12	-	Жаргалант сумын 8 дугаар сургуулийн шинэ барилга барьж эхэлнэ. Тухайн онд санхүүжих төсвийн дүн-2000,0 сая.төг	Улсын төсвийн 4801.9 сая төгрөг.	Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2022-2024 онд Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолборын барилга /Ховд, Жаргалант сум, 12 дугаар баг, Малчны хороолол/-н 4801.9 сая төгрөг батлагдсан. Тус ажлын гүйцэтгэгчээр "Баганат орд" ХХК шалгаран гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Ажлын гүйцэтгэл 20 хувьтай хэрэгжиж байна. Энэ жил 200,0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгогдсон. Ажил он дамжин хэрэгжинэ.	90%

52	21. АЗДҮАХ-ийн 2.3.14	1. Манхан суманд сургуулийн дотуур байр барина.	12	-	Манхан сумын сургуулийн дотуур байр барьж эхлэнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв 400,0 сая.төг	Улсын төсвийн 3135,2 сая төгрөг.	Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2022-2024 онд 3135,2 сая төгрөг батлагдсан. Тус ажлын гүйцэтгэгчээр "Ховд шинэ Асар"ХХК шалгаран гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Ажлын гүйцэтгэл 50 хувьтай хэрэгжиж байна. Энэ жил 800,0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгогдсон. Ажил он дамжин хэрэгжинэ.	90%
53	22. АЗДҮАХ-ийн 2.3.14	1. Зэрэг суманд сургуулийн дотуур байр барина.	12	-	Зэрэг сумын сургуулийн дотуур байр барьж эхлэнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-400,0 сая.төг		Ашиглагч байгууллага нь Сургуулийн дотуур байрны зураг төсвийг "Алтайн газрын хүч"ХХК-иар хийж гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Тус гэрээт ажлын төсөвт өртгийг томосгосон байдлаар гарган улсын төсөвт тусгуулах санал хүргүүлсэн боловч шийдвэрлэгдээгүй байна.	50%
54	23. АЗДҮАХ-ийн 2.3.15	1. Мөнххайрхан сумын сургуулийн барилгыг өргөтгөнө.	12	-	Мөнххайрхан сумын сургуулийн өргөтгөлийн барилгыг ажлыг эхлүүлнэ.		Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2022 онд 160 хүүхдийн суудалтай сургуулийн өргөтгөл баригдахаар тусгагдсан барилгын ажлыг эхлүүлсэн.	90%
55	24. АЗДҮАХ-ийн 2.3.15	1. Буянт сумын сургуулийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Буянт сургуулийн их засвар хийнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-355,8сая.төг		2018 онд орон нутгийн төсвийн 4,0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр сургуулийн барилга, дотуур байрны барилгын зураг төсвийг "Алтайн газрын хүч"ХХК-иар гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгүүлсэн. Жил бүр улсын болон орон нутгийн төсөвт засварын ажлыг суулгуулахаар санал хүргүүлсэн боловч шийдвэрлэгдээгүй хүлээгдсээр байна.	70%
56	25. АЗДҮАХ-ийн 2.3.15	1. Зэрэг сумын сургуулийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Зэрэг сумын сургуулийн барилгад их засвар хийнэ.	287	2020 онд улсын төсвийн 287,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар сургуулийн барилгад "Зөөлөн тэмүүлэл"ХХК гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгэн улсын комисст хүлээлгэн өгсөн.	100%

57	26. АЗДҮАХ-ийн 2.3.15	1. Жаргалант сумын 6 дугаар сургуулийн барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Жаргалант 6 дугаар сургууль их засвар хийнэ. Тухайн онд санхүүжих төсөв-880,4 сая.төг	550.0 төгрөг	Зураг, төсөв хийгдсэн, 2023 онд хийгдэхээр төсөв батлагдсан.	70%
58	27. АЗДҮАХ-ийн 2.3.16	1. Жаргалант сумын 7 дугаар сургууль, 10 дугаар цэцэрлэгийн барилгыг нэгдсэн дулааны шугам сүлжээнд холбоно.	12	-	Жаргалант сумын 7 дугаар сургууль, Жаргалант сумын 10 дугаар цэцэрлэгийн халаалтыг төвлөрсөн халаалтын шугамтай холбох ажлыг эхлүүлэнэ.	14.6	2018 онд орон нутгийн төсвийн 14,6 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын 7 дугаар сургууль, Жаргалант сумын 10 дугаар цэцэрлэгийн халаалтыг төвлөрсөн халаалтын шугамтай холбох ажлын зураг төсвийг хийж гүйцэтгүүлэн хүлээн авсан. Тус ажлын санхүүжилтийг Улсын болон орон нутгийн төсөвт тусгуулахаар санал хүргүүлсэн боловч шийдвэрлэгдээгүй хүлээгдсээр байна.	50%
59	28. АЗДҮАХ-ийн 2.3.18	1. Прогресс сургуулийн спорт заалны шалыг шинэчилж, биеийн тамирын талбай байгуулна.	12	-	Прогресс сургуулийн спорт заалны шалыг шинэчилж, биеийн тамирын талбай байгуулна	108.0 сая төгрөг	ТЭЗҮ хийгдсэн 2023 онд хийхээр төсөв батлагдсан.	70%
60	29. АЗДҮАХ-ийн 2.3.19	1. Ерөнхий боловсролын сургуулиудын физик, хими, биологи, мэдээлэл зүй, технологи, гадаад хэлний хичээлийн лабораториудыг	12	-	Мэдээлэл зүйн- 6 кабинетын компьютерийн шинэчлэнэ.	145 сая төгрөг	Тус аймгийн 24 сургуулийн байгалийн ухааны кабинет лаборторийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхээр БШУЯ-ны нэгдсэн төлөвлөлтөнд тусгуулж, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант суманд Орос хэлний кабинет, Алтай суманд мэдээлэл зүйн кабинет, 15 ш компьютер, Буянт сумын биеийн тамирын зааланд бөхийн дэвжээ, Дарви сумын ЕБС-д цахим анги байгуулах, Эрдэнэбүрэн суманд сургалтын орчны хэрэглэгдэхүүн, хөгжмийн зэмсэг, 10 ширхэг	100%

		үе шаттай шинэчилнэ.					үзүүлэлт сайтай компьютер, сандал ширээ олгох асуудлуудыг орон нутгийн дэмжлэгээр шийдвэрлэсэн. Мөн Жаргалант сумын 6 сургуулийн мэдээлэл зүйн кабинет тохижуулахад 60.0 сая.төгрөгийг батлуулаад байна.	
61	30. АЗДҮАХ-ийн 2.3.20	1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн “Үдийн цай” арга хэмжээг “Үдийн хоол” болгоно.	12	-	Цэцэрлэгийн хүүхдийн 1 өдрийн хоолны зардлыг- 3712 төгрөг, Дотуур байрны 1 хүүхдийн хоногийн хоолны нормативт зардлыг-5212 төгрөг,Үдийн цайг үдийн хоол болгоно.Үдийн хоолны шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр 14 сургуулийг хангана.	100 сая төгрөг	Төрийн өмчийн 24 сургуульд 1-5 дугаар ангид 10414 суралцагч үдийн хоол ,хөтөлбөрт хамрагдаж байна. Сургуулийн гал тогоог түшиглэн 13 сургууль, дотуур байрны гал тогоонд 11 сургууль үдийн хоол хийж гүйцэтгэж байна. 9-н сургууль түрээсээр аж ахуйн нэгжээр тендерийн журмаар, Бусад 15-н сургууль бие даан үдийн хоол үйлдвэрлэл хийж байна.	100%
62	31. АЗДҮАХ-ийн 2.3.20	1. Ерөнхий боловсролын сургуулийг ус цэвэршүүлэх тоног төхөөрөмжөөр хангана.	12	-	5 сургуульд 15 ширхэг ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмж суурилуулна.	80 сая төгрөг	Жаргалант сумын 7-н сургуульд нийт 16 ширхэг ус цэвэршүүлэгч байршуулан хэрэглээнд оруулсан байна.	100%
63	32. АЗДҮАХ-	1. Ерөнхий боловсролын	12	-	Ерөнхий боловсролын 3	260 сая төгрөг	Ерөнхий боловсролын сургуулиудын ширээ сандлыг бүрэн шинэчилж, 20 сургуульд 20	100%

	ийн 2.3.21	сургуулиудын бүх ангийн ширээ сандлыг бүрэн шинэчлэж, ухаалаг самбартай болгоно			сургуулийн сурагчийн ширээ сандал 1 ангид /15 ширээ, 30 сандал/нийт 21 ангийн 315 ширээ, 630 сандал шинэчилнэ.		ширхэг ухаалаг самбар “МАХХАБ”-ыг нийт 260,0 сая.төг өртөгтэй нийлүүлсэн.	
64	33. АЗДҮАХ-ийн 2.3.22	1. Ерөнхий боловсролын дотуур байр, цэцэрлэгүүдийн хүүхдийн зөөлөн эдлэл, тоглоом, тавилгыг үе шаттайгаар шинэчилнэ..	12	-	Ерөнхий боловсролын сургуулийн Дарви, Дуут,Зэрэг, Үенч сумдын дотуур байранд шаардлагатай ор, зөөлөн эдлэл, ширээ, сандал, хувцасны шүүгээг шинэчилнэ..	55 сая төгрөг	Цэцэрлэгүүдэд 670 ширхэг зөөлөн эдлэл, 12 нэр төрлийн 32 багц тоглоомоор хангаад байна. Цэцэрлэг хатуу эдлэл, дотуур байрны хүүхдийн хатуу, зөөлөн эдлэл худалдан авах ажиллагаа хийгдсэн тухайн онд бүрэн нийлүүлэгдсэн Булган сумын Минжит булган цогцолбор сургууль дотуур байрын ор зөөлөн эдлэлээ 100% шинэчлэх төлөвлөгөөний дагуу 55 сая төгрөгийн тендер зарлагдан худалдан авалт хийгдэж байна.	100%
65	34. АЗДҮАХ-ийн 2.3.23	1. Багш нарын компьютерыг бүрэн шинэчлэнэ.	12	-	Ерөнхий боловсролын сургуулийн-252 багш, Цэцэрлэгийн-50 бүлгийн багшийн компьютерийг шинэчилэнэ.	330 сая төгрөг	БШУЯ-наас 25 сургууль, 33 цэцэрлэгт тус бүр 2 ширхэг нийт 116 ширхэг зөөврийн ком-оор хангасан.	100%
66	35. АЗДҮАХ-ийн 2.3.24	1. Багшийн хөгжлийн ордон-Насан туршийн боловсрол төвийн барилгыг барина	12	-	Багшийн хөгжлийн ордон -Насан туршийн боловсролын төвийн барилгын барьж эхлэнэ.	1 тэрбум төгрөг	Барилга угсралтын ажлын 1-р давхрын гадна дотор өрлөг, 2-р давхрын хэв хашмал, хучилтын 1-р үеийн арматурчлал, хэв хашмалын тэгшилгээний ажлууд хийгдэж байна.Ажлын гүйцэтгэлийн явцын хувь 37%.	100%

67	36. АЗДҮАХ-ийн 2.3.25	1. Нүхэн жорлонтой цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгоно.	12	-	Гадна нүхэн жорлонтой 8 сургуулийн хичээлийн байр, 7 дотуур байр, 4 цэцэрлэг байрыг ариун цэврийн байгууламжийн системд холбоно.	2 тэрбум төгрөг	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийт 7 сумын сургууль цэцэрлэг, дотуур байрын ариун цэврийн байгууламжийг шийдвэрлэхээр ажиллаж байна. Үүнд: 1 дүгээр ээлжийн Алтай, Булган, Үенч, Дуут сумдын ариун цэврийн байгууламж гүйцэтгэл 95% тай улсын комисс ажиллаж үүрэг даалгавар өгсөн. 2 дугаар ээлжийн /Мөст, Мөнххайрхан, Цэцэг/ сумдын ариун цэврийн байгууламж ажлын гүйцэтгэл 90% гүйцэтгэлтэй улсын комисс ажиллуулах хүсэлтээ өгсөн. 3, 4 дүгээр ээлжийн төслөөр дараагийн үлдсэн сумдад хийхээр төлөвлөгдөж байна.	90%
68	37. АЗДҮАХ-ийн 2.3.26	1. Спортын төрөлжсөн сургалттай дунд сургууль байгуулна.	12	-	Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын 7 дугаар сургуулийн төрөлжсөн сургууль болгоно		Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын 7 дугаар сургуулийг спортын төрөлжсөн сургалтын хөтөлбөр боловсруулах судалгаа хийгдэж байна.	30%
69	38. АЗДҮАХ-ийн 2.3.27	1. Бүх насны суралцагч, иргэдэд зориулсан онлайн сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хүн бүр орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран өөрийн хүссэн чиглэлээр насан туршдаа суралцах боломжийг бүрдүүлнэ	12	-	Насанд хүрэгчдийн боловсролыг дэмжсэн 20 цахим хичээл, сурагчдад зориулсан 55 цахим хичээл шинээр бэлтгэнэ.	13.3 сая төгрөг	Азийн хөгжлийн банк, БШУЯ, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын яамны хамтран хэрэгжүүлж буй “Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох” хөтөлбөрийн хүрээнд 13.3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, тоног төхөөрөмж бүхий танхимыг байгуулан “Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа” олгох сургалтыг ЕБС-ийн 9-11-р ангийн 1105 суралцагчдад зохион байгуулав. НТБТ-ийн дэргэд иргэдийн боловсролыг дэмжих цахим сургалтын хөтөлбөр боловсруулах судалгааг хийж байна.	100%

70	39. АЗДҮАХ-ийн 2.3.28	1. Ховд Их сургуулийг бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд тулгуурлан нийгэм, түүх соёл, эдийн засаг, байгаль орчин, экологийн судалгаа шинжилгээнд суурилсан Баруун бүсийн Их сургууль болгон өргөжүүлнэ.		-	Нолбогдох судалгаа шинжилгээг гарган БШУ-ны яаманд санал хүргүүлнэ.		БШУЯ-ны сайдын тушаалаар боловсрол, соёл урлагийн газар нь БШУГ болж БШУЯ-ны сайдын 2022 оны 04 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А/125 дугаар тушаалаар бүтэц орон тоог шинэчлэн баталж, их дээд сургууль, мэргэжлийн боловсрол олгох сургуулийн сургалт багшийн хөгжлийг хариуцсан мэргэжилтэнтэй болгосон бөгөөд сайдын тушаалаар ХоИС-ийг МУИС-ийн ховд дахь салбар сургууль болгон бүтцийг өөрчлөн баруун бүсийн бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд тулгуурласан нийгэм, түүх соёл, эдийн засаг, байгаль орчин, экологийн судалгаа шинжилгээн хийх багш бэлтгэх их сургууль болгон өөрчилсөн.	100%
71	40. АЗДҮАХ-ийн 2.3.29	1. Их голын ард байгуулагдаж буй шинэ суурьшлын бүсэд цэцэрлэг, бага сургууль, өрхийн эмнэлэг, үйлчилгээний төв, дэд бүтэц байгуулах ТЭЗҮ боловсруулж, ажлыг эхлүүлнэ.	12	-	Зураг төсөв боловсруулах	200 сая төгрөг	Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолборын барилга угсралтын ажлын хөрөнгө оруулалт улсын төсөвт 5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй батлагдсан ба гүйцэтгэгчээр "Баганат Орд" ХХК шалгарсан. Барилга угсралтын газар шорооны ажил хийгдэж байна. 2022 онд 200 сая төгрөг батлагдсан.	100%
72	41. АЗДҮАХ-ийн 2.3.30	1. Ахлах болон төгсөх ангийн сурагчдад мэргэжлээ зөв сонгох,	12	-	Төгсөх ангийн сургагчдын 50 хувьд сургалт, мэдээллийг хүргэнэ	20 сая төгрөг	Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг ХХҮГ, ГБХЗХГ, НТБ төв, МУИС-ийн харьяа Ховд дахь салбар сургууль, Политехник коллеж, ажил олгогчдын холбоо хамтран жилд 2 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 5200	100%

		элсэлтийн ерөнхий шалгалтын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалт, мэдээлэл хүргэх арга хэмжээг зохион байгуулна.					сурагчдад мэдээлэл хүргэж сургалт хийлээ. Мөн 2022 оны 10 дугаар сард “Оюуны язгуур” төрийн бус байгууллагатай хамтран 25 сургуулийн 1365 сурагчдад Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт хийлээ. нийт 20 орчим сая төгрөгийн зардлыг ХХҮГ хариуцан ажиллаа. Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох 2 төв үйл ажиллагаагаа эхлэн явуулж байна. Үүнд: Булган сумын Минжит Булган цогцолбор сургууль, аймгийн НТБТ эдгээр танхимуудаар дамжуулан эцэг эх, багш, сурагчдад мэдээлэл хүргэх аймгийн ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна. Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт үйл ажиллагааны үндэсний сургалт уулзалтад НТБТ багш Урангэрэл, БШУГ-ын мэргэжилтэн О.Өлзийсайхан нар оролцлоо.	
73	1. АЗДҮАХ-ийн 2.4.1	1. Эрдэм шинжилгээ судалгааны ажилд залуу инженер, багш нарыг хамруулан дэмжинэ.	12	-			Хөгжил Политехник коллеж барилгын болон цахилгааны инженерийн мэргэжлийн залуу багш нарт зориулан судалгаа, туршилт, үйлдвэрлэлийн ажлын байрыг бий болгож тусгайлан байр гаргаж өгсөн бөгөөд эхний ээлжийн судалгааны багаж аваад байна.	50%
74	1. АЗДҮАХ-ийн 2.5.1	1. “Цахим Монгол” хөтөлбөрийн хүрээнд хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн үйлчилгээг цахимжуулна.		-	хувь	57.2 тэрбум төгрөг	2022 оны жилийн эцсийн байдлаар Халамжийн тэтгэвэр, Асаргааны тэтгэмж, Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж, Онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж, Өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж, Ихэр хүүхдийн тэтгэмж, Цалинтай ээж хөтөлбөр, Жирэмсэн эхийн тэтгэмж, Насны хишиг, Алдарт эхийн одон, Алдар цолтой ахмад настны хөнгөлөлт, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөнгөлөлт тусламжийн үйлчилгээ гэсэн 13 төрлийн үйлчилгээг давхардсан тоогоор 73,035 иргэнд 57.2 тэрбум төгрөгийн олголтыг	100%

							халамжийн нэгдсэн систем /ehalamj.mn/-ээр олгож, үйлчилгээг иргэдэд цаг хугацаанд нь хүргэж ажиллаж байна.	
75	2. АЗДҮАХ-ийн 2.5.1	1. Нийгмийн халамжийн иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээг ил тод, нээлттэй, шуурхай, хүртээмжтэй болгоно.	12	-	100	57.2 тэрбум төгрөг	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг нийгмийн халамжийн нэгдсэн систем /ehalamj.mn/-ээр дамжуулан сар бүр иргэдийн нэрийн дансанд хуваарийн дагуу олголт үүсгэн ажиллаж байна. 2022 оны байдлаар нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламж үйлчилгээнд давхардсан тоогоор 73,035 иргэн хамрагдаж нийгмийн халамжийн сан улсын болон орон нутгийн төсвөөс 57,2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.	100%
76	3. АЗДҮАХ-ийн 2.5.2	1. Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгааг зохион байгуулна.	12	-	Нийт өрхийн 75 хүртэлх хувийг хамруулна.		Монгол Улсын Засгийн газрын 2014 оны 404 дүгээр тогтоолоор баталсан “Өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санг удирдах, ашиглах журам”-ын хүрээнд өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоолгох, хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагдах хүсэлт гаргасан 11 өрхийг програмд оруулж 4 өрхийг асуулга судалгаанд хамруулж, өрхийн оноог дахин бодуулахаар Нийгмийн халамжийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлсэн.	100%
77	4. АЗДҮАХ-ийн 2.5.2	1. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлэгт хүргэнэ	12	-	Нийт өрхийн 30,1 хувь зорилтот өрх байна.	57.2 тэрбум	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламж үйлчилгээнд 2022 оны байдлаар давхардсан тоогоор 73,035 иргэн хамрагдаж улсын болон орон нутгийн төсвөөс 57,2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.	100%
78	5. АЗДҮАХ-ийн 2.5.3.	1. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, хөдөлмөрийн харилцааг	12	-	хэрэгжилт 80 хувь	1,572.6 сая төгрөг	Аймгийн Иргэдийн Хурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 70 дугаар тогтоолоор “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, хөдөлмөрийн харилцааг сайжруулах, зохистой ажлын байрыг нэмэгдүүлэх” дэд хөтөлбөрийг батлуулсан. Хөтөлбөрийн хүрээнд 4	100%

		сайжруулах, зохистой ажлын байрыг нэмэгдүүлэх аймгийн дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.					зорилт 17 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 11 арга хэмжээ хэрэгжсэн байна. Бичил бизнес үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж ажлын байр бий болгох, өргөтгөх, өрхийн орлогоо нэмэгдүүлэх зорилготой 421 иргэнээс төсөл хүлээн авч шаардлага хангасан 367 иргэнд 1.572.6 сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэг олгосон. Халамжаас-Хөдөлмөрт зорилтын хүрээнд “Ховд-Ажлын байр” хөдөлмөрийн яармагийг зохион байгуулж нийт 1186 иргэн 71 аж ахуй нэгж байгууллага оролцож төр, хувийн хэвшлээс ирсэн 431 ажлын байр нээлттэй танилцуулагдаж 42 ажил олгогчид 132 иргэнийг ажлын байранд зуучилсан. Үүнээс байнгын ажлын байранд 106 иргэн, түр ажлын байранд 26 иргэнийг тус тус зуучилсан байна.	
79	6. АЗДҮАХ-ийн 2.5.4	1. Гарааны бизнес эрхлэх залуучуудад зориулсан сургалт, арга хэмжээг зохион байгуулна.	12	-	6		Гэр бүл, эмэгтэйчүүдийн сэтгэл зүйн боловсрол олгох сургалтын байгууллагатай хамтран "Хөдөлмөрт бэлтгэх хөтөлбөрийн сэтгэл зүйн төлөвшил олгох" сургалтыг зохион байгуулж 309 иргэнийг хамруулсан. Залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих "Start up" арга хэмжээнд 122 залуу бүртгүүлж 52 бизнес санаагаар өрсөлдсөнөөс 5 шилдэг санаа шалгарч худасгуур арга хэмжээ буюу бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сайжруулах турших зах зээлд нийлүүлэх, хөгжүүлэх сургалтуудад хамрагдаж байна.	100%
80	7. АЗДҮАХ-ийн 2.5.4	1. Гарааны бизнес эрхлэх залуучуудад санхүүгийн дэмжлэг үзүүлнэ.	12	-	13		Залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих start up арга хэмжээнд 122 залуу бүртгүүлж сургалт арга хэмжээг зохион байгуулсан.	70%

81	9. АЗДҮАХ-ийн 2.5.6	1. Бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүдийн нэгжид ажиллах залуучуудыг мэргэшүүлэх сургалтад хамруулан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	12	-	300	3.2	Залуучуудыг хөдөлмөрт бэлтгэх оролцоо төслийн хүрээнд 18-34 насны 166 залуу бүртгэлд хамрагдаж ярилцлагад 120 залуу тэнцсэн. Үүнээс 85 залуу Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан сургалт арга хэмжээнд хамрагдаж 73 залуу ажлын байранд дадлага хийж 52 залуу ажлын байранд зуучлагдсан буюу төсөлд бүртгүүлсэн залуучуудын 61 хувь ажлын байртай болсон. Мэргэжил олгох богино хугацааны сургалтыг Хөгжил политехник коллежтой хамтран хорих ангиас суллагдсан 10 иргэнийг барилгын засал чимэглэлийн сургалтад хамруулсан. Аж ахуйн эрхлэлтийн сургалтыг Хөгжлийн шийдэл ТББ-тай хамтран зохион байгуулж 211 иргэнийг хамруулан 3,2 сая төгрөг зарцуулж, сургалтанд хамрагдсан иргэдэд аж ахуй эрхлэх “Батламжийн гэрчилгээ” олгосон. Үйлдвэр дээрх сургалтад ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй 73 иргэнийг хамруулсан. Хатан түнгэл ХХК талх нарийн боовны чиглэлээр 6 иргэн, тогоочоор 5 иргэн, барилгын арматурчин 10 иргэн, Вестрен холд ХХК-д гагнуурчин 20 иргэн, цахилгаанчин 6 иргэн, Ховдын өргөө ХХК барилгын арматурчин 26 иргэнийг тус тус үйлдвэр дээрх сургалтад хамруулсан байна. Ажилчдын хөгжлийн нэгдсэн төв холбоотой хамтран "Монгол хүч 2050" төслийн хүрээнд барилга, зам тээвэр, бүтээн байгуулалтын мэргэжлийн ур чадвартай мэргэшсэн 200 ажилтныг бэлтгэх төслийг аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж эхлээд байна.Мэргэжил олгох богино хугацааны сургалтыг Хөгжил политехник коллежтой хамтран Хүнд машин механизмын операторын мэргэжилээр 24 иргэн, оёдлын мэргэжлээр 18 иргэн, тогооч мэргэжлээр 22 иргэн, Худалдаг кассчин 17 иргэн, үсчин мэргэжлээр 19 иргэн,	100%

							маникюр 20 иргэн, гоо засалч 5 иргэн, барилгын засал чимэглэлч мэргэжлээр 10 иргэн нийт 135 иргэнийг тус тус сургаж, сургалтын төлбөрт 24.2 сая төгрөг, хоол унааны хөнгөлөлтөнд 20.8 сая төгрөг буюу нийт 45 сая төгрөг зарцуулсан сургалтанд хамрагдсан ирэдийн 30 хувь ажлын байртай болсон байна.	
82	10. АЗДҮАХ-ийн 2.5.7.	1. Хувийн хэвшил, жижиг дунд үйлдвэрлэл, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих замаар жил бүр 600-аас дээш ажлын байр шинээр бий болгоно.	12	-	Жил бүр 600-аас дээш		Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн нэгдсэн LMIS програмд 2022 оны 12 дугаар сарын байдлаар шинээр бий болсон 869 ажлын байр бий болсон байна. Үүнээс байнгын ажлын байр-502, улирлын ажлын байр-157, түр ажлын байр 210 бий болсон байна.	90%
83	11. АЗДҮАХ-ийн 2.5.8	1. Хөдөлмөрийн зах зээлд эрэлт, хэрэгцээтэй ангийг шинээр нээж, шаардлагатай мэргэжилтэй ажилчи н бэлтгэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	12	-	1		МУИС-ийн Ховд аймаг дахь салбар сургууль 2022-2023 оны хичээлийн жилд бакалаврын 32 хөтөлбөр, магистрын 13, докторын 6 хөтөлбөрөөр сургалтын үйл ажиллагаа явуулж байна. Хөдөлмөрийн зах зээлд эрэлт, хэрэгцээтэй сэтгэл судлалын бакалавр, санхүүгийн менежментийн бакалаврын 2 ангийг шинээр нээн хичээллэж байна. Ховд аймаг дахь Политехник коллеж нь нийт 33 мэргэжлийн чиглэлээр хичээл сургалтын үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Ховд аймагт Ховд эко цементийн үйлдвэр ашиглалтад орсонтой холбоотойгоор цемент чулуун үйлдвэрлэлийн операторчин,барилгын цахилгаанчны 2 анги шинээр нээн хичээллэж байна.	90%

84	12. АЗДҮАХ-ийн 2.5.9	1. ”Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв”-ийг шинээр барьж, үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулна.	12	-	Хэрэгжилт-100 хувь	5,000	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийг хангах, үйлчилгээг сайжруулах төсөл”-ийн хүрээнд 6 аймагт ”Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв”-ийг байгуулж байна. Тус төсөл нь Ховд аймагт 2018 оноос хойш хэрэгжиж байна. Төслийн үйл ажиллагаанд орон нутагт дэмжлэг үзүүлэх, хэрэгжилтэнд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий төслийн дэд хороог аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/277 тоот захирамжаар байгуулсан. ”Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв”-ийн барилгын ажлыг "Элбэг гүн"ХХК гүйцэтгэж байна. Барилгын ажил 90 хувьтай явагдаж байна.	100%
85	13. АЗДҮАХ-ийн 2.5.10	1. “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийг дэмжих” төсөл хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хэрэгжилт-80 хувь	50	Стандартай-Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд ээлтэй байгууллага бий болгох зорилготой “ХҮН БҮРТ ЭЭЛТЭЙ ХҮРТЭЭМЖТЭЙ ХОВД” аяныг НЛМ Норвегийн тусламжийн байгууллагын, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжил төсөлтэй хамтран зохион байгуулж байна. Тус аяны хүрээнд Аймгийн Засаг даргын захирамжаар дэд бүтцийн хүртээмжид үнэлгээ хийх ажлын хэсэг байгуулагдаж, төрийн болон төрийн бус байгууллага, нийтийн үйлчилгээний 43 байгууллагын дэд бүтцийн хүртээмжид үнэлгээ хийж, санал зөвлөмж хүргүүлсэн. Тус зөвлөмжийн хүрээнд 2 дахь үнэлгээг 12 сард хийж орчны хүртээмжээ сайжруулсан 3 байгууллагыг шалгаруулж, шагнаж урамшуулах төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна. NLM-ийн “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжил” төсөл, ХБХЭЭХ, Монголын хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн бие даан амьдрах Түгээмэл хөгжил төв хамтран “Хөгжлийн бэрхшээл ба тэгш байдал” сургалтыг зохион байгуулж, орон нутагт	100%

							бие даан үнэлгээ хийх 20 сургагч багшийг бэлтгэсэн. “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн Хөгжил” төслийн хүрээнд ХБХЭЭХ-ны дэргэдэх Хүүхэд хөгжлийн Итгэл төвийн үйл ажиллагааг дэмжин ажилтнуудыг чадавхжуулах шаталсан 4 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан. Тус төвийн 2 ажилтныг цалинжуулан ажиллуулж байна. БОЭТ-ийн Хүүхдийн эмнэлэг дээр хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн оношилгооны кабинет байгуулах ажлын хэсгийг байгуулан кабинетийн засвар, тоног төхөөрөмжид 40 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. ХБХЭЭХ-ны дэргэдэх Хүүхэд хөгжлийн Итгэл төвд хүнд хэлбэрийн хүүхдүүдэд эрүүл мэнд боловсрол, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг ойртуулах чиглэлээр 10,0 сая төгрөгийн төсөл хэрэгжүүлэхээр судалгаа хийгдэж байна. Тус төслийн дэмжлэгтэйгээр Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комисс баруун 3 суманд ажиллаж, 36 хүүхдийг эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээнд холбон зуучиллаа.	
86	14. АЗДҮАХ-ийн 2.5.11	1. “Ахмадаа ачлая” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хэрэгжилт-90 хувь	726	Хөтөлбөрийн ахмад настны хөдөлмөр эрхлэх боломжийг бий болгох өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт 18 ахмад настанд 33,0 сая төгрөг, ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээнд 51 ахмад настанд 18,6 сая төгрөгийн санхүүжилт, Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний бүлгийн төсөлд оёдол, сүү цагаан идээ, сантехник, модон эдлэл, гар урлал, газар тариалангийн чиглэлээр 15 бүлгийн 42 ахмад настан хамрагдаж 30,0 сая төгрөгний санхүүгийн	100%

							дэмжлэг олгосон байна. Ахмад настны нийгмийн хамгааллын үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах зорилтын хүрээнд Насны хишиг олгох үйлчилгээнд нийт 3,798 ахмад настанд 632,0 сая төгрөг, ахмадын Цагаан-Уул амралтын газарт нийт 161 ахмад настан, Улаанбаатар хот болон орон нутагт үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа ахмадын амралт сувилалд 185 ахмад настан нийт 346 ахмад настан амарч сувилуулсан байна. Орон нутгийн ахмадын амралт сувиллын орчин нөхцлийг сайжруулах, ахмадыг ая тухтай амраах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор ахмадын Цагаан-Уул амралтын газрын 20 орийг шинэчилж 6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн “Ахмадаа ачилъя” хөтөлбөрөөс санхүүжүүллээ. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээнд Жаргалант, Мянгад сумдын ахмад настнуудыг хамрууллаа. Ахмад настны өдрийн үйлчилгээнд 167, Явуулын үйлчилгээнд 53, Гэрийн асрамж халамжийн үйлчилгээнд 16, нийт 236 ахмад настан тус тус хамрагдсан байна.	
87	15. АЗДҮАХ-ийн 2.5.11	1. Нийгмийн даатгалын мэдээллийн системийг боловсронгуй болгоно.	12	-	5992		Даатгуулагчид зориулсан https://daatguulagch.ndaatgal.mn веб программын тусламжтайгаар 16 төрлийн нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг авах боломж бүрдсэн. Тэтгэвэр тогтоолт олголт, тэтгэмжийн сангаас олгож буй Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж, жирэмсэн, амаржсаны тэтгэмж, ажилгүйдлийн тэтгэмж, сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулах, эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлөлт, Нийгмийн даатгалын шимтгэлээ төлөх зэрэг үйлчилгээнүүд тус программд бүрэн орсон. Мөн Нийгмийн даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг авахыг хүссэн хүн бүр iOS болон Android	100%

							үйлдлийн системтэй гар утсаа ашиглан, хүссэн газраасаа бүртгүүлж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг авах боломж бүрдсэн.	
88	16. АЗДҮАХ-ийн 2.5.12	1. Албан бус салбарт хөдөлмөр эрхэлж буй иргэд, малчдын нийгмийн даатгалын хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	12	-	5992		2022 онд аймгийн хэмжээнд 3397 хүн сайн дурын даатгалд хамрагдсан. Үүнээс 2630 хувиаараа хөдөлмөр эрхлэгч, 767 малчин даатгуулагч байна. Ховд аймгийн төрийн албаны байгууллагуудтай хамтран “Нутгийн намар” өдөрлөгийг 16 суманд зохион байгуулсан. Өдөрлөгөөр сум тус бүрдээ тэтгэвэр, тэтгэмж болон сайн дурын даатгалын тухай хуулиар сургалт зохион байгуулан ажилласан. Нийт 5678 орчим иргэдэд хамрагдсан бөгөөд 166 иргэнд биечлэн зөвлөгөө мэдээллийг хүргэж ажилласан байна. Сайн дурын даатгалд 6 малчин даатгуулагчийг хамруулан цаг хугацаандаа тэтгэврээ авах нөхцөл боломжтой талаар заавар мэдээллийг хүргэсэн. Дарви, Чандмань,Цэцэг Мөст, Дуут, Үенч Алтай, Манхан, Зэрэг, Мөнххайрхан сумуудад нийгмийн даатгалын багц хуулийг сурталчлах малчид, ард иргэдийн санал бодлыг сонсох, зөвлөгөө мэдээлэл өгөх зорилгоор ажлын хэсгийг байгуулан нэг суманд нэг өдөр ажиллаж нийт 2852 иргэдэд үйлчилгээг үзүүлсэн байна.	100%
89	17. АЗДҮАХ-ийн 2.5.12	1. Гэр бүл, хүүхэд, эмэгтэйчүүд, эцэг, эхийг дэмжих “Монгол гэр бүл” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	12	-	Нийт хүүхдийн 35 хувь Нийт өрхийн 45 хувьд хүрч ажиллана		Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн үзэл баримтлал “Алсын хараа-2050”, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр зэрэг хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдтэй уялдуулан “Монгол гэр бүл” аймгийн дэд хөтөлбөрүүдийг боловсруулж, аймгийн Засаг даргын 2021-2025 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгуулсан. “Монгол гэр	50%

							бүл" хөтөлбөрийг 2023 онд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлуулахаар төлөвлөж байна.	
90	18. АЗДҮАХ-ийн 2.5.13	1. Өдөр өнжүүлэх төв, гэр бүл, хүүхдэд чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулдаг Иргэний нийгмийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэлд хамруулж, үйл ажиллагааг нь дэмжинэ.	12	-	2		Аймгийн Нутгийн удирдлагын ордонд тус байранд үйл ажиллагаа явуулдаг 10 гаруй байгууллагын албан хаагчдын сургуулийн өмнөх насны болон бага ангийн хүүхдүүдийг хамруулах өдөр өнжүүлэх бүлэг ажиллуулах өрөөг тохижуулах, үйл ажиллагааг эхлүүлэх саналыг байгууллагын эцэг эхийн зөвлөл удирдлагуудад хүргүүлсэн. Хүүхэд гэр бүлийн чиглэлээр үйл ажиллагааг явуулдаг Иргэний нийгмийн 1 байгууллага магадлан итгэмжлэлд хамрах хүсэлтээ ирүүлснийг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт уламжилжлаад байна.	90%
91	19. АЗДҮАХ-ийн 2.5.14	1. Бүтэн өнчин хүүхдийн "Гэрэлт ирээдүй" хадгаламжийг үргэлжлүүлнэ.	12	-	70	158	Аймгийн Засаг даргын бүтэн өнчин хүүхдэд сар бүр олгодог тэтгэлэгт 2022 оны байдлаар 71 хүүхэд хамрагдсан. Цаашид 1 хүүхдэд олгогдох тэтгэлгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх чиглэлд анхаарч ажиллана.	100%
92	20. АЗДҮАХ-ийн 2.5.15	1. Хүүхдийн тоглоомын талбайд хяналт-үнэлгээ хийж, шинээр баригдах хүүхдийн тоглоомын талбайнуудыг MNS 6751:2019 стандартад нийцүүлнэ.	12	-	8		Ховд аймгийн Жаргалант сумын нутаг дэвсгэрт байрлах 15 хүүхдийн тоглоомын талбайд стандартын хэрэгжилтийг хангуулах, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах хяналт шалгалт хийж хүүхдэд эрсдэл учруулах зүйлсийг нэн даруй арилгаж харьяа нутаг дэвсгэртээ хүүхдийн эрхийг хангах талаар цаашид авч хэрэгжүүлэх 19 заалт бүхий зөвлөмж, 7 заалт бүхий улсын байцаагчын албан шаардлага хүргүүлсэн. Шинээр байгуулсан 2 хүүхдийн тоглоомын талбайд дүгнэлт гаргаж зөвлөгөө өгч ажилласан.	90%

93	21. АЗДҮАХ-ийн 2.5.16	1. Гэр бүлийн болон хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хохирогч хамгаалах түр хамгаалах байрыг MNS 60405:2019 стандартад нийцүүлж, тогтвортой үйл ажиллагааг хангана.	12	-	100	70	Ховд аймгийн ГБХЗХГ-ын дэргэд гэр бүлийн хохирогч насанд хүрэгч, хүүхдэд шаардлагатай тусламж үйлчилгээ, хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээ үзүүлэх түр хамгаалах байрыг 698 сая төгрөгийн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2020 оны 11 сард ашиглалтанд оруулж хэвийн үйл ажиллгаа явуулж эхлэсэн. Түр хамгаалах байр нь хүчирхийллийн хохирогч хүүхэд эмэгтэйчүүдэд нийгмийн ажлын үйлчилгээ , сэтгэл зүйн үйлчилгээ эрүүл мэндийн үйлчилгээ, нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, эрх зүйн туслалцаа, боловсролын үйлчилгээнүүдийг үзүүлэн ажилладаг. Тус хамгаалах байр нь Зохицуулагч 1, сэтгэлзүйч 1, нийгмийн ажилтан 3, туслах ажилтан 2, нярав 1, жижүүр 3, үйлчлэгч 1 гэсэн 12 ажилтаны орон тооны бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна. Мөн БОЭТ-ийн 103 яаралтай тусламжийн их эмч гэрээгээр ажиллаж байна. Түр хамгаалах байр нь 2020 онд 3 үйлчлүүлэгч, 2021 онд 77 үйлчлүүлэгч, 2022 онд 42 үйлчлүүлэгч хүлээн авч шаардлагатай хариу үйлчилгээнүүдийг үзүүлэн тасралтгүйгээр хэвийн үйл ажиллгааг ханган ажиллаж байна. Нийт үйлчлүүлэгчийн дийлэнх буюу 77,8 % хүүхдүүд байна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд ээлтэй орчин бүрдүүлэх зорилгоор НҮБ-ын Хүн амын санд төсөл бичиж, 25 сая төгрөгийн дэмжлэг авч тохижуулснаар стандартад нийцсэн хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдэж, хүчирхийллийн хохирогчид үзүүлэх үйлчилгээний чанар сайжирлаа.Нийт үйлчлүүлэгчийн 77,8 хувь нь 3-18 насны хүүхдүүд байна. Түр хамгаалах байрны үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, дотоод, гадаад тохижилтийг сайжруулах зорилгоор 2022 онд НҮСХАС-аас 30 сая, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Азийн хөгжлийн банктай хамтран Цэцэглэн хөгжсөн,	100%

							сөрөг нөлөөнд тэсвэртэй Ази, Номхон далайн бүс нутгийг цогцлоох Японы сангийн буцалтгүй тусламжаар хэрэгжүүлж буй" Хүүхэд эмэгтэйчүүдийн эсрэг гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх" төслөөс 15 сая төгрөгийн дэмжлэг авч үйлчлүүлэгчийн ая тухтай байрлах орчин нөхцлийг хангасан.	
94	22. АЗДҮАХ-ийн 2.5.17	1. Залуучуудын хөгжлийг дэмжих, соён гэгээрүүлэх чадавхжуулах “Залуучуудын хөгжил” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	40	2.5	Аймгийн Иргэдийн Хурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 83 дугаар тогтоолоор “Залуучуудын хөгжил” дэд хөтөлбөрийг батлуулан 4 зорилтын хүрээнд 18 арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 онд 13 төрлийн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж 2330 өсвөр үе залуучуудыг хамруулсан. Залуучуудын хөгжлийн төвийн дэргэд 9 клубийн үйл ажиллагаа тогтворжиж 250 гишүүнтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Өсвөр үе, залуучуудын нийгэмд оруулах хувь нэмрийг таниулах, авьяас чадварыг нээн хөгжүүлж чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор 9 төрлийн арга хэмжээ зохион байгуулж 459 өсвөр үе, залуучуудыг хамруулан зохион байгуулсан. Клубийн гишүүд санаачлан хандив цуглуулж 2 хүүхдэд мөнгөн тусламж, зорилтот бүлгийн 50 хүүхдэд витамины багцын дэмжлэг үзүүлсэн. Залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих “START UP” арга хэмжээнд 122 залуу бүртгүүлж 52 бизнес санаагаар өрсөлдсөнөөс 3-р шатанд 5 санаа шалгарч хурдасгуур арга хэмжээнд хамрагдаж байна. Өсвөр үе, залуучуудын дунд дэлгэцийн донтолт болон хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх шинэ санаа шийдлийг олон нийтэд түгээн дэлгэрүүлэх зорилготой “Хакатон-2022” арга хэмжээг зохион байгууллаа. Тус арга хэмжээнд 15-34 насны	90%

							залуучууд, ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчид, төрийн болон төрийн бус байгууллагын төлөөлөлөөс бүрдсэн 10 гаруй баг санаагаа уралдуулж шилдэг таван баг шалгарч тус бүр 500.0 мянган төгрөгийн урамшуулал авсан.	
95	23. АЗДҮАХ-ийн 2.5.18	1. Хүүхдийн ордны барилгад их засвар хийж	12	-	Их засварт орсон байна	12 САЯ ТӨГРӨГ	Хүүхдийн ордны барилгын сантехник, фасадын засварыг 12 сая төгрөгөөр урсгал засвар хийсэн ба бүрэн засварлах төсөв хийгдсэн. Үлдэгдэл засварыг орон нутгийн төсөвт тусгуулахаар санал хүргүүлээд байна.	100%
96	24. АЗДҮАХ-ийн 2.5.18	1. Хүүхдийн ордны тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	12	-	Тоног төхөөрөмжиг нийлүүлсэн байна		Хүүхдийн ордны тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд тус онд хөрөнгө санхүүжилт тавигдаагүй болно.	0%
97	25. АЗДҮАХ-ийн 2.5.19	1. Хүүхдийн Баянбулаг зуслангийн үйл ажиллагааг сэргээж, MNS 5633:2019 стандартад нийцүүлэн ажиллуулна.	12	-	50	2023 онд-80 сая	Баянбулаг хүүхдийн зуслан анх 1982 онд МҮЭ-ийн төв зөвлөлийн хөрөнгөөр баригдаж, нэг ээлжинд 200 хүүхэд, жилд 6 ээлжээр 1200 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтайгаар ашиглалтад орж тасралтгүй 27 жил үйл ажиллагаагаа явуулсан. 2007-2021 оны хооронд үйл ажиллагаагаа явуулаагүй байна. Аймаг, орон нутгийн зүгээс Баянбулаг хүүхдийн зуслангийн үйл ажиллагааг тогтмол явуулахын тулд 2014 оноос хойш 7 удаагийн урсгал засварт 480.0 гаруй сая төгрөгийг зарцуулсан байна. -2022 онд шаардлагтай засвар үйлчилгээг хийж 7-8 сард зуслангийн үйл ажиллагааг эхлүүлж 100 хүүхэд хүлээж авсан. Зусланд амрах хугацаандаа хүүхдүүд хөгжлийн хөтөлбөрт хамрагдан өөрийн авьяас чадвараа нээн хөгжүүлж, бие даан ажиллах, амьдрах дадал чадварт суралцсан.	100%

98	26. АЗДҮАХ-ийн 2.5.20	1. “Жендэрийн тэгш байдлыг хангах” аймгийн дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	12	-	88 хувиас дээш	86	Аймгийн Иргэдийн хурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 84 дүгээр тогтоолоор “Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах” дэд хөтөлбөрийг батлуулан 4 зорилтын хүрээнд 19 арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Нутгийн захиргааны байгууллагад ажиллагсдын хүйсийн тэнцвэртэй байдлын тайланг сумдаас авч нэгтгэхэд нийт 425 ажиллагсадаас 201 нь эрэгтэй, 224 нь эмэгтэй ажиллагсад байна. Эрэгтэй, эмэгтэй хүний дундаж наслалтын зөрүүг багасгах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ (2020-2022)”-ний төлөвлөгөөнд тусгагдсан "Эрчүүдийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоонд хамруулан, шаардлагатай тусламж үйлчилгээг орон нутагтаа үзүүлж, зонхилон тохиолдох өвчин эмгэгийг бууруулах" зорилготой "Эрүүл эр хүн" хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажилласнаар 2022 оны урьдчилсан статистик мэдээллээр аймгийн хүн амын дундаж наслалт 73.4-д хүрч өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.3 насаар нэмэгдэж улсын (71.0) дунджаас 2.4 насаар илүү байна. Аймгийн эрэгтэйчүүд 70.1, эмэгтэйчүүд 76.1 насалсан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад эрэгтэйчүүд 0.9, эмэгтэйчүүд 0.7 насаар нэмэгдсэн ба насны зөрүү 6 (улс 9.4) байгаа нь улсын дунджаас 3.4 насаар ойртсон үзүүлэлттэй байна. “Эрүүл эр хүн” хөтөлбөрийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан “Андрологийн кабинет” байгуулах төсөл арга хэмжээнд орон нутгийн хөгжлийн сангаас 86.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлж эрчүүдэд зонхилон тохиолдох эмгэгийг орон нутагтаа эмчлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг нийлүүлж, 2 өрөөг засварлаж эрчүүдэд зөвлөгөө өгөх, тусламж үйлчилгээ үзүүлэх кабинетыг байгууллаа. Хувиараа	100%

							хөдөлмөр эрхлэгч 205 эмэгтэйд 857 сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэг олгосон. 2022 оны 3 дугаар сард Аймгийн гар урлаач эмэгтэйчүүдийн анхдугаар зөвлөгөөнийг зохион байгуулсан. Зөвлөгөөнд аймгийн 17 сумын 130 гаруй гар урлал эрхлэгч эмэгтэйчүүд оролцож өөрсдийн туршлагаа солилцон үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнээ ард иргэддээ сурталчлан таниулж, 3.5 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.	
99	27. АЗДҮАХ-ийн 2.5.21	1. Хотын нийтийн тээврийн автобусны чиглэл, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг үнэгүй зорчих нөхцөлөөр хангана.	12	-	1200	95	Хотын нийтийн тээврийн автобусны чиглэл, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг үнэгүй зорчих нөхцөлөөр хангах зорилгоор Ховд хот доторх нийтийн тээврийн үйлчилгээ эрхэлдэг автобус баазтай гэрээ хийж орон нутгийн төсвөөс 95.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Жаргалант сумын хэмжээнд 730 ахмад настан, 280 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн нийтийн тээврээр үнэгүй зорчиж байна.	90%
100	28. АЗДҮАХ-ийн 2.5.22	1. “Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих” төсөл хэрэгжүүлнэ.	12	-	100	857	Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж, ажлын байр бий болгох зорилготой 367 иргэнд 1.572.6 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгосноос 205 хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч эмэгтэйд 857 сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэг олгосон. Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдахаар төсөл ирүүлсэн иргэдийн төсөлд сонгон шалгаруулалт хийж “Baby” хүүхэд харах үйлчилгээний төсөлд 10 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олголоо. 2022 оны 3 дугаар	90%

							сард Аймгийн гар урлаач эмэгтэйчүүдийн анхдугаар зөвлөгөөнийг зохион байгуулсан. Зөвлөгөөнд аймгийн 17 сумын 130 гаруй гар урлал эрхлэгч эмэгтэйчүүд оролцож өөрсдийн туршлагаа солилцон үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнээ ард иргэддээ сурталчлан таниулж, 3.5 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.	
101		1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөгжлийн төв байгуулна	12	-	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөгжлийн төв барилгыг ашиглалтанд оруулна.	5000	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийг хангах, үйлчилгээг сайжруулах төсөл”-ийн хүрээнд 6 аймагт ”Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв”-ийг байгуулж байна. Тус төсөл нь Ховд аймагт 2018 оноос хойш хэрэгжиж байна. Төслийн үйл ажиллагаанд орон нутагт дэмжлэг үзүүлэх, хэрэгжилтэнд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий төслийн дэд хороог аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/277 тоот захирамжаар байгуулсан. ”Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төв”-ийн барилгын ажлыг "Элбэг гүн"ХХК гүйцэтгэж байна. Барилгын ажил 90 хувьтай явагдаж байна.	90%
102	1. АЗДҮАХ-ийн 2.6.1	1. “Олон үндэстэн, ястны өв, соёл урлаг” дэд хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50 хувь	26	Аймгийн Иргэдийн Хурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 62 дугаар тогтоолоор “Олон үндэстэн,ястны өв соёл урлаг” дэд хөтөлбөрийг батлуулсан. Ардын язгуур урлагийг өвлөн уламжилцгаая” уриан дор морин хуур, бий биелгээ, хөөмий, уран нугаралт, уртын дуу 5 чиглэлээр 16 сум болон аймгийн төвийн 350 гаруй насанд хүрэгчид, 850 гаруй хүүхдэд ХДТ, Соёлын төв, Хүүхдийн ордны мэргэжлийн багш нар сургалт зохион байгууллаа. -Булган, Дарви, Зэрэг, Мянгад, Чандмань сумууд хуучир, ёочин, ятга, морин хуур, их хуур, бөмбөр, шанз, уртын дуу, бүжгийн зэрэг дугуйлангуудыг хичээллүүлж 160 гаруй хүүхэд, багачууд	100%

							суралцаж байна Олон угсаатны соёлын биет болон биет бус өвийг өвлүүлэн үлдээх, түгээн дэлгэрүүлэх, цайны соёлыг сурталчлах, өв соёлоороо дамжуулан орон нутгийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор "Цайны зам-2022 өв соёлийн III дугаар наадам"-ыг зохион байгууллаа. Тус наадамд Ховд аймгийн 17 сумын соёлын өвлөн уламжлагчид, Хөвсгөл, аймгийн соёлын өв тээгчид, аймгийн ЕБС-ийн сурагчид гээд 5000 гаруй хүн угсаатны соёл уламжлалаа илтгэсэн үндэсний хувцсаараа гоён баярын жагсаалд оролцож, урлагийн үзүүлбэр үзүүллээ. Манхан сумаас тэмээн жингийн цуваа хөтлөн нүүдэллэж ирсэн жинчид аймгийн төв талбайд ирж, тэмээнд ачаа тэгнэн нүүдэллэх эртний соёл уламжлал, ёс заншлын нэгээхэн хэсгийг олон нийтэд сурталчлан харууллаа. Наадмын хүрээнд Монгол туургатны Тууль, Цуур, Уран нугаралтын улсын уралдаан, Морин хуур, Бий биелгээний аймгийн уралдаан, “Угсаатны цай чанах ёслол”, Язгуур урлагийн тоглолт”, “Цайны зам” эрдэм шинжилгээний III бага хурал зэрэг арга хэмжээг хөтөлбөрийн дагуу зохион байгууллаа. - “Нүүдэлчин монгол-2022” өв соёлын их наадамд Ховд аймгаас 56 өв тээгч оролцож 2-р байр эзэлсэн. Дэд хөтөлбөрт нийт 52 ажил, арга хэмжээ тусгагдсанаас 2022 онд хэрэгжих 45 ажил, арга хэмжээ байгаа ба 100%-ийн биелэлттэй – 21, 70%-ийн биелэлттэй – 9, 30%-ийн биелэлттэй-3, 0%-ийн биелэлттэй-12 байна. Дундаж үнэлгээгээр 62.6% хэрэгжсэн байна.	
103	2. АЗДҮАХ-ийн 2.6.2	1. Монгол хөөмийг Геннист бүртгүүлсэн тэмдэглэлт өдөр	12	-	Жил бүр 50 хувь		Соёлын цаг хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 оны 11 сарын 06-нд “Монгол хөөмийн үүсэл хөгжил, төрөл ангилал зүйл” сэдэвт нэвтрүүлэгт ХИС-ийн түүхийн багш доктор Ч.Мөнхбаяр, Соёл урлагийн	100%

		буюу жил бүрийн 10 дугаар сарын 30-ны өдөр Хөөмийн урлагийг дэлхийд сурталчлах “Ховд OPEN” арга хэмжээг зохион байгуулна.					газрын соёлын өвийн мэргэжилтэн Б.Уртнасан нар оролцож ярилцахын зэрэгцээ 11 сард тохиож байгаа Соёлын бүтээлчийн сарын аяны хүрээнд зохион байгуулагдах ажил, арга хэмжээний талаар мэдээлэл хүргэсэн. -“Хөөмийн өв” сэдвээр хөөмийчидтэй чөлөөт ярилцлага хийж цахимаар олон нийтэд хүргэлээ. Хөөмийг геннист бүртгүүлсэн өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, соёлын бүтээлч сарын аяны зохион байгуулах ажлын хүрээнд “Ховд open” хөөмийн цахим уралдааныг 2022 оны 11 сарын 01-нээс өдрөөс эхлэн зохион байгуулж байна.Хөөмийг геннист бүртгүүлсэн өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, Соёлын яамнаас зарласан соёлын бүтээлч сарын аяны зохион байгуулах ажлын хүрээнд 16 сумын соёлын төвүүдийг хамруулсан нэгдсэн удирдамж боловсруулан энэ хүрээнд : 1. “Ховд open” хөөмийн цахим уралдаан 2. "Хөөмий- Ховд бренд" соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийн уралдааныг зарлаж, ХДТ-ын хөөмийчидтэй хамтран "Хөөмийн өв" цахим хичээлийг хүргэлээ. Мөн Ахмад болон залуу хөөмийчдийг алдаршуулах үүднээс "Хөөмийн өв" цуврал нэвтрүүлгүүдийг олон нийтийн сүлжээнд байршуулсан. - Соёлын яамнаас зарласан соёлын бүтээлч сар аяны хүрээнд хийгдсэн онцлог ажлуудын тайлан, мэдээллийг видео бичлэг, зураг, текст хэлбэрээр 7 хоногийн 2, 4 дэх өдрүүдэд хүргүүлэн ажиллаж байна.	
104	3. АЗДҮАХ-ийн 2.6.3	1. Олон үндэстэн ястны соёлын биет болон биет бус өвийг хадгалан хамгаалж түгээн	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 25 хувь.		Аймгийн Өвлөн уламжлагчдын анхдугаар зөвлөлдөх уулзалтыг 2022 оны 3 дугаар сард зохион байгуулж уулзалтанд 17 сумын 85 өвлөн уламжлагчид оролцлоо.“Олон угсаатны өв соёл, урлаг” аймгийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд ОНХС-аас 45.0 сая төгрөгөөр сургагч багш нарыг	100%

		дэлгэрүүлэх зорилгоор жил бүр сум, байгууллагуудын соёлын өдөрлөг, наадам зохион байгуулна.					цалинжуулж, морин хуур, уртын дуу, хөөмий, уран нугаралт, бий биелгээний сургалтуудыг аймгийн хэмжээнд өргөжүүлэн зохион байгуулж, нийт 1800 гаруй хүүхэд залуус, 300 гаруй насанд хүрэгчид суралцаж байна. “Бидний бахархалт соёлын өв” ардын богино дууны цахим уралдааныг 3 насны ангиллаар зохион байгуулж уралдаанд 11 сумын 39 авьяастан оролцлоо. -Наурызын баярт зориулсан “Асыл Мура” АСК, “Айтыс”, “Домборын күй” тэмцээнүүдийг Жаргалант, Ховд, Буянт сумдын хүрээнд зохион байгуулж 50 гаруй хүн оролцлоо. “Нүүдэлчин монгол-2022” өв соёлын их наадамд Ховд аймгаас 56 өв тээгч оролцож 2-р байр эзэлсэн. Цайны зам-2022 өв соёлийн III дугаар наадамд Ховд аймгийн 17 сумын соёлын өвлөн уламжлагчид, Хөвсгөл, аймгийн соёлын өв тээгчид, аймгийн ЕБС-ийн сурагчид гээд 5000 гаруй хүн угсаатны соёл уламжлалаа илтгэсэн үндэсний уламжлалалт хувцсаараа гоёж баярын жагсаалд оролцосон. Цайны зам-2022” өв соёлын III наадмын хүрээнд аймгийн Музей нь Ард Аюушийн талбай болон ӨСХ-нд Монгол ардын уламжлалт тоглоом наадгайн тэмцээнийг зохион байгуулж явууллаа. Энэхүү тэмцээний үеэр насанд хүрэгчдийн дунд “Панжига”, “Үүчүүр”, ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчдын дунд “Нар сүмбэ”, ЕБС-ийн дунд, бага бүлгийн сурагчдад “Хэн хамгийн их шагай шүүрэх вэ?”, “Морь уралдуулах”, цэцэрлэгийн ахлах, бэлтгэл бүлгийн хүүхдүүдийн дунд “12 жилийг дараалаар нь эвлүүлэх, “Монгол гэрээ барьж сурцгаая” зэрэг тэмцээнүүдийг зохион байгуулж эхний гурван байрыг шалгаруулж, шагнаж урамшуулав.“Цайны зам” өв соёлын наадмыг Уран нугаралтын улсын уралдаан, Тууль, цуурын улсын уралдаан, морин	

							хуур, бий биелгээний аймгийн уралдаан гэсэн 5 төрөлтэйгээр зохион байгуулж нийт 500 гаруй оролцогчид оролцож, 10 угсаатны гэр баригдан өөрсдийн онцлогийг харуулсан 30 минутын тоглолт хийсэн.	
105	4. АЗДҮАХ-ийн 2.6.4	1. Хөгжимт драмын театрын барилгыг шинээр барьж, тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.	12	-	30 хувь	16,2 тэрбум	ХДТ-ын барилгын ажил улсын төсвийн 16,2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Эрдэнийн шим" ХХК гүйцэтгэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 12 хувьтай байна.	50%
106	5. АЗДҮАХ-ийн 2.6.4	1. Хөгжимт драмын театрын тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 25 хувь		Хөгжимт драмын театрт орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр тайзны лед дэлгэц авч ашиглалтанд оруулсан	100%
107	6. АЗДҮАХ-ийн 2.6.5	1. Жаргалант суманд Хүүхдийн театр, Соёлын төв шинээр барина.	12	-	30 хувь		Жаргалант сумын Хүүхдийн театр, Соёлын төвийн барилгын зураг төсвийг хийж 2023 оны улсын төсөвт тусгуулах саналыг хүргүүлэв.	30%
108	7. АЗДҮАХ-ийн 2.6.5	1. Ховд сумын Соёлын төвд их засвар хийнэ.	12	-	100	110.0 сая төгрөг	Ховд сумын Соёлын төвд их засварийн зураг төсөв хийгдсэн. 2023 оны орон нутгийн төсөвт 110.0 сая төгрөг батлагдсан байна.	50%
109	8. АЗДҮАХ-ийн 2.6.5	1. Сумдын Соёлын төвүүдийн барилгын засварыг хэрэгцээ шаардлагад нь үндэслэн үе	12	-	50 хувь	200,0	Соёлын төв, ордны үйл ажиллагааг дэмжих зорилгоор сумдын соёлын төвүүдэд 200.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий гэрэл зургийн аппарат, нэн шаардлагатай үндэсний хөгжмүүд, суурин компьютер, өнгөт принтер зэрэг багц тоног төхөөрөмжүүд олгон үйл ажиллагааг нь дэмжин ажиллалаа. - Үенч сумын соёлын төв ОНХС-аас 47.0 сая төгрөгөөр соёлын төвийн өрөөнүүдийн	90%

		шаттайгаар хийж, материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.					шалны суултыг дүүргэх, 4 өрөөний паркетан шал шинээр хийх, 1, 2 давхарын өрөөнүүд, коридорын ханы цууралтыг дүүргэх, 2 өрөөнд халаалт шинээр тавьж, тайзны гэрэлтүүлэг болон дуу техникийн тоног төхөөрөмжөөр хөрөнгөө нэмэгдүүлсэн. -Мянгад сумын соёлын төв нь 5.8 сая төгрөгийн хувцас болон шаардлагатай техник тоног төхөөрөмж авсан.	
110	9. АЗДҮАХ-ийн 2.6.6	1. Хүүхдийн номын сангийн барилгыг шинэчилж барина.	12	-	Барилгын үйл явц эхлэх 30 хувь		Хүүхдийн номын сангийн барилгын ажлын зураг төсөв боловсруулагдаж байна.	30%
111	10. АЗДҮАХ-ийн 2.6.7	1. Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран соёлын цаг, соёлын булан төсөл хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хэрэгжилт 50 хувь		Соёлын цаг хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 оны 11 сарын 06-нд “Монгол хөөмийн үүсэл хөгжил, төрөл ангилал зүйл” сэдэвт нэвтрүүлэгт ХИС-ийн түүхийн багш доктор Ч.Мөнхбаяр, Соёл урлагийн газрын соёлын өвийн мэргэжилтэн Б.Уртнасан нар оролцож ярилцахын зэрэгцээ 11 сард тохиож байгаа Соёлын бүтээлчийн сарын аяны хүрээнд зохион байгуулагдах ажил, арга хэмжээний талаар мэдээлэл хүргэсэн. -“Хөөмийн өв” сэдвээр Хөгжимт драмын театрын хөөмийчидтэй чөлөөт ярилцлага, Ахмад хөөмийч СГЗ Д.Цэрэндаваа, СТА Р.Даваажав нарын хөрөг нэвтрүүлэг, 3 удаагийн хөөмийн цахим сургалтыг цахимаар олон нийтэд хүргэлээ.	100%
112	11. АЗДҮАХ-ийн 2.6.8	1. Яруу найргийн “Болор цом” наадмыг 2023 онд Ховд хотод зохион байгуулна.	12	-	-		Яруу найргийн “Болор цом” наадмыг 2023 онд зохион байгуулах бэлтгэл ажлын хүрээнд: -“Зохиолч уншигчдын уулзалт”- ыг 2022 оны 05 сарын 16-нд Орон нутгийн зохиолч, уран бүтээлчид, ЕБС-ийн номын клубын гишүүдийн дунд зохион байгуулж уг арга хэмжээнд 55 хүн	100%

							оролцлоо. - "Дуутын цом -2022" яруу найргийн наадмыг хамтран зохион байгуулсан.	
113	12. АЗДҮАХ-ийн 2.6.9	1. “Оюун түлхүүр” хөтөлбөр хэрэгжүүлж, нийтийн номын сан болон сумдын номын сангийн фондын баяжилт хийж, оюуны бүтээл туурвигчдыг дэмжиж хамтран ажиллана.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50 хувь		Хөтөлбөрийн хүрээнд 2 зорилт 19 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 15 арга хэмжээ хэрэгжсэн байна. “Үндэсний бичиг соёл,-ын өдөр “Номын өдрүүд- 2022” Монгол Улсын Их Хурлын дарга Г.Занданшатарын ивээл дор #Илүү_их_уншъя” уриатай Номын баяр 2 удаа зохион байгууллаа. Арга хэмжээний хүрээнд сургалт сурталчилгааны 12, үзүүлэн таниулах 6, уншлагыг дэмжих 12, судалгааны 2 нийт 32 төрлийн үйл ажиллагаа зохион байгуулсан. Ураг удмаа судалъя” үндэсний бичиг, угийн бичгийн сургалт, “Номтой нөхөрлөе” аян, “Номын сайн нөхөр”, “Тэргүүний уншигч” “Уншихуйн гайхамшиг” эсээ, бичлэг, илтгэлийн уралдаан, “Монголын нууц товчоог хэн сайн мэдэх вэ?” АХА тэмцээн, Үлгэрээс суралцъя” чанга уншлагын уралдаан, Баяр хөөртэй хүүхэд нас соёлын өртөөчилсөн аялал зэргийг зохион байгууллаа. .Ховд аймгийн Нийтийн номын сан болон сумдын соёлын төвүүд хүүхдийн номын баяжилт хийх Соёлын сайдын А/212 тушаалын дагуу хүүхдийн танин мэдэхүй, сэтгэхүй хөгжүүлэх-617, монголын болон дэлхийн шилдэг уран зохиолын-360, түүх ёс заншлын 66, Байгаль, нийгэм, мэдээлэл харилцаа холбоо, техник технологийн-10, гадаад хэлний- 50, Толь бичиг, нэвтэрхий толь, лавлагааны материал-17, нийт 513 нэр төрлийн 1120 ширхэг номыг ном тус бүрээс 1-3 хувиар худалдан авч, номын сангийн данс бүртгэлд зохих журмын дагуу бүртгэн авч, цахим каталогт оруулан, шинэ номын танилцуулга, үзэсгэлэн, “Номын амталгаа”, “Номтой нөхөрлөе” аян, “Гэр бүлээрээ уншъя” аян, зөөврийн номын	100%

							сан, номын богц зэрэг үйл ажиллагаагаар уншигч хүүхэд багачуудад хүргэж сурталчилсан. МЗЭ-ийн гишүүн зохиолч, яруу найрагч Н.Сүхдорж, Т.Баасансүрэн, яруу найрагч Б.Ариунбадрах, ахмад Н.Наранцэцэг, зохиолч Д.Эрдэнэчимэг нар аймгийн нийтийн номын санд ном хандивласан бол сумуудын номын санд орон нутгийн зохиолчид, нутгийн зөвлөл, хувь хүмүүс ном хандивлаж тус арга хэмжээнднийтийн номын санд 580 төгрөгний үнэ бүхий 61 ширхэг ном, сумдад 1 сая төгрөгний 200 орчим ном хандивласан.	
114	13. АЗДҮАХ-ийн 2.6.10	1. Соёлын биет болон биет бус өв, түүх соёлын дурсгалыг хадгалан хамгаалж, түгээн дэлгэрүүлэхэд онцгой хувь нэмэр оруулсан иргэд, өвлөн уламжлагчдыг урамшуулах журмыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт 50 хувь	45,0	Аймгийн Өвлөн уламжлагчдын анхдугаар зөвлөлдөх уулзалтыг 2022 оны 03 дугаар сард зохион байгуулж уулзалтанд 17 сумын 85 өвлөн уламжлагчид оролцон уг үйл ажиллагааны хүрээнд баярын хурал, илтгэл, хэлэлцүүлэг, хүндэтгэлийн тоглолтыг зохион байгуулж, аймгийн Засаг даргын өргөмжлөлөөр 17, аймгийн 90 жилийн ойн медиалаар 80 өв тээгчийг шагналаа.“Олон угсаатны өв соёл, урлаг” аймгийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд ОНХС-аас 45.0 сая төгрөгөөр сургагч багш нарыг цалинжуулж, морин хуур, уртын дуу, хөөмий, уран нугаралт, бий биелгээний сургалтуудыг аймгийн хэмжээнд өргөжүүлэн зохион байгуулж, нийт 1800 гаруй хүүхэд залуус, 300 гаруй насанд хүрэгчид суралцаж байна. - “Бидний бахархалт соёлын өв” ардын богино дууны цахим уралдааныг 3 насны ангиллаар 2022 оны 01 дүгээр сард зохион байгуулж уралдаанд 11 сумын 39 авьяастан оролцлоо. Монгол улсын Засгийн газрын 2019 оны “Үндэсний жагсаалт батлах тухай” 475 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Соёлын биет бус өвийг өвлөн	100%

							уламжлагчийн үндэсний жагсаалт”-д 7 ай савын хүрээнд өндөр түвшний 102 өв тээгчдийг бүртгэсэн бөгөөд Ховд аймгаас 16 хүн бүртгэгдсэн.-Аймгийн ИТХ-ын хурлын 2021 оны 09 дүгээр сарын 23-ны өдрийн “Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг гэрээгээр хамгаалуулах журам” батлах тухай 62 дугаар тогтоол, “Олон үндэстэн угсаатны өв, соёл урлаг” хөтөлбөрт тусгагдсан Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалыг гэрээгээр хамгаалах журмын дагуу аймгийн газар нутаг дээр байгаа үл хөдлөх дурсгалуудын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, тухайн дурсгалд учирч болох хууль бус үйл ажиллагаанаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хамгаалалтад зайлшгүй авах шаардлагатай дурсгалуудын судалгаа гарган 16 сумдын Засаг дарга, Соёлын төвийн эрхлэгчид, дурсгал хамгаалах иргэдтэй гурвалсан гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	
115	14. АЗДҮАХ-ийн 2.6.11	1. Аймгийн Музейн барилгыг шинээр барьж, эрдэм шинжилгээний лаборатори байгуулж, соёлын өвийг судалгааны эргэлтэд оруулна.	12	-	Барилгын ажил 100 хувь		Ховд хотыг Баруун бүсийн аялал жуулчлалын төв болгох зорилтын хүрээнд олон ястны түүх соёл, байгалийн музейн цогцолбор байгуулах ТЭЗҮ боловсруулсан. Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр Ховд аймгийн Жаргалант сум, сангийн хэрмийг сэргээн засварлаж, хуучны хэв маяг бүхий амралтын цогцолбор байгуулж, шар сүмийн суурь орчимд дижитал музей байгуулах төслийг хэлэлцэн, хамтын ажиллагааг эхлүүлэхээр төлөвлөсөн.-Барилга барих газраа шийдвэрлүүлэн зураг төслөө баталсан. Төсөв батлагдаагүй байна. -“Ховд хотын аялал” Жаргалант сум буюу Ховд хотын 25 газраар аялах маршрут, танилцуулга гаргалаа. - 2022 оны 08 сарын 10-15-ны хооронд Улаанбаатар хотгоо зохион байгуулагдсан “Нүүдэлчин Монгол-2022” өв соёлын их наадамд 7 ай савын хүрээний 56	50%

							өвлөн уламжлагч оролцож 2-р байр эзэлсэн. -2022 оны 09 сарын 25-28-ны хооронд “Цайны зам” өв соёлын наадмыг Уран нугаралтын улсын уралдаан, Тууль, цуурын улсын уралдаан, морин хуур, бий биелгээний аймгийн уралдаан гэсэн 5 төрөлтэйгээр зохион байгуулж нийт 500 гаруй оролцогчид оролцож, 10 угсаатны гэр баригдан өөрсдийн онцлогийг харуулсан 30 минутын тоглолтыг харуулсан арга хэмжээ боллоо.	
116	15. АЗДҮАХ-ийн 2.6.12	1. “Ойрад Монголчуудын соёл, уламжлалын төв”-ийг Манхан суманд байгуулна.	12	-	Барилгын ажил 100 хувь		"Ойрад Монголчуудын соёл, уламжлалын төв”-ийн зураг төсвийг хийж 2023 оны улсын төсөвт тусгуулах саналыг хүргүүлэв.	50%
117	16. АЗДҮАХ-ийн 2.6.13	1. Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал, хөдлөх дурсгал соёлын биет бус өвийн улсын тооллого зохион байгуулж, цахим бүртгэлд оруулна.	12	-	Тооллогын ажил тогтмол хийгдэнэ. 50 хувь		Соёлын өвийн үндэсний төв, Шинжлэх ухааны академийн Археологийн хүрээлэнгээс хамтран “Баруун бус нутгийн чулуун соёлын өвийг шинэчлэн бүртгэн баримтжуулах” ажлыг 4 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 2022 оны 04 сарын 24-29-ны хооронд Ховд аймагт ажиллалаа.Уг тооллогын явцад 2015 оны улсын тооллогоор бүртгэл мэдээллийн санд бүртгэгдсэн 721 дурсгалт газраас 655 дурсгалт газрыг дахин тоолж бүртгэн баримтжуулсан бөгөөд 7500 орчим дурсгалыг RICH программд (үл хөдлөх түүх дурсгалын тооллогын нэгдсэн сан) нарийвчлан оруулж бүртгэл 90,85%-тай хийгдэж дууссан. Шинээр 200 гаруй түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал илрүүлэн бүртгэлээ. Музейн сан хөмрөгт хадгалагдаж байгаа 1000 гаруй фото зургийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор фото зургуудад тусгай хайрцаг сав, баглаа боодол	100%

							хийв.Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалын улсын тооллогын ажил 2022.08.24-2022.10.11-ний хооронд зохион байгуулагдсан бөгөөд Ховд аймгийн 17 сумын нутаг дахь үл хөдлөх дурсгалуудыг тоолж бүртгэн баримтжуулах ажлыг хийж дуусгалаа. Уг тооллогын явцад 2015 оны улсын тооллогоор бүртгэл мэдээллийн санд бүртгэгдсэн 721 дурсгалт газраас 655 дурсгалт газрыг дахин тоолж бүртгэн баримтжуулсан бөгөөд 7500 орчим дурсгалыг RICH программд (үл хөдлөх түүх дурсгалын тооллогын нэгдсэн сан) нарийвчлан оруулж бүртгэл 90,85%-тай хийгдэж дууссан. Шинээр 200 гаруй түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал илрүүлэн бүртгэлээ. - Соёлын өвийн үндэсний төв, Шинжлэх ухааны академийн Археологийн хүрээлэнгээс хамтран “Баруун бүс нутгийн чулуун соёлын өвийг шинэчлэн бүртгэн баримтжуулах” ажлын 4 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 2022 оны 04 сарын 24-29-ний хооронд Ховд аймагт ажиллаж аймгийн хэмжээнд байгаа чулуун соёлын өвийн бүртгэл мэдээлэлд тулгалт хийхэд мэдээллийн зөрүүтэй чулуун соёлын өв байхгүй байна.Түүх соёлын хөдлөх дурсгалын улсын тооллогын явцад аймгийн Ганданпунцагчойлон хийдийн 860 дэсийн 1914 ширхэг түүх, соёлын дурсгалт зүйл болон баримтат өвийн дурсгалуудыг улсын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэн баримтжуулж хадгалалтад авлаа.	
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО								
118	1. АЗДҮАХ-ийн 3.1.1	1. Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжинэ.	12	-	411.6		Засгийн газрын санхүүгийн удирдлага мэдээллийн системээр дамжуулан хяналтыг хэрэгжүүлэн ажиллаж, сумдын санхүүгийн албаны дарга, төсөв, төрийн сангийн	100%

							мэргэжилтэн нар болон төлбөр тооцооны мэргэжилтэн нарт арга зүйн зөвлөгөө өгч, хууль, журмыг баримтлан төрийн сангийн нэгжийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулахад анхаарч, харилцагч төсөвт байгууллага, үйлчлүүлэгч иргэдэд түргэн шуурхай үйлчилж байна. 2022 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 18 төрийн сангийн нэгжийн Засгийн Газрын Санхүүгийн Удирдлага Мэдээллийн Системээр 55780 ширхэг зардлын ваучераар 270563.1 сая төгрөгийн гүйлгээг хийж баталгаажуулсан байна. Санхүүгийн үйлчилгээ авч буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад санхүүгийн үйлчилгээний талаар мэдээ, мэдээллийг өгч, түргэн шуурхай хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлж, технологид суурилсан санхүүгийн үйлчилгээг үзүүлэх эрхзүйн шинэчлэлийг эхлүүлснээр иргэн, аж ахуйн нэгж, төрийн сангийн хоорондын харилцаа хямд, хялбар, шуурхай хүртээмжтэй болж, тэдний бүтээмж сайжирч, эдийн засгийн өсөлт бий болох нөхцөлийг бүрдүүлж байна.	
119	2. АЗДҮАХ-ийн 3.1.2	1. Иргэн, хуулийн этгээд хөрөнгийн биржийн арилжаанд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологид тулгуурласан, цахим арилжааны дэд бүтцээр шууд оролцох	12	-	2		Иргэн, хуулийн этгээд хөрөнгийн биржийн арилжаанд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологид тулгуурласан, цахим арилжааны дэд бүтцээр шууд оролцох боломжийг бүрдүүлэх ажлын хүрээнд Ховд аймагт үйл ажиллагаа эрхэлж буй үнэт цаасны Бумбат Алтай компанийн харилцагчид хувьцаа апп болон dbx.bumbat.mn -ээр дамжуулан 150’000 харилцагчид арилжаа хийх боломжтой. Мөн мөнгө хүсэх өргөдөл, үнэт цаасны шилжүүлэг зэрэг ажлуудыг бүгдийг нь цахимжуулсан байна. Одоогийн байдлаар хувьцаа апп болон dbx.bumbat.mn-ээр 2000 харилцагч арилжаанд орж байна.	100%

		боломжийг бүрдүүлнэ.						
120	3. АЗДҮАХ-ийн 3.1.3	1. Татварын тайлагналт, хураалтын үйл ажиллагааг цахимжуулж, ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх замаар татварын үйлчилгээг иргэд, татвар төлөгчдөд хүндрэлгүй болгож, татварын суурийг нэмэгдүүлнэ.	12	-	33.8 2.47		Татвар хураалтыг цахимжуулах, татвар хураалтын түвшинг нэмэгдүүлэхэд Аймгийн ЗДТГазраас алслагдсан бүс нутаг, зах худалдааны төвүүдэд үйл ажиллагаа эрхлэгчдээс татвар хураахад туслалцаа үзүүлэн 3 киосик машин, Гэрэгэ пос төхөөрөмж-8, сумдын ЗДТГазраас 5 Гэрэгэ пос төхөөрөмжийг авч өгч ажилласанаар татвар хураах ажиллагааг илүү хялбар, түргэн шуурхай ажиллах нөхцлөөр хангаж өгсөн. Киосик машин болон гэрэгэ пос ашиглан давхардсан тоогоор 8661 татвар төлөгч 336,906,8 мянган төгрөгийн татвар төлсөн байна.Интернет банк, QPay, ebarimt аппликейшн ашиглан татвар төлөх боломжтой болсноор QPay ашиглан 3270 татвар төлөгч 210,098.1 мянган төгрөг, интернет банк ашиглан 4342 татвар төлөгч 2,660,195.8 мянган төгрөг, ebarimt аппликейшн ашиглан 894 татвар төлөгч 17817.6 мянган төгрөгийн татвар төлөгдсөн. Татварын алба бүх төрлийн тайланг цахимаар хүлээн авч ажиллаж байна.	100%
121	4. АЗДҮАХ-ийн 3.1.4	1. Санхүүгийн сахилга, хариуцлагыг эрс дээшлүүлэн Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангана.	12	-	97		Санхүүгийн сахилга хариуцлагыг сайжруулах, үйл ажиллагааг хэвийн явуулахаар сум, орон нутгийн бүх шатны төсвийн захирагч нар, нягтлан бодогч нарт зориулсан “Санхүүгийн үйл ажиллагааны хөтөч” календарийг гарган төсвийн захирагч нарт хүргүүлж, 4 дэхь жилдээ хэрэгжилтийг хангуулан, сар бүр биелэлтийг тооцон ажиллаж байна. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 17 сумын төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдэж аудитад хамрагдсан ба 17 сумаас	100%

							зөрчилгүй 10, хязгаарлалттай 7 санал дүгнэлт авсан байна. Аймгийн засаг даргын 2022 оны 8 сарын 11-ний өдрийн Б/25 тоот захирамжаар Санхүүгийн тайлангаар Хязгаарлалттай дүгнэлт авсан Дуут сумын засаг дарга С.Ганзориг, Мянгад сумын засаг дарга Б.Баатар, Хөшөөт хөгжил сангийн захирал Т.Мягмардорж нарт сануулах шийтгэл, сүүлийн 2 жилийн тайлангаар дараалан хязгаарлалттай дүгнэлт авсан Булган сумын засаг дарга Ж.Дамдинбазар, Мөст сумын засаг дарга Б.Баасандорж, Үенч сумын засаг дарга Э.Уртнасан, Цэцэг сумын засаг дарга Ж.Мөнхзориг, Орон нутгийн өмчийн газрын дарга Ш.Нохойжав, Санхүү хяналт аудитын албаны дарга Г.Өөдэй, Мянган угалзат ОНӨААТҮГ-ын захирал Д.Отгонтуяа нарт 1 сарын цалинг 20 хувиар бууруулах сахилгын шийтгэл , Хязгаарлалттай дүгнэлт авсан 7 сумдын санхүүгийн албаны дарга, 13 байгууллагуудын төсвийн захирагч нарт хариуцлага тооцохыг сумын засаг дарга нарт үүрэг болгосон. Шилэн дансны сайтад 2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар орон нутгийн байгууллагуудын нийт 17 сум, 89 байгууллагын 15954 мэдээллийг байршуулахаас 15631 мэдээллийг байршуулсан байна. Нийт байршуулсан 15631 мэдээллийн 14100 мэдээллийг хуулийн хугацаанд, 1531 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулсан байна. Үүнээс Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн шилэн дансны мэдээлэл 97.1 хувьтай, төсвийн байгууллагуудын мэдээлэл 98.3 хувь, Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрын мэдээлэл 96.3 хувийн дундаж үзүүлэлттэй байна. Аймгийн орон нутгийн байгууллагуудын	

							нийт дундаж үзүүлэлт 98.0 хувьтай мэдээлсэн байна.	
122	5. АЗДҮАХ-ийн 3.1.5	1. Ховд аймагт үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгжүүдэд 10 дахин бага буюу 1 хувийн татвар төлөх хуулийн хөнгөлөлтийг үргэлжлүүлж, бүсийн нэмэгдэл олгоно.	12	-	2.47		Борлуулалтын орлоготой 720 тайлан 159,229.3 мянган төгрөгийн ногдолтой тайлан ирүүлснээс 261 ААНэгж 1%-иар 28,349.4 мянган төгрөг төлөхөөр тайлагнасан. 261 аж ахуйн нэгж 1%-иар татвар төлсөн.	100%
123	6. АЗДҮАХ-ийн 3.1.6	1. Тендер шалгаруулалтын үйл ажиллагааг хиймэл оюун ухаан, сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологид тулгуурлан хүний оролцоог багасгаж, илүү нээлттэй болгоно.	12	-	500		2022 онд Ховд аймгийн бүх тендер шалгаруулалтыг төлөвлөсөн төлөвлөгөөний дагуу хуулийн хугацаанд цахим хэлбэрээр зохион байгуулсан ба шууд худалдан авалтаас бусад бүх худалдан авах ажиллагааг 100 хувь цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, 2022 оны 11 сарын 11-ны байдлаар давхардсан тоогоор аймгийн хэмжээнд 128 төсөл хөтөлбөрийн тендерийн урилга, төсөл арга хэмжээний тендер шалгаруулалтын үр дүнг нийтлээд байна. 2022 онд зарлагдсан тендерийн үнэлгээний хороонд төрийн бус байгууллага болон иргэний төлөөллөөс давхардсан тоогоор 256 хүн хуулийн хүрээнд ажиллаж, ил тод байдлын индекс бөглөсөн байна. 2022 онд tender.gov.mn цахим системийн өгөгдлийг Төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас шинэчилж, шалгуур үзүүлэлтийг сайжруулснаар тендерт оролцогчдын шалгуур үзүүлэлтийн 60 хувийг цахим системээр үнэлэх боломжтой болсон.	100%

							Сангийн яамны хөрөнгө оруулалтын цахим систем, Боловсролын үнэлгээний төв, Нийгмийн даатгал, Татварын цахим системээс холбогдох мэдээллийг татаж үзэх бүрэн боломжтой болсон.	
124	7. АЗДҮАХ-ийн 3.1.7	1. Тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн ажил үйлчилгээний шуурхай байдал, чанарыг сайжруулна.	12	-	2	687	Төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор Хөшөөт хөгжил сангийн хөрөнгө оруулалтаар 632,7 сая төгрөг, замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар 30,0 сая төгрөг, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааны зардлаар 55,0 сая төгрөгийг төсөвлөж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг худалдан авч нийлүүлсэн байна.	100%
125	8. АЗДҮАХ-ийн 3.1.8	1. Орон нутагт томоохон аж ахуйн нэгж салбараа байгуулахыг санхүү, татварын бодлогоор дэмжинэ.	12	-	14	728	2021 оны жилийн эцсийн ААНОАТ-ын тухай хуулийн 22.5.1 дэх заалт /зайн хөнгөлөлт/-аар 15 ААНэгж 290,917.9 мянган төгрөг, 22.1 дэх заалтаар /борлуулалтын орлого 1.5 тэрбум төгрөгөөс ихгүй байхаар тайлагнасан/ 19 ААнэгж 48,830.4 мянган төгрөгийн хөнгөлөлтөнд хамрагдаж, 28.4 заалт /татаврын буцаан олголт/ 8 ААНэгж 8,053.9 мянган төгрөгийн илүү төлсөн татвараа буцаан авсан байна. Мөн ХХОАТ-ын тайлангаар 1194 иргэн 728584.6 мянган төгрөгийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн буцаан олголт авсан.	100%
126	9. АЗДҮАХ-ийн 3.1.9	1. Бүртгэл санхүүгийн хүний нөөцийн чадавхи, хангамжийг сайжруулан “Цахим санхүү”-ийн үйл ажиллагааг хэвшүүлнэ.	12	-	170		2022 оны 4 сараас эхлэн аймгийн хэмжээний 172 төсвийн байгууллага Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системээр дамжуулан цалингийн гүйлгээгээ цахимаар илгээж байна. Сангийн яамны төрийн сангийн газраас Төрийн сангийн төлбөр тооцооны үйл ажиллагааны үр ашгийг дээшлүүлэх, төсвийн байгууллагуудын санхүүгийн гүйлгээ болон мэдээллийг цахим хэлбэрт шилжүүлэн ажлын бүтээмжийг	100%

							нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааны хяналтыг сайжруулах зорилго бүхий Портал системийг хөгжүүлэн ажиллаж байна. 11-12 сард туршилтын 4 байгууллагыг сонгож сургалт мэдээлэл хийн Портал цахим системээр төлбөр тооцоо хийхээр төлөвлөж байна. Улсын төсвийн эрх шилжсэн хөрөнгө оруулалтын гүйлгээг 10 дугаар сараас эхлэн finance.gov.mn системээр төлбөр тооцоог гүйцэтгэж байна.	
127	10. АЗДҮАХ-ийн 3.1.10	1. Санхүүгийн хяналт аудит, мэргэжлийн хяналтын үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоотой хяналт тавих боломжийг бүрдүүлнэ.	12	-	110		Төрийн сангийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хийх журмын 4 дүгээр зүйлийн 3 дахь заалтад заасны дагуу 2022 онд сумдын төрийн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт хийх төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын 2022 оны 3 сарын 23-ны өдрийн А/159 тоот захирамжаар баталлуулсан. Үүнд Булган, Буянт, Дуут, Мянгад, Зэрэг, Манхан, Дөргөн, Мөст, Мөнххайрхан, Үенч, Цэцэг, Чандмань суманд дотоод хяналт хийхээр батлагдсанаас удирдамж боловсруулан Дарви. Цэцэг, Буянт суманд ажилласан. Сумдын төрийн сангийн үйл ажиллагаанд хийсэн хяналтаар илэрсэн нийтлэг зөрчилд зөвлөмж өгч, илэрсэн алдаа зөрчлүүдийг арилгуулан ажиллаж байна.	100%
128	11. АЗДҮАХ-ийн 3.1.11	1. Гадаад, дотоодын шууд хөрөнгө оруулалтын таатай орчин бүрдүүлнэ	12	-	3		2021 оны жилийн эцсийн ААНОАТ-ын тухай хуулийн 22.5.1 дэх заалт /зайн хөнгөлөлт/-аар 15 ААНэгж 290,917.9 мянган төгрөг, 22.1 дэх заалтаар /борлуулалтын орлого 1.5 тэрбум төгрөгөөс ихгүй байхаар тайлагнасан/ 19 ААнэгж 48,830.4 мянган төгрөгийн хөнгөлөлтөд хамрагдаж, 28.4 заалт /татварын буцаан олголт/ 8 ААНэгж 8,053.9 мянган төгрөгийн илүү төлсөн татвараа буцаан авсан байна. Мөн ХХОАТ-ын тайлангаар 1194 иргэн 728584.6 мянган төгрөгийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн буцаан	100%

							олголт авсан. Улсын төсвийн 19 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Ховд Үйлдвэр технологийн паркийн дэд бүтцийн ажил хийгдэж байна. Энэхүү парк ашиглалтад орсноор гадаад, дотоодын жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг газар, зам талбай, цэвэр бохир, цахилгаан дулааны шугам сүлжээгээр 100% хангана. Мөн баруун 5 аймаг Хятад, ОХУ руу экспортлох стратегийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх гол цөм болох юм. “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол -2” төслөлд 4 сургуулийг хамруулж, тус бүрд жижиг дэд төсөлд 15 сая, үндсэн дэд төсөлд 15 сая төгрөг зарцуулж, орон нутгийн 4 сургууль тус бүрд 7,5 сая нийт 30 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Эрүүл мэндийн чиглэлээр ТИКА төслөөр 20 ширхэг хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч, Хүүхдийг Ивээх Сан, АНУ-ын Олон улсын хөгжлийн агентлагийн санхүүжилтээр сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд хүчилтөрөгчийн баллон, дагалдах хэрэгслийг, Ротори клуб”-аас тэргэнцэр суурьтай өвчтөний 6 ширхэг монитор, хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч 6 ширхэгийг, Япон улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн 23 байгууллагад зөөврийн компьютер, ДЭМБ-ын дэмжлэгээр 8 төрлийн тоног төхөөрөмжөөс бүрдсэн Мобайл технологийг 5 суманд тус тус олголоо.	
129	12. АЗДҮАХ-ийн 3.1.11	1. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлж, эрх ашгийг хамгаалан дэмжинэ.	12	-	220		Төр болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай холбогдон хамтран ажиллах арга хэмжээ авч байна. Хөдөлмөр нийгмийн 3 талт хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулж, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг дэмжин ажиллаж байна.Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Шинэ сэргэлтийн бодлого-”ын нэг чиглэл болох төрийн бүтээмжийг сайжруулах, мөн	100%

							Цахим Ховд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим системийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар болон Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд, сумдын Засаг даргын Тамгын газарт хөгжүүлэхээр төлөвлөж, тус ажлыг хэрэгжүүлэхээр “Ухаалаг засаглал” ТББ-ын удирдах зөвлөлийн дарга Ц.Амарбаясгалан ирж, холбогдох сургалтуудыг 11 дүгээр сарын 2, 3, 4-ний өдрүүдэд зохион байгууллаа. Үүнд аймгийн ЗДТГ-ын хэлтсийн дарга нар болон нийт мэргэжилтнүүдийн хүрээнд, Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлагууд, сумдын ЗДТГ-ын хүрээнд тус тус зохион байгуулсан байна. Дээрх системийг хөгжүүлснээр аймгийн хяналт-шинжлгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим санг өөртөө агуулсан, аймгийн бүх төрийн албан хаагчдын оролцоог хангасан, үр дүнд суурилсан удирдлагын тогтолцоог бий болгох "Ухаалаг аймаг" төслийг хэрэгжүүлэх боломж бүрдэж байна. Ховд аймгийн Засаг даргын Тамгын газар нь дээрх системээр дамжуулан аймгийн нийт төрийн байгууллагууд, сумдын Засаг даргын тамгын газрын үйл ажиллагааг үнэлж дүгнэх боломжтой болж байна. Мөн хотын ногоон байгууламж, ойжуулалт, хот тохижилт, хот доторх зорчигч тээврийн үйлчилгээ зэрэг ажлуудыг төр-хувийн хэвшлийн түншлэлээр гүйцэтгэж байна.	
130	1. АЗДҮАХ-ийн 3.2.1	1. Эрдэнэбүрэнгийн УЦС-ын санхүүжилт	12	-	-		271.5 сая доллар хөрөнгө оруулалтай Эрдэнэбүрэнгийн УЦС-ын хувьд өнгөрсөн есдүгээр сарын 17-ны өдөр түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй цахилгаан станцыг барьж, хүлээлгэн өгөх гэрээг БНХАУ-ын Power -Power China Chengdu түншлэлтэй байгуулсан. Тус гүйцэтгэгч	100%

							нь судалгаа болон бэлтгэл ажлаа эхлээд явж байгаа бөгөөд барилга угсралтын үндсэн ажлаа 2022 оны дөрөвдүгээр сараас эхэлж нийт 61 сарын хугацаанд барилгын ажлыг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгөхөөр төлөвлөн ажиллаж байна.Эрчим хүчний сэргэлтийн хүрээнд Эрдэнэбүрэнгийн УЦС төслийн хэрэгжилтийн төлөвлөгөөг батлан, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжилтийг ханган төслийн талбайд үндсэн гүйцэтгэгч БНХАУ-ын “Пауэр Чайна болон Пауэр Чайна Ченгду” компанийн түншлэлийн төлөөлөл, төслийн нэгжийн зохицуулагч Ч.Гантулга, аймгийн ЗДТГ-ын ХБТХОХ-ийн дарга Б. Баярсүх нар газар дээр нь ажиллаж ус зүй, байр зүйн судалгааны өрөмдлөгийн ажлыг эхлүүлэв.	
131	2. АЗДҮАХ-ийн 3.2.1	1. Эрдэнэбүрэнгийн УЦС-ын хүчин чадал	12	-	-		271.5 сая доллар хөрөнгө оруулалтай. Эрдэнэбүрэнгийн УЦС-ын хувьд өнгөрсөн есдүгээр сарын 17-ны өдөр түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй цахилгаан станцыг барьж, хүлээлгэн өгөх гэрээг БНХАУ-ын Power -Power China Chengdu түншлэлтэй байгуулсан.Тус гүйцэтгэгч нь судалгаа болон бэлтгэл ажлаа эхлээд явж байгаа бөгөөд барилга угсралтын үндсэн ажлаа 2022 оны дөрөвдүгээр сараас эхэлж нийт 61 сарын хугацаанд барилгын ажлыг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгөхөөр төлөвлөн ажиллаж байна. 90 МВт хүчин чадалтай нэг жилд 325-366 сая кВт/цаг эрчим хүч үйлдвэрлэх хүчин чадалтай.	100%
132	3. АЗДҮАХ-ийн 3.2.1	1. Мянгад-Улиастай чиглэлийн цахилгаан дамжуулах	12	-	-		Мянгад-Улиастай чиглэлийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын байгаль, орчины нарийвчилсан үнэлгээ, тэзү, зураг төсвийн ажил хийгдэж дууссан.	30%

		агаарын шугамын урт /км/						
133	4. АЗДҮАХ-ийн 3.2.2	1. Ховд Эко Цемент"-ийн үйлдвэр барих санхүүжилт	12	-	28,000,000	160000	Буянт сумын нутагт "Вестерн Холд" ХХК нь жилдээ 300 мянган тонн цемент үйлдвэрлэж, баруун бүсийн аймгуудын цементийн хэрэглээг бүрэн хангах "Ховд эко цементийн үйлдвэр"-ийг барьж ашиглалтанд оруулахаар барилгын ажил 2020 онд эхэлж, 2022 онд ашиглалтад орсон. Ажлын төлөвлөгөөний дагуу барилгын гол нэр төрлийн бараа материал болох цементийг үйлдвэрлэлд гарган ажиллаж байна. Цемент үйлдвэрлэх хэсэг нь хоногт 1200-1300 тонн цемент үйлдвэрлэнэ. Үйлдвэрлэсэн цементээ задгай болон нэг тонн, 50 кг-аар савлах гэсэн гурван хэлбэрээр хэрэглэгчдэд бүтээгдэхүүнээ хүргэнэ. Үйлдвэрт ашиглаж байгаа олон тоног төхөөрөмж бий. Үүнээс онцлоход, цементийн тээрэм нь 3.8 диаметртэй, 13 метр урттай. 100 тонн цагийн хүчин чадалтай бөмбөлөгт тээрэм ашиглан ийнхүү цементээ үйлдвэрлэж, боловсруулж эхэллээ. Түүнчлэн цементийг 50 кг-аар савлах зориулалттай машин нь 90 тонн цагийн хүчин чадалтай.	100%
134	5. АЗДҮАХ-ийн 3.2.3	1. Хоногт 1500 метр куб ус цэвэрлэх хүчин чадал бүхий Цэвэрлэх байгууламжийг барьж, ашиглалтад оруулна.	12	барилга	1	5000	Улсын төсвийн 5,5 тэр бум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Саруул цамхаг ХХК"-н. Хоногт 1500 метр куб ус цэвэрлэх хүчин чадал бүхий Цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажлыг 100 хувь хийж гүйцэтгээд байна. Цэвэрлэх байгууламжийн тоног төхөөрөмж суурилуулах ажил дутуу байна. Иймд нийт ажлын гүйцэтгэл 90 хувийн хэрэгжилтэй байна.	90%

135	6. АЗДҮАХ-ийн 3.2.4	1. Жилд баруун бүсийн 1 сая толгой малын гаралтай түүхий эд боловсруулах, экспортлох “Ховд үйлдвэр, технологийн парк” байгуулж, малчдын орлогыг нэмэгдүүлнэ	12	-	Бүтээн байгуулалтын ажил 20-30%-д хүрсэн байх		Ховд үйлдвэр, технологийн парк”-ийн бүтээн байгуулалтын ажлыг нийт төсөвт өртөг нь 19.250.000.000 төгрөгийн өртөг бүхий 6 багц тендер зарлаж дараах аж ахуйн нэгжүүд хийж гүйцэтгэхээр болсон. Үүнд 1-р багц Авто зам, явган хүний зам, гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламж, инженерийн шугам сүлжээний төлөвлөлт,үер усны сувагчлалын зураг төсөв боловсруулах, барих ажлыг “Оффреүд таван богд” ХХК төсөвт өртөг 5,0 тэрбум төгрөг, 2-р багц саарал ус зайлуулах, усан хангамж, ариутгах татуургыг цуглуулах гол шугам сүлжээний зураг төсөв боловсруулах, барих ажлыг “Воком констракшн” ХХК төсөвт өртөг нь 3.550.000.000 төгрөг, 3-р багц цахилгаан хангамжийн дэд станц, шугам сүлжээний зураг төсөв боловсруулах, барих ажлыг “Эм Ай Эс Эс” ХХК төсөвт өртөг нь 3.700.000.000 төгрөг, 4-р багц мэдээлэл, холбооны зураг төсөв боловсруулах, барих ажлыг “Мон кабель” ХХК 1.000,000,000 төгрөг, 5 –р багц арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн зураг төсөв боловсруулах барих ажлыг “Жаргалант луу” ХХК төсөвт өртөг нь 2.000.000.000 төгрөг, 6-р багц уурын дулааны дэд станц, шугам сүлжээний зураг төсөв боловсруулах, барих ажлыг төсөвт өртөг нь 4.000.000.000 төгрөг Жаргалант луу” ХХК тус тус шалгарч холбогдох ажлуудыг гүйцэтгэж байна.	100%
136	7. АЗДҮАХ-ийн 3.2.5	1. Алтай, Буянт, Булган, Мянгад, Эрдэнэбүрэн суманд усалгаатай газар тариалан эрхлэлтийг	12	-	10 хувиар өсгөнө	26 тэрбум	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр “Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл ба усалгаатай хөдөө аж ахуй” төсөлтэй “Агро альфа” ХХК 2 жилийн гэрээ байгуулан Алтай, сумын Боомын амны услалтын системийг барьж эхлээд байна. Үенч сумын Цагаан Түнгэ услалтын систем улсын төсвийн 1.2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр баригдаж	100%

		дэмжиж, тариалангийн талбайг 2000 га-гаар нэмэгдүүлнэ.					байна. Эрдэнэбүрэнгийн услалтын системийг Азийн хөгжлийн банкны 26 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр барихаар ХХААХҮЯ-н дээр тендер зарлагдаж байна. .	
137	8. АЗДҮАХ-ийн 3.2.6	1. Нефть боловсруулах үйлдвэр" байгуулж, шатахууны үнийг төвийн бүсийн хэмжээнд хүртэл бууруулна.	12	-	Бүтээн байгуулалтын ажил 70%-д хүрэх		Мянгад сумын бүс нутгийг дамнасан Хар ус нуур2 хөтөлбөрийн хүрээнд хайгуулын ажил хийгдэж ТЭЗҮ- г гаргасан .	50%
138	1. АЗДҮАХ-ийн 3.3.1	1. Хөшөөтийн орд газрыг түшиглэн байгальд ээлтэй, шинэ технологид суурилсан "Нүүрс угаах үйлдвэр"-ийг барьж, ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	Төслийн явц 50%		Ховд аймаг болон моэнко ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээнд тусган 2023 онд ТЭЗҮ хийж дуусгахаар тусгасан	30%
139	2. АЗДҮАХ-ийн 3.3.2	2. Тухайн бүс нутагт хэрэгжиж буй уул уурхайн төслүүдийн тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг	12 сар	-	Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах менежмент төлөвлөгөөг хянах ажлын хэсэгт нутгийн иргэд оролцсон байх.		Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн А//320 дугаар захирамжаар баталсан удирдамжийн дагуу "Нөхөн сэргээлт-2024" нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшин үйл ажиллагаа явуулж буй "Талст молор" ХХК-ний гянтболдын уурхай, "МоЭнКо" ХХК-ний Хөшөөтийн нүүрсний уурхай" Теффис майнинг" ХХК-ний Зүүн хөшөөтийн уурхай, Вестерн холд" ХХК-ний Шохойн чулууны уурхайд	100%

		хянах үйл ажиллагаанд нутгийн иргэдийн төлөөллийг оролцуулах замаар уул уурхайн үйл ажиллагаанд оролцох иргэдийн оролцоо, хяналтыг нэмэгдүүлнэ.					хяналт хийлээ. Хяналтаар аж ахуйн нэгж байгууллагын холбогдох бичиг баримт, байгаль орчны чиглэлээр хэрэгжүүлж буй арга хэмжээтэй танилцаж, зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажиллалаа. Мөн хууль журмын хэрэгжилтийг хангуулах, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээний хэрэгжилтийг сайжруулан ажиллах талаар аж ахуйн нэгж байгууллагуудад албан бичиг хүргүүлсэн.	
140	3. АЗДҮАХ-ийн 3.3.3	3. Уул уурхайн төслүүдийг дүйцүүлэн хамгааллын төлөвлөгөөтэй болгож, төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж, хуримтлагдах нөлөөллийг бууруулна.	12 сар	-	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгагдсан тухайн жилийн арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байх.	507 300 000 төгрөг	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшин үйл ажиллагаа явуулж буй “Талст молор” ХХК-ний гянтболдын уурхай 4 арга хэмжээг 41,582,5 “МоЭнКо” ХХК-ний Хөшөөтийн нүүрсний уурхай 14 арга хэмжээг 463,335,710, “Вестерн холд” ХХК 1 арга хэмжээг 2.5 сая төгрөгөөр хэрэгжүүлэн ажиллалаа	100%
141	4. АЗДҮАХ-ийн 3.3.4	4. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдэх геологи, судалгааны ажлыг дэмжиж, аймгийн эрдэс баялгийн	12 сар	-	Жил бүр улсын төсвийн хөрөнгөөр судалгаа хийнэ.		Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар геологийн судалгааны ажлуудыг хийсэн эрдэс баялгийн нөөцийг тогтоосон уул уурхайг дэмжин ажиллаж байна.	0%

		нөөцийг нэмэгдүүлнэ.						
142	7. АЗДҮАХ-ийн 3.3.7	7. Хөшөөтийн уурхайд олборлох үйл ажиллагааг шинээр эхлүүлэх аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, орон нутагт оруулах эдийн засгийн үр өгөөж, татварын орлогыг нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	Төслийн явц 50%		Мо Энко ХХК 2022 онд улс орон нутгийн төсөвт 113.6 тэрбум төгрөгийн татвар шимтгэлийн орлого бүрдүүлсэн. Хөшөөтийн уурхайд олборлох үйл ажиллагааг шинээр эхлүүлэх аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих зорилгоор орон нутгаасаа ажиллах хүчээр хангаж байна. Орон нутагт оруулах эдийн засгийн үр өгөөж нэмэгдүүлж газрын төлбөр, хог хаягдлын төлбөр, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж байгаа бол цалингийн ашигийн татваруудыг орон нутагт оруулж байна.	100%
143	8. АЗДҮАХ-ийн 3.3.8	8. Олборлох үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдээс Хөшөөт хөгжил сангаар дамжуулан иргэдийн нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд зарцуулна.	12 сар	-	Хөшөөт хөгжил санд санхжүүжилт төвлөрүүлж зарцуулах	3.6 тэрбум	2022 онд 64 хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээг 3 737 100 000 төгрөгөөр санхүүжүүлэн ажиллахаар төлөвлөсөн бөгөөд өнөөдрийн байдлаар 3 618 311 367 төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээг санхүүжүүлэн ажиллаж байна. Үүнээс эрүүл мэндийн салбарт 147953000, боловсролын салбарт 231215000, дэд бүтцийн салбарт 30790833367 төгрөг, хөтөлбөр арга хэмжээнд 1 600 000 0 төгрөгийг зарцуулаад байна. Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд олборлох үйл ажиллагаа явуулж буй МоЭнКо компаниас 2022 онд орон нутгийн төсөвт "Хөшөөт хөгжил сан"-аар дамжуулан 3,7 тэрбум төгрийг хөрөнгө оруулалт хөтөлбөр арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар батлуулан 12 дугаар сарын байдлаар 3,6 тэрбум төгрөгийг иргэдийн нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд зарцуулаад байна.	100%

144	9. АЗДҮАХ-ийн 3.3.9	9. Хөшөөтийн уурхайн автозамын засвар үйлчилгээг тогтмолжуулж, замын тэмдэг, тэмдэглээг стандартад нийцүүлж, тээвэрчдийн аюулгүй байдлыг хангана.	12 сар	311	Үйл явц үргэлжилнэ.		Хөшөөтийн уурхайн 35844 м2 автозамд засвар үйлчилгээний ажлыг хийж 200 ширхэг замын тэмдэг тэмдэглэгээ стандартад нийцүүлэн байрлуулж тээвэрчдийн аюулгүй байдлыг хангуулах тал дээр анхааран ажиллаж байна. Мөн 200 тумбэ хийж 4 км шуудуу татан ажилласан.	90%
145	10. АЗДҮАХ-ийн 3.3.10	10. Хөшөөтийн нүүрсний уурхайд ажиллаж буй тээвэрчид, уурхайчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт тогтмол хамруулж, хөдөлмөр хамгааллыг хангахад мэргэжлийн байгууллагуудын хяналтыг сайжруулна.	12 сар	-	Үйл явц үргэлжилнэ.		Хөшөөтийн нүүрсний уурхайд ажиллаж буй тээвэрчид, уурхайчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт тогтмол хамруулах ажлын хүрээнд 2022 онд 2000 гаруй албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж Хөдөлмөр хамгааллын аюулгүй байдлыг мэргэжлийн хяналтын байгууллагатай хамтран зохион байгуулж ажилласан.	100%
146	11. АЗДҮАХ-ийн 3.3.11	11. Ашигт малтмалын тухай хуулийн хүрээнд “МоЭнКо” ХХК-тай байгуулсан гэрээг шинэчилж,	12 сар	-	Гэрээний дагуу орон нутгийн тээврийн эзлэх хувийг 95 хувьд хүргэнэ.	4500	Ховд аймаг “МоЭнКо” ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээг шинэчлэн байгуулсан. Хамтран ажиллах гэрээгээр "Хөшөөт хөгжил" санд төвлөрүүлэх мөнгөн дүнг 1 тн тутмыг 0,7 доллар байсныг 1 тн тутмыг 1 доллар, 2 сая тонноос дээш нүүрс экспортлосон тохиолдолд 1тн тутмаас 1,2	100%

		Ховд аймагт хөшөөтийн уурхайгаас ирэх үр ашгийг нэмэгдүүлж, орон нутгийн тээврийн компаниудын нүүрс тээвэрлэлтэнд эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.					долларын мөнгөн дүн төвлөрүүлэхээр хамтран ажиллах гэрээнд тусгасан. Орон нутгийн тээврийн компаниудын нүүрс тээвэрлэлтэнд эзлэх хувийг 100% болгосон. 2022 онд аймгийн ИТХ-аар 4.467,7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хөтөлбөр арга хэмжээг санхүүжүүлэн ажиллахаар гэрээнд төлөвлөн баталсан 2022 онд 3.737,1 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээг санхүүжүүлэн ажиллах , үлдэгдэл 730,5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээг он дамжуулан санхүүжүүлэхээр төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу 2.273,2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээг санхүүжүүлэн 61 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр ажиллаж байна.Аймгийн Засаг даргын захирамж гарч ажлын хэсэг Хөшөөтийн уурхайд ажилласан. Үүний үр дүнд гэр хороололд амьдарч байгаа айл өрхийн нүүрс татан авалт 15000 тн, нунтаг нүүрсний татан авалт 33000 тн байна.	
147	1. АЗДҮАХ-ийн 3.4.1	1. Өрхийн болон жижиг дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийг дэмжсэн "Үйлдвэрлэгч-Ховд" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж, бизнесээ өргөжүүлэх аж ахуйн нэгж, иргэдийн санал	12 сар	-	Төсөл сонгон шалгаруулалт зарлаж, шалгаруулж дэмжинэ	150 сая төгрөг	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 113 дугаар тогтоолоор баталсан "Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, дамжуулан зээлдүүлэх, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын хүрээнд 2022 оны 06 дугаар сарын 06-наас эхлэн 1 сарын хугацаанд "Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчдэд зориулан хөнгөлөлттэй зээл олгох, төсөл сонгон шалгаруулах" ажлыг зохион байгуулж, аймгийн хэмжээнд 1 тэрбум 800 сая төгрөгийн санхүүжилт хүссэн 11 төслийг аж ахуйн нэгжүүдээс цахимаар хүлээн авч сонгон шалгарууллаа. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/669 дүгээр захирамжаар Дарви сумын "Баялаг сутайн хөгжил" хоршооны 80 тонны багтаамжтай	100%

		санаачлагыг дэмжинэ.					мах хадгалах хөргүүртэй зоорь төсөлд 75,0 сая, Эрдэнэбүрэн сумын “Идэр жигүүр ногоон төгөл” хоршооны 4 улирлын хүлэмж төсөлд 100,0 сая төгрөг, нийт 175,0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг хавсралтаар баталж, гэрээ байгуулах нөхцөлтэйгөөр Жижиг, дунд үйлдвэрийн газарт хүргүүлснээр гэрээ байгуулах ажил хийгдэж байна. Мөн Засгийн газрын 2022 оны 81 дүгээр тогтоолоор 2022 оныг "Хоршооны хөгжлийг дэмжих жил" болгон зарлаж, “Сум хөгжүүлэх сан”-г “Хоршоог хөгжүүлэх сан” болгон өөрчилсөнтэй холбогдуулан журмын хүрээнд Жаргалант, Буянт, Булган, Үенч, Эрдэнэбүрэн сумдын 34 төсөлд 741.0 сая төгрөгийн зээл олгож, шинээр 78 ажлын байр бий болж, 52 ажлын байр хадгалагдлаа. Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн (GIZ) “Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих (PROGRES) төсөл”-ийн газар “Шинэ Ховд Бизнес хөгжлийн төв”-тэй хамтран “Залуу бизнес”, “Ногоон ажлын байр, ногоон эдийн засаг”, “Бүтээмжийг дээшлүүлэх дэд хөтөлбөр”, “Брэндийн хөтөлбөр”, “Эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийг чадавхжуулах” 5 хөтөлбөр хэрэгжүүлж, 42 иргэн сонгон шалгаруулалтад оролцсоноос 26 иргэнд 140,000,000 төгрөгийн тоног төхөөрөмж олгож, 2 удаагийн Эвент арга хэмжээнд 10,0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн байна.	
148	2. АЗДҮАХ-ийн 3.4.2.	2. Хүнсний боловсруулах үйлдвэрийн парк байгуулах ажлыг бодлогоор дэмжиж	12 сар	-	Хүнсний хангамж нэмэгдүүлэх		Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн (GIZ) “Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих (PROGRES) төсөл”-өөс Зэрэг сумын “Буурлын ээл” хоршооны “Мах бэлтгэл, борц үйлдвэрлэл”-ийн төсөлд 4.0 сая, Жаргалантын сумын “Хан Алтайн инээмсэглэл”	100%

		хэсэгчилсэн төлөвлөлт хийж, жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжинэ.					нөхөрлөлийн “Сүү, цагаан идээ үйлдвэрлэх” төсөлд 6,0 сая, “Үлэмж улам дэлгэрэх” ХХК-ны “Хүнс үйлдвэрлэл, зоогийн газрын төсөл”-д 8,0 сая, нийт 18,0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүллээ. Жаргалант сумын Баатархайрхан, Бичигт багт “Богооч констракшн” ХХК 45,7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Сүү цагаан идээ худалдан борлуулах төв” барьж, ажлын гүйцэтгэл 90,0 хувьтай байна.	
149	3. АЗДҮАХ-ийн 3.4.3	3. Мал аж ахуйн үржлийн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжиж чанар сайтай малын өсвөр хээлтүүлэгчийг бэлдэж, үүлдэрлэг байдлыг хангаж чанаржуулж, цөм сүргийн аж ахуйнуудыг шинээр бий болгоно	12 сар	-	2 мал үржүүлэг, технологийн нэгжийг шинээр байгуулах, 1000 өсвөр хээлтүүлэгч бойжуулах		Аймгийн хэмжээнд мал үржүүлэг, технологийн бүртгэлтэй 10 нэгж үйл ажиллагаа явуулж байна. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Дижитал медик ХХК-тай хамтран 2022 оны 5 дугаар сард мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгжүүд болон сумдын Хөдөө аж ахуйн тасгийн мэргэжилтнүүдэд “Мал аж ахуйн нэгдсэн систем”-ийн програмын сургалт зохион байгуулж, 21 албан хаагч хамрагдлаа. Тайлант 2022 онд бог малын хээлтүүлэгчийг ялган суурилж, аж ахуйн нэгжийн хяналтад авах ажлын хүрээнд Дарви сумын “Баялаг Сутайн хөгжил” ХХК нь ашиглуулж байна.Сутай үүлдрийн 432 хуц, Алтайн улаан үүлдрийн 235 ухныг үржүүлэн малчдад түрээсээр	100%
150	4. АЗДҮАХ-ийн 3.4.4	4. Сүү болон махны чиглэлийн фермерийн үйл ажиллагааг дэмжиж хямд чанартай мах, сүүгээр иргэдийн хүнсний хэрэгцээг хангана.	12 сар	-	Өмнөх жилээс өссөн дүнтэй байна.	45.7 сая төгрөг	Булган, Буянт, Манхан, Жаргалант, Мөст, Зэрэг, Эрдэнэбүрэн, Мянгад, Дөргөн сумдад мах-сүү, сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхэлдэг 24 иргэн, аж ахуйн нэгж үйл ажиллагаа явуулж байна. Махны үйлдвэрүүдээс хоногт 300 бог, 100 бод мал нядлах, 350 тонн махан бүтээгдэхүүн хөргөх, хөлдөөх хадгалах зоорь, 40 тн шулсан мах боловсруулах хүчин чадалтай “Баруун монгол интернэйшнл” ХХК нь 65 хүнийг тогтвортой ажлын байраар хангаж, дулааны	100%

							аргаар үйлдвэрлэсэн махан бүтээгдэхүүнийг экспортод гаргаж байна. “Хан Жаргалант Ховд” хоршооны үйлдвэр 450 тонн мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 20 хүнийг тогтвортой ажлын байраар хангасан аймгийн шилдэг үйлдвэр юм. Мөн “Монголиан Каттл” ХХК Жаргалант суманд махны үйлдвэр барьж, ажлын гүйцэтгэл 90.0 хувьтай явагдаж байгаа бөгөөд нийгмийн хариуцлагынхаа хүрээнд зах зээлийн ханшаас хямдаар үхэр, хонь, адуу, ямааны махыг аймгийн төвийн иргэдэд нийлүүллээ. НҮБ-ын ХХААБ-ын хэрэгжүүлсэн “Монгол улсад хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих” төслийн дэмжлэгтэйгээр Ховд аймгийн сүүний нэмүү өртгийн сүлжээний оролцогч 9 аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэсэн сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг борлуулах иж бүрэн тоног төхөөрөмжтэй “Худалдааны төв” ашиглалтад орсноор Жаргалант сумын ард иргэдэд эрүүл ахуй, стандартын шаардлага хангасан сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг “Өдөр бүр шинээр нь” уриан дор худалдан борлуулж байна. Тайлант онд Хоршоо хөгжүүлэх сангаас сүүний ферм байгуулах чиглэлээр Буянт сумын “Үүдэнгийн цагаан толгой” хоршоонд 20,0 сая, “Ундрах бүтээл” нөхөрлөлийн “Ааруулан чихэр” төсөлд 10,0 сая, Жаргалант сумын “Хан алтайн инээмсэглэл” нөхөрлөлийн сүү, цагаан идээ боловсруулах төсөлд 15,0 сая, махны үхэр үржүүлэх чиглэлээр Булган сумын “Хошууд баян өгөөж” хоршооны төсөлд 15,0 сая, “Загийн улаан эрдэнэ” хоршоонд 12,0 сая, иргэн Бадамцэцэгт 8,0 сая, нийт 80,0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосноор 6 ажлын байр хадгалагдаж, 7 ажлын байр шинээр нэмэгдлээ.	

151	5. АЗДҮАХ-ийн 3.4.5	5. Сүү цагаан идээ худалдан борлуулах цэгийн тоог нэмэгдүүлнэ	12 сар	-	Цагаан идээ боловсруулах цэгүүдийн тоог нэмэгдүүлж , багуудад нэгдсэн төв байгуулна	45 700 000	Сүү, цагаан идээ боловсруулах, худалдан борлуулах цэгийг Жаргалант сумын Баатархайрхан, Бичигт багуудад байгуулахаар тендер зарлагдаж "Богочконстракшн" ХХК шалгаран нийт 45,7 сая төгрөгийн өртөгтэй барилгын ажил 90%-н гүйцэтгэлтэй хийгдэж байна.	90%
152	6. АЗДҮАХ-ийн 3.4.6	6. Мах махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрүүдээ дэмжиж хагас, бүтэн боловсруулсан бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоонд чанарын үнэлгээ хийж , жижиглэн худалдааг дэмжиж ажиллана	12 сар	-	Мах боловсруулах, худалдаалах цэгийн тоог нэмэгдүүлсэн байна	81.7	Германы Олон Улсын Хамтын Ажиллагааны Нийгэмлэгийн (GIZ)“Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих (PROGRES) төсөл” –өөс Зэрэг сумын Буурлын ээл хоршоонд мах бэлтгэл, борц үйлдвэрлэлийн төсөлд 4,0 сая, Жаргалантын сумын Хан Алтайн инээмсэглэл нөхөрлөлийн сүү цагаан идээ үйлдвэрлэх төсөлд- 6,0 сая, Үлэмж улам дэлгэрэх ХХК-ны хүнс үйлдвэрлэл, зоогийн газрын төсөлд 8,0 сая нийт 18,0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүллээ. Жаргалант сумын Баатархайрхан, Бичигт багуудад “Богооч констракшн” ХХК 45,7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Сүү цагаан идээ худалдан борлуулах төвийг барьж байна. Аймгийн төвд мах, махан бүтээгдэхүүн бэлтгэж нөөцлөх 8 аж ахуйн нэгж байдгаас энэ жил 2022.11.11-ний байдлаар 6 аж ахуйн нэгж нийт 475 тонн мах бэлтгэсэн байна. Эдгээр компаниуд цаашлаад 1080 тонн мах бэлтгэх төлөвлөгөөтэй байна. “Алтай Мийд”, “Баруун монгол интернешнл” ХХК-ууд Баян-Өлгий аймгийн мах бэлтгэдэг компаниудтай хамтран БНКазахстан улс руу 80 тонн адууны мах экспортлох бэлтгэлээ хангасан байна. Аймгийн хэмжээнд нийт 14 сумын 33 ААН, иргэн 207593 тоо толгой малыг бэлтгэсэн байна. Хөдөө сумдад бэлтгэсэн малыг гаргаж эхлээгүй байна. Зарим сумууд мал авч дуусаагүй байна. Аймгийн хэмжээнд энэ жил өвөл хаврын мах	100%

							нөөцлөх чиглэлээр санхүүжилт батлагдаагүй учир мах нөөцлөх боломжгүй байна.	
153	7. АЗДҮАХ-ийн 3.4.7	7. Хөдөө аж ахуйн Агро парк цогц төслийг хэрэгжүүлнэ..	12 сар	-	Гахайны аж ахуй, 300 га-д газар тариалан эрхлэнэ.	7 тэрбум төгрөг	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 02 дугаар тогтоолоор аймгийн Засаг даргын дэргэд “Шинэ Ховд баруун бүсийн корпорац” орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар байгуулан байгуулж, газар тариалан, мал аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг иргэн аж ахуйн нэгжүүдтэй хамтран ажиллаж байна. Агропарк төсөл нь Германы хамтын ажиллагааны GIZ төсөлтэй хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулж, газар тариалан, мал аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг иргэн, аж ахуйн нэгжийг бойжуулж, тодорхой санхүүгийн дэмжлэгүүд үзүүлэн ажиллаж байна. 1000 тонны хүчин чадалтай Механикжсан зоорийг ашиглалтад хүлээн авч аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын даргын захирамжаар “Ховд Агро парк” ОНӨААТҮГ-т шилжүүлснээр газар тариалан эрхлэгчид төмс, хүнсний ногоогоо хадгалж, худалдан борлуулалт хийх боломж нээлттэй боллоо.	100%
154	8. АЗДҮАХ-ийн 3.4.8	8. ”Шинэ-Ховд” төслийн хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар байгуулна.	12 сар	-	Эко цементний үйлдвэр, Жаргалант агропарк, механикжсан зоорь тус тус үйл ажиллагаа эхлүүлсэн байна.	“Шинэ Ховд төсөл” биржийн бус зах зээлээс 681.7 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 02 дугаар тогтоолоор аймгийн Засаг даргын дэргэд “Шинэ Ховд баруун бүсийн корпорац” орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар байгуулан ажиллаж байна. Энэ хүрээнд 2022 онд 7 тэрбум төгрөгийн төрөл бүрийн үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх тендерийн баримт бичиг боловсруулж, худалдан авах ажиллагааг зарлаад байна. Ховд аймаг хэрэгжиж буй “Шинэ Ховд төсөл” биржийн бус зах зээлээс 681.7 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн. Монголын үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн	100%

							холбоо болон мэргэжлийн хөрөнгө оруулалтын компаниудтай хамтран ажиллах юм. Энэ хүрээнд Эрдэнэбүрэнгийн УЦС төсөл 288.0 сая доллар, Шинэ Ховд үйлдвэрлэл технологи парк 136.0 тэрбум төгрөг, Ховд агро парк төсөл 100 тэрбум төгрөг, Олон улсын нисэх буудал 49,5 тэрбум төгрөг, аялал жуулчлал, “Хашаандаа сайхан амьдаръя” төсөл, “Шинэ Ховд-Шинэ суурьшлын бүс” төслүүд хэрэгжих бөгөөд дээрх дутагдалтай байгаа санхүүжилтийг биржийн болон биржийн бус зах зээлээр дамжуулан босгох боломжтой болоод байна. Тайлант 2022 оны 3 дугаар улирлын байдлаар биржийн бус зах зээлд 54 үнэт цаас гаргагчийн 67 компанийн бонд гарсан бөгөөд 681.7 тэрбум төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлээд байна. “Шинэ Ховд” хөгжлийн баримт бичигт тусгагдсан ОНӨААТҮГ-ын болон 67 төсөл хөтөлбөртэй засаглал болон эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд хамтран ажиллах, урт болон богино хугацааны санхүүжилт босгох чиглэлээр хамтран ажиллана.	
155	9. АЗДҮАХ-ийн 3.4.9	9. Хүлэмжийн аж ахуйн эрхлэх аж ахуйн нэгж, иргэдэд санхүүгийн дэмжлэг, урамшуулал олгох хөтөлбөр хэрэгжүүлж, жилийн дөрвөн улиралд эрүүл, аюулгүй хүнсний нарийн ногоогоор дотоодын	12 сар	-	Дөрвөн улиралын хүлэмжийн цогц аж ахуй 2	150 сая төгрөг	Хөтөлбөрийн хүрээнд “Шинэ Ховд баруун бүсийн корпорац” орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газарт эрх шилжүүлэн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтад тусгагдсан 40,0 сая төгрөгийн тендер зарлаж, 8:10, 8:30, 8:40-ын харьцаатай 7 хүлэмжийг “Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл” ХХК, “Гоо цээл” ХХК, “Цэцэгт чандмань, ХХК, “Толь мандал” нөхөрлөл, иргэн н.Отгонбаяр, н.Баасандорж, н.Жаргалсүрэн нарт тус тус хүлээлгэн өгөв. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас 17,9 сая төгрөгийн үнэ бүхий 10 хүлэмжийг 10 иргэнд 80.0 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр олголоо. “Ховд Агро импекс” ХХК өөрийн 150,0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 700 м.кв өвлийн хүлэмж барьж	100%

		хэрэгцээгээ хангана..					байгуулан ашиглалтад оруулсан бол “Аргалант мөнхөд ногоон” ХХК “Хүлэмж” хөтөлбөрийн хүрээнд 10.0 сая төгрөгийн дэмжлэг авч 200 м.кв өвлийн хүлэмж барьж, ашиглалтад оруулаад байна. Мянгад сумын тариаланч Ж.Батсайхан 2022 онд 120 м.кв өвлийн хүлэмж барьж, ашиглалтад оруулан ажиллаж байна. Жаргалант сумын малчны хороололд хувийн хэвшлийн өөрийн хөрөнгөөр 6:20 харьцаатай 2 ширхэг өвлийн хүлэмж барьж байгаа бөгөөд ашиглалтад хараахан ороогүй байна. Мөн тайлант онд өвлийн хүлэмжийн цогцолбор аж ахуй байгуулахад орон нутгийн төсвөөс 150,0 сая төгрөг төсөвлөж, Жаргалант суманд эрх шилжүүлснээр тендер сонгон шалгаруулалтын ажил явагдаж байна.	
156	10. АЗДҮАХ-ийн 3.4.10	10. Услалтын системүүдийг үе шаттайгаар сэргээн засварлаж, өргөжүүлэн төмс хүнсний ногоо, малын тэжээлийн ургамал, үр тарианы тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	3800 га	13.2 тэрбум	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр 2022 онд Алтай, Эрдэнэбүрэн сумдын услалтын системийг сэргээн сайжруулах төслийн тендер зарлагдаж, сонгон шалгаруулалт явагдсан. Энэ хүрээнд Азийн хөгжлийн банкны 26.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтээр Эрдэнэбүрэн сумын услалтын системийн техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах тендер сонгон шалгаруулалт явагдсан бөгөөд Алтай сумын Боомын услалтын систем”-ийн техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах ажлыг 12.0 тэрбум төгрөгөөр баталж, сонгон шалгаруулалт явагдан гүйцэтгэгч компани тодорсон байна. Үенч сумын Цагаан Түнгэ услалтын систем улсын төсвийн 1.2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтаар баригдаж байна. Ховд голоос Мянгад сумруу ус услалтын суваг татах техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах, Ховд голоос Буянт сумын 5000 га талбайг усжуулах талбайн зураг төслийн ажил тус тус	100%

							хийгдсэн. Тайлант 2022 онд 500 га талбайд малын тэжээлийн зориулалтаар эрдэнэ шиш тариаллаа.	
157	11. АЗДҮАХ-ийн 3.4.11	11. Усалгаатай газар тариалангийн бүс нутагт жимс, жимсгэний тариалалт эрхлэх иргэд аж ахуй нэгжүүдэд газар олгож, тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	100 га		Аймгийн "Жимс, жимсгэнэ" хөтөлбөрийг боловсруулан 3 дугаар сард газар тариалангийн үйлдвэрлэл, жимс, жимсгэнэ эрхлэгчдийн дунд цахим хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. "Тэрбум мод" хөтөлбөрийн хүрээнд жимс, жимсгэний тариалалтыг тусгаж, үйл ажиллагааг төлөлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж байна. 2022 онд шинээр 90.3 га талбайд жимс жимсгэнэ тариалж 242 тн жимс, жимсгэнэ хураан авсан. Булган сумын хэмжээнд алимны модны үрсэлгээний тариалалт нэмэгдэж монгол улсын хэмжээнд худалдан борлуулт хийгдэж байна. Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 5/09 тогтоолоор батлагдсан "Аймгийн 2022 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд үр тарианы усалгаатай тариалангийн зориулалтаар 500 га газрыг олгохоор төлөвлөсөнөөс Булган суманд 50 га, Алтай суманд 300 га газрыг сумын Засаг даргын захирамжаар эзэмшүүлсэн.	100%
158	12. АЗДҮАХ-ийн 3.4.12	12. Тарвасны үрийн шинэчлэл хийнэ	12 сар	-	350 кг тарвасны орон нутагт нутагшсан сортын үрийг үржүүлнэ. /Буянт-1, Огонёк/	1 800 000 төгрөгі	Ховдын тарвас, Булган голын алимыг газарзүйн заалттай болгохоор ХААИС-ийн Агроэкологийн сургуулийн докторууд, Монголын жимс жимсгэний холбоо, Монголын тариаланч гурил үйлдвэрлэгчдийн холбооны төлөөллөл Ховд аймагт 2 удаа ирж ажилласан ба Ховд аймгийн газар тариалангийн өнөөгийн байдал цаашдын чиг хандлага сэдэвт онол үйлдвэрлэлийн бага хурлыг зохион байгуулсан. Газар зүйн заалт тодорхой орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийн мэдлэг, ноу-хауд тулгуурлан, тухайн газар нутгийн	100%

							байгалийн болон хүний хүчин зүйлийн нөлөөгөөр бий болсон өвөрмөц шинж чанар бүхий бүтээгдэхүүний нэрийг хамгаалах оюуны өмчийн эрх юм. Ховд аймгийн газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн томоохон байр суурийг эзэлж тариалагддаж буй том жимст алим, нутгийн улаан хальст саримс, тарвас зэргийг газар зүйн заалттай бүтээгдэхүүнээр судалгаанд суурилсан тодорхойлох, судалгааг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулан ажиллаж байна. Эдгээр ажлын хүрээнд тарвас, ягаан хальст саримсын үр үржүүлэх ажил давхар хийгдээд явж байна. Энэ онд тарвасны Астарханский сортын 1,8 сая төгрөгийн 6,5 кг үрийг 80 хувийн хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тариаланчдад олгосон.	
159	13. АЗДҮАХ-ийн 3.4.12	13. Үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, тэжээлийн ургамлын үрийг шинэчлэл хийнэ	12 сар	-	150 тн үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, тэжээлийн ургамлын үрийг үржүүлж шинэчлэнэ.	31 900 000	2022 оны Хаврын тариалалтад шаардлагатай хүнсний ногооны үрийг ХХААХҮЯ-наас тариаланчдад 80 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр 12.2 тн, 22 төрлийн 31.9 сая төгрөгийн үрийг нийлүүлж газар тариалан эрхлэгчдэд үрийн шинэчлэл хийхэд хувь нэмрээ оруулаад байна.	100%
160	14. АЗДҮАХ-ийн 3.4.13	14. Газар тариалан эрхлэгчдийг бага оврын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлээр үе шаттайгаар хангана.	12 сар	-	15-20 ширхэг тоног төхөөрөмжөөр хангах	389 600 000	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны тариалан эрхлэлтийг дэмжих сангаас 211,3 сая төгрөгийн үнэ бүхий станц зэргийг тариаланчдад 80.0 хувийн хөнгөлөлттэй хадуур, гар үрлэгч, хүнсний ногоо ухагч, хураагч, нийлэг хальсан хүлэмж, зөөврийн усан сан, төмсний мотоблок, цаг уурын бичил үнээр нийлүүллээ. Германы хамтын ажиллагааны Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах “Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох нь” төслийн 49.8 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Манхан, Үенч сумдад тус бүр 1 ширхэг дамартай усалгааны систем, 209.8 сая	100%

							төгрөгийн санхүүжилтээр Үенч суманд 3, Мөнхайрхан суманд 1, Булган суманд 5, Дөргөн суманд 3, Жаргалант суманд 8, Чандмань суманд 3, Алтай суманд 5, Цэцэг суманд 5, нийт 8 сумын 31 иргэн, аж ахуйн нэгжид 1 га-гийн бороожуулагч услалтын систем тус тус олголоо. Мөн тус төслийн 130.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Сум дундын ойн ангид 90 морины хүчтэй чадалтай тракторыг газар хагалагч, сийрүүлэгч, модны нүх ухагч иж бүрдлийн хамт нийлүүлсэн байна.	
161	15. АЗДҮАХ-ийн 3.4.14	15. Бэлчээрийн доройтлыг бууруулах газар зохион байгуулалтын тогтолцоог бүрдүүлж, зохистой ашиглан хамгаалж, нөхөн сэргээх ажлыг олон улсын төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.	12 сар	-	100га		Бэлчээрийн ургамалд хөнөөл учруулагч хортон царцааны тодотгох судалгаа хийж, тэмцэх ажиллагаа зохион байгуулах хүсэлтийг Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд хүргүүлсний дагуу Ургамал хамгаалал эрдэм шинжилгээний хүрээлэн, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын мэргэжилтэн нарын хамтарсан судалгааны баг 2022 оны 05 дугаар сарын 30-аас 06 дугаар сарын 03-ны хооронд Цэцэг, Булган, Мөст, Мөнххайрхан, Манхан, Зэрэг, Мянгад, Дуут сумдад явж тандалт судалгаа хийж ажилласан. Судалгааны дүнд Дуут, Мянгад сумын нийт 10000 га талбайд устгал хийхээр болсон боловч устгал хийх зардал байхгүйн улмаас энэ ажил 2 дахь жилдээ хойшлогдоод байна. Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох төсөлтэй хамтран 7 сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг шинэчлэн хийж, 3 сумын төлөвлөгөөг шинээр хийж байна. Аймгийн хэмжээнд бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фотомониторнгийн аргаар үнэлэх, бэлчээрийн ургац даац тогтоох, ургамлын судалгааны ажлыг 2022 оны 08 дугаар сард гүйцэтгэж, хүчтэй	100%

							доройтсон 27 цэг буюу 535600.01 га, маш хүчтэй доройтсон 4 цэг буюу 86034.09 га газрын талаарх мэдээлэл болон Газар зохион байгуулалт геодези, зураг зүйн газраас 2022.11.10-ны өдрийн 1/2120 тоот албан бичгээр ирүүлсэн чиглэлийг газрын даамлуудад танилцуулж, хүчтэй доройтсон болон маш хүчтэй доройтсон бэлчээрийг 2023 оны төлөвлөгөөнд тусгаж өнжөөх, сэлгэх арга хэмжээ авах зөвлөмж өгч ажилласан.	
162	16. АЗДҮАХ-ийн 33.4.15	16. Инженерийн хийцтэй бэлчээрийн худаг, уст цэгийн тоог нэмэгдүүлж ашиглагдахгүй байгаа бэлчээрийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	6 ширхэг инженерийн хийцтэй худагтай	528 000 000 төгрөг	Аймгийн хэмжээнд нийт худаг уст цэг 2409 үүнээс инженерийн хийцтэй худаг 407, энгийн уурхайн худаг 1992, усан сан 10 байна. 2022 онд улсын төсвийн 375.0 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар 9 суманд нийт 11 инженерийн хийцтэй худгийг 2023 оны 7 дугаар сард хүлээлгэн өгөх гэрээтэйгээр "Алтайн хар сувд" ХХК, "Эвлэл" ХХК-нуудтай ХХААХҮЯ гэрээ хийн ажиллаж байна. Орон нутгийн төсвөөр 2 суманд нийт 4 худгийг 153.0 сая төгрөгөөр гаргаж хүлээлгэн өгсөн байна. 2022 онд 4 сумын 11 цэгт хайгуул хийлгэх захиалгыг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд хүргүүлсэн.	100%
163	17. АЗДҮАХ-ийн 3.4.16	17. Хөдөө аж ахуйн болон Мал эмнэлгийн газрын барилгыг шинээр барьж ашиглалтад оруулна.	12 сар	-	Барилгын ажлын явц 60 хувьд хүрэх	1 913,184,223 төгрөг	Хүнс хөдөө аж ахуйн газар, Мал эмнэлгийн газрын барилгын ажлыг 2021-2022 онд ашиглалтад оруулахаар улсын төсөвт 1 913,184,223 төгрөг тусгагдаж, тендер шалгаруулах ажил 2021 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдөр болж, “Саруул цамхаг” ХХК шалгарч, барилгын ажил 2022 оны байдлаар 4 давхарын ажил бүрэн хийгдэж барилгын ажлын гүйцэтгэл 80 хувьтай явагдаж байна.	90%

164	18. АЗДҮАХ-ийн 3.4.17	18. Мал эмнэлгийн лабораторийн барилгад их засвар хийж, өргөтгөн Баруун бүсийн мал эмнэлгийн судалгаа шинжилгээний төв байгуулж, лабораторийн оношилгооны хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, шинжээч эмч, мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулна	12 сар	-	Барилгын ажлын явц 60 хувьд хүрэх		Бүсийн лаборатори болох зорилтын хүрээнд Лабораторийн чанарын болон удирдлагын тогтолцоог сайжруулж олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн жишиг лаборатори болох зорилгоор Мал эмнэлгийн лабораторийн стратеги төлөвлөгөөг боловсруулан баталгаажуулан ажиллаж байна. НҮБ-ын ХХААБ-ийн МАЭЗЭН төслийн зүгээс Мал эмнэлгийн лабораторийн барилгын цэвэр, бохир усны системийн бүрэн шинэчлэл хийх, лабораторийн хүйтэн дулааны хэм тохируулах иж бүрэн систем суурилуулахтай холбоотой уг төслийн зохицуулагч, инженер техникийн ажилтнаас бүрдсэн 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ирж тус ажлын үнэлгээ хийсэн. Одоо ТЭЗҮ хийх шатандаа явагдаж байна. Мал эмнэлгийн оношилгооны чадавхыг нэмэгдүүлэх, шинжээч нарыг чадавхжуулах чиглэлээр дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр: 1.Молекулбиологийн тасгийн үйл ажиллагааг жигдрүүлэх зорилгоор ПГУ-ын дулаан сэлгэх машины эвдрэл гэмтлийг засварлуулж хэвийн үйл ажиллагаанд орсноор Молекулбилогийн шинжилгээний хүчин чадал нэмэгдлээ. 2.Ариун цэврийн магадлан шинжилгээ малын эмийн бодисын үлдэгдэл илрүүлэх шинжилгээний чадавхыг сайжруулах зорилгоор мах, сүү, өндөг, ийлдэс, бөөр, элэг, тэжээлд малын эмийн үлдэгдэл илрүүлэх Comet-8 багаж худалдан авч өмнөх жилүүдэд тус шинжилгээг хийх боломжгүй байсан шинжилгээг хийж хүчин чадлыг нэмэгдүүлээд байна. Шинжээч нарыг чадавхжуулах чиглэлээр: 1.Лабораторийн чанар хангалтыг сайжруулах хүрээнд “Мал эмнэлгийн лабораторийн хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулга, хэмжлийн эргэлзээг үнэлэх” сэдэвт	100%

							сургалтад АЦМШинжээч С.Энхжаргал, Ийлдэс, шимэгч судлалын шинжээч Д.Хишигт нар хамрагдлаа. 2.Молекулбиологийн шинжилгээний арга зүй эзэмших, дадлагажих зорилгоор Нян судлал, молекулбиологийн шинжээч Г.Бямбадолгор МЭХ болон УМЭАЦТЛ-д тус бүр 14 хоногийн дадлага ажил гүйцэтгэж ПГУ-аар шинжилгээ хийх арга зүй эзэмшлээ.	
165	19. АЗДҮАХ-ийн 3.4.18	19. “Мал амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах” аймгийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх арга хэмжээг жил бүр төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	12 сар	-	Жил бүр 12-15 мянган толгой малыг хамруулж, эрүүл аймаг, сум, багийг баталгаажуулах	462.7 сая төгрөг	Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Мал, амьтны гоц халдварт, халдварт өвчний жагсаалт батлах тухай” 225 дугаар тогтоолын дагуу орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэх дотрын халдварт хордлого (ДХХ), дуут хавдар, цусан халдвар, колибактериоз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний вакцины үнэ, үйлчилгээний хөлсөнд 342,0 сая, халдваргүйжүүлэлтийн тоног төхөөрөмж, эм бодис, хувийн хамгаалах хэрэгсэл (ХХХ)-ийн үнэ 107,5 сая, лабораторийн шинжилгээ, тандалт судалгааны зардалд 13,2 сая, нийт 462,7 сая төгрөг батлуулж, аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/78 дугаар захирамжаар зардлыг зарцуулах эрхийг Мал эмнэлгийн газрын даргад шилжүүлж, газрын даргын тушаал, шийдвэрээр гүйцэтгэлийг зохион байгуулж ажиллалаа. Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/28, аймгийн Мал эмнэлгийн газрын даргын 2022 оны А/07 дугаар тушаалын дагуу 17 суманд мал эмнэлгийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг 42 мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжтэй гурвалсан гэрээ байгуулж, технологит хугацаанд нь халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 1082.8 мянган толгой мал хамруулснаар нийт 1039,4 мянган толгой мал	100%

							хамрагдаж, 96,0 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр дархлаажуулалтын ажлыг хийж дуусгав.	
166	20. АЗДҮАХ-ийн 3.4.19	20. Сум бүрт стандартын шаардлага хангасан, байгаль орчинд ээлтэй, орчин үеийн технологи ашигласан мал угаалгын ванн барьж, мал угаалгын ажлыг тогтмолжуулж, чанар, үр дүнг нэмэгдүүлнэ	12 сар	-	20%		Мал эмнэлгийн газрын даргын 2022 оны “Хяналт шалгалт хийх тухай” А/39 дүгээр тушаалаар 17 сумын Мал эмнэлгийн тасаг, хувийн хэвшлийн 42 мал эмнэлгийн үйлчилгээний үйл ажиллагаанд нэгдсэн хяналт шалгалт хийх удирдамжийн хүрээнд 3 ажлын хэсэг ажиллаж, Мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 5368:2018 стандартын хэрэгжилтийг мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгж (МЭҮН) бүрээр шалган үнэлгээ өгч, стандартын үнэлгээг Мал эмнэлгийн нэгдсэн системд оруулан баталгаажуулав. Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зарим төлөвлөгөөт ажлуудын гүйцэтгэлийг хангах, Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны “Мал эмнэлгийн үйл ажиллагааны хяналтыг хэрэгжүүлэх тухай” 01 дүгээр нэгдсэн удирдамжийг хэрэгжүүлж, сумдын МЭҮН-ийн стандарт, мал, амьтны эмийн сангийн стандартын үзлэг шалгалт хийх, МЭТ, үйл ажиллагаа түүний явц, үр дүнг газар дээр нь үзэж шалган үнэлж, дотоод хяналт хийн тасаг, нэгжийг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж үүрэг чиглэл өгч ажиллалаа. Ингэснээр мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгж байгуулсан болон гэрээт эмч, Мал эмнэлгийн тасгийн эмч, МЭҮН-ийн эмч нарт Мал эмнэлгийн үйл ажиллагаа, холбогдох хууль, дүрэм, журам, заавар, мэдээ судалгаа гаргах, шимэгчтэх, халдварт, халдваргүй өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, малын гоц халдварт өвчин болон шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, мал эмнэлгийн нэгдсэн системд төлөвлөлт гүйцэтгэл оруулах зэрэг сэдвээр 18 удаагийн танхимын	100%

							болон цахим сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 150 гаруй албан хаагчдыг хамрууллаа.	
167	21. АЗДҮАХ-ийн 3.4.20	21. Сумдын мал эмнэлгийн тасаг, нэгж, малын эмч нарын ажиллах орчин нөхцөл, мэргэжил ур чадварыг сайжруулна.	12 сар	-	20 хувиар		Мал эмнэлгийн газрын даргын 2022 оны “Хяналт шалгалт хийх тухай” А/39 дүгээр тушаалаар 17 сумын Мал эмнэлгийн тасаг, хувийн хэвшлийн 42 мал эмнэлгийн үйлчилгээний үйл ажиллагаанд нэгдсэн хяналт шалгалт хийх удирдамжийн хүрээнд 3 ажлын хэсэг ажиллаж, Мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжийн бүтэц, үйл ажиллагаа MNS 5368:2018 стандартын хэрэгжилтийг мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгж (МЭҮН) бүрээр шалган үнэлгээ өгч, стандартын үнэлгээг Мал эмнэлгийн нэгдсэн системд оруулан баталгаажуулав. Мал эмнэлгийн газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зарим төлөвлөгөөт ажлуудын гүйцэтгэлийг хангах, Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны “Мал эмнэлгийн үйл ажиллагааны хяналтыг хэрэгжүүлэх тухай” 01 дүгээр нэгдсэн удирдамжийг хэрэгжүүлж, сумдын МЭҮН-ийн стандарт, мал, амьтны эмийн сангийн стандартын үзлэг шалгалт хийх, МЭТ, үйл ажиллагаа түүний явц, үр дүнг газар дээр нь үзэж шалган үнэлж, дотоод хяналт хийн тасаг, нэгжийг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж үүрэг чиглэл өгч ажиллалаа. Ингэснээр мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгж байгуулсан болон гэрээт эмч, Мал эмнэлгийн тасгийн эмч, МЭҮН-ийн эмч нарт Мал эмнэлгийн үйл ажиллагаа, холбогдох хууль, дүрэм, журам, заавар, мэдээ судалгаа гаргах, шимэгчтэх, халдварт, халдваргүй өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, малын гоц халдварт өвчин болон шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, мал эмнэлгийн нэгдсэн системд төлөвлөлт гүйцэтгэл	100%

							оруулах зэрэг сэдвээр 18 удаагийн танхимын болон цахим сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 150 гаруй албан хаагчдыг хамруулсан.	
168	22. АЗДҮАХ-ийн 3.4.21	22. Мал эмнэлгийн нэгдсэн цахим системийг хөгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлнэ.	12 сар	-	20%		Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын баталсан "Мал эмнэлгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийх" 01 дүгээр нэгдсэн удирдамжийн дагуу Мал эмнэлгийн газрын даргын 2022 оны "Хяналт шалгалт хийх тухай" А/39 дүгээр тушаалаар 17 сумын Мал эмнэлгийн тасаг, хувийн хэвшлийн 42 мал эмнэлгийн үйлчилгээний үйл ажиллагаанд нэгдсэн хяналт шалгалт хийх нэгдсэн удирдамж баталж, энэ хүрээнд 3 ажлын хэсэг ажиллаж, МЭТ-ийн дотоод ажлыг үнэлж дүгнэх, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлэх, МЭҮН, малын эмийн сангийн стандартын хэрэгжилтийг үнэлгээний хуудсаар үнэлэх, Мал эмнэлгийн нэгдсэн системийн хэрэгжилтийг хянах, төлөвлөлт, гүйцэтгэлийг бүрэн оруулан ажиллав.	100%
169	23. АЗДҮАХ-ийн 3.4.22	23. Халдварт, гоц халдварт өвчинтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч хэрэгжүүлж, тандан шинжилгээг цаг тухай бүрт хийж гоц халдварт өвчингүй бүс нутгийн статусыг хадгална.	12 сар	-	3.257.0	528 000 000	Тайлант 2022 онд Чандмань, Ховд, Мянгад, Дөргөн, Эрдэнэбүрэн, Цэцэг сумдад мал амьтны гоц халдварт шүлхий өвчин гарч, уг өвчинтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль, Монгол улсын Засгийн газрын 2018 оны 266 дугаар тогтоолоор баталсан "Хорио цээр, хязгаарлалтын дэглэмийн үед хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны журам", Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/187 дугаар тушаал, Улсын онцгой комиссын 2022 оны 02 дугаар тогтоол зэрэг холбогдох эрх зүйн баримт бичиг, заавар журмын дагуу зохион байгуулан дээрх 6 сумын 10 голомтод шүлхий өвчнөөр 42 тэмээ, 231 үхэр, 2273 хонь, 2972 ямаа, нийт 5518 толгой мал	100%

							өвчилж, тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажилласны үр дүнд шүлхий өвчний гаралт тархалтыг 100 хувь таслан зогсоож шүлхий өвчний голомтыг тайван байдалд шилжүүлээд байна. Энэ онд мал амьтны гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтыг МЭЕГ-ын даргын А/49, А/77 дугаар тушаалаар 4 удаа зохион байгуулан 17 сумын давхардсан тоогоор 10021 өрхийн 429,857 үхэр, 62,325 хонь, 76850 ямаа, 563 гахай нийт 569,595 толгой мал, амьтан вакцинжуулсан байна. Бог малын мялзан өвчний шинж тэмдэгт суурилсан тандалтын асуумж судалгааг 17 сумын 427 малчин өрхөөс авч хүргүүлээд байна. 1.Мал, амьтны гоц халдварт “Шүлхий” өвчний халдварын түвшин тогтоох, “Мялзан”, “Үхрийн өвчний арьс товруутах”, “Хонь, ямааны цэцэг” өвчний эрт илрүүлэх тандах шинжилгээг Ховд аймгийн Алтай, Булган, Үенч, Мөнххайрхан, Мянгад, Чандмань, Ховд, Буянт /8 сумын 20 баг/ сумдын 30 малчин өрхөөс 146 хурга, 214 ишиг, 120 тугалаас нийт 480 ширхэг дээж бэлтгэн дээрх өвчний эсрэг биет илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээг Ховд аймгийн Мал эмнэлгийн лабораторид тандалт тус бүрээр 100% хийж гүйцэтгэв. Шинжилгээгээр “Шүлхий” өвчний байгалийн халдвар 23.3%-д, “Мялзан” өвчний эсрэг биет 2.5%-д илэрч, “Үхрийн арьс товруутах”, “Хонь ямааны цэцэг” өвчнөөр тайван болохыг баталгаажуулаа.	
170	24. АЗДҮАХ-	24. Орон нутгийн түүхий эд, инновацид суурилсан шинэ	12 сар	-	Аймгийн ИТХТэргүүлэгчдээс баталсан журмын дагуу жил	15 000 000 төгрөг	“Цайны зам өв соёлын III наадам", Цагаан сарын баярыг тохиолдуулан “Хаврын өнгө 2022” өргөтгөсөн худалдааг 2022.01.20-28-ны хооронд Эвийн хүч худалдааны төвд зохион байгуулж,	100%

	ийн 3.4.23	бүтээгдэхүүн брэнд бий болгох санал санаачлага, төсөл хөтөлбөрийг дэмжинэ			бүр 3 бүтээгдэхүүнийг шалгаруулж 3,0 сая төгрөгөөр шагнаж урамшуулна.		өргөтгөсөн худалдаанд Жаргалант, Буянт, Зэрэг, Үенч сумдаас 45 иргэн, аж ахуйн нэгж, нийт 123 төрлийн бүтээгдэхүүнээр оролцож, 60.840.000 төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Мөн “Цайны зам өв соёлын III наадам"-ын хүрээнд “Ховдод үйлдвэрлэв соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл”-ийн үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулж, үзэсгэлэн худалдаанд 17 сумын 40 гаруй аж ахуйн нэгж, 30 хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид оролцон 100 нэр төрлийн бүтээгдэхүүний худалдаа хийж, 120.0 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн борлууллаа. 2022 оны 09 дүгээр сард “Тарвас эвент” арга хэмжээг зохион байгуулж, тус арга хэмжээнд 100 гаруй тариаланч болон аж ахуйн нэгж оролцон тарвасаар ундаа, шүүс, цэлцгэнүүр, чихэр, зайрмаг торт зэрэг 20-28 нэр төрлийн бүтээгдэхүүн хийж олон нийтэд сонирхуулав. Мөн “Хамгийн том тарвас”, ”Тарвасаар хамгийн олон бүтээгдэхүүн” хийх, ”Тарвасан дээрх сийлбэр” зэрэг 3 төрлөөр шилдэг бүтээл шалгаруулж", 3,0 сая төгрөгөөр шагнаж урамшуулав.	
171	1. АЗДҮАХ-ийн 3.5.1	1. Чулуун соёлын дижитал музей бүхий нүүдэлчдийн соёлын судалгаа, мэдээллийн төв байгуулна. Сангийн хэрэм-аялал жуулчлалын гудамж байгуулна. “Гурван Сэнхэр төвтэй таван од”	12 сар	-	Төсөл эхлүүлэх		Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас “Тогтвортой аялал жуулчлал-2” төслийн ТЭЗҮ боловсруулагдаж дууссан. Орон нутгаас шаардагдах холбогдох мэдээллүүдийг хүргүүлсэн болно. Одоогоор Улсын их хурлын байнгын хороон дээр хэлэлцэгдэж байна.	70%

		аялал жуулчлалын хөтөлбөрийн аяллын маршрутын дагуу отоглох цэг, үйлчилгээний цогцолборуудыг байгуулна. Аймгийн аялал жуулчлалын маршрутад орсон байгалийн үзэсгэлэнт газар, өв соёл, түүхийн дурсгалт газруудын чиглэлд автозам, гүүр барих Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор жижиг төслүүдийг хэрэгжүүлэх						
172	2. АЗДҮАХ-ийн 3.5.2	2. “Цайны зам өв соёлын наадам” зохион байгуулна.	12 сар	-	Цайны зам өв соёлын наадмыг зохион байгуулсан байх.	Орон нутгийн төсөв 59,0 сая төгрөг /“Цайны зам” өв соёлын III наадам/	Олон угсаатны соёлын биет болон биет бус өвийг өвлүүлэн үлдээх, түгээн дэлгэрүүлэх, цайны соёлыг сурталчлах, өв соёлоороо дамжуулан орон нутгийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор "Цайны зам-2022 өв соёлын III дугаар наадам"-ыг зохион байгууллаа. Тус наадамд Ховд аймгийн 17 сумын соёлын өвлөн уламжлагчид, Хөвсгөл, аймгийн соёлын өв	100%

							тээгчид, аймгийн ЕБС-ийн сурагчид гээд 5000 гаруй хүн угсаатны соёл уламжлалаа илтгэсэн үндэсний хувцсаараа гоён баярын жагсаалд оролцож, урлагийн үзүүлбэр үзүүллээ. Манхан сумаас тэмээн жингийн цуваа хөтлөн нүүдэллэж ирсэн жинчид аймгийн төв талбайд ирж, тэмээнд ачаа тэгнэн нүүдэллэх эртний соёл уламжлал, ёс заншлын нэгээхэн хэсгийг олон нийтэд сурталчлан харууллаа. Наадмын хүрээнд Монгол туургатны Тууль, Цуур, Уран нугаралтын улсын уралдаан, Морин хуур, Бий биелгээний аймгийн уралдаан, “Угсаатны цай чанах ёслол”, Язгуур урлагийн тоглолт”, “Цайны зам” эрдэм шинжилгээний III бага хурал зэрэг арга хэмжээг хөтөлбөрийн дагуу зохион байгууллаа.	
173	3. АЗДҮАХ-ийн 3.5.3	3. “Мөнгөлөг шагшуурга” цас мөсний баярыг зохион байгуулна.	12 сар	-	“Мөнгөлөг шагшуурга” цас мөсний баярыг зохион байгуулсан байх.		"Мөнгөлөг шагшуурга" цас мөсний баярын эвент арга хэмжээг 2022 оны 01 дүгээр сарын эхний 7 хоногт зохион байгуулахаар ажлын хэсэг хурлаа хийж ерөнхий төлөвлөгөө гаргасан бөгөөд энэхүү арга хэмжээг улсын чанартай эвент арга хэмжээ болгуулах саналаа зохих газарт хүргүүлсэн. Соёл урлагийн салбарын хувьд энэхүү арга хэмжээнд олон угсаатны өв соёлыг харуулсан урлаг, соёлын арга хэмжээ болон "Өв соёлоороо гоёцгооё" угсаатны хувцасны уралдааныг зохион байгуулахаар удирдамжаа төсөл хэлбэрээр гаргасан. Мөн “Мөнгөлөг шагшуурга-2023” фестивалын үеэр Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын Хот, хөдөөгийн сэргэлтийн хүрээнд Ховд аймагт 2023 оны 1-р сарын 19-22-ны өдрүүдэд “Invest Khovd” хөрөнгө оруулалтын форумыг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	90%

174	4. АЗДҮАХ-ийн 3.5.4	4. Булган суманд хилийн аялал жуулчлалын баяр тэмдэглэх	12 сар	-	Хил дамнасан аялал жуулчлалын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		2022 оны 7 дугаар сарын 24-26-ны өдрүүдэд Булган суманд хилийн аяллын маршрут гаргах ажлыг SPACES төсөлтэй хамтран зохион байгууллаа. Хилийн бүсээр аялах 1258км-ийн маршрут гаргасан.	70%
175	5. АЗДҮАХ-ийн 3.5.4	5. Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчилах ажлыг цахим сүлжээгээр дамжуулан дотоодын гадаадын жуулчдад мэдээлэл түгээх	12 сар	-	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчилах.		travelkhovd.com цахим хуудас, “Ховд аймгийн аялал жуулчлал” фэйж хуудсаар аймгийн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, зорих газруудын мэдээллийг сурталчилж байна. 65 мэдээлэл оруулсан.Цайны зам өв соёлын наадам”, “Тэмээн жин”, “Монгол нүүдэл”-ийн сурталчилгааны нэвтрүүлгүүдийг хийж бэлтгэн, техникийн дэвшил ашиглан олон улсын болон дотоодын цахим сүлжээнд байршуулан сурталчилж байна. Мөн “Гурван Сэнхэр төвтэй таван од” аялал жуулчлалын хөтөлбөрийн 5 маршрутын I, II, III чиглэлийн маршрутын дагуу монголын томоохон туроператор компаниудын шинэ бүтээгдэхүүн бий болгох аяллын нэвтрүүлэг хийгдсэн.	90%
176	6. АЗДҮАХ-ийн 3.5.4	6. “ITM” олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд жил бүр оролцож аймгийн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээний сурталчлах	12 сар	-	Уг үзэсгэлэнд оролцож бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ сурталчилсан байх.		2022 оны 10-р сарын 28-30-ны өдрүүдэд “ITM-2022” аялал жуулчлалын үзэсгэлэн аймгийн Аялал жуулчлалын холбоотой хамтран салбарын сурталчилгааг хийлээ. Холбооны төлөөлөл 5 аж ахуйн нэгж хамрагдаж сурталчилгаа хийсэн.	100%
177	7. АЗДҮАХ-ийн 3.5.4	7. “Улаанбаатар травэл экспо” дотоодын аялал жуулчлалын	12 сар	-	Уг үзэсгэлэнд оролцож бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ		5 дугаар сарын 27-29-ний өдрүүдэд БОАЖЯ, Улаанбаатар аялал жуулчлалын холбоо хамтран аялал жуулчлалын боловсролыг нэмэгдүүлэх, аялал жуулчлалын сөрөг нөлөөллийг бууруулах,	100%

		үзэсгэлэнд жил бүр оролцож аймгийн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээний сурталчлах			сурталчилсан байх.		салбарын бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилготой “Төрсөн нутгаараа аялцгаая” уриатай “Улаанбаатар травэл экспо” аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд оролцлоо. Үзэсгэлэнд аймгийн ЗДТГ, Хөгжимт драмын театр, “Цаст Алтайн угсаатан” аялал жуулчлалын холбоо, 8 аж ахуйн нэгж оролцлоо.	
178	8. АЗДҮАХ-ийн 3.5.4	8. “Гурван Сэнхэр төвтэй таван од” аялал жуулчлалын хөтөлбөрт тусгагдсан маршрут, бүтээгдэхүүнийг сурталчилсан богино хэмжээний сурталчилгааны нэвтрүүлэг, кино хийх	12 сар	-	Хөтөлбөрийн тусгагдсан маршрут, бүтээгдэхүүнийг сурталчилсан богино хэмжээний сурталчилгааны нэвтрүүлэг, кино хийгдсэн байх		Цайны зам өв соёлын наадам”, “Тэмээн жин”, “Монгол нүүдэл”-ийн сурталчилгааны нэвтрүүлгүүдийг хийж, сурталчилан ажилласан.	100%
179	1. АЗДҮАХ-ийн 3.6.1	1. Ховд хотын өсөн нэмэгдэж буй цахилгааны хэрэглээг тооцож, тоолуурын систем нэвтрүүлнэ./ айл өрхөд /	12 сар	-	6540		Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, ухаалаг тоолуур суурилуулах /Ховд, Жаргалант сум/-н барилга угсралтын ажлыг “Залаа Алтай” ХХК-н 2000 ширхэг ухаалаг тоолуур суурилуулах ажлыг хийж гүйцэтгээд явж байна. ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай . гэр хорооллын 2500 ширхэг тоолуур, орон сууцны 2000 ширхэг тоолуур	100%
180	2. АЗДҮАХ-ийн 3.6.1	2. Цахилгааны хэрэглээг тооцож,	12 сар	-	3333	730 сая төгрөг	Агаар орчны бохирдлыг бууруулах сангийн хөрөнгө оруулалтаар орон сууцны айл өрх болон	100%

		тоолуурын систем нэвтрүүлнэ./ албан байгуулага/					албан байгууллагад нийт 2000 ширхэг тоолуур суурилуулсан байна.	
181	3. АЗДҮАХ-ийн 3.6.1	3. Ховд хотын өсөн нэмэгдэж буй дулааны хэрэглээг тооцож, тоолуурын систем нэвтрүүлнэ.	12 сар	-	76	40 000 000	Орон нутгийн 40 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Сайрын хороо" ХХК- ний аймгийн төвийн болон сумын цэцэрлэгүүдэд нийт 12 ширхэг ухаалаг дулааны тоолуур суурилуулсан. Ажлын гүйцэтгэл 100 хувь	100%
182	4. АЗДҮАХ-ийн 3.6.2	4. Сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөл хийнэ.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30%	1 тэрбум 300 сая төгрөг	Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, ухаалаг тоолуур суурилуулах /Ховд, Жаргалант сум/-ын барилга угсралтын ажлыг “Залаа Алтай” ХХК, Сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөл шинэчлэлийн 695,000,000 сая төгрөгийн санхүүжилттэй ажлыг “Ноён сайхан” ХХК, цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, өргөтгөл /Ховд Манхан сум/-ын ажлыг "Коон Арч" ХХК тус тус хийж гүйцэтгэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай.	100%
183	5. АЗДҮАХ-ийн 3.6.2	5. Сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам өргөтгөл шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн хийнэ.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30 %		Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, ухаалаг тоолуур суурилуулах /Ховд, Жаргалант сум/-ын барилга угсралтын ажлыг “Залаа Алтай” ХХК, Сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөл шинэчлэлийн 695,000,000 сая төгрөгийн санхүүжилттэй ажлыг “Ноён сайхан” ХХК, цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, өргөтгөл /Ховд Манхан сум/-	100%

							ын ажлыг "Коон Арч" ХХК тус тус хийж гүйцэтгэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай.	
184	6. АЗДҮАХ-ийн 3.6.3	6. Ховд хотын дулааны эх үүсвэрийг өргөтгөх, шугам сүлжээг шинэчлэх, засварлах, байгаль орчинд ээлтэй шинэ технологи нэвтрүүлж, шугам сүлжээний насжилтыг уртасгана.	12 сар	-	ддт 16 ширхэг	574 000 000	Ховд дулааны станцын аваарын нөөц бүрдүүлэлт хангах зорилгоор 172,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “МЭЗ” ХХК хийж гүйцэтгэсэн. - Жаргалант сумын Бугат багт орон сууцны шинэ хорооллыг байгуулах зорилгоор ДДТөв-9 шинээр барих-300,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “Мөнхбаян Эрдэнэ”ХХК хийж гүйцэтгэсэн. - ДДТөв-13-н барилгын ажлыг 102 сая төгрөгөөр "Очир буян өргөө" ХХК- н хийж гүйцэтгэсэн. Тус дулаан дамжуулах төвийн тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийхэд шаардлагатай 90 сая төгрөгийг Засаг даргын нөөц сангаас төсөвлөн шийдвэрлэсэн.	100%
185	7. АЗДҮАХ-ийн 3.6.4	7. Ховд хотын орон сууцнуудын дулаан хангамжийг сайжруулж, байнгын хэрэглээний халуун устай болгоно.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%		Ховд хотын орон сууцуудын дулаан хангамжийг сайжруулж, байнгын хэрэглээний халуун устай болгох ажлын хүрээнд нийтийн орон сууцанд дулааны улиралд хэрэглээний халуун усаар хангах ажлын хүрээнд “Ховд дулаан станц” ТӨХК- н өөрийн хэрэглэгчийг байнгын хэрэглээний халуун усаар хангаж ажиллалаа. Жаргалант сумын нийтийн орон сууцны халаалт дулааныг сайжруулах ажлын хүрээнд “Оюу мандал” ХХК-ийн 36 айлын орон сууцны гадна дулааны шугам, “Шим-Ус” ОНӨААТҮГ, Мэргэжлийн хяналтын газрын 36 айлын орон сууцны хэрэглээний халуун ус, цэвэр усны шугам, Тулгын 30 айлын орон сууцны дулааны узель шинэчлэх, 3-р 60 айлын орон сууцны гадна дулааны шугам, усжуулахын 24 айлын орон сууцны узель шинэчлэх, “Алтайн буйлааст” ХХК-ийн 24 айлын орон сууцны дулааны шугамын	100%

							засварын ажлыг үе шаттайгаар хийж ашиглалтад оруулаад байна.	
186	8. АЗДҮАХ-ийн 3.6.5	8. Мянгад суманд 10 Мвт-ын нарны цахилгаан эрчим хүчний станц байгуулна.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30%	Дэлхийн банкны 39,5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт	Мянгад суманд 10 Мвт-ын нарны цахилгаан эрчим хүчний станц байгуулах ажил нь дэлхийн банкны 39,5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Смарт плас”ХХК-тай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгэн улсын комисст хүлээлгэн өгч, 2022 оны 05 дугаар сарын 23-ны өдөр албан ёсоор нээлтээ хийлээ. Тус станц ашиглалтад орсноор эрчим хүчний дотоодын үйлдвэрлэл нэмэгдэж, жилд 17-22 сая кВт.цаг цахилгаан эрчим хүч үйлдвэрлэх бөгөөд баруун бүсийн нийт хэрэглээний 10 орчим хувийг хангах боломжтой юм. Мөн ОХУ-аас худалдаж авах эрчим хүчний зардлыг жилд дунджаар 3.4 тэрбум төгрөгөөр хэмнэх боломж бүрдэж байна.	100%
187	1. АЗДҮАХ-ийн 3.7.1	1. Нутгийн зам хөтөлбөрийн хүрээнд Чандмань, Цэцэг, Ховд, Эрдэнэбүрэн, Дөргөн сумын төвүүдийг хатуу хучилттай автозамаар холбоно.	12 сар	-	Төслийн явц 50%	Улсын төсөв 43,597.0 сая төгрөг Улсын төсөв 1,100.0 сая төгрөг Улсын төсөв 1,500.0 сая төгрөг Улсын төсөв 500.0 сая төгрөг Замын сан 30.0 сая төгрөг Замын сан 80.0 сая төгрөг	Монгол Улсын төсвийн 43,597.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Ховд-Алтай чиглэлийн авто замаас Чандмань сум хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 56.9 км /Ховд/”, Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд, Алтай сум/ төслүүд нь 2022 оны батлагдсан төсвийн дагуу тус тус амжилттай хэрэгжиж байна. Мөн улсын төсвийн 1,500.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Чоно харайхын гүүр /Ховд, Дөргөн сум/” ажлын хүрээнд баригдсан төмөр бетон 37 метр гүүрийг, 500.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн “Авто замын засвар, шинэчлэл /Ховд, Чандмань сум/” ажлыг ашиглалтад оруулав. Аймгийн Замын сангийн 30,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Зам засвар /Ховд сум, Баянбулаг баг/” ажлын хүрээнд зуслангийн ердийн хөрсөн зам засвар, 80,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар “Гүүр барих	100%

						Замын сан 100.0 сая төгрөг	/Буянт сум. Цагаан бургас баг, Захын гуу, Зэгэстээн гол" ажлын хүрээнд голын хоёр гармыг тус тус хийж ашиглалтад оруулав. Мөн тус сангийн 100,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Хэвтээ тэнхлэгийн хатуу хучилттай авто замтай Хөшөөтийн уурхайг холбох авто замын зураг төсөв" ажлын хүрээнд нарийвчилсан зураг төслийг боловсруулан Цэцэг сумын хатуу хучилттай авто замаар холбох ажлын бэлтгэл хангагдав.	
188	2. АЗДҮАХ-ийн 3.7.2	2. Жаргалант сумын Рашаант, Бугат, Хайрхан, Тахилт, Бичигт, Баатархайрхан багийн автозамыг хэсэгчлэн сайжруулж, хатуу хучилттай болгоно.	12 сар	-	Төслийн явц 50%	-Замын сангийн 80,0 сая төгрөг - Орон нутгийн 20,0 сая төгрөг - Орон нутгийн 275,0 сая төгрөг - Замын сангийн 60,0 сая төгрөг - Улсын төсвийн 913.0 сая төгрөг	Аймгийн Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар "Авто замын засвар нөхөөс" ажлын хүрээнд Ховд хотын авто замын хөдөлгөөний идэвхжил ихтэй байршлуудад эвдрэл нөхөөс үүссэн 585 мкв хэсгийг асфальтбетоноор нөхөж, ан цав үүссэн 1500 метр урт хэсгийг битумээр гагнах засварыг Ховд АЗЗА ТӨХК-тай гэрээлэн хийж гүйцэтгэв. Авто замыг хэсэгчлэн сайжруулах ажлын хүрээнд Ховд хотын төв авто замын засвар шинэчлэлийн техникийн зургийг "Монголиан нэйшнл хайвэй" ХХК-аар гүйцэтгүүлэв. Ховд хотын авто замыг үе шаттайгаар сайжруулахын тулд Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Гадаадын иргэн харьяатын газар, Бугат багийн цэцэрлэг баригдаж буй шинэ суурьшлын бүсийн авто замын зураг төсөл боловсруулах Ажлын даалгавар, трассыг батлан нарийвчилсан зураг төсвийг гүйцэтгэх зөвлөх үйлчилгээ сонгон шалгаруулах ажлыг гүйцэтгэж байна. Замын сангийн 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын Наран багийн 16-р цэцэрлэг хүртэл хатуу хучилттай авто зам тавих ажлыг ашиглалтад оруулав. Улсын төсвийн 913.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд,	100%

							Жаргалант сум, Баатархайрхан, Бичиг баг/" төсөл өргө хэмжээний хэрэгжилтийг ханган ажиллав.	
189	3. АЗДҮАХ-ийн 3.7.3	3. Авто замын даацын хяналтыг тогтмолжуулна.	12	-	Төслийн явц 100%	7.3 сая төгрөг	Ховд аймгийн Цагдаагийн газрын Замын Цагдаагийн тасгаас аймгийн нутаг дэвсгэрт 4 цэгт авто замын даацийн хяналтыг тогтмол хийж байна. ҮҮний үр дүнд энэ оны 10 дугаар сарын байдлаар даац хэтрүүлсэн 142 зөрчлийг илрүүлж 7.3 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.	100%
190	4. АЗДҮАХ-ийн 3.7.4	4. Ховд-Улаангом хотыг 163.3 км хатуу хучилттай авто замаар холбох төслийг хэрэгжүүлнэ.	12 сар	-	Төслийн явц 50%	Азийн Хөгжлийн банк	Монгол Улсын Засгийн газар болон аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан Улаангом Ховдыг холбох 163,3 километрийн хатуу хучилттай авто зам барих ажлыг эхлүүлэх зорилгоор Азийн Хөгжлийн банк болон Монгол Улсын Засгийн газар, Зам тээврийн яамны хамтарсан ажлын хэсэг Ховд аймагт хоёр удаагийн уулзалтыг хийж ТЭЗҮ боловсруулах ажлыг эхлүүлсэн ба ингэхдээ тус замын трассын дагуу судалгааг гарган ажиллав. Тус ажлын хүрээнд шаардлагатай трасс дайран өнгөрөх сумдын судалгаа, хүн амын судалгаа, хүнс хөдөө аж ахуйн тээврийн судалгаа, аймгийн замын сангийн зарцуулалтын мэдээлэл мөн хэрэгжиж буй томоохон төсөл арга хэмжээний судалгааг гарган ажлын хэсэгт хүргүүлж, аймгийн зүгээс ТЭЗҮ боловсруулах ажлын хэсэгтэй хамтран ажиллав.	50%
191	5. АЗДҮАХ-ийн 3.7.5	5. Нисэх буудлыг Олон улсын 4С ангилалд оруулах хөрөнгө оруулалт, өргөтгөл шинэчлэл хийнэ.	12 сар	-	Төслийн явц 50%	Орон нутгийн хөгжлийн сан 100,0 сая төгрөг	Ховд нисэх буудлыг шинэчлэх ажлын хүрээн 4С ангиллын олон улсын зэрэглэлтэй нисэх буудлын Зураг төсвийг хийж гүйцэтгэсэн ба тус зураг төсвийн дагуу улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ажлын саналд Сангийн яаманд хүргүүлэн ажиллав. Мөн тус төсөлтэй холбоотой дэд бүтэц. эдийн засаг, аймагт	90%

							хэрэгжиж буй төслүүдийн мэдээллийг Иргэний нисэхийн ерөнхий газарт хүргүүлэн ажиллав. Аймгийн хэмжээнд иргэний нисэхийн салбарыг хөгжүүлэх, орон нутгийн нислэгийн чиглэлийн тоог нэмэх зорилгоор Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 100,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Чандмань суманд бага оврын агаарын хөлөг хөөрч буух талбайг хийж гүйцэтгэв.	
192	6. АЗДҮАХ-ийн 3.7.6	6. Говь-Алтай-Ховд-Баян-Өлгий чиглэлийн авто замын дагуу аялал жуулчлалын үйлчилгээний “Ховд” цогцолбор байгуулна.	12 сар	-	Төслийн явц 50%	Орон нутгийн хөгжлийн сан 50,0 сая төгрөг Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 760,0 сая төгрөг	Алтай - Ховд – Өлгий чиглэлийн авто зам, Ховд – Булган- Хилийн боомт чиглэлийн авто замын огтлолцох Манханы гурван замын уулзварт Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, дамжин өнгөрөх жуулчдад мэдээллийг дэлгэрэнгүй хүргэх зорилгоор цахим мэдээллийн нэгдсэн төвийг байгуулахаар зураг төсвийг боловсруулж, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 50,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хоёр авто машины зогсоолыг барин ашиглалтад оруулав. Мөн олон улсын авто замыг түшиглэн Гурван Сэнхэрийн агуйг аялал жуулчлалын төв болгох зорилтыг тавин улсын төсвийн 760,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар цахилгаан дамжуулах агаарын шугамыг тавьж дэд бүтцийн нэг хэсгийг сайжруулав.	100%
193	7. АЗДҮАХ-ийн 3.7.7	7. Ховд голын Цагаанбулангийн модон гүүрийг шинэчилнэ.	12 сар	-	Төслийн явц 100%		Модон гүүрийг шинэчлэхэд шаардлагатай тоон судалгаа гарган, 2023 оны төлөвлөгөөнд тусган ажиллаж байна.	30%
194	1. АЗДҮАХ-ийн 3.8.1.	1. Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%	153.9 төгрөг	Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах ажлын санхүүжилтийг 2022 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 10/06 дугаар аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор баталсан.	90%

		шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.						
195	2. АЗДҮАХ-ийн 3.8.1.	2. “Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд шинээр баригдах орон сууц, барилга байгууламжуудад стандартын шаардлагыг мөрдүүлж, байнгын ашиглалтад хүлээн авах улсын комиссын үйл ажиллагааг ил тод болгоно.	12	-	Ажлын гүйцэтгэл 70%		Улсын комиссын гишүүдийг Засгийн газрын 2021 оны 212-р тогтоолд заасан бүрэлдэхүүний дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар томилж ажиллаж байна.Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээг хүлээн авахдаа Засгийн газрын 212 дугаар тогтоолоор барилга байгууламжийн ажлыг хүлээн авахдаа эхний ээлжинд зураг төсөл зохиогчийн дүгнэлт, захиалагчийн дүгнэлтийг үндэслэн улсын комиссыг томилон ажиллуулж байна. Харин комиссын үйл ажиллагааг газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас тухай бүрт бичлэг болгон гаргаж хэвлэл мэдээлэл болон https://www.facebook.com/khovdaimaggazriinkhariltsaa цахим хаягаар олон нийтэд ил тод хүргэн ажиллаж байна. Нийт 140 төсөл арга хэмжээг ил тод, нээлттэй байршуулсан байна.Аймгийн хэмжээнд хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар 25 аж ахуйн нэгжийн 638 айлын орон сууц баригдаж байгаа бөгөөд 9 аж ахуйн нэгжийн 229 айлын орон сууц байнгын ашиглалтад орж гадна явган зам талбай, гадна авто машины зогсоол, хүүхдийн тоглоомын талбай зэргийг норм, дүрмийн дагуу хийж гүйцэтгэхэд хяналт тавьж ажилласан.	100%
196	3. АЗДҮАХ-ийн 3.8.2	3. “Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд /Гадна зам талбай/	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 70%	-Замын сангийн 80,0 сая төгрөг -Орон нутгийн 20,0	Аймгийн Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар “Авто замын засвар нөхөөс” ажлын хүрээнд Ховд хотын авто замын хөдөлгөөний идэвхжил ихтэй байршлуудад эвдрэл нөхөөс үүссэн 585 мкв хэсгийг асфальтбетоноор нөхөж, ан цав үүссэн	100%

						сая төгрөг - Орон нутгийн 275,0 сая төгрөг - Замын сангийн 60,0 сая төгрөг - Улсын төсвийн 913.0 сая төгрөг	1500 метр урт хэсгийг битумээр гагнах засварыг Ховд АЗЗА ТӨХК-тай гэрээлэн хийж гүйцэтгэв. Авто замыг хэсэгчлэн сайжруулах ажлын хүрээнд Ховд хотын төв авто замын засвар шинэчлэлийн техникийн зургийг “Монголиан нэйшнл хайвэй” ХХК-аар гүйцэтгүүлэв. Ховд хотын авто замыг үе шаттайгаар сайжруулахын тулд Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Гадаадын иргэн харьяатын газар, Бугат багийн цэцэрлэг баригдаж буй шинэ суурьшлын бүсийн авто замын нарийвчилсан зураг төсвийг гүйцэтгэх зөвлөх үйлчилгээ сонгон шалгаруулах ажлыг гүйцэтгэж байна. Замын сангийн 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын Наран багийн 16-р цэцэрлэг хүртэл хатуу хучилттай авто зам тавих ажлыг ашиглалтад оруулав. Улсын төсвийн 913.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд, Жаргалант сум, Баатархайрхан, Бичиг баг/" төсөл өргө хэмжээний хэрэгжилтийг хангаж ажиллав. Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас Аймгийн хэмжээнд хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар 25 аж ахуйн нэгжийн 638 айлын орон сууц баригдаж байгаа бөгөөд 9 аж ахуйн нэгжийн 229 айлын орон сууц байнгын ашиглалтад орж гадна явган зам талбайг норм, дүрмийн дагуу хийж гүйцэтгэхэд хяналт тавьж ажилласан. Засгийн газрын 212 дугаар тогтоолоор барилга байгууламжийн ажлыг хүлээн авахдаа эхний ээлжинд зураг төсөл зохиогчийн дүгнэлт, захиалагчийн дүгнэлтийг үндэслэн улсын комиссыг томилон ажиллуулж байна. Харин комиссын үйл ажиллагааг газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас тухай бүрт бичлэг болгон гаргаж хэвлэл мэдээлэл болон https://www.facebook.com/khovdaimaggazriinkharilt	

							saa цахим хаягаар олон нийтэд ил тод хүргэн ажиллаж байна. Нийт 140 төсөл арга хэмжээг ил тод, нээлттэй байршуулсан байна.	
197	4. АЗДҮАХ-ийн 3.8.2	4. “Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд /хогийн цэг/	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 70%	125 сая төгрөг	Монгол улсын Засгийн газрын бодлого, зорилт, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас зарласан “Хоггүй цэвэрхэн Монгол” аян, Хог хаягдлын тухай хууль, Ховд аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг тус тус эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 158 дугаар тогтоолоор “Ховд аймгийн хог хаягдлын менежментийг сайжруулах дэд хөтөлбөр”-ийг 5 зорилтыг хэрэгжүүлэх 23 зорилттойгоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үүний хүрээнд аймгийн Засаг даргын А/72 дугаар захирамжаар хөдөөгийн 16 сум болон Ховд хотын хэмжээнд бүх нийтийг хамарсан их цэвэрлэгээг зохион байгуулж нийт 5,407 тн орчим хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн отволдох болон ландфиллын аргаар булж устгаад байна.Ховд аймаг нь 2022 оны 11 сарын байдлаар 18,407 мянган тонн хог хаягдлыг нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай, айл өрхийн ахуйн хог хаягдлаас цуглуулан тээвэрлэж төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж сумдын хэмжээнд хог хаягдлыг устгах, цуглуулах, тээвэрлэхэд 92,910,800 төгрөгийг зарцуулсан байна Ховд аймгийн эрүүлийн мэндийн газруудаас аюултай хог хаягдал 17 тн гарч ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн устгаж байна. Баруун бүсийн оношилгоо эмчилгээний нэгдсэн төв эмнэлэгээс 11 дүгээр сарын байдлаар 27391 тн хог хаягдал гарч төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн ажиллаж байна. Хог	90%

							хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд 2022 онд Чандмань сумын төвлөрсөн хогийн цэгийн 25 га талбайд хур хог хаягдлыг дарж булшлах ажлын 75 сая төгрөгний тендер зарлагдаж, “Бэйст буйдан хаус” ХХК шалгарч Чандмань сумын сумын төвлөрсөн хогийн цэгийн хур хог хаягдлыг устгах, булшлах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Ховд аймгийн “Шинэ Ховд Жаргалант” ТҮК ОНАҮААТҮГ байгаль хамгаалах сангийн улирал бүр 50 сая төгрөгний хөрөнгөөр 2022 онд Жаргалант сумын төвлөрсөн хогийн цэгт ландфилл хийх, зам гаргаж булшлах ажлыг зохион байгуулж ажиллав.	
198	5. АЗДҮАХ-ийн 3.8.2	5. “Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд /авто зогсоол, хүүхдийн тоглоомын талбай/	12	-	Ажлын гүйцэтгэл 70%		Алтай - Ховд – Өлгий чиглэлийн авто зам, Ховд – Булган- Хилийн боомт чиглэлийн авто замын огтлолцох Манханы гурван замын уулзварт Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, дамжин өнгөрөх жуулчдад мэдээллийг дэлгэрэнгүй хүргэх зорилгоор цахим мэдээллийн нэгдсэн төвийг байгуулахаар зураг төсвийг боловсруулсан бол аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 50,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хоёр авто машины зогсоолыг барин ашиглалтад оруулав. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын 30 айлын орон сууцны урд талбайд хүүхдийг тоглоомын талбай, спорт талбай тохижилтыг хийж ашиглалтад оруулав. Ховд аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар нь Аймгийн хэмжээнд хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар 25 аж ахуйн нэгжийн 638 айлын орон сууц баригдаж байгаа бөгөөд 9 аж ахуйн нэгжийн 229 айлын орон сууц байнгын ашиглалтад орж гадна авто машины зогсоол, хүүхдийн тоглоомын талбай зэргийг норм, дүрмийн дагуу хийж гүйцэтгэхэд хяналт	90%

							тавьж ажилласан. Хөшөөт хөгжлийн сангийн 75 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар сумын 3, 4 дүгээр хорьтын талбайд шинэ хүүхдийн тоглоомын талбайтай болгож ашиглалтад оруулсан. Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл арга хэмжээг хүлээн авахдаа Засгийн газрын 212 дугаар тогтоолоор барилга байгууламжийн ажлыг хүлээн авахдаа эхний ээлжинд зураг төсөл зохиогчийн дүгнэлт, захиалагчийн дүгнэлтийг үндэслэн улсын комиссыг томилон ажиллуулж байна. Харин комиссын үйл ажиллагааг газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас тухай бүрт бичлэг болгон гаргаж хэвлэл мэдээлэл болон https://www.facebook.com/khovdaimaggazriinkharilt saa цахим хаягаар олон нийтэд ил тод хүргэн ажиллаж байна. Нийт 140 төсөл арга хэмжээг ил тод, нээлттэй байршуулсан байна.	
199	6. АЗДҮАХ-ийн 3.8.2	6. “Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд /ногоон байгууламж/	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 70%	15 000 000	2022 онд Жаргалант сумын орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 20,0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр нийтийн эзэмшлийн 204 ширхэг хашаа бүхий саадыг 650 кг зүлгийн үрээр 1,5 га-д ургамлын бүрхэвчгүй сул шороон хөрс бүхий талбайг зүлэгжүүллээ. Мөн услалтын системийг дуслын аргаар давхар шийдвэрлүүлсэн. 2022 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдөр аймгийн Засаг даргын орлогч ХОАХААА/202203047 зүлэг цэцгийн үр нийлүүлэх гэрээ байгуулсан. Гэрээний дагуу “Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл” ХХК 30,000ш, иргэн Н.Эрдэнэбаяраас 6500ш, иргэн Г.Мишгаагаас 5000 ш, П.Таравхүү 400 ш, иргэн н.Ганцэцэгээс 1750 ширхэг нийт 13650 ширхэг цэцгийн үрсэлгээг авч Хот тохижуулах газарт хүлээлгэн өгч тариалалт хийж хотын өнгө	100%

							үзэмжийг нэмэгдүүлсэн.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар хэрэгжиж буй "ТЭРБУМ МОД" үндэсний хөдөлгөөнийг орон нутагт эрчимжүүлэх зорилгоор намрын мод тарих сарын аяныг "ӨРХ БҮР ХАШААНДАА 10 Ш МОД ТАРЬЯ-2022" стандартын тарьц, суулгацын үзэсгэлэн худалдааг 10 дугаар сарын 14,15-ний өдрүүдэд “Ард-Аюуш”-ийн талбайд зохион байгуулж, иргэн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад мод тарьж ургуулахтай холбогдох мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөг 50 гаруй иргэнд өглөө. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны 63, 2021 оны 58 дугаар зарлигийн дагуу бүх нийтээр мод тарих өдрийн хүрээнд Жаргалант сумын иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагууд Буянт гол, хорихын урд засмал зам дагуух 2 байрлалд хотынхоо өнгө үзэмж нэмж мод, бут сөөг тарилаа. Энэхүү үйл ажиллагааг жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг бөгөөд энэ жил хоёр голын дунд 7000 мод, засмал зам дагууд 550 мод тарьж хамгаалалтын ойн зурвас байгууллаа.	
200	7. АЗДҮАХ-ийн 3.8.2	7. Ховд хотын дахин төлөвлөлт, хэсэгчилсэн төлөвлөлтийг хийж, иргэдийн газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах замаар орон сууцжуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%	50 000 000 төгрөг	Орон нутгийн төсвийн 50,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Ховд хотыг 2030 он хүртэл хөгжүүлэх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу Шинэ суурьшлын бүсийн 20 га талбайд хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний зураг төслийг "Алтан орд констракшн"ХХК-аар хийж гүйцэтгүүлэх гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Эхний ээлжинд ерөнхий төлөвлөлтийн санаа шийдлийг боловсруулан гаргаж, ИТХ-р хэлэлцүүлэн батлуулснаар бусад дэд бүтцийн зураг төслийг боловсруулах боломжтой болсон. Одоогийн байдлаар иж бүрэн дэд бүтцийн зураг төслөө хийж гүйцэтгэн боловсруулж, Барилгын хөгжлийн төвд хянуулан батлуулахаар ажиллаж	90%

							байна. Ингэснээр иж бүрэн 20 га хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний зураг төсөв гарч цаашид улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй барилгуудын төлөвлөлтийг тогтоох бүрэн боломжтой болно.	
201	8. АЗДҮАХ-ийн 3.8.3	8. Нийгмийн даатгал төлдөг, бага, дунд орлоготой иргэдийг анх удаа орон сууцанд ороход нь урьдчилгаа төлбөргүй, жилийн 4-6 хувийн хүүтэй орон сууцны хөнгөлөлттэй зээлэнд хамруулна.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30%	15 000 000 төгрөг	Тус ажлын хүрээнд энэ жил Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар нийгмийн хариуцлагынхаа хүрээнд 2 албан хаагчдад байрны урьдчилгаа төлбөр болох тус бүр 15,0 сая төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг олгож банкны 6 хувийн хүүтэй орон сууцны хөнгөлөлттэй зээлэнд хамруууллаа. Харин энэ асуудлаар Засгийн газар Нийгмийн даатгал төлдөг, бага, дунд орлоготой иргэдийг анх удаа орон сууцанд ороход нь урьдчилгаа төлбөргүй, жилийн 4-6 хувийн хүүтэй орон сууцны хөнгөлөлттэй зээлэнд хамруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна	90%
202	9. АЗДҮАХ-ийн 3.8.4	9. Баруун бүсийн барилгын материалын нэгдсэн лабораторийг байгуулна	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%	150 000 000	Лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор Металл эдлэхүүний лабораторийг байгуулахаар төлөвлөн орон нутгийн төсвийн захиалагчийн хяналтын зардлаас 150,0 сая төгрөгөөр тоног төхөөрөмжийг худалдан авах ажиллагааг зарлан гүйцэтгэгчийг шалгаруулан гэрээ байгуулан ажлыг хийж гүйцэтгүүллээ. БХТ-ийн Барилгын материалын сорилт шинжилгээний төв лабораторийн “Металл эдлэхүүний лабораторит дадлагажих” сургалтанд 2022 оны 10 дугаар сарын 24-28-ны өдрүүдэд лабораторийн шинжээч, лаборант нарыг хамруулсан. Ингэснээр нийтдээ 4 нэр төрлийн лабораторитай боллоо.	100%

203	10. АЗДҮАХ-ийн 3.8.5	10. Барилгын материал үйлдвэрлэдэг аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг бодлогоор дэмжинэ.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%		Буянт сумын нутагт “Вестерн Холд“ ХХК нь жилдээ 300 мянган тонн цемент үйлдвэрлэж, баруун бүсийн аймгуудын цементийн хэрэглээг бүрэн хангах “Ховд эко цементийн үйлдвэр”-ийг барьж ашиглалтад, 2022 оны 10 дугаар сард ашиглалтад орсон бөгөөд барилгын материалын гол түүхий эд болох цементийг үйлдвэрлэж эхэлсэн. Цемент үйлдвэрлэж эхэлсэнээр ховд аймагт барилгын болон цементийн үнэ буурах боломж нөхцөл бүрдсэн. МБМҮХолбооны тусгай зөвшөөрлийн экспертизийн багтай хамтран 2022 оны 11 дүгээр сарын 08-09-ны өдрүүдэд тус аймагт үйл ажиллагаа явуулдаг барилгын материалын үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагаатай газар дээр нь танилцаж тусгай зөвшөөрлийн хугацааг сунгуулах болон шинээр авах талаар заавар, зөвлөгөө өгч ажилласан.	100%
204	11. АЗДҮАХ-ийн 3.8.6	11. Ховд хотын үерийн далан, борооны ус зайлуулах суваг, хоолойг үе шаттай байгуулна.	12 сар	-	2 км	Замын сангийн 100,0 сая төгрөг	Аймгийн Замын сангийн 100,0 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр Жаргалант сумын Нисэхийн хашаанаас хогийн нэгдсэн цэг хүртэлх 2,1 км үерийн шороон далангийн ажлыг хүлээн авсан. Барилга хот байгуулалтын яамны захиалгаар Жаргалант сумын үерийн хамгаалалтын байгууламжийг, зураг төсвийн дагуу үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр 2023 оны хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусган ажиллаж байна.	100%
205	12. АЗДҮАХ-ийн 3.8.7	12. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд Ховд хот, сумын төвүүдэд 1000 айл өрхийг орон сууцжуулах	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30%		Хувийн хэвшлийн хөрөнгөөр Жаргалант сумын Магсаржав багт гэр бүлийн хэрэгцээний газрыг худалдан авч, “Пламбинг деволопмент” ХХК, “Сац гурван хайрхан” ХХК, “Тэгш стандарт” ХХК-нууд 5 айлын 4385м2 газарт 90 айлын орон сууц, “Эрдэний шим” ХХК 2 айлын 1896 м2 газарт 45 айлын орон сууц, “Бат арга билэг” ХХК 2 айлын 1894 м2 газарт 45 айлын орон сууцны барилга	100%

		төсөл хэрэгжүүлнэ.					барьж, тус онд ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна. Мөн Жаргалант сумын Бугат багт “Ховд баганат” ХХК 1 айлын 1100м2 газарт 28 айлын орон сууц, “Баруун жонон” ХХК 1 айлын 1372м2 газарт 28 айлын орон сууц, “Шүрэн баян уул” ХХК 2 айлын 3107м2 газарт 75 айлын орон сууц, “Марч констракшн” ХХК 2 айлын 4712м2 газарт 138 айлын орон сууц, “Ховдын хаш өргөө” ХХК 2 айлын 2436 м2 газарт 72 айлын орон сууц, “Эрхэт модун” ХХК 2 айлын 1411м2 газарт 180 айлын орон сууц, “Залай Алтай” ХХК 2 айлын 3363м2 газарт 56 айлын орон сууц, Цамбагарав багт 8 айлын 9553м2. 240 айлын орон сууцны хотхон хорооллын барилга угсралтын ажил эхлүүлээд байна. Жаргалант сумын Бугат багт “Ховд баганат” ХХК 1 айлын 1100м2 газарт 28 айлын орон сууц, “Баруун жонон” ХХК 1 айлын 1372м2 газарт 28 айлын орон сууц, “Марч констракшн” ХХК 2 айлын 4712м2 газарт 138 айлын орон сууц, “Ховдын хаш өргөө” ХХК 2 айлын 2436 м2 газарт 72 айлын орон сууц, “Эрхэт модун” ХХК 2 айлын 1411м2 газарт 180 айлын орон сууц, барилгын ажлын гүйцэтгэл 80 хувьтай “Шүрэн баян уул” ХХК 2 айлын 3107м2 газарт 75 айлын орон сууцны барилгын ажлын гүйцэтгэл 50 хувтай, “Залай Алтай” ХХК 2 айлын 3363м2 газарт 56 айлын орон сууц, Цамбагарав багт 8 айлын 9553м2орон сууцны барилга угсралтын ажил дуусаж ашиглалтад хүлээлгэж өгөхөд бэлэн болоод байна. Нийт Ховд аймагт гэр хорооллын 6 байршилд 29 айлын 35229м2 хашааны газарт 1031 айлын орон сууцны хотхон, хороолол баригдах ажил хийгдэж байна.	

206	13. АЗДҮАХ-ийн 3.8.8	13. Настжилт өндөртэй орон сууцнуудын дээвэр, фасад, шугам сүлжээ, орц, хонгил, зам талбайг шат дараатайгаар засварлана.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 30%	234.4 сая төгрөг	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хуучирч муудсан шугам сүлжээний засвар / Жаргалант сум/ 96 сая төгрөг, ЕБС, цэцэрлэгийн өвөлжилтийн бэлтгэл хангах, болзошгүй эрсдэлийн зардал-100 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар шугам сүлжээ муудсан нийтийн орон сууцны барилга-6, ЕБСургуулийн барилга-4, өрхийн эмнэлгийн барилга-1, төрөх эмнэлгийн барилга-1, цэцэрлэгийн барилга-3. Цэвэр, бохир, дулааны шугам сүлжээний урсгал, хэсэгчилсэн засварыг хийж гүйцэтгээд байна. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө 38,4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Динотос" ХХК-тай гэрээ байгуулан Гаалийн 12 айлын орон сууцны гадна фасадны ажлыг хийж гүйцэтгэн улсын комисст хүлээлгэн өгөв.	100%
207	14. АЗДҮАХ-ийн 3.8.9	14. Аймгийн хэмжээнд газар зүйн мэдээллийн системд суурилсан хаягжуулалт хийнэ.	12 сар	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%	105.7 сая төгрөг	Хаягийн мэдээллийн сангийн өгөгдлийг газрын кадастрын мэдээллийн сангийн өгөгдөлтэй болон газар дээрх хаягжуулалттай харьцуулан шалгах, засварлах зэрэгцүүлсэн хаягийн мэдээлэл үүсгэх ажлыг хаягийн мэдээллийн систем дээр хийж гүйцэтгэлээ. Уг ажил Буянт сум хилийн цэсийн маргаантай тул лэнд менежер програмд ороогүй, Алтай сум Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол гараагүй, Булган сум вэбд нэвтрэх эрх алдаа заасан шалтгаанаар хийгдээгүй. Дуут, Дарви, Цэцэг сумдын хаягийн тэмдэг, тэмдэглэгээ суурилуулах ажил хийгдсэн. Хаягийн мэдээллийн сангийн өгөгдлийг шинэчилж, Дуут, Дарви, Цэцэг сумдын хаягийн тэмдэг, тэмдэглэгээ суурилуулах ажил хийгдсэн. Хаягийн мэдээллийн сангийн өгөгдөл засварлах ажил хийгдэж дууссан. Аймгийн хэмжээнд хаяг олгогдоогүй нэгж талбаруудыг засварлах, хаягийн мэдээллийн сангийн системийг эрхлэх	100%

							талаар сумдын газрын даамлуудад цахим сургалтыг 2022 оны 4 дүгээр сарын 4-ний өдөр зохион байгуулж, чиглэл өгч ажиллалаа. Мөн Хаягийн мэдээллийн сангийн нэгдсэн системийг хэрэглээнд нэвтрүүлэх тухай 2022 оны 180 дугаар тогтоол, 181 дугаар тогтоолуудын холбогдох хэсгүүдийн хэрэгжилтийг хангах ажиллаж орон нутгийн хэмжээнд шинэ хаягийн системд бүртгэгдсэн шинэчилсэн мэдээллээр 125 иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагад үйлчилгээ үзүүллээ. 2022 онд шинээр хаягжуулах шаардлагатай нэгж талбарын судалгааг гарган, хаяг олгох ажлыг хийж байна. Мөн 2022 оны орон нутгийн төсөвт Эрдэнэбүрэн, Манхан, Алтай сумдууд хаягжуулалт хийлгэхээр 22 сая төгрөг тусгаж батлуулсан.	
208	15. АЗДҮАХ-ийн 3.8.10	15. Хот суурин газрын ус хангамжийн хүчин чадлыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	48600м		Гэр хорооллын цэвэр бохир усны шугам, сүлжээ /Ховд, Жаргалант сум, Алагтолгой, Бугат, Буянт, Хайрхан баг/-н 9,3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “Ховдын өргөө” ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Тус ажлын хүрээнд 900 м бохир усны шугам, 1100 м цэвэр усны шугамын ажил хийгдэж, 2014 онд ашиглалтад орсон станцын насос сольсон. 2022 онд хийгдэх 15 км шугам сүлжээний ажлыг 100 хувь хийж гүйцэтгээд байна. Мөн агаар орчны бохирдлыг бууруулах сангийн эрх шилжсэн 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаас 731,0 сая төгрөгөөр гэр хорооллын 400 айл өрхийг цэвэр, бохир усны шугам сүлжээнд холбох ажлын тендерт “Шим ус” ОНӨААТҮГазар тендерт шалгаран гэрээ байгуулан ажлаа эхэлсэн 2022 оны 09 дүгээр сарын30 -ны байдлаар гэр хорооллын 120 айлыг цэвэр бохирын шугам сүлжээнд холбоод байна. 46200м- Цэвэр усны шугам сүлжээний ажил нийт	100%

							барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай хэрэгжиж байна. Усны 2 дахь эх үүсвэрийн зураг төсөв хийгдсэн.	
209	16. АЗДҮАХ-ийн 3.8.11	16. Хот суурин газрын ариутгах татуургын хүчин чадлыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	12 сар	-	31804	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 9.3 тэрбум Агаар орчны бохирдлыг бууруулах сангийн эрх шилжсэн 731 сая	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар гэр хорооллын цэвэр бохир усны шугам, сүлжээ /Ховд, Жаргалант сум, Алагтолгой, Бугат, Буянт, Хайрхан баг/-н 9,3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “Ховдын өргөө” ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Тус ажлын хүрээнд 900 м бохир усны шугам, 1100 м цэвэр усны шугамын ажил хийгдсэн. 2022 онд хийгдэх 15 км шугам сүлжээний ажлыг 100 хувь хийж гүйцэтгээд байна. Мөн агаар орчны бохирдлыг бууруулах сангийн эрх шилжсэн 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаас 731,0 сая төгрөгөөр гэр хорооллын 400 айл өрхийг цэвэр, бохир усны шугам сүлжээнд холбох ажлын тендерт “Шим ус” ОНӨААТҮГазар тендерт шалгаран гэрээ байгуулан ажлаа эхэлсэн 2022оны 09 дүгээр сарын 30-ны байдлаар гэр хорооллын 120 айлыг цэвэр бохирын шугам сүлжээнд холбоод байна. Ажил хэвийн үргэлжлэн явагдаж байна.	100%
210	17. АЗДҮАХ-ийн 3.8.12	17. Ховд хотын шугам сүлжээнд /бохир/ өргөтгөл, шинэчлэл хийнэ.	12 сар	-	34304	6 тэрбум төгрөг	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Гэр хорооллын цэвэр бохир усны шугам, сүлжээ /Ховд, Жаргалант сум, Алагтолгой, Бугат, Буянт, Хайрхан баг/-ний 9,3 тэрбум төгрөгийн ажлыг “Ховдын өргөө” ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Тус ажлын хүрээнд 2022 онд бохир усны 5875м шугамын угсралтын ажлыг гүйцэтгэсэн.	100%
211	18. АЗДҮАХ-ийн 3.8.12	18. Ховд хотын /цэвэр/ шугам сүлжээнд	12 сар	-	48000	731,0 сая төгрөг	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар гэр хорооллын цэвэр бохир усны шугам, сүлжээ /Ховд, Жаргалант сум, Алагтолгой, Бугат, Буянт, Хайрхан баг/-ийн 9,3 тэрбум төгрөгийн төсөвт	100%

		өргөтгөл, шинэчлэл хийнэ.					өртөгтэй ажлыг “Ховдын өргөө” ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Тус ажлын хүрээнд 900 м бохир усны шугам, 1100 м цэвэр усны шугамын ажил хийгдсэн. 2022 онд хийгдэх 15 км шугам сүлжээний ажлыг 100 хувь хийж гүйцэтгээд байна. Мөн агаар орчны бохирдлыг бууруулах сангийн эрх шилжсэн 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаас 731,0 сая төгрөгөөр гэр хорооллын 400 айл өрхийг цэвэр, бохир усны шугам сүлжээнд холбох ажлын тендерт “Шим ус” ОНӨААТҮГазар шалгаран гэрээ байгуулан ажиллаж эхэлсэн. Нийт 6961.9м шугам холбохоос 3881.6 гүйцэтгэсэн бөгөөд хос шугамаар 200 гаруй айл өрх холбосон, үлдэгдэл 3080м шугамыг 2023 оны хавар холбож дуусгахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	
212	19. АЗДҮАХ-ийн 3.8.12	19. Ховд хотын /дулаан/ шугам сүлжээнд өргөтгөл, шинэчлэл хийнэ.	12 сар	-	48300м	нийт 847.0 сая төгрөг	Энэхүү ажлын хүрээнд аймгийн 16 сумын нэгдсэн дулаан хангамж, шугам сүлжээ, зуухны барилга угсралт, дулаанаар хангах ажлыг төрийн болон хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжүүдтэй гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлж Үенч, Дуут, Мөнххайрхан сумуудыг нэгдсэн дулаан хангамжид холбож нийтдээ 14 сумыг нэгдсэн халаалттай болголоо. Мөн давхар төрийн байгууллагуудыг нэгдсэн халаалтад бүрэн холбогдсон. Ховд дулааны станцын аваарын нөөц бүрдүүлэлт хангах зорилгоор 172,0 сая төгрөгний төсөвт өртөгтэй ажлыг “МЭЗ”ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Жаргалант сумын Бугат багт орон сууцны шинэ хорооллыг байгуулах зорилгоор ДДТөв-9 шинээр барих-300,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “Мөнхбаян Эрдэнэ”ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Ажлын явц-100 хувьтай. Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар ДДТөв-13 шинээр барих-102 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг “Очир буян	100%

							өргөө"ХХК- хийж гүйцэтгэсэн. дулаан дамжуулах төв - 13- н тоног төхөөрөмжийн өргөтгөлийн ажлын дэмжлэг 90 сая төрөгийг нэмэлтээр шийдвэрлэсэн. Нийт 847,0 сая төгрөгийг зарцууллаа.	
213	20. АЗДҮАХ-ийн 3.8.13	20. Аймгийн 90 жилийн ойг угтаж "Цайны зам" цогцолбор байгуулна.	12 сар	-	-	80 сая төгрөг	Орон нутгийн төсвийн 80 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн 90 жилийн ойг угтаж "Цайны зам" цогцолбор байгуулах талбайн тохижилтын ажлыг Ховд аймаг дахь ШШГГ- 457 дугаар нээлттэй, хаалттай хорих ангитай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгүүлэн, улсын комисс хүлээн авсан	100%
214	21. АЗДҮАХ-ийн 3.8.14	21. Цайны замын эхлэл, дундах буудал, /өртөөний газар/, төгсгөл цэгүүдэд дурсгалын болон мэдээллийн самбар байгуулна.	12 сар	-	Мэдээллийн самбар байршуулах	40 000 000	Цайны замын эхлэл, дундах буудал, /өртөөний газар/, төгсгөл цэгүүдэд дурсгалын болон мэдээллийн самбаруудыг байршуулах ажлын хүрээнд орон нутгийн төсвийн 40 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Сод прогресс"ХХК-тай гэрээ байгуулан, тус гэрээний хүрээнд 3 цэгт самбаруудыг байршуулан хийж гүйцэтгэсэн.	100%
4. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО								
215	1. АЗДҮАХ-ийн 4.1.1	1. Нэг иргэн-нэг бүртгэл" арга хэмжээг үргэлжлүүлнэ.	12	-	Нэг иргэн-нэг бүртгэл" арга хэмжээг үргэлжлүүлнэ.		Ховд аймгийн хэмжээнд 17 сумын бүртгэлийн нэгжүүдийг онлайн нэгдсэн системд холбож үйл ажиллагааг орон зайнаас үл хамааран хөдөөгийн иргэдэд хүргэж байна. Орон нутагт улсын бүртгэлийн үйлчилгээ авсан иргэдийн бүх бүртгэл цахимаар архивлагддаг болсон. Ингэснээр иргэд ирээдүйд өөрт хамааралтай мэдээллээ цахим архиваас өөрөө авах боломж бүрдүүлсэн. Хөтөлбөрийн зорилтын хүрээнд Тоон гарын үсгийн олголт хийгдэж байгаа бөгөөд	100%

							өнөөдрийн байдлаар 15000 иргэн хамрагдсан байна.	
216	2. АЗДҮАХ-ийн 4.1.1	1. Иргэдийн төрийн байгууллагын мэдээллийг иргэн, аж ахуйн нэгжээс шаарддаг байдлыг халж, иргэд төрийн цахим үйлчилгээг сумандаа шуурхай авдаг болно	12	-	Иргэдэд хүргэх цахим үйлчилгээний тоо-181	12 сая төгрөг	Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам, e-mongolia академитай хамтран иргэд болон төрийн албан хаагчдад цахим хэрэглээний мэдлэг, ур чадвар олгох сургалтыг зохион байгуулж, аймгийн хэмжээнд 66 төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж e-mongolia системд нэгтгэснээр цахим үйлчилгээний нэгдсэн портал https://e-mongolia.mn/-ээс 70 гаруй төрлийн үйлчилгээг нэг дороос авах боломж бүрдлээ. Ингэснээр төрийн үйлчилгээний нэгдсэн портал www.erp.e-mongolia.mn системд 17 сум, аймгийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний 25 агентлаг, төсөвт байгууллага, ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгүүд болох 78 байгууллага холбогдож, албан хэрэг хөтлөлтийг цахимаар шийдвэрлэж, 11 дүгээр сарын байдлаар албан байгууллагуудаас 481 албан бичиг хүлээн авч, 486 албан бичиг явуулсан дүнтэй байна. Цаашид “Цахим Ховд” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд албан бичгийн эргэлтийг цахимжуулах, төрийн үйлчилгээний шуурхай байдлыг сайжруулах зорилгоор төрийн болон нутгийн захиргааны 108 байгууллагад тус системийг нэвтрүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Мөн бүх сумдад операторуудаар дамжуулан иргэн, хуулийн этгээдэд төрийн зарим үйлчилгээг цахим хэлбэрээр 2450 иргэнд 54 төрлийн лавлагааг гаргаж үйлчилгээ үзүүлжээ.	100%
217	3. АЗДҮАХ-ийн 4.1.2	1. Төрийн үйлчилгээнд мэдээлэл, харилцаа	12	-	5 Төрийн байгууллагын нэгдсэн системд холбоно	8 сая төгрөг	Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам болон "И-Монгол академи” улсын төсөвт үйлдвэрийн газартай хамтран Төрийн үйлчилгээг иргэдэд шуурхай хүргэх, байгууллага хоорондын уялдаа	100%

		холбооны технологийн дэвшил, инноваци нэвтрүүлж, үр ашгийг дээшлүүлнэ.					холбоо, мэдээллийн урсгалыг сайжруулах, хариуцлага, хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгох зорилгоор аймаг, сумын төрийн байгууллагын 630 албан хаагч болон Их буян зах, Политехник коллежийн багш ажилчид, суралцагч нарт мэдээлэл технологийн сургалт зохион байгууллаа. Аймгийн 17 сумын Засаг даргын Тамгын газар, Засаг даргын эрхлэх хүрээний агентлаг, сургууль цэцэрлэг, соёлын төв, эрүүл мэндийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд “Төрийн байгууллагуудын дотоод үйл ажиллагааны нэгдсэн систем”-ийг нэвтрүүлж, албан бичгийг цаасаар биш цахимаар явуулж хэвшлээ. Төрийн үйлчилгээг операторын тогтолцоонд шилжүүлж, (https://operator.e-mongolia.mn/auth/login) систем нэвтрүүлж, орон нутгийн өмчит болон төрийн байгууллагуудын 66 үйлчилгээг нэмж одоогоор 158 үйлчилгээг ард иргэдэд цахимаар үзүүлж байна.	
218	4. АЗДҮАХ-ийн 4.1.3	1. “Цахим-Ховд” хөтөлбөрийн хүрээнд хүн амыг өндөр хурдны интернэтийн сүлжээнд холбож, төрийн байгууллагуудын мэдээллийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлэн иргэд, олон нийтийн саналыг цахимаар авах	12	-	Цахим-Ховд хөтөлбөрийн хэрэгжилт 55 хувь		Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Ховд аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх 5 жилийн үндсэн чиглэлд тусгагдсан мэдээлэл, харилцаа холбооны орчин үеийн технологи, цахим мэдээлэл солилцооны нэгдсэн системийг төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж, ажлын бүтээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх замаар төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор “Цахим Ховд” дэд хөтөлбөр боловсруулан аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 68 дугаар тогтоолоор батлуулан, амжилттай хэрэгжүүлж, “smart khovd” гар утасны апликейшн, нэг биллийн систем зэрэг технологийн дэвшил, инноваци нэвтрүүлэхээр тусган, хэрэгжүүлж байна. 17 сум Шилэн	100%

		нөхцөл бүрдүүлнэ.					кабелиар холбогдсон. Мобинэт ХХК-тай хамтран Сумдын Засаг даргын Тамгын газрын интернэт хурдыг 4мб хурдыг 10 мб, аймгийн ЗДТГ-ын интернэтийг хурдыг 40 мв болгож нэмэгдүүлэв. Иргэдийн санал хүсэлт хүлээн авах 7043-1111 мэдээллийн нэгдсэн төвд ирсэн санал хүсэлтийг Khovd-1111.mn сайтад байршуулан шийдвэрлэлтийн явцыг иргэд олон нийтэд нээлттэй байдлаар хүргэж байна. Олон шатлалт үйлчилгээ буюу орон нутгийн төрийн байгууллагаас гарах үйлчилгээг 54 төрлөөр нэмэгдүүлж нийтдээ 158 төрлийн орон нутгийн үйлчилгээ үзүүлж байна. Мөн аймгийн хэмжээний ил тод байдлын нэгдсэн системийг хийхээр төлөвлөн ажиллаж байна.	
219	5. АЗДҮАХ-ийн 4.1.4.	1. Төрийн бүхийл байгууллагуудад ил тод байдлыг хангаж, Шилэн дансны хуулийг бүрэн хэрэгжүүлнэ	12	-	Ил тод байдлыг хангах, Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт		Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор “SMS” МТ үйлчилгээгээр төсвийн захирагч, нягтлан бодогчдод мессеж хүргүүлэн урьдчилан сануулж төсөв, санхүүгийн мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн ил тод мэдээлж байна. Шилэн дансны сайтад 2022 оны 12 сарын 31-ний байдлаар орон нутгийн байгууллагуудын нийт 17 сум, 89 байгууллагын 15954 мэдээллийг байршуулахаас 15631 мэдээллийг байршуулсан байна. Нийт байршуулсан 15631 мэдээллийн 14100 мэдээллийг хуулийн хугацаанд, 1531 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулсан байна. Үүнээс Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн шилэн дансны мэдээлэл 97.1 хувьтай, төсвийн байгууллагуудын мэдээлэл 98.3 хувь, Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрын мэдээлэл 96.3 хувийн дундаж үзүүлэлттэй байна. Аймгийн орон нутгийн байгууллагуудын	100%

							нийт дундаж үзүүлэлт 98.0 хувьтай мэдээлсэн байна.	
220	6. АЗДҮАХ-ийн 4.1.5	1. Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжих хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт-78		Ховд аймгийн хэвлэл мэдээллийн тогтолцоо, салбар болон байгууллагуудын ажиллах орчин, ажиллагсдын хөдөлмөрлөх нөхцөлийн тухай нөхцөл байдлын үнэлгээг 2022 оны 4 сараас 2 үе шаттайгаар хийн ажиллаж байна. Мөн салбарын хөгжлийг дэмжих, багаар ажиллах онцлог бүхий мэдээллийн тогтмол хөтөлбөртэй болох ажлуудын концепцийг боловсруулж, санал солилцох уулзалтыг 2022 оны 4 сарын 22, 6 дугаар сарын 17-ны өдрүүдэд аймгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудын дунд зохион байгуулж, анхдагч арга хэмжээнүүд, үйл ажиллагааны төлөвлөлт, зохицуулалтуудыг хийсэн. Сэтгүүлчдийг чадавхжуулах, мэргэжил, ур чадварыг нь дээшлүүлэх ажлыг үргэлжлүүлж, он гарсаар редакци бүрээс 1-2 сэтгүүлчийг эрэн сурвалжлах сэтгүүл зүйн онлайн сургалтанд (2022 оны 3 сарын 17-18-нд), салбарын хэмжээнд 5 сэтгүүлчийг Улаангом хотод болсон Хэвлэлийн хүрээлэнгийн сэтгүүл зүйн онолын сургалтанд (4 сарын эхний хагаст), мөн 2 сэтгүүлчийг Улаанбаатар хотод мэдээллийн дата өгөгдөл ашиглах, боловсруулах сургалтанд (4 сарын сүүлийн хагаст), 2 сэтгүүлчийг мэдээллийн задлан шинжилгээний сургалтанд (5 сарын эхний хагаст) хамрууллаа.	100%
221	1. АЗДҮАХ-ийн 4.2.1	1. Төрийн албан хаагчдын сургалтын хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж,	12	-	ТЗ-95 ТҮ-270		Төрийн албан хаагчдын чадавхжуулах сургалтын хүрээнд Удирдлагын академитай хамтран төрийн албанд шинээр томилогдсон албан хаагчдын чиглүүлэх богино хугацааны сургалтад 11, мэргэшүүлэх дунд хугацааны давтан сургалтад 22, ахлах түшмэлийн мэргэшүүлэх багц	100%

		төрийн албаны хүний нөөцийг чадавхжуулах үйл ажиллагааг тасралтгүй зохион байгуулж, мэдлэг чадвар, харилцаа хандлагыг сайжруулна.					сургалтад 6, эрхэлсэн түшмэлийн мэргэшүүлэх багц сургалтад 1, Монгол улсын хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилт, үнэлгээ "алсын хараа-2050" сэдэвт богино хугацааны сургалтад 8, "Төрийн байгууллагын ёс зүйн зөвлөлийг чадавхжуулах нь" сэдэвт богино хугацааны зайн сургалтад 20, Төсвийн хөрөнгө оруулалт: үр ашгийн болон эрсдэлийн шинжилгээ сэдэвт богино хугацааны зайн сургалтад 7, "Төрийн байгууллага дахь харилцаа, маркетинг " сэдэвт богино хугацааны зайн сургалтад 9, "Төрийн албан хаагчийн хөдөлмөрийн харилцааны зохицуулалтын шинэчлэл" сэдэвт богино хугацааны зайн сургалтад 10, "Төсвийн хөрөнгө оруулалт:үр ашгийн болон эрсдэлийн шинжилгээ” сургалтад 6, "Жендерийн ахисан түвшний” сургалтад 4 төрийн албан хаагч хамрагдаж, энэ онд нийт 17 сум, 14 агентлагийн 104 төрийн албан хаагч тус тус сургалтад хамрагджээ.	
222	2. АЗДҮАХ-ийн 4.2.1	1. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж, төрийн албан хаагчдыг ая тухай орчинд ажиллах нөхцөл боломцоог хангана.	12	-	Хэрэгжилт-95%	862 сая төгрөг	Төрийн албаны тухай хууль шинэчлэн батлагдаж, түүнийг дагаж гарсан дүрэм, журмын хүрээнд 17 сумын ЗДТГ, ЗД-ын эрхлэх асуудлын хүрээний 23 агентлаг “Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах” хөтөлбөрөө шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд албан хаагчдад буцалтгүй тусламж үзүүлэх, цалинтай чөлөө олгох зэрэг асуудлуудыг байгууллагууд хөдөлмөрийн журмандаа тусган шийдвэрлэж байна. Баруун бүсийн эмчилгээний төвийн Булган сумын нэгдсэн эмнэлэг “Эмч эмнэлгийн мэргэжилтнийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах үүднээс хөнгөлттэй нөхцөлтэй байр, орон сууцаар хангах” арга хэмжээний хүрээнд газрын асуудлыг шийдвэрлэн Ховдын Жаргалант луу,	100%

							Ховдын өргөө ХХК-тай хамтран 2 тэрбум 400 сая төгрөгний санхүүжилтээр 45 айлын орон сууцыг бариулж ажлын гүйцэтгэл 30 хувьтай байна. Мөн эмнэлгийн байгууллага шинээр барих болон эрүүл мэндийн салбарын эмч, ажилчдад зориулсан амьдрах нөхцлийг сайжруулах чиглэлээр газар, дэд бүтцийн асуудлыг эн тэргүүнд шийдвэрлэн аятай тухтай ажиллаж, амьдрах нөхцөл бололцоогоор хангасан байна. 2022 оны судалгаагаар Эрүүл мэндийн салбарын ажилчдаас ипотекийн болон түрээсийн орон сууцны зээлд хамрагдах хүсэлтэй 190 эмч мэргэжилтэн байна. Эмч, мэргэжилтний нийгмийн асуудлуудыг шийдвэрлэх зорилгоор аймгийн Засаг дарга эрүүл мэндийн салбарын эмч, ажилтнуудын орон сууцны хэрэгцээнд зориулан 400 м кв газрын асуудлыг шийдвэрлэж эрхийг баталгаажуулсан батламжийг гардуулж, дэд бүтцийн асуудлыг шийдвэрлэхээр болж, БОЭТ нь гэр бүлээрээ олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа 2 эмчид орон сууцны урьдчилгаа болох 40.0 сая төгрөгийн, нийгмийн хамгаалал шаардлагатай, байгууллагадаа үр бүтээлтэй ажиллаж буй 11 өрхөд иж бүрэн гэр олгох, байгууллагынхаа эмч, ажилчдын нийгмийн асуудалд анхаарч нэг хүнд 800.000 мянган төгрөг буюу нийт 400.0 сая төгрөг, нийт 862.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүллээ.	
223	3. АЗДҮАХ-ийн 4.2.2	1. Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй,	12	-	Ёс зүйн зөрчилгүй байгууллага хамт олон бий болно		“Төрийн албан хаагчдын ёс зүйн хэм хэмжээг мөрдөж, хариуцлага, бүтээмжийг сайжруулах журам”-ыг хэрэгжүүлж, 2022 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдөр Төрийн албаны зөвлөлийн Ховд аймаг дахь салбар зөвлөлийн дарга аймгийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний 25 агентлагийн дарга нартай “Ёс зүйн дүрэм”-ийг	100%

		сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгана.					сахих хариуцлагын гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Тайлант 2022 оны байдлаар ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагч бүртгэгдээгүй байна. Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг үнэлэхдээ Төрийн албаны хууль, холбогдох журмын дагуу төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, багаар ажиллах чадварыг байгууллагын үнэлгээний багаар үнэлүүлэхийн зэрэгцээ, иргэдэд шууд үйлчилгээ үзүүлдэг албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэхэд иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны дүнг тооцдог болов.	
224	4. АЗДҮАХ-ийн 4.2.3	1. Төрийн байгууллагуудын ажлын уялдаа холбоог сайжруулж, ажлын үр дүн тооцож, хариуцлагыг сайжруулна.	12	-	Төрийн байгууллагуудын ажлын уялдаа холбоо сайжирна.		Аймгийн удирдах ажилтнуудын зөвлөгөөн, Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэр болон Засаг даргаас өгсөн бусад үүрэг даалгавруудыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний нэгдсэн системд оруулж, хэрэгжилтийг цахимаар хянадаг боллоо. Төрийн бодлого шийдвэрийг орон нутагт хамтран хэрэгжүүлэх, төрийн байгууллагын уялдаа холбоог сайжруулах, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Хамтын ажиллагаа-амжилтын үндэс” уулзалтыг Хүнс, Хөдөө аж ахуйн газар, Ховд аймгийн Прокурорын газар, Ховд аймаг дахь Шүүхийн тамгын газар, Ховд аймаг дахь Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар-457 дугаар нээлттэй, хаалттай хорих анги, Ховд аймгийн нийтийн номын сан, Америкийн Нэгдсэн Улсын олон улсын хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Хөгжлийн шийдэл" ТББ-аас хэрэгжүүлж буй BEST хөтөлбөрийн Ховд салбар зэрэг байгууллагуудтай хийж 2022 онд хамтран ажиллах Санамж бичигт гарын үсэг зурлаа. Мөн нийгмийн салбарын байгууллагуудын удирдах ажилтны ээлжит уулзалт, хэлэлцүүлгийг	100%

							байгууллага дээрээ зохион байгуулсан. Мөн Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний Өдрийн үйлчилгээ, Явуулын үйлчилгээг Ахмад чөлөөт эмч нар ТББ-аар, Гэрийн асрамж халамжийн үйлчилгээг Ховд аймаг дахь Улаан загалтайн нийгэмлэгээр, Ахмад настан, ХБИ-дэд протез, ортопедийн хэрэгсэл нийлүүлэх үйлчилгээг Улаан соёот ХХК-аар, Ерөнхий боловсролын хүүхдүүдэд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтыг Оюуны язгуур ТББ-аар, Мэргэжил олгох богино хугацааны сургалтыг Хөгжил политехник коллежоор, Үйлдвэр дээрх сургалтыг Вестерн холд ХХК, Хантан түнгэл ХХК, Ховдын өргөө ХХК-аар, Ажил олгогчдын сургалтыг Ажил мэргэжлийн стандарт, хүний хөгжлийн хүрээлэн ТББ-аар, Зээлийн өмнөх ба дараах сургалтуудыг "Хөгжлийн шийдэл" ТББ-тай тус тус гэрээлэн гүйцэтгүүлж байна.	
225	5. АЗДҮАХ-ийн 4.2.4	1. Төрийн байгууллагад хандсан иргэдийн өргөдөл, хүсэлтийг шуурхай шийдэж, тушаал, шийдвэр, үүрэг даалгаврын биелэлтийг цахим хэлбэрээр хянадаг болно.	12	-	Төрийн байгууллагад хандсан иргэдийн өргөдөл, хүсэлтийг шуурхай шийдэж, тушаал, шийдвэр, үүрэг даалгаврын биелэлтийг цахим хэлбэрээр хянана.	48.976.500 төгрөг	Цахим Ховд” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын нэг болох төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, шинэчлэлтийг хэрэгжүүлэх, төрийн байгууллага цахим хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагыг тогтоох, байгууллага, албан тушаалтан иргэнтэй шууд харьцах замаар үйлчилгээ үзүүлдэг байдлыг халах арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, “Нэг цонхны үйлчилгээ”, “Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн төв”-ийг 2022 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрөөс эхлэн операторын хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлдэг “Үйлчилгээний нэгдсэн төв” болгосноор төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулан, бүтээмжийг нэмэгдүүлэхэд чухал үр дүнгээ өгсөн ажил болж, орон зайнаас	100%

							үл хамааран аль ч сумын иргэн тус төвөөр үйлчлүүлж, төрийн үйлчилгээг нэг дороос авах боломж бүрдлээ. Тус төвд 6 байгууллагын 10 мэргэжилтэн байнга ажиллаж, 7500 иргэнд 37 төрлийн үйлчилгээг нэг дороос түргэн шуурхай хүргэж, 17 сумын операторуудаар дамжуулан иргэн, хуулийн этгээдэд төрийн зарим үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлж, 2450 иргэнд 54 төрлийн лавлагаа, мэдээлэл олгосон байна. Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн хүрээнд аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга, түүний Тамгын газар, Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний хэрэгжүүлэгч 25 агентлаг, 11 байгууллага, 17 сумын Засаг даргын Тамгын газар, 86 төсөвт байгууллага, 91 багт ирсэн санал хүсэлт, өргөдөл гомдлын мэдээг 2022 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар нэгтгэн гаргахад нийт 15995 өргөдөл, гомдол хүлээн авч, 15039 өргөдлийг шийдвэрлэн хариу өгч, 647 өргөдлийг холбогдох байгууллага албан тушаалтанд уламжилж, 309 өргөдлийг шийдвэрлэх хугацаа болоогүй хүлээгдэж, өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт 98.1 хувьтай байна. Мөн тайлант хугацаанд аймгийн Засаг дарга 550 иргэнийг биечлэн хүлээн авч уулзан асуудлыг шуурхай шийдвэрлэж, хариу өгч ажиллалаа. Түүнчлэн дэмжлэг хүссэн 444 өргөдөл ирүүлсний 147 нь шийдвэрлэж, 48,976,500 төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, тусламж үзүүлсэн байна.	
226	6. АЗДҮАХ-ийн 4.2.5	1. Бүх нийтэд хүний эрх, жендерийн боловсрол олгох,	12	хувь	88 хувиас дээш	857 сая төгрөг	Аймгийн Иргэдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 84 дүгээр тогтоолоор “Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах” дэд хөтөлбөрийг батлуулан 4 зорилтын хүрээнд 19 арга хэмжээг төлөвлөн	100%

		жендерийн тэгш байдлыг хангах бодлого баримталж, шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоо, манллайллыг нэмэгдүүлнэ.					хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Нутгийн захиргааны байгууллагад ажиллагсдын хүйсийн тэнцвэртэй байдлын тайланг сумдаас авч нэгтгэхэд нийт 425 ажиллагсадаас 201 нь эрэгтэй, 224 нь эмэгтэй ажиллагсад байна. Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч 205 эмэгтэйд 857 сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэг олгосон. 2022 оны 3 дугаар сард Аймгийн гар урлаач эмэгтэйчүүдийн анхдугаар зөвлөгөөнийг зохион байгуулсан. Зөвлөгөөнд аймгийн 17 сумын 130 гаруй гар урлал эрхлэгч эмэгтэйчүүд оролцож өөрсдийн туршлагаа солилцон үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнээ ард иргэддээ сурталчлан таниулж, 3.5 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.	
227	7. АЗДҮАХ-ийн 4.2.6	1. Төрийн болон иргэний нийгэм, төрийн бус байгууллага, бизнесийн байгууллагуудын хамтын ажиллагааг бүх талаар дэмжиж, иргэний нийгэм, нийгмийн бүлгүүд, иргэд засаглалын үйл явцад хяналт тавих боломжийг хангана.	12	-	Төрийн болон иргэний нийгэм, төрийн бус байгууллага, бизнесийн байгууллагуудын хамтын ажиллагааг бүх талаар дэмжиж ажиллана.		"Дөргөн ногоон хөгжил үндэсний нийгэмлэг"-тэй хамтран сумын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж, үрсэлгээ бий болгох зорилгоор 3000 ш заг модны үрээр үрсүүлсэн бортоготой үрсэлгээг суулган заг мод тариалалтын ажлыг эхлүүлээд байна. Залуучуудын чөлөөт цагийн зөв боловсон өнгөрүүлэх үүднээс ахуй үйлчилгээний төвийн барилгын засварласан өрөөнд Фитнес төв”-ийн өрөө гаргаж“Фитнес төв”-ийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулан ажиллаж байна. Сумын дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжих, ажлын байрыг шинээр бий болгох ажлын хүрээнд "Хатан Ерөөлт“ нөхөрлөлийн үйлдвэрлэсэн талх нарийн боов болон бусад бүтээгдэхүүнийг цэцэрлэг, дотуур байрны хүнсний хэрэгцээнд нийлүүллэн ажиллаж байна. 2022 онд аймгийн Засаг даргын орлогч ХОАХААА/202203047 зүлэг цэцэгний үр нийлүүлэх гэрээ байгуулж, “Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл” ХХК 30,000 ш, иргэн Н.Эрдэнэбаяраас 6500 ш, иргэн Г.Мишгаагаас	100%

							5000 ш, П.Таравхүү 400 ш, иргэн н.Ганцэцэгээс 1750 ширхэг нийт 13650 ширхэг цэцэгний үрсэлгээг авч Хот тохижуулах газарт хүлээлгэн өгч тариалалт хийж, хотын өнгө үзэмжийг нэмэгдүүлэв. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар хэрэгжиж буй "ТЭРБУМ МОД" үндэсний хөдөлгөөнийг орон нутагт эрчимжүүлэх зорилгоор намрын мод тарих сарын аяныг "ӨРХ БҮР ХАШААНДАА 10 Ш МОД ТАРЬЯ-2022" стандартын тарьц, суулгацын үзэлсгэлэн худалдааг 10 дугаар сарын 14,15-ны өдрүүдэд “Ард-Аюуш”-ийн талбайд зохион байгуулав.	
228	8. АЗДҮАХ-ийн 4.2.7	1. Төр, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх ажлыг өргөжүүлж, хамтын үйл ажиллагааг сайжруулна.	12	-	Төр, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх ажлыг өргөжүүлнэ.		Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Шинэ сэргэлтийн бодлого-”ын нэг чиглэл болох төрийн бүтээмжийг сайжруулах, мөн Цахим Ховд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим системийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар болон Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд, сумдын Засаг даргын Тамгын газарт хөгжүүлэхээр төлөвлөж, тус ажлыг хэрэгжүүлэхээр “Ухаалаг засаглал” ТББ-ын удирдах зөвлөлийн дарга Ц.Амарбаясгалан ирж, холбогдох сургалтуудыг 11 дүгээр сарын 2, 3, 4-ний өдрүүдэд зохион байгууллаа. Үүнд аймгийн ЗДТГ-ын хэлтсийн дарга нар болон нийт мэргэжилтнүүдийн хүрээнд, Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлагууд, сумдын ЗДТГ-ын хүрээнд тус тус зохион байгуулсан байна. Дээрх системийг хөгжүүлснээр аймгийн хяналт-шинжлгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим санг өөртөө агуулсан, аймгийн бүх төрийн албан хаагчдын оролцоог хангасан, үр дүнд суурилсан удирдлагын тогтолцоог бий болгох "Ухаалаг аймаг" төслийг хэрэгжүүлэх боломж бүрдэж	100%

							байна. Ховд аймгийн Засаг даргын Тамгын газар нь дээрх системээр дамжуулан аймгийн нийт төрийн байгууллагууд, сумдын Засаг даргын тамгын газрын үйл ажиллагааг үнэлж дүгнэх боломжтой болж байна. Мөн хотын ногоон байгууламж, ойжуулалт, хот тохижилт, хот доторх зорчигч тээврийн үйлчилгээ зэрэг ажлуудыг төр-хувийн хэвшлийн түншлэлээр гүйцэтгэж байна.	
229	9. АЗДҮАХ-ийн 4.2.8	1. Төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагуудын ажиллах орчин, нөхцөлийг сайжруулж, иргэдэд хүргэх төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	12	-	Ажиллах орчин сайжирч иргэдэд хүргэх төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.		Хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын нэг төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах “Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн төв” байгуулж, 2022 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрөөс эхлэн үйл ажиллагаа эхлүүлсэн нь баруун бүс нутагтаа анхдагч болж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулан, бүтээмжийг нэмэгдүүлэхэд чухал үр дүнгээ өгсөн ажил болж, орон зайнаас үл хамааран аль ч сумын иргэн тус төвөөр үйлчлүүлж, төрийн үйлчилгээг нэг дороос авах боломж бүрдлээ. Тус төвд иргэд хамгийн ихээр үйлчлүүлдэг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар, Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Нийгмийн даатгалын хэлтэс, Татварын хэлтэс, Жаргалант сумын оператор зэрэг 6 байгууллагын 10 мэргэжилтэн 40 гаруй төрлийн үйлчилгээ үзүүлж, 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 7500 иргэнд 37 төрлийн үйлчилгээг нэг дороос түргэн шуурхай хүргэсэн байна.	100%
230	10. АЗДҮАХ-ийн 4.2.9	1. Стандарттай Ховд” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж,	12	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт-50	10 сая төгрөг	“Соёлтой төрийн үйлчилгээ-Авлига хүнд сурталгүй аймаг болох” зорилтын хэрэгжилт хангагдаж, чанарын удирдлагын тогтолцооны ISO 9001:2015 буюу (MNS ISO 9001-2016) стандартыг	100%

		төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагуудад төрийн үйлчилгээний үндэсний стандарт нэвтрүүлнэ					9 байгууллага үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж, Жаргалант, Дарви, Дөргөн, Мянгад сумд 2021 онд, 2022 онд үлдсэн 12 сум чанарын удирдлагын тогтолцооны ISO 9001:2015 буюу (MNS ISO 9001-2016) стандарт нэвтрүүлэхээр “Менежмент ба ур чадварын хүрээлэн” ТББ-тай гэрээ байгуулан зөвлөх үйлчилгээ авч байна. “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-д тусгагдсан Төрийн бүтээмжийг сайжруулах шинэчлэлтийг хэрэгжүүлэх, төрийн байгууллага цахим хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагыг тогтоох, байгууллага, албан тушаалтан иргэнтэй шууд харьцах замаар үйлчилгээ үзүүлдэг байдлыг халах арга хэмжээг үе шаттай авч манай аймагт үйл ажиллагаа явуулж байсан “Нэг цонхны үйлчилгээ”, “Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн төв”-ийг 2022 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрөөс операторын хэлбэрээр үйлчилгээ үзүүлдэг “Үйлчилгээний нэгдсэн төв” болгон өөрчлөн зохион байгуулан 6 байгууллагын 10 мэргэжилтэн байнгын сууж 7500 иргэнд 37 төрлийн үйлчилгээг нэг дороос түргэн шуурхай хүргэн ажиллаж байна. Мөн бүх сумдад операторуудаар дамжуулан иргэн, хуулийн этгээдэд төрийн зарим үйлчилгээг цахим хэлбэрээр 2450 иргэнд 54 төрлийн лавлагааг гаргаж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам, e-mongolia академитай хамтран иргэд болон төрийн албан хаагчдад цахим хэрэглээний мэдлэг, ур чадвар олгох сургалтыг зохион байгууллаа. Аймгийн хэмжээнд 66 төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж e-mongolia системд нэгтгэлээ.	

231	11. АЗДҮАХ-ийн 4.2.10	1. Бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах сонгон шалгаруулалтын бүх явцыг ил тод болгож, үнэлгээний хорооны гишүүдтэй ёс зүй, хариуцлагын гэрээ байгуулж, сахилга хариуцлагыг сайжруулна.	12	-	Худалдан авах ажлуудыг 100 хувь цахим хэлбэрээр зохион байгуулсан байна.		Аймгийн Засаг даргын Тамгын Газрын даргын 2022 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан “Үнэлгээний хорооны үйл ажиллагааг нээлттэй, ил тод зохион байгуулах журам”-нд худалдан авах ажиллагааг нээснээс хойш 1-3 хоногт багтаан үнэлэх, үнэлгээний хорооны хурлыг нээлттэй, ил тод байдлаар “LIVE”-аар дамжуулан иргэдэд шууд хүргэх талаар нэмэлт өөрчлөлт оруулан мөрдөж ажиллалаа. Тайлант 2022 онд улсын төсвийн хөрөнгөөр эрх шилжиж ирсэн 53.563.642,6 (тавин гурван тэрбум таван зуун жаран гурван сая зургаан зуун дөчин хоёр мянга) төгрөгийн 28 ажлын худалдан авах ажиллагааг хууль тогтоомжид заасан төлөвлөсөн хугацаа буюу 2022 оны 03 дугаар сарын 01-ний дотор зохион байгуулснаас 2 төсөл, хөтөлбөрийг нь олон улсын байгууллага, 26 төсөл, хөтөлбөрийг нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлсэн байна. Ховд аймгийн бүх тендер шалгаруулалтыг төлөвлөсөн төлөвлөгөөний дагуу хуулийн хугацаанд нь цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, төсөл, хөтөлбөрийн тендерийн урилга, төсөл арга хэмжээний тендер шалгаруулалтын үр дүнг https://www.tender.gov.mn/ цахим хуудсанд нийтэлж, худалдан авах ажиллагааны тендерийн 45 үнэлгээний хороо байгуулж, үнэлгээний хороонд давхардсан тоогоор 256 иргэн томилон ажиллуулснаас төрийн албан хаагч 135, төрийн бус байгууллага, иргэний төлөөлөл 90 иргэн орж ажилласан бөгөөд бүх гишүүдтэй ёс зүй, хариуцлагын гэрээ байгуулж ажилласан байна.	100%
232	12. АЗДҮАХ-	1. Төрийн албаны ерөнхий болон тусгай	12	-	Төрийн албаны тухай хууль тогтоомжийн		Төрийн албаны ерөнхий шалгалт 2022 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрөөс 03 дугаар сарын 19-ны өдрийн хооронд цахимаар зарлагдсантай	100%

	ийн 4.2.11	шалгалтыг хууль журмын хүрээнд ил тод нээлттэй зохион байгуулна.			хүрээнд ил тод нээлттэй зохион байгуулна		холбогдуулан аймгийн хэмжээнд иргэдийг бүртгүүлэх талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл болон “Төрийн албаны зөвлөлийн Ховд аймаг дахь салбар зөвлөл” олон нийтийн facebook хуудсаар дамжуулан мэдээлэл хүргэж, аймгийн Нутгийн ордны нэг давхарт Эрх зүйн хөтчийн ширээнд интернэтэд холбогдсон компьютер, 3 үйлдэлт принтер зэргийг байрлуулан шалгалтад бүртгүүлэх иргэдэд шуурхай бүртгүүлэх, 24 цагийн үйлчилгээг үзүүлж ажиллалаа.2022 оны 04 дүгээр сарын 01-02-ны өдөр зохион байгуулсан төрийн албаны ерөнхий шалгалтад 221 иргэн орохоос 194 иргэн шалгалтад орж ерөнхий мэдлэгийн шалгалтад 70 иргэн орж, 36.1 хувьтай, монгол хэл бичгийн шалгалтад 59 иргэн орж, 30.4 хувьтай, дүн шинжилгээ хийх шалгалтад 56 иргэн орж, 28.9 хувьтай тэнцэж, төрийн жинхэнэ албаны нөөцөд бүртгэгдэхээр боллоо. Аймгийн нутгийн захиргааны байгууллагуудаас ирүүлсэн төрийн жинхэнэ албан тушаалын сул орон тооны захиалгыг хүлээн авч нэгтгэн Төрийн албаны зөвлөлд тусгай шалгалтаар албан тушаалын сул орон тоог нөхөхөөр захиалга хүргүүлж, 2022 оны 02 дугаар сарын 14, 15, 21, 03 дугаар сарын 23, 24, 25, 06 дугаар сарын 16, 17, 10 дугаар сарын 31, 11 дүгээр сарын 01, 07-ны өдрүүдэд тусгай шалгалтыг тус тус албан тушаалын ангилал тус бүрээр 18 удаа зохион байгуулж ажиллав. Нутгийн захиргааны байгууллагуудын сул орон тоог нөхөх тусгай шалгалтын мэдээллийг Төрийн албаны зөвлөлийн www.csc.gov.mn, аймгийн албан ёсны www.khovd.gov.mn цахим хаяг болон “Төрийн албаны зөвлөлийн Ховд аймаг дахь салбар зөвлөл” олон нийтийн facebook хуудсаар нээлттэй зарлуулж, иргэдэд цахимаар мэдээлэл	

							өгч, сул орон тооны захиалга ирүүлсэн нутгийн захиргааны байгууллагын дарга нарт тусгай шалгалтын талаарх мэдээллийг цаг тухай бүр хүргэн мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж ажиллалаа.	
233	13. АЗДҮАХ-ийн 4.2.11	1. Нутгийн захиргааны байгууллагуудад гагцхүү чадахуйн зарчмын хүрээнд томилгоо хийнэ.	12	-	Төрийн албаны тусгай шалгалтыг хууль тогтоомжийн хүрээнд ил тод нээлттэй зохион байгуулж, чадахуйн зарчмын хүрээнд томилгоо хийнэ.		Тайлант 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 18 удаа тусгай шалгалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 232 албан тушаал зарлагдаж, төрийн захиргааны ахлах түшмэлийн удирдах албан тушаалд 5, төрийн захиргааны дэс түшмэлийн удирдах албан тушаалд 4, төрийн үйлчилгээний төсвийн шууд захирагчийн албан тушаалд 6, төрийн захиргааны гүйцэтгэх албан тушаалын дэс түшмэлийн албан тушаалд 41, төрийн захиргааны гүйцэтгэх албан тушаалын туслах түшмэлийн албан тушаалд 17, нийт 73 албан тушаалын сул орон тоог нөхөж, тус тусын албан тушаалд томилуулахаар нэр дэвшүүллээ. Төрийн албаны тусгай шалгалтад төрийн жинхэнэ албан хаагч шатлан дэвшиж 13, туслах түшмэлээс туслах түшмэлд 1, дэс түшмэлээс дэс түшмэлд 1 төрийн жинхэнэ албан хаагч нэр дэвшсэн бол төрийн жинхэнэ албаны нөөцөд бүртгэлтэй 2019 оны 3, 2020 оны 6, 2021 онд 18, 2022 оны 19 иргэн, төрийн жинхэнэ албанаас чөлөөлөгдсөн нөөцөөс 3 иргэн тус тус нөөцийн бүртгэлээс төрийн жинхэнэ албан тушаалын тусгай шалгалтад орсон байна. 18 удаагийн тусгай шалгалтыг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 232 албан тушаал зарлагдаж, төрийн захиргааны ахлах түшмэлийн удирдах албан тушаалд 5, төрийн захиргааны дэс түшмэлийн удирдах албан тушаалд 4, төрийн үйлчилгээний төсвийн шууд захирагчийн албан тушаалд 6, төрийн захиргааны гүйцэтгэх албан тушаалын	100%

							дэс түшмэлийн албан тушаалд 41, төрийн захиргааны гүйцэтгэх албан тушаалын туслах түшмэлийн албан тушаалд 17 нийт 73 албан тушаалын сул орон тоог нөхөв.	
234	14. АЗДҮАХ-ийн 4.2.12	1. Аймгийн болон Мянгад, Дөргөн, Дарви, Манхан сумын Нутгийн удирдлагын ордоны барилгад их засвар хийнэ.	12	-	Засвар, шинэчлэлт хийгдсэн байна.	55 сая төгрөг	Дөргөн сумын Засаг даргын Тамгын газрын барилгын дотоод засварыг бүрэн хийж гүйцэтгэлээ.Үүнд: Байрны гадна хаалгыг шинээр сольж, цонх, хана ,шалыг будаж, мөн өрөөнүүдийн хана шал цонхыг будаж зарим өрөөний халаалтын парыг шинэчиллээ. Мөн Тамгын газрын өрөөнүүдийн хаягыг шинэчилэн хаягжууллаа. Мянгад сумын Нутгийн удирдлагын ордонд сумын Орон нутаг хөгжлийн сангийн 55,000,000 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар гадна пассадын засварын ажлыг ХХК хийж гүйцэтгэлээ.	100%
235	15. АЗДҮАХ-ийн 4.2.13	1. Ардын хувьсгалын 100, Ховд аймаг байгуулагдсаны 90 жилийн ой болон сум, байгууллагуудын тэгш ой зэрэг арга хэмжээнүүдийг олон, үндэстэн ястны өв соёл, уламжлалын хүрээнд ёслол төгөлдөр тэмдэглэн өнгөрүүлнэ.	12	-	Ардын хувьсгалын 100, Ховд аймаг байгуулагдсаны 90 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлнэ.	10 сая төгрөг	Ардын хувьсгалын 100, Ховд аймаг байгуулагдсаны 90 жилийн ой болон Булган, Эрдэнэбүрэн, Мөст, Дуут сум байгуулагдсаны тэгш ойн баяруудыг холбогдох хууль тогтоомжуудын хүрээнд бүтээн байгуулалтын ажил өрнүүлэн, ёслол төгөлдөр тэмдэглэн өнгөрүүлэв. Ховд аймаг байгуулагдсаны 90 жилийн ойд зориулсан "Ховд-90" ойн медаль 1480 ширхэгийг хийлгэж, тус медалиар аймаг, орон нутгийн хөгжил дэвшил, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үйлсэд хувь нэмрээ оруулсан ахмадууд, төр, хувийн хэвшилд ажиллаж буй тэргүүний албан хаагчдаа шагнан урамшуулахын зэрэгцээ "Ховд-90 жил" түүхийн ном 1000 ширхэг хэвлүүлж, сум, байгууллага, иргэд олон нийтэд хүргэв.	100%

236	1. АЗДҮАХ-ийн 4.3.1	1. Аймаг, сумын төвийн гудамж талбайд гэрэлтүүлэг хийж камержуулан гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох ажлыг эрчимжүүлнэ.	12	-	50 хувь		Аймгийн төвийн Жаргалант сумын Тарвастай 4 зам, 10 мянгатын уулзвар, Буурлууд дэлгүүрийн уулзвар, Тоглоомтой гудамны 4 зам тус бүрт шинээр гэрлэн дохиог иж бүрнээр суурилуулсан. Дээрх ажлыг орон нутгийн төсвийн 140.0 сая төгрөгөөр барьж байгуулсан. авто зам дагуух камерын засвар үйлчилгээг энэ онд бүрэн хийсэн байна.Жаргалант сумын хэмжээнд 165 гэрэлтүүлгийн 428 сая төгрөгөөр хийж, 130 сая төгрөгөөр хуучин гэрэлтүүлэгүүдэд засвар хийсэн байна. Буянт суманд нэмж 16 ширхэг камер суурилуулсан.	90%
237	2. АЗДҮАХ-ийн 4.3.1	1. “Тайван амгалан Ховдчууд” хөтөлбөрийг үргэжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	50 хувь	617,0	Аймгийн төвийн Жаргалант сумын Тарвастай 4 зам, 10 мянгатын уулзвар, Буурлууд дэлгүүрийн уулзвар, Тоглоомтой гудамны 4 зам тус бүрт шинээр гэрлэн дохиог иж бүрнээр суурилуулсан. Дээрх ажлыг орон нутгийн төсвийн 140.0 сая төгрөгөөр барьж байгуулсан. авто зам дагуух камерын засвар үйлчилгээг энэ онд бүрэн хийсэн ба замын тэмдэг, тэмдэглэгээ, хурд сааруулагч 90 ширхэгийг шинээр хийж 45.0 сая төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн байна. Цагдаагийн газраас зохион байгуулсан нэгдсэн болон хэсэгчилсэн, соён гэгээрүүлэх арга хэмжээнүүдийн хүрээнд гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, архидан согтуурахтай тэмцэх, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, иргэдээс төлбөртэй мэдээлэл авах журам, жишиг, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зэрэг чиглэлээр нийт 164 удаа сургалт, сурталчилгаа, уралдааныг зохион явуулж, 23396 иргэн хамрагдаж, 12450 ширхэг гарын авлага, тараах материал, зурагт хуудас, санамж, сэрэмжлүүлэг	100%

							тараасан. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нийт 43 сурвалжлага мэдээлэл, ярилцлагыг бэлтгэн, Ховд телевиз, МҮОНРТ, Khovdnews.mn сайт зэргээр дамжуулан, иргэд олон нийтэд хүргэсэн. 16 камер шинээр суурилуулсан. Мал хулгайлах гэмт хэргийг бууруулах нэгдсэн арга хэмжээнд 7 сая төгрөг зарцуулсан. Жаргалант сумын хэмжээнд 165 гэрэлтүүлгийн 428 сая төгрөгөөр хийж, 130 сая төгрөгөөр хуучин гэрэлтүүлэгүүдэд засвар хийсэн байна.	
238	3. АЗДҮАХ-ийн 4.3.2	1. “Хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	-	50%		Хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 онд 14 арга хэмжээ төлөвлөсөн. Хэрэглэгчийн боловсролыг дээшлүүлэх сургалтын агуулгад нийцсэн ШӨХТГ-аас бэлтгэсэн гарын авлага 200 ш-ийг иргэдэд хүргэсэн. ШӨХТГ-ын улсын байцагч нарын сургалтад нэг албан хаагчийн хамруулж чадавхжуулсан. Хэрэглэгчээс ирсэн нийт 5 гомдлыг шийдвэрлэсэн байна. “Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах олон улсын өдөр”, Ахмад хэрэглэгчийн өдөр”-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлсэн. Хүнсний аюулгүй байдлыг хангах хүрээнд МХГ-аас 2 удаагийн хяналт шалгалтыг зохион байгуулсан.	100%
239	4. АЗДҮАХ-ийн 4.3.2	1. Хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах байгууллагуудын үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ.	12	-	50%		Ховд аймгийн хэмжээнд хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах 2 байгууллага ажилладаг ба "Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах "хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 онд 14 арга хэмжээ төлөвлөн хэрэглэгчийн боловсролыг дээшлүүлэх сургалтын агуулгад нийцсэн ШӨХТГ-аас бэлтгэсэн гарын авлага 200 ш-ийг иргэдэд хамтран хүргэсэн. “Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах олон улсын өдөр”, Ахмад хэрэглэгчийн	90%

							өдөр”-ийг төрийн бус байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж тэмдэглэн өнгөрүүлсэн.	
240	5. АЗДҮАХ-ийн 4.3.3	1. Болзошгүй гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдалд зориулалттай эрсдэлийн сан байгуулж, иргэдийн боловсролыг дээшлүүлнэ.	12	-	100%	338.422.175	Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, халдварт өвчний дэгдэлт, цар тахлын үеийн хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангах хүрээнд омикрон хувилбарын халдварын эсрэг бэлэн байдлыг хангах эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн бодисын нөөцийг шинэчилж, дархлааны багц 50 ком уян бамбар 4000 ш, ариун бамбар 1000 ш, вакумтейнер 5000 ш, ариутгал халдваргүйтгэлийн жавелин 10 фл тус тус нөөц бүрдүүлсэн байна. Мөн бусад зоонозын өвчний халдварын үед хэрэглэх халат 630 ш, комбинзон 380 ш, бээлий 5600 ш, малгай 641 ш, 1 удаагийн маск 6700 ш, спирт 76 30 л, улавч 740 хос, нүүрний хаалт 76 ш, жавилион 9фл, гар ариутгагч 24 ш, ки94 маск 985ш, ариун савх 4000 ш, вакум тенер 4800 ш, тест 225 ш, ариун бамбар 900 ш, усны хаалт 30 ширхгийг бүрдүүлж ажиллаж байна. Монгол Улсын шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 05/А/12 дугаар тушаал, аймгийн Онцгой комиссын 2022 оны 12 дугаар тогтоолоор короновируст халдвар ковид-19 цар тахлын үед Зоонозын өвчин судлалын төвийн хариу арга хэмжээнд ажилласан ажилчдын илүү цагаар ажилласан 1-10 сарын илүү цагийн нэмэгдэл хөлсөнд 338.422.175 төгрөг олгов.	100%
241	6. АЗДҮАХ-ийн 4.3.4	1. Архидан согтуурахтай хийх тэмцлийг эрчимжүүлж олон талт арга	12	-	12.8%	10.5 сая	Ховд аймагт архи, тамхи худалдаалах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгжүүдэд холбогдох хууль тогтоомж, шийдвэрийг зөрчихгүй байх чиглэлээр 243 аж ахуйн нэгжид мэдээлэл, сурталчилгаа хийж, 2 төрлийн сэрэмжлүүлэг,	100%

		хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.					зурагт хуудас 200 ширхгийг тараасан.“Архигүй бол зөрчилгүй”, “Үггүй үйлдэл”, архины эсрэг аяныг өрнүүлж цахим сүлжээнд соён гэгээрүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулахад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас 4.5 сая төгрөг зарцуулсан.Цагдаагийн газрын ЭСББ-нд зөрчил гарган эрүүлжүүлэгдсэн 891, баривчлагдсан 354 хүнд дахин зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зан үйлд нөлөөлөх сургалт, арга хэмжээг зохион байгуулж, хорт зуршлаас татгалзах, архины асуудлаа амжилттай даван туулсан иргэдийн ярилцлага, сэтгэл зүйн болон нөлөөллийн подкастуудыг цагийн хуваарийн дагуу өдөр бүр сонсгож, ухуулга сурталчилгаа, сургалтыг 28 удаа хийсэн. Аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтран Ховд аймгийн Жаргалант сумын архины хамааралтай 2 иргэнийг сайн дурын эмчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулж, хяналт тавин ажилласан. Согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэснээс үүдэлтэй гэмт хэрэг, зөрчил эрсдэлийг бууруулах зорилгоор согтолт тодорхойлох тандагч багажийг 6 сая төгрөгөөр худалдан авч үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна “Хүчирхийлэлгүй эрүүл амьдралыг та өөрөө бүтээж чадна”, “ Архи шинэ үеийн залуусын сонголт биш” зэрэг нийт 11 төрлийн 1800 ширхэг постер /зурагт хуудас/-ыг бэлтгэж, цагдаагийн газрын пэйж хуудаст байршуулан 95.069 иргэнд хүрсэн.	
242	7. АЗДҮАХ-ийн 4.3.5	1. Хууль сахиулах чиг үүрэг бүхий байгууллагуудыг чадавхжуулах	12	-	100%	125.3 сая	Гадаадын иргэн харьяатын газрын авто машин худалдан авах 20 сая, Улсын бүртгэлийн хэлтсийн тоног төхөөрөмжийн 5 сая, ШШГГ 457 ангийн сургалтын тоног төхөөрөмжийн 17.5 сая, ШШГГ 457 анги мужааны тоног төхөөрөмжийн 8.8	100%

		материаллаг байдлыг нь сайжруулахад үе шаттай дэмжлэг үзүүлнэ.					сая, ШША Бүртгэл мэдээллийн төвийн тоног төхөөрөмж, тохижилтын 9.0 сая, шинжээчийн тоног төхөөрөмжийн 20 сая, Цагдаагийн газар нэгдсэн төвийн өргөтгөлийн 45.0 сая нийт 125.3 сая төгрөгийг төсөвлөж, холбогдох худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгууллаа.	
243	8. АЗДҮАХ-ийн 4.3.6	1. “Иргэдийн эрх зүйн боловсрол олгох” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	12	--	50%		Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлээр Орон нутгийн 2 телевизтэй хамтран Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Авлигын тухай хууль, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай видео 80, текстэн мэдээ 190-ийг бэлтгэн, khovd.khural.mn, khovd.khural.mn, khovd.gov.mn болон Ховд аймгийн Засаг даргын тамгын газар, Хууль, эрх зүйн мэдээлэл, сурталчилгааг фейсбүүк хуудсуудад байршуулж, нийт 164 удаа сургалт, сурталчилгаа, уралдааныг зохион явуулж, 23396 иргэн хамрагдаж, 12450 ширхэг гарын авлага, тараах материал, зурагт хуудас, санамж, сэрэмжлүүлэг тараасан нийт давхардсан тоогоор 41000 иргэнд мэдээлэл хүргэсэн.Мөн эрх зүйн хөтөч нарт мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө, туслалцааг тухай бүрд нь өгч байна. “Хууль, эрх зүйн мэдээлэл, сурталчилгаа” гэсэн цахим хуудас ажиллуулж байгаа бөгөөд нийт 653 дагагчтай болсон. Иргэдэд мэдээллийг нээлттэй хүргэх үүднээс захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон акт, хуулиар эрх олгосон этгээдийн гаргасан эрх зүйн үр дагавар бүхий шийдвэрийг khovd.gov.mn цахим хуудсанд 235 захирамж байршуулан давхардсан тоогоор 86773 иргэнд мэдээлэл хүргэсэн байна. Сумдын эрх ажилтнуудыг чадавхжуулах сургалтад хамруулсан.	100%

244	9. АЗДҮАХ-ийн 4.3.6	1. Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, сургалт, мэдээллийг дээшлүүлнэ.	12	-	50%		Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлээр Орон нутгийн 2 телевизтэй хамтран Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Авлигын тухай хууль, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай видео 80, текстэн мэдээ 190-ийг бэлтгэн, khovd.khural.mn, khovd.gov.mn болон Ховд аймгийн Засаг даргын тамгын газар, Хууль, эрх зүйн мэдээлэл, сурталчилгааг фейсбүүк хуудсуудад байршуулж, нийт 164 удаа сургалт, сурталчилгаа, уралдааныг зохион явуулж, 23396 иргэн хамрагдаж, 12450 ширхэг гарын авлага, тараах материал, зурагт хуудас, санамж, сэрэмжлүүлэг тараасан нийт давхардсан тоогоор 41000 иргэнд мэдээлэл хүргэсэн.Иргэдэд мэдээллийг нээлттэй хүргэх үүднээс захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон акт, хуулиар эрх олгосон этгээдийн гаргасан эрх зүйн үр дагавар бүхий шийдвэрийг khovd.gov.mn цахим хуудсанд 235 захирамж байршуулан давхардсан тоогоор 86773 иргэнд мэдээлэл хүргэсэн байна.	100%
245	10. АЗДҮАХ-ийн 4.3.7	1. Мал хулгайлах гэмт хэргийг бууруулна.	12	-	5.4	38	Аймгийн хэмжээнд мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох чиглэлээр иргэд олон нийтэд Ховд цагдаагийн газар, Ховдын малчдын нэгдэл пэйж хуудсаар дамжуулан мэдээ мэдээлэл түгээж, малчдын бүлгийн гишүүдийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэн сумдын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх салбар зөвлөлтэй хамтран ажилласан. Цагдаагийн газраас сумдын Засаг дарга, ИТХ-ын дарга нарт малын хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр цахимаар уулзалт, хэлэлцүүлгийг 1 удаа зохион байгуулж, “Малчдын бүлэг”-ийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, гишүүдийг шинэчлэх	90%

							чиглэлээр албан бичиг хүргүүлсэн. Одоо аймгийн хэмжээнд малчдын 32 бүлэг ажиллаж, цагдаагийн алба хаагчид мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар ханган хамтран ажиллаж байна. Малчид, мал бүхий иргэдийн эрх зүйн мэдлэг боловсролд зориулж хууль тогтоомжоор бэлтгэсэн 4 төрлийн санамж сэрэмжлүүлэг, 2 шторк бэлтгэн нийтэлж, 1000 гаруй иргэнд тараан өгсөн. Малын хулгайгаас сэргийлэх зорилгоор Буянт суманд шаардлагатай объектууд, авто зам дагуу 16 ширхэг камерыг шинээр байрлуулж 30.0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Дээрх ажлуудын санхүүжилтийг аймгийн замын сангийн хөрөнгөөр шийдвэрлэсэн. Камержуулалтад шаардлагатай хүлээн авагчийн 3 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэсэн. Малчид иргэдэд хүргэх мэдээллийн шторк, санамж, уулзалт, зөвлөгөөнд зориулж 5 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэв.	
246	11. АЗДҮАХ-ийн 4.3.8	1. Авлига, ашиг сонирхолын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх эрх зүйн болон бодлогын орчинд шударга ёсыг эрхэмлэсэн бүх нийтийн хандлагыг төлөвшүүлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	12	-	5.9	3	2021 оны эцсийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 272 албан тушаалтан ХАСХОМ-ээ хуулийн хугацаанд буюу 2022 оны 2 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор гаргаж 100 хувь хувийн ашиг сонирхол хөрөнгө орлогын мэдүүлгээ тайлагнасан. Авлигатай тэмцэх газрын Урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх хэлтсээс 2022 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдөр зохион байгуулсан авлигын эсрэг мэдлэг олгох анхан шатны цахим сургалтад аймгийн ЗДТГ, агентлагууд, сумдын шинээр томилогдсон албан хаагчид нийт 60 орчим хүн, авлигын эсрэг мэдлэг олгох цахим давтан сургалтад аймгийн ЗДТГ, агентлагуудын удирдах болон ахлах ажилтнууд нийт 100 гаруй албан хаагчийг хамруулсан. Шударга ёсны боловсрол олгох сургалтын	100%

							хөтөлбөр сонгон шалгаруулах уралдаанд оролцогч багш нарт зориулсан сургалтад аймгийн төвийн 7 сургууль, сумдын сургуулиудын багш нарыг оролцуулах ажлыг зохион байгуулсан. Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ажлын албанаас Мөнххайрхан суманд ажиллаж төрийн албан хаагчдын хоёрдугаар зөвлөгөөнд оролцон “Төрийн албаны шинэтгэл, төрийн бүтээмж” сургалтыг зохион байгуулсан тус сумын нийт 150 орчим төрийн албан хаагч хамрагдсан. ЗДТГ-ын ЭБАТ бие даан аймгийн төвийн 6 байгууллагад Мал эмнэлгийн газар, Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Нийгмийн даатгалын хэлтэс, Ус цаг уур орчны шинжилгээний алба, Гадаадын иргэн, харьяатын газар, Орон нутгийн өмчийн газар болон аймгийн ИТХ-ын болон Мөнххайрхан сумын ИТХ-ын төлөөлөгчдөд “Ашиг сонирхлын зөрчил гэж юу вэ? Түүнээс урьдчилан сэргийлэх нь” сэдвээр танхимын сургалтыг тус бүр байгууллага дээр нь 2022 оны 2, 3 дугаар улиралд зохион байгуулсан. Нийт 160 гаруй албан хаагч хамрагдсан.	
247	12. АЗДҮАХ-ийн 4.3.9	1. Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах хуулийн хүрээнд хэрэгжилтэнд шаардлагатай төсвийг жил бүр батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	12	-	100%	320	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2018 оны 05 дугаар зарлигаар батлагдсан “ҮАБЗ-г мэдээллээр хангах журам”, аймгийн ИТХ-н Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 163 дугаар тогтоолын дагуу байгууллага, сумдын ЗДТГ-уудаас журамд заагдсан танилцуулах болон шуурхай мэдээ, мэдээллийг цаг алдалгүй хүлээн авч боловсруулан ҮАБЗ-ын ажлын албаны шуурхай жижүүрийн утсанд өдөр бүр мэдээлэв. АИТ-н Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 164 дугаартай тогтоолоор аймгийн хэмжээнд Үндэсний аюулгүй байдлын талаарх бодлогын баримт бичгийг баталсны дагуу Ховд	100%

							Аймгийн Засаг дарга ҮАБ-ыг хангах 2022 оны арга хэмжээний төлөвлөгөөг баталсан бөгөөд 10 чиглэлд 50 арга хэмжээг төлөвлөн ажилласан. Энэ хүрээнд сургалт сурталчилгааны 24 арга хэмжээнд 3000 орчим иргэн, төрийн албан хаагч оролцсон байна. Ховд аймгийн хэмжээнд тусгай хэрэгцээнд нийт 24 газрын 372566.38 га талбайг хамгаалалтад авсан. Ховд аймгаас 40 алба хаагч энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцохоор сонгон шалгаруулалтад хамрагдсан. Боловсрол шинжлэх ухаан, байгаль орчны чиглэлд сургалтын платформ төсөлд 320 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байна. Гадаадын иргэдэд бүртгэлээр хяналт тавьж байгаа бөгөөд Ховд аймгийн хэмжээнд нийт 12 орны 225 гадаадын иргэн оршин сууж байгаад байршил, хаяг, бодит байдлыг тогтоох зорилгоор нэг удаа хяналт шалгалт хийсэн байна.Өрхийн аж ахуйн түвшинд 68 иргэний төсөлд 229.0 сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн бөгөөд Ховд аймгийн хэмжээнд байнгын ажлын байр 327, улирлын 23, түр 14 ажлын байр бий болсон. Төрийн аудитын газар, цагдаагийн байгууллага хамтран холбогдох мэдээллийг нэгтгэн хяналт тавьж ажиллаж байна. ҮАБЗ-г мэдээллээр хангах журмын дагуу аймгийн Цагдаагийн газар, ОБГазар, ЭМГазар болон бусад холбогдох байгууллагаас мэдээллийг өдөр бүр авч ҮАБЗ-н шуурхай албаны жижүүрийн 5126959 дугаарт өгч хэвшсэн. Тайлант хугацаанд Ховд аймагт гарсан малын гоц халдварт Шүлхий, Тарваган тахал өвчнүүдийн тохиолдол бүрийг цаг хугацаанд нь мэдээллэж ажилласан.	

248	13. АЗДҮАХ-ийн 4.3.10	1. Цагдаагийн газрын барилгыг шинэчлэн барина.	12	-	100%	100	Цагдаагийн газрын шинэ конторын барилгын зураг, төсвийг 55.000.000 төгрөгөөр хийлгэсэн. Газрын асуудал шийдэгдсэн. 2024 оны төсөвт суулгахаар холбогдох газруудад саналаа хүргүүлсэн. Цагдаагийн газрын өргөтгөлийг орон нутгийн төсвийн 45 сая төграгийн хөрөнгө оруулалтаар барьсан.	50%
249	14. АЗДҮАХ-ийн 4.3.10	1. Хөдөлгөөнт эргүүлийн парк шинэчлэлтийг шийдвэрлэнэ.	12	-	100	50	Аймгийн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагдаагийн газарт эргүүл хамгаалалтад ашиглах Старекс болон приус-20 автомашиныг ашиглалтад авч, хүлээлгэн өгсөн.	100%
250	15. АЗДҮАХ-ийн 4.3.11	1. Улсын бүртгэлийн хэлтэс болон Төрийн архивын нэгдсэн байрны асуудлыг шийдвэрлэнэ.	12	-	2.4 тэрбум	6000	Улсын бүртгэлийн хэлтсийн байр барих газрыг шийдвэрлэж, санхүүжилтийг шийдвэрлэсэн бөгөөд барилгын ажлын гүйцэтгэл 75%-тай явагдаж байна.	100%
251	16. АЗДҮАХ-ийн 4.3.12	1. Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны үйл ажиллагааг дэмжинэ.	12	-	100%	3	Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо энэ онд 3 удаа хуралдаж 3 удаагийн тогтоол гаргасан бөгөөд эрсдэлт бүлгийн 175 хүүхдийг даатгалд хамруулахаар төлөвлөсөн. Даатгалд хамруулах ажил явагдаж байна. Эрх ашиг нь зөрчигдсөн 3 хүүхдийн өмгөөллийн зардлыг буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн ба мөн 3 хүүхдийн өмгөөллийн зардлыг шийдвэрлэсэн.	100%
252	17. АЗДҮАХ-ийн 4.3.12	1. Эрсдэлт бүлгийн хүүхдүүдийн судалгааг гаргаж, даатгалд хамруулан, хамгаалах	12	-	100%	4	Ховд аймаг нь 0-18 насны 36736 хүүхэдтэй бөгөөд нийт хүн амын 40.6 хувийг эзэлж байна. Аймгийн 23329 өрхтэй. Эрсдэлт нөхцөлд амьдарч байгаа 663 хүүхэд байна. Хүүхэд хамгааллын урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээг явуулын хэлбэрээр шуурхай үзүүлэх зорилгоор “Хүүхэд хамгааллын явуулын үйлчилгээ”-г 17 сум,	100%

		үйлчилгээг үзүүлнэ.					Ерөнхий боловсролын 25 сургууль дээр 2022 оны 05 дугаар сараас 11 дүгээр явуулж 9206 хүүхэд, 16500 эцэг эхчүүд, хамтарсан багийн 203 гишүүн, сургууль, цэцэрлэгийн 405 багш ажилчдыг хамрууллаа. Эрсдэлийн программд 2022 онд 154 хүүхэд бүртгэгдсэн. Бүтэн өнчин 13, үрчлэгдсэн-10, хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороогоор үйлчлүүлсэн 9, хөгжлийн бэрхшээлтэй-21, кейс үйлчилгээнд хамрагдсан-101 хүүхэд байна. Эцэг эх, асран хамгаалагч нь хүүхдийн эрхийг зөрчсөн хүүхдээ асран хамгаалах, тэжээн тэтгэх үүргээ үл биелүүлсэн гэх 23 гомдол мэдээлэл хүлээн авч сумын хамтарсан багт шилжүүлж, тохиолдол бүрт нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж 39 хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийг зогсоох дүгнэлтийг ХХҮГ-т хүргүүлж шийдвэрлэсэн. Гэр бүл цуцлалтад хүүхдийн асран хамгаалагч тогтооход шүүгчийн захирамжийн дагуу 3 гэр бүлийн асуудал дээр шинжээчээр ажиллаж дүгнэлтийг шүүхэд хүргүүлсэн. Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газраас сумдын хамтарсан багтай хамтран үрчлэгдсэн 16 хүүхдийн гэр бүлд нөхцөл байдлын үнэлгээ хийхэд эрх нь зөрчигдсөн хүүхэд байхгүй халамжийн болон хөгжлийн үйлчилгээнд 4 хүүхдийг холбон зуучилсан. Урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 24 арга хэмжээнд 9206 хүүхэд, нөхөн сэргээх, хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээнд 133 хүүхэд хамрагдсан. Явуулын үйлчилгээний хүрээнд 15 өрхөд хүнсний багц, 75 хүүхдэд дархлаажуулалтын багц, 30 хүүхдэд хичээлийн хэрэгсэл, 52 хүүхдэд өвлийн хувцасны дэмжлэг үзүүлсэн. Аймгийн засаг даргын нэрэмжит “Гэрэлт-Ирээдүй” тэтгэлэгт 2022 онд шинээр хамрагдах бүтэн өнчин хүүхдийн судалгааг	

							сумдаас авч 11 хүүхдийг хамруулан нийт 45 бүтэн өнчин хүүхэд тус тэтгэлэгт хамрагдсан.	
253	1. АЗДҮАХ-ийн 4.4.1	1. “Бүс ба Зам” санаачилгын хүрээнд Хятад-Монгол-Оросын эдийн засаг, дэд бүтэц, шинжлэх ухаан, нийгэм, соёлын хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	12	-	Бүс нутгийн хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.		Ховд аймгийн Их нууруудын хотгорын жижиг нууруудын биологийн (бичил биетэн) нөөцийг судлах судалгааны ажлыг 2022 оны 07 дугаар сарын 21-ээс 30-нд Ховд их сургуулийн эрдэм шинжилгээ, судалгааны багш нар ОХУ-ын Алтай их сургуулийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнтэй хамтран зохион байгууллаа. Мөн 2022 оны 7 дугаар сарын 21-ний өдөр Ховд аймаг Ба БНХАУ-ын Цонж Хуй өөртөө Засах аймагтай Байтаг-Улиастай боомтыг нээх тухай цахим хурал хийж, Байтаг-Улиастай боомтын үйл ажиллагааг эхлүүлэхэд тулгарч буй хүндрэл бэрхшээл, одоогийн нөхцөл байдлын талаар хэлэлцэв. Байтаг боомт нь улирлын чанартай, жилдээ 45 хоног нээлттэй ажилладаг, сүүлийн жилүүдэд үүсээд буй Ковид-19 цар тахлын үед ажиллаагүй тул Байтаг боомтод одоогоор тог цахилгаан, ус, цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх тоног төхөөрөмж, ажиллаж хөнцөл боломж хомс талаар хоёр тал ярилцаж, Байтаг-Улиастай боомтыг байнгын ажиллагаатай болгох, Байтаг боомтоос Булган сум хүртэлх 120 км хатуу хучилттай авто зам барих талаар зөвшилцөж, тус тусын дээд шатны байгууллагад уламжлахаар боллоо. Аймгийн Засаг дарга Э.Болормаа БНХАУ-ын Алтай аймгийн Засаг дарга Жейнс Хаддист боомтын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, 2 аймгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх талаар цахим хурал хийх санал хүргүүлж, 2022 оны 11 дүгээр сарын 08-ны өдөр БНХАУ-ын Алтай аймагтай Булган-Такешикен боомтыг хилийн 126-127 дугаар тэмдэгтэд өргөжүүлэн шилжүүлэх, хоёр аймгийн найрамдалт харилцаа, хамтын	100%

							ажиллагаа цаашид улам хөгжүүлэх талаар хамтарсан цахим уулзалт зохион байгуулав. Уулзалтаар одоогийн ажиллаж байгаа хуучин боомтыг зорчигч тээврийн гарц хэвээр нь ажиллуулж, хилийн 126-127 дугаар тэмдэгтэд Булган-Такешикен боомтын нүүрс тээврийн шинэ гарц нээх тухай нэгдсэн ойлголтод хүрлээ.	
254	2. АЗДҮАХ-ийн 4.4.1	1. Бүс ба Зам" санаачилгын хүрээнд Хятад-Монгол-Оросын эдийн засаг, дэд бүтэц, шинжлэх ухаан, нийгэм, соёлын хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	12	-	Бүс нутгийн хамтын ажиллагаа сайжирсан байна.		Ховд аймгийн Их нууруудын хотгорын жижиг нууруудын биологийн (бичил биетэн) нөөцийг судлах судалгааны ажлыг 2022 оны 07 дугаар сарын 21-ээс 30-нд Ховд их сургуулийн эрдэм шинжилгээ, судалгааны багш нар ОХУ-ын Алтай их сургуулийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнтэй хамтран зохион байгууллаа. Мөн 2022 оны 7 дугаар сарын 21-ний өдөр Ховд аймаг Ба БНХАУ-ын Цонж Хуй өөртөө Засах аймагтай Байтаг-Улиастай боомтыг нээх тухай цахим хурал хийж, Байтаг-Улиастай боомтын үйл ажиллагааг эхлүүлэхэд тулгарч буй хүндрэл бэрхшээл, одоогийн нөхцөл байдлын талаар хэлэлцэв. Байтаг боомт нь улирлын чанартай, жилдээ 45 хоног нээлттэй ажилладаг, сүүлийн жилүүдэд үүсээд буй Ковид-19 цар тахлын үед ажиллаагүй тул Байтаг боомтод одоогоор тог цахилгаан, ус, цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх тоног төхөөрөмж, ажиллаж хөнцөл боломж хомс талаар хоёр тал ярилцаж, Байтаг-Улиастай боомтыг байнгын ажиллагаатай болгох, Байтаг боомтоос Булган сум хүртэлх 120 км хатуу хучилттай авто зам барих талаар зөвшилцөж, тус тусын дээд шатны байгууллагад уламжлахаар боллоо. Аймгийн Засаг дарга Э.Болормаа БНХАУ-ын Алтай аймгийн Засаг дарга Жейнс Хаддист боомтын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, 2 аймгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх талаар	100%

							цахим хурал хийх санал хүргүүлж, 2022 оны 11 дүгээр сарын 08-ны өдөр БНХАУ-ын Алтай аймагтай Булган-Такешикен боомтыг хилийн 126-127 дугаар тэмдэгтэд өргөжүүлэн шилжүүлэх, хоёр аймгийн найрамдалт харилцаа, хамтын ажиллагааг цаашид улам хөгжүүлэх талаар хамтарсан цахим уулзалт зохион байгуулав. Уулзалтаар одоогийн ажиллаж байгаа хуучин боомтыг зорчигч тээврийн гарц хэвээр нь ажиллуулж, хилийн 126-127 дугаар тэмдэгтэд Булган-Такешикен боомтын нүүрс тээврийн шинэ гарц нээх тухай нэгдсэн ойлголтод хүрлээ.	
255	3. АЗДҮАХ-ийн 4.4.2	1. Гуравдагч орнуудын ах дүүгийн хамтын ажиллагаатай хот, мужуудтай уламжлалт хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлнэ.	12	-	АНУ, Герман, Солонгос, Япон зэрэг гуравдагч орнуудын муж, хотуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.		АНУ-ын Калифорни мужийн Боррего спрингс хотын дарга Жим болон Анна Верменс тэргүүтэй төлөөлөл Ховд аймагт айлчилж, аймгийн Засаг дарга Б. Дүгэржав болон албаны төлөөлөлтэй уулзав. Уулзалтаар 2019 онд Ховд аймаг, Боррего спрингс хотын хооронд байгуулсан “Эгч дүү” найрамдалт харилцааны санамж бичигт тусгасан боловсрол, соёл урлаг, бизнес худалдааны чиглэлд хамтын ажиллагаагаа бэхжүүлэх, цаашид хэрхэн хамтран ажиллах тухай санал солилцлоо. Энэ үеэр АНУ-ын Калифорни мужийн Боррего спрингс хотын зөвлөлөөс 2022 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдрийг Монгол Улсын Ховд аймаг, АНУ-ын Боррего спрингс хот хооронд найрамдалт харилцаа тогтоосон өдөр болгон тунхагласан ба жил бүр уламжлал болгон тэмдэглэх тунхаг бичгээ аймгийн Засаг дарга Б.Дүгэржавт гардуулан өгөв. Мөн Жим тэргүүлэгчтэй албаны төлөөлөл айлчлалын хугацаанд аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, “Шинэ Ховд” төслийн хүрээнд хэрэгжүүлж буй төсөл хөтөлбөрүүдтэй танилцаж, цаашид хэрхэн хамтран ажиллах,	100%

							талаар санал хүсэлтээ солилцлоо. Тус хуралд ОХУ-ын Алтайн Бүгд Найрамдах Улсын тэргүүн Хорохордин Олег Леонидович, ОХУ-ын Алтайн хязгаарын Засаг дарга Виктор Петрович Томенко, Казахстаны Дорнод Казахстан мужийн захирагч ноён Даниал Ахметов, МУ-ын Ховд аймгийн Засаг дарга, хадагтай Э.Болормаа, Баян-Өлгий аймгийн Засаг дарга, ноён Д.Бауыржан, “Алтай-Бидний нийтийн гэр” Олон улсын зохицуулах зөвлөлийн ерөнхий нарийн бичгийн дарга Ларин Борис Владимирович болон БНХАУ-ын ШУӨЗО-ны удирдлагууд оролцож үг хэлж, 11 гадаад дотоодын аж ахуй нэгжүүд гэрээ байгуулж, санамж бичигт гарын үсэг зурав. Америкийн консулын дэд дарга Антони Мотиси, хэлтсийн дэд дарга Б. Уянга нар Ховд аймагт ажиллах үеэр аймгийн Засаг дарга Б. Дүгэржавтай уулзаж, хамтын ажиллагааг хэрхэн бэхжүүлэх, оюутны виз болон энгийн визний талаарх мэдээлэл солилцлоо.	
256	4. АЗДҮАХ-ийн 4.4.3	1. Хөрш орнуудын уламжлалт харилцаатай хот, мужуудтай харилцаа хамтын ажиллагаагаа улам хөгжүүлж, Алтай бидний нийтийн гэр олон улсын байгууллагын үйл ажиллагаанд	12	-	Алтай бидний нийтийн гэр” ОУ-ын зохицуулах зөвлөлийн үйл ажиллагаанд оновчтой оролцож, бүс нутгийн аялал жуулчлал, хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ		БНХАУ-ын ШУӨЗО-ны Ардын Засгийн газраас 2022 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдөр зохион байгуулсан “Хятад-Евроазийн орнуудын экспо-2022” 4 улсын 6 мужийн хамтарсан бүс нутгийн хамтын ажиллагааны форумын хүрээнд зохион байгуулсан “Торгоны замын эдийн засгийн бүс дагуух Алтайн нурууны бүс нутгийн эдийн засгийн хамтын ажиллагааны олон улсын онлайн форум”-д аймгийн Засаг дарга Э.Болормаа цахимаар оролцож, мэндчилгээ дэвшүүлэв. “Алтай бидний нийтийн гэр” ОУЗЗ-ийн 16 дугаар хуралдааны шийдвэрийн дагуу “ИХ Алтай буюу Great Altai” олон улсын аялал жуулчлал, спортын их наадмыг 2023 онд Монголын тал зохион байгуулах шийдвэр гарсан. Энэхүү шийдвэрийн	100%

		идэвхтэй оролцоно.					дагуу Ховд, Баян-Өлгий аймаг хамтран 2023 онд уг наадмыг зохион байгуулахаар төлөвлөж, ОХУ-ын Алтай бидний нийтийн гэр” ОУЗЗ-ийн судалгааны ажлын хэсэг 2022 оны 6 дугаар сард Ховд аймагт ажиллаж, спортын наадам зохион байгуулах газар зүйн байршлын талаар судалгаа хийлээ. "Алтай бидний нийтийн гэр" олон улсын зохицуулах зөвлөлийн хүрээнд байгуулсан "Бүс нутгийн эдийн засгийн форум"-ын ээлжит хуралдааныг онлайн хэлбэрээр зохион байгуулах ба Ховд аймгаас "Шинэ-Ховд" үйлдвэр технологийн паркийн хүрээнд хэрэгжүүлэх төслүүдийн талаар танилцуулга хийхээр төлөвлөн ажиллаж байна.	
257	5. АЗДҮАХ-ийн 4.4.4	1. НҮБ, Олон улс, төсөл, хөтөбөрүүдийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг сайжруулж, орон нутагт оруулах хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	12	-	Олон Улсын төсөл хөтөлбөрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдаа холбоо, хөрөнгө оруулалтын үр нөлөө дээшилсэн байна.		АНУ-ын консулын дэд дарга Антони Мотиси, хэлтсийн дэд дарга Б. Уянга нар Ховд аймагт ажиллаж, аймгийн Засаг дарга Б. Дүгэржав, холбогдох албаны хүмүүстэй тай уулзаж, хамтын ажиллагааг хэрхэн бэхжүүлэх, оюутны виз болон энгийн визний талаарх мэдээлэл солилцлов. Мөн аливаа байгалийн гамшигт үзэгдлийн үеэр гадны иргэдэд үзүүлэх тусламж, нөөц бололцооны талаар ярилцаж, Онцгой байдлын газар, Цагдаагийн газар болон Эрүүл мэндийн газрын төлөөлөгчидтэй уулзал хийв. НҮБ-ын Хүн амын сангийн тэргүүн Др Халид, хөтөлбөрийн мэргэжилтнүүд Ховд аймагт ажилласан ажлын тайлангаа хэлэлцэж, цаашид анхаарах асуудал, хамтран ажиллах нөхцөл боломжийн талаар ярилцаж, санал солилцлоо.Швецарийн хөгжлийн агентлагийн хамтын ажиллагааны дарга Стефани Бурри, Хөтөлбөрийн ахлах зохицуулагч Л. Золзаяа нар ажиллаж, Хөдөө аж ахуй, эрүүл мэнд, боловсролын чиглэлээр олон төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлсэн хөтөлбөрүүдийн үр	100%

							дүнгийн талаар ЗДТГ-ын дарга Д. Энхболд болон албаны төлөөлөлтэй уулзаж, хэрэгжиж дууссан төслүүдийн үр дүн, ач холбогдлын талаар санал солилцлов. НҮБ-ын шадар суурин төлөөлөгч Аяако Кайно тэргүүтэй ажлын хэсэг Ховд аймагт ажиллаж, хүүхдэд үзүүлж буй боловсрол, эрүүл мэнд, хоол тэжээл, хүүхэд хамгаалал зэрэг нийгмийн суурь үйлчилгээний хүртээмж, хүүхдийн эрхийн хэрэгжилтэд тулгарч буй бэрхшээл, цаашдын хамтын ажиллагааны чиглэлийн талаар мэдээлэл солилцов.	
258	6. АЗДҮАХ-ийн 4.4.5	1. Олон улсын Ардын язгуур урлагийн Анхдугаар наадмыг Гадаад харилцааны болон Соёлын яам, Олон улсын байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.	12	-	Бэлтгэл ажлаа хангана.		Ардын язгуур урлагийн Анхдугаар наадмыг зохион байгуулах бэлтгэл ажлын хүрээнд аймгийн Өвлөн уламжлагчдын анхдугаар зөвлөлдөх уулзалтыг 2022 оны 03 сарын 14-15-ны өдрүүдэд зохион байгуулж уулзалтанд 17 сумын 85 өвлөн уламжлагчид оролцон уг үйл ажиллагааны хүрээнд баярын хурал, илтгэл, хэлэлцүүлэг, хүндэтгэлийн тоглолтыг зохион байгуулж, аймгийн Засаг даргын өргөмжлөлөөр 17, аймгийн 90 жилийн ойн медиалаар 80 өв тээгчийг шагналаа. -“Ардын язгуур урлагийг өвлөн уламжилцгаая” уриан дор 2022 оны 04 сарын 01-нээс 07 сарын 01-н хүртэл морин хуур, бий биелгээ, хөөмий, уран нугаралт, уртын дуу 5 чиглэлээр 16 сум болон аймгийн төвийн 350 гаруй насанд хүрэгчид, 850 гаруй хүүхдэд ХДТ, Соёлын төв, Хүүхдийн ордны мэргэжлийн багш нар сургалт зохион байгууллаа. -Булган, Дарви, Зэрэг, Мянгад, Чандмань сумууд хуучир, ёочин, ятга, морин хуур, их хуур, бөмбөр, шанз, уртын дуу, бүжгийн зэрэг дугуйлангуудыг хичээллүүлж 160 гаруй хүүхэд, багачууд суралцаж байна. -Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Соёл урлагийн газраас санаачлан Соёлын өвийн	100%

							үндэсний төв, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, Соёл урлагийн газартай хамтран Соёлын биет бус өвлөн уламжлагчдын бүсчилсэн судалгааг 2022 оны 10 сарын 10-наас 2023 оны 10 сарын 15-ны өдөр хүртэл зохион байгуулах бөгөөд судалгааны эхний хэсгийг 2022 оны 10 сарын 15-наас 11 сарын 15-ны хооронд цахимаар асуулгын 2 маягтаар зохион байгуулж байна. Ховд аймгийн хувьд 924 өвлөн уламжлагч судалгаанд хамрагдахаас 875 өвлөн уламжлагч судалгааны эхний хэсэгт 100 хувь хамрагдаж дууслаа.	
259	1. АЗДҮАХ-ийн 4.5.1	1. Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх арга хэмжээг холбогдох байгууллага, сумуудтай хамтран зохион байгуулж, аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулиудад “Монгол цэрэг-Дэлхийн цэрэг” дайчин алдрын булан байгуулна.	12	-	Ерөнхий боловсролын 6 сургуульд дайчин алдрын булан хийгдсэн байна		“Хүүхэд залуучуудад эх-оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилтийг хангах үүднээс дараах арга хэмжээг зохион байгуулсан. Үүнд: Монгол Цэргийн нэгдсэн холбоо, Отгонтэнгэр их сургуультай хамтран 12 дугаар ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулсан эсээ бичлэгийн уралдааны удирдамжийг аймгийн БШУГ-тай хамтран цахимаар зохион байгуулж уралдаанд ирүүлсэн 5 сурагчийн бүтээлийг Монгол Цэргийн нэгдсэн холбоонд хүргүүлж ажилласан. Монгол цэргийн өдөр, Зэвсэгт хүчний 101 жилийн ойг тохиолдуулан аймгийн ЕБС-ийн 10-12 дугаар ангийн сурагчдын дунд “Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний талаарх миний мэдлэг” эсээ бичлэгийн уралдааныг аймгийн БШУГ-тай хамтран зохион байгуулж явуулсан. Уралдаанд нийт 49 эсээ ирсэнээс тэргүүн байранд Ховд аймгийн Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын Прогресс сургуулийн 10а ангийн сурагч Х.Үүрцайх, дэд байранд Ховд аймгийн Мянгад сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 11а ангийн сурагч Х.Төрмөнх, гутгаар байранд Ховд аймгийн Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын	100%

							6 дугаар сургуулийн 12а ангийн сурагч Б.Мөрөн нар тус тус шалгарч шагнагдсан. Монгол Улсын Зэвсэгт хүчин энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцож эхэлсэний 20 жилийн ойн хүрээнд Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийн нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг зохион байгуулж аймгийн төв талбайд цэргийн зэвсэг, техникийн үзэсгэлэн гаргаж Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийн алба хаагчдын урлагийн тоглолт болон Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн нэрэмжит марш тактик, тусгай бэлтгэлийн тэмцээний хүрэл медаль, Зэвсэгт хүчний марш тактик тусгай бэлтгэлийн тэмцээний мөнгөн медаль хүртсэн хугацаат цэргийн алба хаагчдын гардан тулааны үзүүлэх тоглолтыг ард иргэдэд үзүүлж сонирхуулан батлан хамгаалах салбар, Зэвсэгт хүчний үйл ажиллагааг сурталчилж ажилласан. Монгол цэрэг-дэлхийн цэрэг дайчин алдарын танхимыг 2021 оны цэргийн дүйцүүлэх албаны мөнгөн төлбөрийн орлогын орон нутагт үлдэх хэсгээс Хөгжил политехник коллеж дээр энхий танхимыг байгуулсан дараагийн сургуулийг сонгох ажил хийгдэж байна.	
260	2. АЗДҮАХ-ийн 4.5.2	1. Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэндийг хамгаалах, эрүүлжүүлэх, боловсролын түвшинг дээшлүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	5	-	41		Аймгийн ИТХ-аар батлуулсан “Эрүүл-эр хүн” дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2021 оны II ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлагаар эрүүл мэндээр цэргийн жинхэнэ албанд тэнцээгүй иргэдийн нэрийн жагсаалтыг гаргаж аймгийн Эрүүл мэндийн газар болон сумдын Засаг дарга нарт хүргүүлж иргэдийг эрүүлжүүлсэн байх үүрэг чиглэл хүргүүлсэн. Цэргийн төв эмнэлэгтэй хамтран цэргийн жинхэнэ албанд эрүүл мэндээр тэнцэхгүй иргэдийг үзлэгт хамруулж дүгнэлт гаргуулах талаар анхааран ажиллаж байна. 2021	100%

							оны ээлжит цэрэг татлагад хамрагдсан нийт цэргийн насны залуучуудын назлогийн судалгаанд үнэлгээ дүгнэлт хийж Ховд аймгийн бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв болон сумдын Эрүүл мэндийн төвүүдтэй хамтран ажиллаж 2022 онд 15 иргэнийг эрүүлжүүлсэн байна. 2022 оны I, II ээлжийн цэрэг татлагаар аймгийн 17 суманд цэрэг татлагын товчоо ажиллахдаа цэрэг татлагын эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан нийт иргэнээс Ховд аймаг дахь Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн нарийн мэргэжлийн эмч нар “Хугацаат цэргийн албанд татагдсан болон гэрээгээр цэргийн жинхэнэ алба хаах хүсэлт гаргасан иргэнийг эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлж, дүгнэлт гаргах” журмын дагуу эрүүл мэндийн үзлэг явуулсан ба нийт хамрагдсан иргэдийн 31.4 хувь нь эрүүл мэндээр тэнцээгүй. Эрүүл мэндээр тэнцээгүй нийт иргэнээс I болон II ээлжийн татлагаар дотрын өвчнөөр 36/26,1 хувь, мэс засал гэмтлийн өвчнөөр 32,7/30,1 хувь, чих хамар хоолойн өвчнөөр 9,8/9,5 хувь, нүдний өвчнөөр 6,5/3,5 хувь, сэтгэцийн өвчнөөр 1,6/8,3 хувь, мэдрэлийн өвчнөөр 3,2/8,3 хувь, арьс өнгөний өвчнөөр 4,9 хувь, сүрьеэгийн өвчнөөр 4,9/2,3 хувь нь цэргийн жинхэнэ албанд тэнцээгүй байгаа нь цэргийн насны залуучуудын өвчлөл буурч байгааг харуулж байна. 2022 оны ээлжит цэрэг татлагад орж цэргийн жинхэнэ албанд тэнцсэн залуучуудын боловсролын түвшин өмнөх оныхоос дээшилж байгааг харуулж байна.	
261	3. АЗДҮАХ-ийн 4.5.2	1. Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэндийг хамгаалах,	12		22.:		Аймгийн ИТХ-аар батлуулсан “Эрүүл-эр хүн” дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж байна. 2021 оны II ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлагаар эрүүл мэндээр цэргийн	90%

		эрүүлжүүлэх, боловсролын түвшинг дээшлүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.					жинхэнэ албанд тэнцээгүй иргэдийн нэрийн жагсаалтыг гаргаж аймгийн Эрүүл мэндийн газар болон сумдын Засаг дарга нарт хүргүүлж иргэдийг эрүүлжүүлсэн байх үүрэг чиглэл хүргүүлсэн. Цэргийн төв эмнэлэгтэй хамтран цэргийн жинхэнэ албанд эрүүл мэндээр тэнцэхгүй иргэдийг үзлэгт хамруулж дүгнэлт гаргуулах талаар анхааран ажиллаж байна. 2021 оны ээлжит цэрэг татлагад хамрагдсан нийт цэргийн насны залуучуудын назлогийн судалгаанд үнэлгээ дүгнэлт хийж Ховд аймгийн бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв болон сумдын Эрүүл мэндийн төвүүдтэй хамтран ажиллаж 2022 онд 15 иргэнийг эрүүлжүүлсэн байна. 2022 оны I, II ээлжийн цэрэг татлагаар аймгийн 17 суманд цэрэг татлагын товчоо ажиллахдаа цэрэг татлагын эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан нийт иргэнээс Ховд аймаг дахь Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн нарийн мэргэжлийн эмч нар “Хугацаат цэргийн албанд татагдсан болон гэрээгээр цэргийн жинхэнэ алба хаах хүсэлт гаргасан иргэнийг эрүүл мэндийн байдлыг тодорхойлж, дүгнэлт гаргах” журмын дагуу эрүүл мэндийн үзлэг явуулсан ба нийт хамрагдсан иргэдийн 31.4 хувь нь эрүүл мэндээр тэнцээгүй. Эрүүл мэндээр тэнцээгүй нийт иргэнээс I болон II ээлжийн татлагаар дотрын өвчнөөр 36/26,1 хувь, мэс засал гэмтлийн өвчнөөр 32,7/30,1 хувь, чих хамар хоолойн өвчнөөр 9,8/9,5 хувь, нүдний өвчнөөр 6,5/3,5 хувь, сэтгэцийн өвчнөөр 1,6/8,3 хувь, мэдрэлийн өвчнөөр 3,2/8,3 хувь, арьс өнгөний өвчнөөр 4,9 хувь, сүрьеэгийн өвчнөөр 4,9/2,3 хувь нь цэргийн жинхэнэ албанд тэнцээгүй байгаа нь цэргийн насны залуучуудын өвчлөл буурч байгааг харуулж байна. 2022 оны ээлжит	

								цэрэг татлагад орж цэргийн жинхэнэ албанд тэнцсэн залуучуудын боловсролын түвшин өмнөх оныхоос дээшилж байгааг харуулж байна.	
262	4. АЗДҮАХ-ийн 4.5.3	1. Цэрэг спортын “Дөл” цогцолбор тэмцээнийг аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулиудын ахлах ангийн сурагчдын дунд жил бүр зохион байгуулна.	12	-	29.1			Батлан хамгаалах сайдын нэрэмжит Улсын аварга шалгаруулах цэрэг-спортын “Дөл” цогцолбор тэмцээнд оролцох баг тамирчдыг сонгон шалгаруулах үүднээс Батлан хамгаалахын сайдын 2022 оны А/50 дугаар тушаалын дагуу аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг 2 үе шаттайгаар аймгийн нийт сургуулиудыг хамруулан зохион байгуулсан. Нэгдүгээр шатны сонгон шалгаруулалтыг сумдын сургуулийн 10, 11 дүгээр ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулагдсан. Сумдаас шалгарсан баг тамирчдыг аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд бэлтгэж оролцуулах тухай сургуулийн удирдлагууд мэдэгж хоёрдугаар шатны шалгаруулалтыг 05 дугаар сарын 30-31-ний хооронд явуулсан. Тэмцээнийг жагсаалын үзүүлэх тоглолт, гардан тулааны үзүүлэх тоглолт, тасгийн захирагчийн тэмцээн, асуулт хариулт, эсээ бичлэг, гэрийн даалгавар, 6 километрийн марш гэсэн төрлүүдээр Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийг түшиглэн зохион байгуулсан. Аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд 13 сургуулийн 160 гаруй сурагчид оролцож хурд хүч, авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөнөөс тэргүүн байрт Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 6 дугаар сургуулийн сурагч Н.Энхбаяр захирагчтай тасаг, дэд байрт Үенч сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн О.Тэмүүжин захирагтай тасаг, гутгаар байрт Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн М.Нямлхагва захирагчтай тасгууд шалгарсан. Тэмцээнийг зохион байгуулахад аймгийн ЗДТГ, ЗДТГ-ын	100%

							Цэргийн штаб, Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, Соёл, урлагын газар, Биеийн тамир спортын газар, Хөгжимт драмын театр хамтран оролцсон. Батлан хамгаалахын сайдын нэрэмжит Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 2022 оны 08 дугаар сарын 20-27-ны өдрүүдэд Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан ба аймгийн аваргаар шалгарсан баг тамирчид 07 дугаар сарын 25-ны өдрөөс 08 дугаар сарын 18-ны хооронд Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Жаргалант сумын 12 жилийн VI сургуулийн материаллаг баазыг түшиглэн бэлтгэл сургуулилтаа хангаж амжилттай оролцсон.	
263		1. Цэрэг спортын “Дөл” цогцолбор тэмцээнийг аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулиудын ахлах ангийн сурагчдын дунд жил бүр зохион байгуулна.	12	-	29.1		Батлан хамгаалах сайдын нэрэмжит Улсын аварга шалгаруулах цэрэг-спортын “Дөл” цогцолбор тэмцээнд оролцох баг тамирчдыг сонгон шалгаруулах үүднээс Батлан хамгаалахын сайдын 2022 оны А/50 дугаар тушаалын дагуу аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг 2 үе шаттайгаар аймгийн нийт сургуулиудыг хамруулан зохион байгуулсан. Нэгдүгээр шатны сонгон шалгаруулалтыг сумдын сургуулийн 10, 11 дүгээр ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулагдсан. Сумдаас шалгарсан баг тамирчдыг аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд бэлтгэж оролцуулах тухай сургуулийн удирдлагууд мэдэгж хоёрдугаар шатны шалгаруулалтыг 05 дугаар сарын 30-31-ний хооронд явуулсан. Тэмцээнийг жагсаалын үзүүлэх тоглолт, гардан тулааны үзүүлэх тоглолт, тасгийн захирагчийн тэмцээн, асуулт хариулт, эсээ бичлэг, гэрийн даалгавар, 6 километрийн марш гэсэн төрлүүдээр Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийг түшиглэн зохион байгуулсан.	100%

							Аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд 13 сургуулийн 160 гаруй сурагчид оролцож хурд хүч, авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөнөөс тэргүүн байрт Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 6 дугаар сургуулийн сурагч Н.Энхбаяр захирагчтай тасаг, дэд байрт Үенч сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн О.Тэмүүжин захирагтай тасаг, гутгаар байрт Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн М.Нямлхагва захирагчтай тасгууд шалгарсан. Тэмцээнийг зохион байгуулахад аймгийн ЗДТГ, ЗДТГ-ын Цэргийн штаб, Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, Соёл, урлагын газар, Биеийн тамир спортын газар, Хөгжимт драмын театр хамтран оролцсон. Батлан хамгаалахын сайдын нэрэмжит Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 2022 оны 08 дугаар сарын 20-27-ны өдрүүдэд Улаанбаатар хотод зохион байгуулагдсан ба аймгийн аваргаар шалгарсан баг тамирчид 07 дугаар сарын 25-ны өдрөөс 08 дугаар сарын 18-ны хооронд Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Жаргалант сумын 12 жилийн VI сургуулийн материаллаг баазыг түшиглэн бэлтгэл сургуулилтаа хангаж амжилттай оролцсон.	
264	5. АЗДҮАХ-ийн 4.5.5	1. Улсын болон цэргийн дайчилгааны даалгавраар тогтоосон материал, эд хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлж, бэлэн байдлыг хангах,	12	-	Тайлант хугацаанд өргөн хэрэглээний болон шаардлагатай эд материалын үнийн өсөлтөөр		Аймгийн “Цэргийн штабыг байлдааны бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлэх төлөвлөгөө”, “Зэвсэгт хүчний анги, салбарыг бие бүрэлдэхүүн, техникээр нөхөн хангах төлөвлөгөө”, “Орон нутгийн цэргийг байгуулах, бэлтгэлийг хангах төлөвлөгөө”-г тус тус заврын дагуу боловсруулж ЗХЖШ-ын холбогдох албан тушаалнуудаар хянуулан 2021 онд батлуулсан. Сумдад тогтоосон дайчилгааны даалгаврын дагуу сумдаас оногдуулан бүртгэгдсэн цэргийн бэлтгэл	100%

		сургалтын материаллаг баазыг бэхжүүлэх, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.					үүрэгтэн, техникийн тодотголыг 2022 оны 05, 10 дугаар саруудад Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Зэвсэгт хүчний 325 дугаар ангийн 305 дугаар салбартай оногдуулан бүртгэгдсэн цэргийн бэлтгэл үүрэгтэн, авто техникийг тодотгосон. Батлан хамгаалах яамнаас Улсын дайчилгааны нэгдсэн төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулахтай холбогдуулан аймгийн Улсын дайчилгаа хариуцсан албан тушаалтан төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудаас холбогдох судалгаа авсан бөгөөд Улсын дайчилгаа хариуцсан мэргэжилтэн тогтоосон хугацаанд тайланг БХЯ-нд хүргүүлсэн.	
265	6. АЗДҮАХ-ийн 4.5.6	1. Зэвсэгт хүчний 123 дугаар анги, Хилийн 0130 дугаар ангийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, ажиллах нөхцөл орчинг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	12	-	Тайлант хугацаанд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоон үзүүлэлт	8,459,700	2022 онд хил хамгаалахад туслах зөвлөлийн хүрээнд орон нутгийн төсвөөс хилийн зөрчил үүсч болзошгүй газрын хамгаалалтын тор сайжруулах ажилд Булган сумтай хамтран 80 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.Зэвсэгт хүчний марш тактик тусгай бэлтгэлийн аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийн баг тамирчдад эд материалын дэмжлэг үзүүлж тэмцээнд уралдаанд нь амжилт хүссэн. Мөн Монгол Улс, Оросын Холбооны Улсын хамтарсан “Сэлэнгэ-2022” хээрийн сургуулийн бэлтгэл ажлын хүрээнд амрах байр, зөөврийн халуун ус, угаалгын газар, эко бие засах газар зэргийг 49000000 төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс шийдвэрлэж ажилласан. Зэвсэгт хүчний 123 дугаар ангийн 100 жилийн ой 2022 онд тохиож байгаа тул ой тэмдэглэх ажлын хүрээнд аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/515 дугаар захирамжаар ангийн үүрэг гүйцэтгэх чадварыг нэмэгдүүлэх үүднээс 2949900 төгрөгийн мотоциклийг аймгийн Засаг даргын нөөц	100%

							хөрөнгөөс, 2022 оны А/516 дугаар захирамжаар сургалтын материаллаг баазыг бэхжүүлэх, бие бүрэлдэхүүний ажиллаж амьдрах ая тухтай орчныг хангах үүднээс 2519800 төгрөгийн зөөврийн компьютер, TCL зурагт зэргийн цэргийн дүйцүүлэх албын мөнгөн төлбөрийн орлогоос тус тус гарган дэмжлэг үзүүлж ажилласан.	
5. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО								
266	1. АЗДҮАХ-ийн 5.1.1	298. “Ховд аймгийн Ногоон хөгжлийн /2016-2026 он/ хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлнэ.	12 сар	-	Хөтөлбөрт тусгагдсан зорилго, зорилтуудын хэрэгжилтийг 60 хувьд хүргэсэн байна.		2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 17 заалт хяналтанд авч хэрэгжүүлэхэд 14 заалт 100 хувьтай, 2 заалт 70 хувьтай, 1 заалт 30 хувьтай ногоон хөгжлийн хөтөлбөр 91,8 хувьтай хэрэгжсэн байна.	90%
267	2. АЗДҮАХ-ийн 5.1.2	299. Буянт голын зуслангийн айлуудад “Хоггүй цэвэрхэн Ховд” аяныг зохион байгуулж, ус, хөрсний бохирдолоос сэргийлнэ.	12 сар	-	“Хоггүй цэвэрхэн Ховд” аяныг Буянт голын зуслангийн бүсэд зохион байгуулж ус, хөрсний бохирдолыг бууруулсан байна.	50 000 000	Ховд аймгийн Засаг даргын А/592 дугаар захирамж гаргуулан аймгийн хэмжээнд “Хоггүй Ховд” бүх нийтийн их цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулж нийт 5,407 тонн орчим хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн отволдох болон ландфиллын аргаар булж устгаад байна. Ховд аймгийн хэмжээнд 2022 онд ерөнхий боловсролын сургууль, дотуур байр, цэцэрлэгүүд нийт зориулалтын бус 42 нүхэн жорлон ашиглаж байгаа судалгаа байна. 2022 онд “Шинэ Ховд Жаргалант” ТҮК ОНӨААТГазар нь Буянт голын зуслангийн айл өрхүүдэд 11 ширхэг эко соруулдаг жорлон болон зөөврийн татан зайлуулдаг 16 ширхэг функер байршуулж хөрсний бохирдлоос сэргийлэн ажилласан. Буянт голын зуслангийн айл өрхүүдэд зориулалтын бус 90 гаруйн нүхэн жорлонг ашиглаж байна. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022	100%

							оны 09 дүгээр сарын 10-ний өдрийн 11 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх зорилгоор буянт голын зуслангийн 30 гаруйн жорлонг татан буулгана. 2022 онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 10 ширхэг сайжруулсан эко жорлонгийн төслийн Шим ус орон нутгийн өмчийн үйлдвэрийн газрын гэрээгээр хийж гүйцэтгэж байна. Сайжруулсан эко жорлонгийн нийт өртөг 50 сая төгрөг.	
268	3. АЗДҮАХ-ийн 5.1.3	300. Жилд 30-аас доошгүй гектар талбайд ойжуулалтын ажлыг хийнэ.	12 сар	-	Үндэсний мод тарих өдөр болон ойн зурвасын дагуу ойжуулалтын ажлыг хийсэн байна.	446,108,700 төгрөгийг зарцуулла.	Аймгийн хэмжээнд хавар, намрын мод тарилтаар 292 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 8819 иргэн, 175 ширхэг мод, бут сөөг тариалсан. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2022 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/166 дугаар тушаалаар ойн хөтөлбөрийн хүрээнд Ховд аймгийн Чандмань суманд 10 га, Мөст суманд 10 га, нийт 20 га талбайд хамгаалалтын ойн зурвас байгуулагдаж аймгийн Засаг даргын захирамжаар ажлын хэсэг хүлээн авлаа.	100%
269	4. АЗДҮАХ-ийн 5.1.4	301. Орон сууц, нийтийн эзэмшлийн гудамж, талбай, зам дагуу хийгдэх ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлж, арчилгааг сайжруулна.	12 сар	-	Нийтийн эзэмшлийн гудамж, зам талбайн ногоон байгууламжийн хэмжээг 1,9 га-д хүргэсэн байна.	20 000 000	2022 онд Жаргалант сумын орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 20,0 сая төгрөгний санхүүжилтээр нийтийн эзэмшлийн 204 ширхэг хашаа бүхий саадыг 650 кг зүлэгний үрээр 1,5 га-д ургамлын бүрхэвчгүй сул шороон хөрс бүхий талбайг зүлэгжүүллээ. Мөн услалтын системийг дуслын аргаар давхар шийдвэрлүүлсэн. 2022 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдрийн аймгийн Засаг даргын орлогч ХОАХААА/202203047 зүлэг цэцэгний үр нийлүүлэх гэрээ байгуулсан. Гэрээний дагуу “Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл” ХХК 30,000ш, иргэн Н.Эрдэнэбаяраас 6500ш, иргэн Г.Мишгаагаас 5000 ш, П.Таравхүү 400 ш, иргэн н.Ганцэцэгээс 1750 ширхэг нийт 13650 ширхэг цэцэгний үрсэлгээг авч Хот	100%

							тохижуулах газарт хүлээлгэн өгч тариалалт хийж хотын өнгө үзэмжийг нэмэгдүүлсэн. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар хэрэгжиж буй "ТЭРБУМ МОД" үндэсний хөдөлгөөнийг орон нутагт эрчимжүүлэх зорилгоор намрын мод тарих сарын аяныг "ӨРХ БҮР ХАШААНДАА 10 Ш МОД ТАРЬЯ-2022" стандартын тарьц, суулгацын үзэсгэлэн худалдааг 10 дугаар сарын 14,15-ны өдрүүдэд “Ард-Аюуш”-ийн талбайд зохион байгуулж, иргэн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад мод тарьж ургуулахтай холбогдох мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөг 50 гаруй иргэнд өглөө. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны 63, 2021 оны 58 дугаар зарлигийн дагуу бүх нийтээр мод тарих өдрийн хүрээнд Жаргалант сумын иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагууд Буянт гол, хорихын урд засмал зам дугуух 2 байрлалд хотынхоо өнгө үзэмж нэмж мод, бут сөөг тарилаа. Энэхүү үйл ажиллагааг жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг бөгөөд энэ жил хоёр голын дунд 7000 мод, засмал зам дагууд 550 мод тарьж хамгаалалтын ойн зурвас байгууллаа.	
270	5. АЗДҮАХ-ийн 5.1.5	302. Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн хэрэгжилтийг сайжруулж, усны бохирдол,	12 сар	-	Усан сан бүхий газруудын хамгааллын бүсийг хийх / 1 сум/	Дэлхийн байгаль хамгаалах сангийн 45 сая төгрөг	Дэлхийн байгаль хамгаалах сангийн санхүүжилтээр Буянт гол дагуу 10 цэгт хяналтын камер байршуулж, зөрчлийг газар дээр нь илрүүлж, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Ховд аймгийн Булган Байтаг багийн Бүдүүн харгайт, Нарийн Харгайт, Хужирт, Бүдүүний ус, Дамжигийн ус Улиастын голуудын хамгаалалтын бүсэд нийт 7 ширхэг тэмдэгжүүлэлт хийсэн.	100%

		хомсдолыг багасгана.						
271	6. АЗДҮАХ-ийн 5.1.6	303. Рашаан, булгийн эх, ундарга, орчныг хамгаалж тохижуулах ажлыг тухайн газар оршин суугч иргэд, нөхөрлөлтэй хамтран зохион байгуулна.	12 сар	-	Жилд 3 хүртэл булгын эхийг хашиж хамгаална.		2022 онд Улаан богочийн рашаан, Дарви сумын Мөрөн багийн цагаан давааны булаг, Алтай сумын Бодонч багийн Хөндийн Хараат булаг, Булган сумын Баянсудал багийн Дээд нарийний, Хэвийн булаг, Манхан сумын Төгрөг гол багийн Рашаантын булаг, 5 булгийг тохижуулж хамгаалалтад авсан	100%
272	7. АЗДҮАХ-ийн 5.1.7	304. Ховд хотын ундны усны 2 дахь эх үүсвэрийн хайгуул судалгааны ажлыг хийж, ТЭЗҮ-ийг боловсруулж, ажлыг эхлүүлнэ.	12 сар	-	Эх үүсвэрийн хайгуул судалгааны ажлын ТЭЗҮ-г боловсруулах		Шим-Ус ОНӨҮГ-тай хамтран аймгийн төвлөрсөн усан хангамжийн хайгуул хийж, нөөцийг тогтоох, бохир усыг цэвэрлэх, эргүүлэн ашиглах технологийг судалж төлөвлөгөө гаргаж, Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Hydrodesign innovation ХХК-аар зураг төсөв боловсруулж, экспертизээр оруулах шатандаа явагдаж байна.	100%
273	8. АЗДҮАХ-ийн 5.1.8	305. Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, орчны бүсийн иргэдийн амьжиргааг дэмжинэ.	12 сар	-	Улсын болон орон нутгийн хамгаалалтад зарим газар нутгийг хамруулж 53% хүргэнэ.		GIZ төслөөс тусгай хамгаалалттай газрын орчны бүсэд сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр/нэгж байгуулах, хог хаягдлыг дахин боловсруулах боломжуудын талаар суурь судалгааны тайланг эцэслэн боловсруулсан. Мөн хүлэмжийн аж ахуй эрхлэх сургалтыг 3 сард зохион байгуулахаар оролцогчдыг тодорхойлох, төлөвлөгөө, ажлын удирдамж боловсруулсан. Зөгий үржүүлэгчдийн холбоотой хамтран зөгийн аж ахуй эрхлэх талаар анхан шатны 3 удаагийн	100%

							сургалтыг Булган суманд зохион байгуулж нийт 14 хүн оролцлоо. Ховд аймгийн Эрдэнэбүрэн суманд байгуулж буй Эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн төвийн тавилга, хэрэгслийн худалдан авалт хийгдэж дууссан.	
274	9. АЗДҮАХ-ийн 5.1.8	306. Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлийн үйл ажиллагааг дэмжиж урамшуулах	12 сар	-	2 хүртлэх нөхөрлөлд дэмжлэг үзүүлэх	3.9 сая	2022 оны 10 дугаар сарын 10-14-ний өдрүүдэд “Ирвэс хамгаалах сан”-тай хамтран Зэрэг, Мөнххайрхан сумдын 4 нөхөрлөлийн 20 гишүүдэд өөрсдийнх нь хариуцан хамгаалж байгаа нутагт байгалийн нөөцийн судалгааны олон талт суурь судалгааны мэдээлэл цуглуулах аргазүйн сургалт хийж, судалгаа хийхэд шаардлагатай 3.9 сая төгрөгийн үнэ бүхий байршил тогтоогч, дуран зэргийг нөхөрлөлийн идэвхтэн байгаль хамгаалагчид хүлээлгэн өгсөн. 2022 оны 2 дугаар сарын 18-нд Ирвэс хамгаалах сангаас зохион байгуулсан байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлүүдийн анхдугаар цахим уулзалтын оны 5 дугаар сарын 5-7-ны өдрүүдэд “Ирвэс хамгаалах сан”-тай хамтран 4 нөхөрлөлийн 30 орчим гишүүд болон сумдын Засаг дарга нартай уулзалт хийлээ.	90%
275	10. АЗДҮАХ-ийн 5.1.8	307. Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлийн гишүүдийг чадавхижуулах сургалт зохион байгуулах	12 сар	-	Сургалт зохион байгуулсан байх		2022 оны 2 дугаар сарын 18-нд Ирвэс хамгаалах сангаас зохион байгуулсан байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлүүдийн анхдугаар цахим уулзалтанд аймгийн нөхөрлөлүүдтэй хамт оролцож, ажлын үр дүн, тулгамдаж буй асуудлуудын талаар ярилцлаа. Уулзалтанд 6 нөхөрлөлийн 18 төлөөлөл оролцсон. 2022 оны 5 дугаар сарын 5-7-ны өдрүүдэд “Ирвэс хамгаалах сан”-тай хамтран 4 нөхөрлөлийн 30 орчим гишүүд болон сумдын Засаг дарга нартай уулзалт хийлээ.	100%

276	11. АЗДҮАХ-ийн 5.1.9	308. Байгальд ээлтэй, нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай хэрэглээ, үйлдвэрлэлийг дэмжиж, хог хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэрийг төр, хувийн хэвшлийн оролцоотой байгуулна.	12 сар	-	Хог дахин боловсруулах үйлдвэр байгуулах санал санаачлагыг дэмжих		Байгальд ээлтэй нөөцийн хэмнэлттэй үр ашигтай үйлдвэрлэлийг дэмжих замаар Ховд аймгийн Жаргалант суманд хуванцар боловсруулах жижиг үйлдвэр барих 200,000 /хоёр зуун сая/төгрөгийн тендерийг аймгийн ЗДТГ-ын ХБТХОХ-ээс 2022 онд зарласан. Ховд аймгийн Засаг даргын 2022 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдрийн “Хог хаягдлын талаар авч хэрэгжүүлэх” 03 дугаар албан даалгаврын дагуу орон нутагтаа “Хог хаягдлын журмуудыг боловсруулах” ажлын хэсэг ажиллаж байна. Аймгийн Засаг даргаас санаачлан хог шатаах зуухны үйлвэрүүдийг төслийг боловсруулан БОАЖЯаманд хүргүүлэхээр бэлтгэл ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын хүрээнд хог хаягдал дахин боловсруулах төсөл сонгон шалгаруулалт зарласан ба “Хоногт хас” ХХК-ны “Био бордооны үйлдвэр төсөл”, Өв аз жаргалын булаг ХХК-ны “Хог хаягдлыг цуглуулах, ангилан ялгаж, нэг цэгт төвлөрүүлэн боловсруулах төсөл”, Талст чиглэл ХХК-ны “Эрчим хүчний хаягдал үнсийг дахин ашиглах төсөл”-ийг тус тус дэмжиж жилийн 3 хувийн хүүтэй зээлийг олгох шийдвэр гаргалаа. Хоногт хас ХХК-ны “Био бордооны үйлдвэр төсөл” нь малын гаралтай хаягдал түүхий эд болох арьс, шир, яс, эвэр, туурай, сэвс болон цаас ашиглан био бордоо үйлдвэрлэн баруун бүс төдийгүй бусад аймгуудад нийлүүлэх боломж бүрдэх ба үүнийг Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг эрчимжүүлхэд ашиглах үр дүнтэй гэж үзэж байна. Талст чиглэл ХХК-ны “Эрчим хүчний хаягдал үнсийг дахин ашиглах төсөл” нь аймгийн төвлөрсөн дулааны станцаас гарч буй хаягдал үнсийг ашиглан дүүргэлтийн блок	90%

							үйлдвэрлэж иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд худалдан борлуулж байна.	
277	12. АЗДҮАХ-ийн 5.1.10	309. Хог хаягдлыг бууруулах ангилан ялгах талаар иргэдийн мэдлэг, ухамсрыг дээшлүүлэх, дадал суулгах сургалт, сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлэх.	12 сар	-	Сургалт сурталчилгааны ажлыг эхлүүлэх		Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч нарт хог хаягдлын талаар цахимаар 2, танхимаар 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж ажиллав. 2022 онд Чандмань, Эрдэнэбүрэн, Үенч, Жаргалант сумууд хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх зорилгоор 25 ширхэг хогийн сав, суурин 4 ширхэг бункерийг хийж нийтийн эзэмшлийн талбайд байршуулсан ба цаашид нийтийн цэвэрлэгээний ажлыг тогтмолжуулж, хогийн савуудыг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. Иргэдийн экологийн боловсролыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 20,000 гаруй иргэдэд цахим хуудсаар болон орон нутгийн телевизээр хог хаягдлын тухай хуулийг сурталчлан ажилласан байна. Цаашид иргэдэд мэдээллийг ойлгомжтой хүргэх зорилгоор богино хэмжээний контент бэлдэх зэрэг ажлуудыг төлөвлөн үйл ажиллагаандаа тусгах шаардлагатай гэж дүгнэж байна.	90%
278	13. АЗДҮАХ-ийн 5.1.10	310. Хог хаягдлын менежмент хэрэгжүүлж, сумдын хур хог хаягдлыг устгах, хог хаягдал зайлуулах техник хэрэгсэлтэй болгоно.	12 сар	-	Техник хэрэгсэлээр хангаж, төвлөрсөн хур хогийн цэгийг цэгцлэх, булшлах ажлыг хэрэгжүүлэх.		Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч нарт хог хаягдлын талаар цахимаар 2, танхимаар 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж ажиллав. 2022 онд Чандмань, Эрдэнэбүрэн, Үенч, Жаргалант сумууд хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх зорилгоор 25 ширхэг хогийн сав, суурин 4 ширхэг бункерийг хийж нийтийн эзэмшлийн талбайд байршуулсан ба цаашид нийтийн цэвэрлэгээний ажлыг тогтмолжуулж, хогийн савуудыг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. Иргэдийн экологийн боловсролыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 20,000 гаруй иргэдэд цахим хуудсаар болон орон нутгийн	90%

							телевизээр хог хаягдлын тухай хуулийг сурталчлан ажилласан байна. Цаашид иргэдэд мэдээллийг ойлгомжтой хүргэх зорилгоор богино хэмжээний контент бэлдэх зэрэг ажлуудыг төлөвлөн үйл ажиллагаандаа тусгах шаардлагатай гэж дүгнэж байна.	
279	14. АЗДҮАХ-ийн 5.1.11	311. Элэгдэл эвдрэлд орж эзэнгүй орхигдсон газруудад нөхөн сэргээлт хийлгэх	12 сар	-	Эвдрэлд орж эзэнгүй орхигдсон 5 га газарт нөхөн сэргээлтийн ажил хийсэн байх.	49.050.030 төгрөг	Аймгийн хэмжээнд хууль бус ашигт малтмал олборлолтын улмаас эвдрэлд орж орхигдсон Алтай сумын нутаг Ендэрт ус хэмээх газарт “Ариун уул ар булаг” нөхөрлөл 3 га, Тамт хэмээх газарт “Баян алтайн бураат” нөхөрлөл 1.5 га талбайд орон нутгийн хөрөнгөөр, Өвөр булаг хэмээх газарт “Талст молор” ХХК 2 га, Майхан хар хэмээх газарт 5 га, Хөндийн ам хэмээх газарт 3 га, Үенч сумын нутагт автозам дагуу эвдрэлд орсон 10 га талбайд “МоЭнКо” ХХК-ниуд дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд эвдэрсэн газрын техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж нийт 24.5 га талбайд 49.050.030 төгрөг зарцууллаа.	100%
280	15. АЗДҮАХ-ийн 5.1.12	312. Хувиараа ашигт малтмал олборлож буй иргэдийг зохион байгуулалтад оруулах.	12 сар	-	Хувиараа ашигт малтмал олборлогч иргэдээс ирүүлсэн хүсэлтийг үндэслэн зохион байгуулалтад оруулах.		Алтны бичил уурхай дахь мөнгөн усны хэрэглээг бууруулах нь /PlanetGold/ төслийн хүрээнд Булган суманд хүдэр баяжуулах цех барихаар төлөвлөж холбогдох бичиг баримтыг хууль журмын дагуу бүрдүүлэн, тоног төхөөрөмжийг хүлээн авахаар бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/320 дугаар захирамжаар баталсан удирдамжийн дагуу “Нөхөн сэргээлт-2024” нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд 06 дугаар сарын 15-17-ны өдрүүдэд Алтай сумын Алтангадас багийн нутагт бичил уурхайн чиглэлээр гэрээ байгуулан ажиллаж буй “Алтайн говь цонж” “Бодонч нутгийн хишиг” нөхөрлөлийн	90%

							үйл ажиллагаанд хяналт хийхэд ордыг ашиглах нөхцөл хүнд, олборлолт явуулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж, баяжуулах цех байхгүй зэрэг асуудлын улмаас олборлолтын ажил хийгдээгүй байна. “Алтайн говь цонж” нөхөрлөлийн талбайд 6-8м гүнтэй 5 хэсэг, Бодонч нутгийн хишиг” нөхөрлөлийн талбайд 1м гүнтэй ухагдсан 1 цооног байна. Цаашид үйл ажиллагаа явуулахдаа холбогдох журам болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг баримтлан үйл ажиллагаа явуулах, сумын Засаг даргын тогтоосон газарт суурьшлын болон хог хаягдлын цэг байгуулахыг зөвлөлөө.	
281	16. АЗДҮАХ-ийн 5.1.12	313. Хариуцлагатай бичил уурхайг төлөвшүүлэх, байгальд хоргүй технологи бүхий боловсруулах цех байгуулах.	12 сар	-	Цех байгуулсан байх.		Алтны бичил уурхай дахь мөнгөн усны хэрэглээг бууруулах нь /PlanetGold/ төслийн хүрээнд Булган суманд хүдэр баяжуулах цех барихаар төлөвлөж холбогдох бичиг баримтыг хууль журмын дагуу бүрдүүлэн, тоног төхөөрөмжийг хүлээн авахаар бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.	50%
282	17. АЗДҮАХ-ийн 5.1.13	314. Экологийн аюулгүй байдлыг хангах хуванцар сав боловсруулах үйлдвэр байгуулна.	12 сар	-	Төр хувийн хэвшлийн түншлэлээр үйлдвэр байгуулах санал санаачлагыг дэмжих		Өв аз жаргалын булаг ХХК-ны “Хог хаягдлыг цуглуулах, ангилан ялгаж, нэг цэгт төвлөрүүлэн боловсруулах төсөл” нь хаягдал хуванцар, цаас цуглуулах цэг байгуулж, хаягдал цаасаар шахмал түлш үйлдвэрлэх мөн хуванцар савыг цуглуулж прэсслэн овор хэмжээг бууруулж Улаанбаатар хотын үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх замаар аймгийн хог хаягдлын хэмжээг бууруулах боломжтой юм. Хог хаягдлыг дахин ашиглах, бүтээгдэхүүн болгох ажлын хүрээнд: Технологи бридж ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээг байгуулсан бөгөөд үүний хүрээнд хуванцар сав хүлээн авч, төлбөр олгох 2 ширхэг автомат машиныг худалдан аваад байна.	100%

283	18. АЗДҮАХ-ийн 5.1.14	315. Ховд хотын нийтийн эзэмшлийн орон сууц болон гэр хорооллын хогийг татан зайлуулах оновчтой менежментийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	12 сар	-	Хог хаягдал асуудал хариуцсан ОНӨҮГ байгуулж хариуцуулах		Ховд аймаг нь 2022 онд 18,407 мянган тонн хог хаягдлыг нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай, айл өрхийн ахуйн хог хаягдлаас цуглуулан тээвэрлэж төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж сумдын хэмжээнд хог хаягдлыг устгах, цуглуулах, тээвэрлэхэд 92,910,800 төгрөгийг зарцуулсан байна. Ховд аймгийн эрүүлийн мэндийн газруудаас аюултай хог хаягдал 17 тн гарч ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн устгаж байна. Баруун бүсийн оношилгоо эмчилгээний нэгдсэн төв эмнэлэгээс 27391 тн хог хаягдал гарч төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн ажиллаж байна. 2022 онд Жаргалант сумын орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 20,0 сая төгрөгний санхүүжилтээр нийтийн эзэмшлийн 204 ширхэг хашаа бүхий саадыг 650 кг зүлэгний үрээр 1,5 га-д ургамлын бүрхэвчгүй сул шороон хөрс бүхий талбайг зүлэгжүүллээ. Мөн услалтын системийг дуслын аргаар давхар шийдвэрлүүлсэн. 2022 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдөр аймгийн Засаг даргын орлогч ХОАХААА/202203047 зүлэг цэцэгний үр нийлүүлэх гэрээ байгуулсан. Гэрээний дагуу “Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл” ХХК 30,000ш, иргэн Н.Эрдэнэбаяраас 6500ш, иргэн Г.Мишгаагаас 5000 ш, П.Таравхүү 400 ш, иргэн н.Ганцэцэгээс 1750 ширхэг нийт 13650 ширхэг цэцэгний үрсэлгээг авч Хот тохижуулах газарт хүлээлгэн өгч тариалалт хийж хотын өнгө үзэмжийг нэмэгдүүлсэн.	100%
284	19. АЗДҮАХ-ийн 5.1.15	316. Бүрэн шаталттай ахуйн хэрэгцээний стандартын зуухыг орон нутагт нийлүүлэх	12 сар	-	-		2022 онд “Их буян зах” Польш улсад үйлдвэрлэсэн утаа бага гаргадаг нам даралтын зуух суурилуулсан. 2022-2023 онуудад аймгийн Засаг дарга гэр хорооллын айл өрхүүдэд ШУА-	50%

		ажлыг зохион байгуулах					аас турших буй утааны шүүлтүүртэй яндан 5130 айл суурилуулах ажлыг судлаж байна.	
285	20. АЗДҮАХ-ийн 5.1.15	317. Ховд аймагт баригдаж байгаа барилга, байгууламжийг байгаль орчинд ээлтэй дэвшилтэт технологи ашиглан халаах замаар нүүрсний хэрэглээг багасгаж, агаарын чанарын бүсүүдийг тогтоож, Ховд хотын агаарын бохирдлыг 50 хувь хүртэл бууруулна.	12 сар	-	Сайжруулсан шахмал түлшний үйлдвэр байгуулах ажлыг эхлүүлж, чанарын бүсэд түүхий нүүрсний хэрэглээг хорих. Гэр хорооллын бүсэд хямд өртөг бүхий орон сууцны хорооллыг байгуулах		“Их буян зах” Польш улсад үйлдвэрлэсэн утаа бага гаргадаг нам даралтын зуух суурилуулсан. 2022-2023 онуудад аймгийн Засаг дарга гэр хорооллын айл өрхүүдэд ШУА-аас турших буй утааны шүүлтүүртэй яндан 5130 айл суурилуулах ажлыг судлаж байна. 2022 онд агаарын чанарын бүсийг шинэчлэн тогтоохоор холбогдох бичиг баримтыг бүрдүүлж, агаарын бүсийн хэмжилт судалгааг УЦУОШТөвтэй хамтран хийж гүйцэтгээд Ховд аймгийн Засаг даргад өргөн мэдүүлсэн. Байгаль хамгаалах сангийн 47,3 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн “Монтех дистрибьюшн” ХХК-ний гүйцэтгэсэн агаарын PVтоосжилт хэмжигч DUSTTRAK DRX MODEL 8533 багажийг ХОАОНӨГ/202212034 гэрээний дагуу аймгийн УЦУОШТөвд хүлээлгэн өглөө. Агаарын чанарын үзүүлэлтийг гадна орчинд хэмжих бага оврын QRS багаж авахаар судалж байна.	50%
286	21. АЗДҮАХ-ийн 5.1.16	318. Аймгийн нутаг дэвсгэрт ерөнхий агнуур зохион байгуулалтын судалгааг хийлгэж, ан амьтдын байршил, нөөцийг тогтоож, зохистой ашиглалтыг бий болгоно.	12 сар	-	Агнуур зохион байгуулалтын менежмент төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, цаашид мөрдөн ажиллах		Аймгийн ерөнхий агнуур зохион байгуулалтын судалгааг мэргэжлийн байгууллага болох Агнуур судлалын нийгэмлэг нь Ховд аймгийн ерөнхий агнуур зохион байгуулалт, менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах ХОАОНӨГ/20221203/ гэрээг 2022 оны 07 дугаар сарын 25-наас 2022 оны 08 дугаар сарын 01-ний хооронд хээрийн хайгуул судалгаа хийж 2022 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор аймгийн ЗДТГ, БОАЖГ-т хүлээлгэнэ өгөхөөр гэрээнд тусгагдсан. Гэрээнд тусгасны дагуу аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар 2022 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдөр тайлангаа хэлэлцүүллээ. Аргаль хонины	100%

							байршил бүхий 13 агнуурын бүс нутгийн хэмжээнд нийт 1305 аргаль хонь тэмдэглэгдсэн. Биологийн нөөц нь 2701 толгой мөн янгир ямааны байршил бүхий 17 агнуурын бүс нутгийн хэмжээнд янгир ямаа 2079 тэмдэглэгдсэн. Биологийн нөөц нь 4620 толгой байна. Тарваганы 200 гаруй ичээнээс 5600 гаруй толгой бодгалийг тоолсон. Биологийн нөөц нь тархац нутгийн хэмжээнд 126220 толгой гэж үнэлэгдсэн байна.	
287	22. АЗДҮАХ-ийн 5.1.16	319. Асран хамгаалах шаардлагатай, цаашид бие даан амьдрах чадваргүй бэртэж гэмтсэн амьтдыг сэргээн засах эмчилгээ хийх буцаан байгальд нь тавих ажлыг гүйцэтгэх ажлын хэсэг байгуулах, хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулах	12 сар	-	Асран хамгаалах шаардлагатай амьтдыг сэргээн засах, эмчлэх		Дэлхийн байгаль хамгаалах сангийн Монгол дахь хөтөлбөрийн газраас Зэрлэг амьтан аврах, асран хамгаалах анхан шатны тусламжийн хайрцаг, багаж хэрэгслүүдийг Аймгийн Засаг даргын 2021 оны 01 дүгээр сарын 19-ны өдрийн А/18 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн ахлагч аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргад албан ёсоор хүлээлгэн өгч, тэдгээр багаж хэрэгсэлүүдийг аюулгүй, зүй зохистой ашиглаж хэрэглэх заавар, зөвлөгөө өглөө. Энэхүү үйл ажиллагаанд аймгийн Мал эмнэлгийн газар, Мэргэжлийн хяналтын газар, Зооноз халдварт өвчин судлалын төв, Цагдаагийн газрын экологийн албаны цагдаа, Онцгой байдлын газруудын төлөөлөлүүд оролцлоо. Мөн зэрлэг амьтдыг асрах, хамгаалах байр барих шаардлагтай талаар KFW төсөл хүсэлтээ хүргүүллээ.	100%
288	23. АЗДҮАХ-ийн 5.1.17	320. Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагууд, айл өрхүүдэд	12 сар	-	Тоолууржуулах замаар усны зохистой зөв хэрэглээг бий болгох. Жилд 100 ширхэг тоолуур суурилуулах		Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, ухаалаг тоолуур суурилуулах /Ховд, Жаргалант сум/-н барилга угсралтын ажлыг “Залаа Алтай” ХХК-н 2000 ширхэг ухаалаг тоолуур суурилуулах ажлыг хийж гүйцэтгээд явж байна. ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай . 2022 онд Агаар орчны бохирдлыг	100%

		орчин үеийн шаардлага хангасан тоолууржуулах					буурулах сангийн хөрөнгө оруулалтаар 100 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар орон сууцны айл өрх болон албан байгуулагд 2000 ширхэг тоолуур суурилуулсан. Дусал ус шижир алт” аяны хүрээнд Шим-Ус ОНӨҮТГазар Ховд аймгийн Жаргалант сумын орон сууцны айл өрхүүдэд хагас жилийн байдлаар 50 ширхэг цэвэр усны тоолуур суурилуулсан. Хашаандаа сайхан амьдаръя төслийн хүрээнд 116 айл өрхөд тоолуур суурилуулсан. Ховд аймгийн Булган сумын Далт багийн нутагт гаргасан ухаалаг 2 худагт, Ховд аймгийн Алтай сумын Бодонч багийн нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа Талст Молор ХХК гүний хоёр худаг дээр 2ш нийт 4 тоолуур суурилуулсан. 2022 онд 170 ширхэг цэвэр усны тоолуур , цэвэр усны ухаалаг тоолуур 122 ширхэг нийт 292 ширхэг тоолуур суурилуулсан. Ховд аймагт хүйтэн усны ухаалаг тоолууржсан хот болгох, дэвшилтэт техник технологи болох ухаалаг тоолуурыг бүрэн нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд Тоск Б болон Эсба 9 давхарт хүлээн авагч антен нийт 130 тоолуур ирснээс Жаргалант таун 54 айлын байранд 54 тоолуур, Н2 байр 27 тоолуур, Тоск А байранд 25 тоолуур 10 мянгатын шинэ байранд 16 нийт 122 тоолуур суурилуулж дууслаа. Цаашид Ховд аймгийн бүх айл өрхийг 100% ухаалаг тоолууртай болгох төлөвлөгөөтэй байна. 2022 оны 06 сарын 22-25 ны өдөр Дархан УСГ-ын ажлын хэсэг Ховд аймагт ирж Автомат тоолуур суурилуулах ажлыг “Шим-Ус” ОНӨААТҮГ-ын ажилчидтай хамтарч хийж гүйцэтгэлээ.	
289	24. АЗДҮАХ-	321. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг	12 сар	-	Ховд бороо-1, Ховд бороо-2 экспедицүүд 4		Цаг агаарт үүлэнд зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагааны зардалд байгаль хамгаалах сангаас 15 сая төгрөгний санхүүжилтийг 2022 онд	100%

	ийн 5.1.18	бууруулах, цөлжилтийг саарууулах, бэлчээрийн даацыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх арга хэмжээг дэмжиж, гаралтын тоог нэмэгдүүлнэ.			сараас 9 сар хүртэл цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх		шийдвэрлүүлсэн. УЦУОШГазрын даргын 2022 оны 05 дугээр сарын 05-ны А/62 тоот тушаалаар цаг агаарт зориудаар нөлөөлж хур тунадас нэмэгдүүлэх үйл ажиллагаагаа эхлүүлж, “Ховд-Бороо--1” “Ховд-Бороо-2” 2 экспедицийн инженер, техникч, мэргэжилтэн нийт 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна. Ховд аймгийн 17 сумын нутаг дэвсгэрт 2022 оны 5-6 дугаар саруудад аймгийн УЦУОШТ-ийн дэргэдэх “Ховд-Бороо-1, 2”экспедиц нийт 10 удаагийн гаралтаар 15 ширхэг пуужин харваж хур тунадасны хэмжээг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна	
290	25. АЗДҮАХ-ийн 5.1.19	322. Нүүдлийн уламжлалт ёс заншил, соёлоо түгээн дэлгэрүүлэх, байгаль хамгаалах үйлсэд амжилт гаргаж байгаа малчдыг бүх талаар урамшуулан дэмжих Эко малчин шагнал бий болгоно.	12 сар	-	2		Эко малчин” шалгаруулах журам боловсруулж байна.	30%
6. СУМ, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО								
291	1. АЗДҮАХ-ийн 6.1.1	1. Орон сууцны дэд хөтөлбөрийн хүрээнд дундаж орлоготой иргэдэд	12	-	125 айл өрх		Орон сууцны дэд хөтөлбөрийн хүрээнд дундаж орлоготой иргэдэд зориулсан өртөг багатай орон сууц барих аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжих чиглэлээр шинэ суурьшлын бүсэд “Батдайчин”ХХК -д 2,3 га газрыг төрөөс үнэгүй	90%

		зориулсан өртөг багатай орон сууц барих аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжиж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр 500 айлын орон сууцыг Ховд хотод барина.					олгож 80 айлын залуус хорооллыг байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. 2020 онд 30 айлын орон сууцыг ашиглалтад оруулсан. Энэ онд 50 айлын орон сууцыг ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна. Ингэснээр иргэд зах зээлийн ханшнаас доогуур м2 үнийг 720,0-980,0 мянган төгрөгөөр борлуулахаар тусгасан.	
292	2. АЗДҮАХ-ийн 6.1.2	1. Хашаандаа сайхан амьдарцгаая" төслөө үргэлжлүүлэн цэвэр бохир усны шугам сүлжээг Ховд хотын гэр хорооллын багуудад хүргэнэ.	12	Өрхийн тоо	180 айл	731	Жаргалант сумын Тахилт, Бичигт, Баатархайрхан багийн айл өрхийг "Хашаандаа сайхан амьдаръя" төслийн хүрээнд 400 айлыг цэвэр, бохир усны шугам сүлжээнд холбох 731 сая төгрөгийн өртөгтэй ажлыг "Шим-Ус" ОНӨААТҮГ гүйцэтгэж байна. Жилийн эцсийн байдлаар 80 айл өрхийг бүрэн холбосон. 2023 онд үргэлжлэн хийгдэнэ.	100%
293	3. АЗДҮАХ-ийн 6.1.3	1. Хотын А зэрэглэлийн бүсийн гудамж, талбай, ногоон байгууламжийг стандартын дагуу тохижуулна.	12	га	22	50	2022 онд Жаргалант сумын орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 20,0 сая төгрөгний санхүүжилтээр нийтийн эзэмшлийн 204 ширхэг хашаа бүхий саадыг 650 кг зүлэгний үрээр 1,5 га-д ургамлын бүрхэвчгүй сул шороон хөрс бүхий талбайг зүлэгжүүллээ. Мөн услалтын системийг дуслын аргаар давхар шийдвэрлүүлсэн. 2022 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдөр аймгийн Засаг даргын орлогч ХОАХААА/202203047 зүлэг цэцэгний үр нийлүүлэх гэрээ байгуулсан. Гэрээний дагуу "Буянт үр жимс инженеринг нэгдэл" ХХК 30,000ш, иргэн Н.Эрдэнэбаяраас 6500ш, иргэн Г.Мишгаагаас 5000 ш, П.Таравхүү 400 ш, иргэн н.Ганцэцэгээс 1750 ширхэг нийт 13650 ширхэг	100%

							цэцэгний үрсэлгээг авч Хот тохижуулах газарт хүлээлгэн өгч тариалалт хийж хотын өнгө үзэмжийг нэмэгдүүлсэн.	
294	4. АЗДҮАХ-ийн 6.1.4	1. Хотын хэмжээнд ашиглагдаж буй болон шинээр барих ундны усны худгуудыг үе шаттайгаар ухаалаг системд шилжүүлж, цэвэр усны хамгамжийг нэмэгдүүлнэ.	12	2	16	700	Ховд аймагт хүйтэн усны ухаалаг тоолууржсан хот болгох, дэвшилтэт техник технологи болох ухаалаг тоолуурыг бүрэн нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд Тоск Б болон Эсба 9 давхарт хүлээн авагч антен нийт 130 тоолуур ирснээс Жаргалант таун 54 айлын байранд 54 тоолуур, Н2 байр 27 тоолуур, Тоск А байранд 25 тоолуур 10 мянгатын шинэ байранд 16 нийт 122 тоолуур суурилуулж дууслаа. Цаашид Ховд аймгийн бүх айл өрхийг 100% ухаалаг тоолууртай болгох төлөвлөгөөтэй байна. 2022 оны 06 сарын 22-25- ны өдрүүдэд Дархан УСГ-ын ажлын хэсэг Ховд аймагт ирж Автомат тоолуур суурилуулах ажлыг “Шим-Ус” ОНӨААТҮГ-н ажилчидтай хамтарч хийж гүйцэтгэлээ.	100%
295	5. АЗДҮАХ-ийн 6.1.5	1. Жаргалант сумын багуудын авто болон явган зам, гэрэлтүүлгийг иж бүрэн сайжруулна.	12	-	200 ширхэг гэрэлтүүлэг хийгдэнэ.	-Замын сангийн 60,0 сая төгрөг -Улсын төсөв 913,0 сая төгрөг -Замын сангийн 60,0 сая төгрөг -Замын сан 160,0 сая төгрөг -Сумын сан 398,0 сая төгрөг	Замын сангийн 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын Наран багийн 16-р цэцэрлэг хүртэл хатуу хучилттай авто зам тавих ажлыг ашиглалтад оруулав. Улсын төсвийн 913.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд, Жаргалант сум, Баатархайрхан, Бичиг баг/" төсөл өргө хэмжээний хэрэгжилтийг ханган ажиллав. Аймгийн Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар “Авто замын засвар нөхөөс” ажлын хүрээнд Ховд хотын авто замын хөдөлгөөний идэвхжил ихтэй байршлуудад эвдрэл нөхөөс үүссэн 585 мкв хэсгийг асфальтбетоноор нөхөж, ан цав үүссэн 1500 метр урт хэсгийг битумээр гагнах засварыг Ховд АЗЗА ТӨХК-тай гэрээлэн хийж гүйцэтгэв. Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар	100%

							“Амарсанаагийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн гэрэлтүүлэг”, “Гэрэлт гудамж” ажлын хүрээнд нийт 86 шон гэрэлтүүлэг, Жаргалант сумын сангийн хөрөнгө оруулалтаар нийт 79 шон гэрэлтүүлэг, төв авто зам дагуу гэрэлтүүлгийн иж бүрэн засварын ажлыг тус тус хийж ашиглалтад оруулав.	
296	6. АЗДҮАХ-ийн 6.1.6	1. Жаргалант суманд саун, халуун усны цогцолбор байгуулна	250	-	Ажлын гүйцэтгэл 50%-д хүрсэн байна	1400	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 1.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Нийтийн халуун ус, сауны цогцолборын барилгын ажлыг 2021 оны 05 дугаар сарын 21-ны өдөр “Жаргалант ургамал”ХХК-тай гэрээ байгуулсан, ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай байна.	100%
297	7. АЗДҮАХ-ийн 6.1.7	1. Түлшний захыг хотын зах руу нүүлгэнэ.	12	-	Ажлын гүйцэтгэл 100%	20 сая	Жаргалант сумын Засаг даргын 2022 оны захирамжаар Баатархайрхан, Бичигт багийн нутаг дэвсгэрт 2 байршилд шинээр түлшний зах байгуулах 6 орчим га газрыг олгосон. Төр, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтын хамтын ажиллагааны хүрээнд шинээр агуулах барих, нүүлгэн шилжүүлэх, цэвэрлэгээний зардал зориулан 20 гаруй сая төгрөгийг зарцуулан түлшний захыг хотын захруу нүүлгэн шилжүүлсэн.	100%
298	8. АЗДҮАХ-ийн 6.1.8	1. Хот хоорондын Автовокзалыг хотын зах руу нүүлгэнэ.	12	-	Нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажил 50 хувьтай хэрэгжинэ	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	Олон улсын чанартай авто замын дагууд Ховд хот руу орох хэсэгт төр хувийн хэвшлийн түншлэлээр “Зорчигч тээвэр Ховд” ХХК нь олон улсын, хот хоорондын зорчигч тээврийн үйлчилгээний терминал, 20 ширхэг том оврын автобусны гарааш, үзлэг оношилгоо хийх хэсэг бүхий 5 давхар цогцолбор барилгын ажлыг гүйцэтгэж, барилга угсралтын ажлын явц 85 хувьтай, цогцолборын барилга бүрэн ашиглалтад	100%

							орсноор зорчигч тээврийн терминалыг нүүлгэн шилжүүлэхээр ажиллаж байна.	
299	9. АЗДҮАХ-ийн 6.1.9	1. Амарсанаагийн цэцэрлэгт хүрээлэнг өв соёл, язгуур урлаг, амралт зугаалгын бүс болгон хөгжүүлнэ.	12	Гүйцэтгэлийн хувь	Ажлын гүйцэтгэл 30%	230 000 000	Амарсанаагийн цэцэрлэгт хүрээлэнд нийт 150 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар явган зам, талбайн 4 багц ажил хийгдэж байна. 2,3 дугаар ажлын гүйцэтгэгчээр "Жаргалант хонгор хайрхан"ХХК- нь шалгаран гэрээ байгуулан ажиллаж байна. ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай . 1,4 багц ажлыг "Золдайчин ХХК"-н гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Ажлын гүйцэтгэл 100 хувьтай байна. Алтан Орд Констракшн ХХК-н 80 сая төгрөгийн гэрэлтүүлгийн ажлын гэрээ байгуулсан. Ажлын гүйцэтгэл 90 хувьтай байна.	100%
300	10. АЗДҮАХ-ийн 6.1.10	1. Хотын гэрэлтүүлэг, камерын хяналт замын тэмдэглэгээг стандартын дагуу хийж шинэчилнэ.	12	Тоо	38.9 км хатуу хучилттай авто замыг тэмдэгжүүлнэ.	-Замын сангийн 45,0 сая төгрөг -Замын сан 160,0 сая төгрөг -Сумын сан 398,0 сая төгрөг	Аймгийн Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар "Авто замын засвар, тохижилт камержуулалт" ажлын хүрээнд хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор Жаргалант сумын хэмжээнд 12 байршилд авто замын хяналтын камерын засвар, 90 босоо тэмдэг байршуулснаас 3,5 тн-оос дээш даацын ачааны машин хориглосон 20 тэмдэг байршуулав. Замын сангийн хөрөнгө оруулалтаар "Амарсанаагийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн гэрэлтүүлэг", "Гэрэлт гудамж" ажлын хүрээнд нийт 86 шон гэрэлтүүлэг, Жаргалант сумын сангийн хөрөнгө оруулалтаар нийт 79 шон гэрэлтүүлэг, төв авто зам дагуу гэрэлтүүлгийн иж бүрэн засварын ажлыг тус тус хийж ашиглалтад оруулав.	100%
301	11. АЗДҮАХ-ийн 6.1.11	1. Хогны шинэ менежментийг бий болгож хог хаягдалгүй аймаг болно.	12	-	25 хувь	75	Монгол улсын Засгийн газрын бодлого, зорилт, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас зарласан "Хоггүй цэвэрхэн Монгол" аян, Хог хаягдлын тухай хууль, Ховд аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны	100%

							хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг тус тус эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ний өдрийн 158 дугаар тогтоолоор “Ховд аймгийн хог хаягдлын менежментийг сайжруулах дэд хөтөлбөр”-ийг 5 зорилтыг хэрэгжүүлэх 23 зорилттойгоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үүний хүрээнд аймгийн Засаг даргын А/72 дугаар захирамжаар хөдөөгийн 16 сум болон Ховд хотын хэмжээнд бүх нийтийг хамарсан их цэвэрлэгээг зохион байгуулж нийт 5,407 тонн орчим хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэн отолдох болон ландфиллын аргаар булж устгаад байна.	
302	12. АЗДҮАХ-ийн 6.1.12	1. Ховд хотыг Баруун бүсийн аялал жуулчлалын төв болгох зорилтын хүрээнд олон ястны түүх соёл, байгалийн музейн цогцолборыг байгуулна.	12	Гүйцэтгэлийн хувь	20		Тус ажлын зураг төсвийг " Марч констракшн"ХХК-тай гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгүүлж байна. Ажлын иж бүрэн зураг төсөв 80 хувьтай хэрэгжиж байна. "Хосгүй үнэт Ховдыг нээцгээе” аялал жуулчлалын салбарын анхдугаар чуулган Ховд аймагт 2022 оны 05 сарын 02-03-нд зохион байгуулагдаж уг арга хэмжээнд СУГ-ын дарга М.Пүрэвхүү “Соёлын аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн нөөц, бололцоо” сэдэвт илтгэл танилцуулж, хэлэлцүүллээ. - “Ховд хотын аялал” Жаргалант сум буюу Ховд хотын 25 газраар аялах маршрут, танилцуулга гаргалаа. - Орон нутгийнхаа онцлогийг харуулсан соёлын аялал жуулчлалыг бий болгох, үйлчилгээг нэвтрүүлэх талаар салбарын удирдах ажилтны зөвлөгөөнөөр “Соёлын аялал жуулчлал” сэдэвт хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж санал солилцож, үйл ажиллагаандаа тусгаж ажиллахыг үүрэг болгон, салбарын байгууллагуудаас Соёлын аялал жуулчлалын талаар хийх ажлын төлөвлөгөөг нэгтгэн авч, аялагч жуулчдад зориулсан	50%

							календарчилсан төлөвлөгөөг Соёлын яаманд хүргүүлж сурталчлах ажлыг зохион байгуулсан.	
303	13. АЗДҮАХ-ийн 6.1.13	1. Нийтийн тээврийн үйлчилгээг өргөжүүлнэ.	12	-	Үйлчилгээг дэмжинэ.	-Улсын төсөв 280,0 сая төгрөг -Орон нутгийн дэмжлэг 25,0 сая төгрөг	Нийтийн тээврийн үйлчилгээ сайжруулах, чиглэл нэмэх зорилгоор санхүүжилт нэмэгдүүлсэн. 2 автобус шинээр авч үйлчилгээнд нэвтрүүлж, Ховд хотын хэмжээнд нийт дөрвөн чиглэлд Батхөсөгтөн ХХК нь зорчигч тээврийг өглөө 7 цагаас оройн 19 цагийн хооронд байнга гүйцэтгэж ажиллав. Зогсонги байдалд орсон байсан Малчны хороолол чиглэлийн тээврийн үйлчилгээг орон нутгийн зүгээс дэмжлэг үзүүлэн сэргээв.	100%
304	14. АЗДҮАХ-ийн 6.1.14	1. Шинэ хөдөө" төсөл хэрэгжүүлж, хөдөөгийн малчдын амьдрах орчинг сайжруулж, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.	12	-	10	408 сая	"Шинэ хөдөө" төслийн хүрээнд улсын төсвийн 280 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Дарви сумын Дэлгэр багийн төвд ноос хяргах иж бүрэн тоног төхөөрөмжтэй суурин төвийг байгуулж ашиглалтанд хүлээж авсан. Чандмань суманд арьс шир боловсруулах бага оврын үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэгдсэн. "Шинэ хөдөө" төслийн хүрээнд нийлүүлэгдсэн 62,825,880 төгрөгийн үнэ бүхий “Адууны махан бүтээгдэхүүн каз боловсруулах” тоног төхөөрөмжийг Жаргалант сумын Еркежан нөхөрлөлд болон Чандмань суманд жилдээ 5000 ширхэг арьс, шир боловсруулах жижиг оврын 86,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг нийлүүллээ.	100%
305	15. АЗДҮАХ-ийн 6.1.15	1. Сумдын сургууль, цэцэрлэг, соёлын төв, эмнэлэг, Нутгийн удирдлагын ордон, банк,	12	Тоо	6	1400	Боловсрол, шинжлэх ухааны яамнаас“ Сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрны нүхэн жорлонг ариун цэврийн байгууламжаар солих төсөл арга хэмжээ Ховд, Дуут, Булган, Алтай, Үенч сумдад хэрэгжиж байна. Тус ажилд “Грэйт майнинг” ХХК шалгарч барилга угсралтын ажил 60 хувьтай хийгдэж байна. Мөн ажлын 2-р ээлж нь Мөнххайрхан,	100%

		үйлчилгээний байгууллагууд болон иргэдийн орон сууцыг цэвэр, бохир, дулааны нэгдсэн шугам сүлжээнд үе шаттай холбоно.					Мөст, Цэцэг сумуудад хэрэгжихээр тендерт "Тулгат багана" ХХК шалгарсан байна. Тус ажил он дамжин хэрэгжинэ.	
306	16. АЗДҮАХ-ийн 6.1.16	1. Залуу малчин, тариаланч гэр бүлийн хөгжлийг дэмжих дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, орон нутагт тогтвор суурьшилтай аж төрөх залуу малчин өрхүүдэд өвөлжөө, хаваржаан дээрээ тохилог амины сууц барихад дэмжлэг үзүүлнэ.	12	тоо	20 ширхэг	1600	2021 онд Залуу малчин, тариаланч өрхийг дэмжих аймгийн дэд хөтөлбөр батлагдсан. Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газраас 2022 онд нийт 15 сумын 73 залуу малчныг 365,0 сая төгрөгөөр малжуулсан байна. Жаргалант сумын 5 залуу өрхийг /Буянт-3, Чандмань-1, Мөнххайрхан-1/ сумдад гэрээт малчнаар ажиллуулж нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нь төлж өгч байна. Мөн тухайн залуу өрхүүдийг гэрээт малчны зээлэнд хамруулсан байна. Тариаланчдыг дэмжих зорилгоор Төрийн болон ХААН банкнаас 1227,8 сая төгрөгийн жилийн 3 хувийн хүүтэй, 2 жилийн хугацаатай зээлийг 99 иргэн олгоод байна. Мөн 5 дугаар сард Хүнс, хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас 80 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр 12,2 тн 22 нэр төрлийн үрийг давхардсан тоогоор 620 тариалан эрхлэгчдэд олгосон. 2022 оны 2 дугаар сараас 9 дүгээр сарын хооронд 8 суманд Малчин, тариаланчдын зөвлөгөөн зохион байгуулагдаж 1100 гаруй хүн оролцсон байна. Газар тариалангийн аймгийн зөвлөгөөнийг Буянт суманд зохион байгуулж 40 гаруй хүн оролцсон байна. 2022 онд залуу малчин, тариаланчдыг	70%

							өвөлжөө, хаваржаандаа орон сууцжуулахад санхүүжилт хийгдээгүй.	
307	17. АЗДҮАХ-ийн 6.1.17	1. Хөдөөгийн залуусын урлаг, спортын бага наадмыг 2 жил тутам зохион байгуулна.	12	Тоо	1 удаа зохион байгуулна	20	2022 онд 13 төрлийн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж 2330 өсвөр үе залуучуудыг хамруулсан. Залуучуудын хөгжлийн төвийн дэргэд 9 клубын үйл ажиллагаа тогтворжиж 250 гишүүнтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Өсвөр үе, залуучуудын нийгэмд оруулах хувь нэмрийг таниулах, авьяас чадварыг нээн хөгжүүлж чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор 9 төрлийн арга хэмжээ зохион байгуулж 459 өсвөр үе, залуучуудыг хамруулан зохион байгуулсан. Залуучуудын гарааны бизнесийг дэмжих “START UP” арга хэмжээнд 122 залуу бүртгүүлж 52 бизнес санаагаар өрсөлдсөнөөс 3-р шатанд 5 санаа шалгарч хурдасгуур арга хэмжээнд хамрагдаж байна. Аймгийн бүх сумдад спорт сурталчлах нийтийн биеийн тамирын өдөрлөгийг бүсчилж зохион байгууллаа. Булган суманд баруун бүсийн сумууд, Манхан суманд төвийн бүсийн сумууд, Эрдэнэбүрэн суманд зүүн бүсийн сумуудын биеийн тамирын өдөрлөгийг спортын 5 төрлөөр амжилттай зохион байгуулсан. Ажилчдын хөжлийн нэгдсэн төв холбоотой хамтран "Монгол хүч 2050" төслийн хүрээнд барилга, зам тээвэр, бүтээн байгуулалтын мэргэжлийн ур чадвартай мэргэшсэн 200 ажилтныг бэлтгэх төслийг аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж эхлээд байна.	100%
308	18. АЗДҮАХ-ийн 6.1.18	1. Сум, орон нутагтаа аж ахуй эрхлэх, төмс, хүнсний ногоо, жимс, жимсгэнэ	12	ААН-н тоо	2 аж ахуй нэгж дэмжлэг хүртсэн байна.	1300	Германы Олон Улсын Хамтын Ажиллагааны Нийгэмлэгийн (GIZ)“Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих (PROGRES) төсөл” –өөс Зэрэг сумын "Буурлын ээл" хоршоонд мах бэлтгэл, борц үйлдвэрлэлийн төсөлд 4,0 сая,	100%

		тариалах иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжинэ.					Жаргалант сумын "Хан Алтайн инээмсэглэл" нөхөрлөлийн сүү цагаан идээ үйлдвэрлэх төсөлд 6,0 сая, "Үлэмж улам дэлгэрэх" ХХК-ны хүнс үйлдвэрлэл, зоогийн газрын төсөлд 8,0 сая нийт 18,0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.Ногоон ажлын байр- Ногоон эдийн засаг хөтөлбөрт анх 16 бизнес эрхлэгч хамрагдсан ба эцсийн сонгон шалгаруулалтад 6 хүн оролцсоноос 4 бизнес эрхлэгч шалгарч, 30,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авсан. Үүнд : 1. Газар тариалан хүлэмжийн аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг "Арван Улиас" ХХК услалтын систем, мотор,насос 10,0 сая төгрөг 2 .Газар тариалан мод үржүүлэг хүлэмжийн аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг "Амтатны өлгий нутаг" хоршоонд зуны нийлэг хальсан хүлэмж 5,0 сая төгрөг 3.Бордооны үйлдвэрээр үйл ажиллагаа явуулдаг "Хоногт Хас" ХХК битүү чанагч тогоо 10,0 сая төгрөг, 4."Хишиг Төгс зул" ХХК зулын тосны үйлдвэр битүү чанагч автолав 5,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлсэн.Манай аймгийн хувьд энэ жилийн хүнсний ногооны зээлээс ХААН банк 45 иргэн, аж ахуйн нэгжид 450,0 сая төгрөг, Төрийн банк 54 иргэн, аж ахуйн нэгжид 777,8 сая төгрөг нийт 99 иргэн, аж ахуй нэгжид 1227.8 сая төгрөгийн зээлийг олгогдсон байна.	
309	19. АЗДҮАХ-ийн 6.1.19	1. Малчдын нөхөрлөл, хоршоог чадавхжуулах арга хэмжээг зохион байгуулж, малчин өрхүүдийн	12	-	Сум бүрт 1-с доошгүй хоршоо байгуулагдсан байна.	243	Хоршоологчдийн зөвлөгөөн сургалтыг Мянгад, Дөргөн, Буянт, Дарви, Манхан, Үенч, Эрдэнэбүрэн сумдад зохион байгуулж Хоршооны талаар баримтлаж байгаа бодлого, хоршоог хөгжүүлэх журмын талаар танилцуулага мэдээлэл өгч ажилаллаа. Уг арга хэмжээнд газар тариалан эрхлэгч, малчид, хоршоологчид, үйлчилгээ эрхлэгчид 2200 гаруй хүн оролцлоо.	100%

		орлогыг нэмэгдүүлэх ажлыг бодлогоор дэмжинэ					Малчид, тариаланчдын сонирхсон асуултуудад хариулж, тодорхой мэдээлэл өглөө. Хоршооны хөгжпийг дэмжих жил”-ийн хүрээнд Булган, Буянт, Үенч сумдын мал аж ахуй, газар тариалан, туслах аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг 10 хоршоонд Хоршоог хөгжүүлэх сангаас 243,0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосноор 23 ажлын байр хадгалагдаж, 21 ажлын байр шинээр нэмэгдлээ.	
310	20. АЗДҮАХ-ийн 6.1.20	1. Ахуй үйлчилгээний салбарыг сумдад байгуулна	12	Сумдын тоо	Мөнххайрхан, Буянт сумдад		Хоршоог хөгжүүлэх сангаас Эрдэнэбүрэн сумын Цаст цамбагарав ХХК д халуун ус барих үйл ажиллагааг дэмжиж 40,0 сая төгрөгийн төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосноор 3 хүний ажлын байр бий болсон. Жаргалант суманд халуун усны цогцолборын барилга баригдаж ажлын гүйцэтгэл 70%тай байна. Дөргөн сумын ахуй үйлчилгээний төвийн барилгын засварын ажлыг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 500.0 сая төгрөгөөр Зөөлөн тэмүүлэл ХХК хийж гүйцэтгэж улсын комисст хүлээлгэн өгсөн. Мөн Манхан сумын ахуйн үйлчилгээний төвийн барилгын засварыг орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 90%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр хийгдэж байна.	90%